

דברי הכנסת
כ"ה / מושב שני / ישיבות ק"כ-קכ"ב /
י"ח-כ' באדר ב' התשע"ו / 28-30 במרס 2016 / 25
חוברת כ"ה
ישיבה ק"כ

הישיבה המאה-ועשרים של הכנסת העשרים

יום שני, י"ח באדר ב' התשע"ו (28 במרס 2016)
ירושלים, הכנסת, שעה 16:00

תוכן העניינים

8.....	מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת
8.....	מזכירת הכנסת ירדנה מלר-הורוביץ;
	הצעות סיעות המחנה הציוני, הרשימה המשותפת, יש עתיד וישראל ביתנו להביע אי-אמון בממשלה
11.....	בשל:.....
11.....	1. כנס החורף מסתיים והקיפאון המדיני מתמשך;
11.....	2. רדיפת נבחרי ציבור באמצעות חקיקה גזענית ואנטי-דמוקרטית;
11.....	3. המשבר העמוק עם יהדות העולם וההשלכות החמורות על מדינת ישראל;
11.....	4. הכישלון המתמשך של ראש הממשלה ושר הביטחון בטיפול באתגרים הביטחוניים של מדינת
11.....	ישראל.....
11.....	איתן כבל (המחנה הציוני):
15.....	שר התיירות יריב לוין:
27.....	מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת
27.....	מזכירת הכנסת ירדנה מלר-הורוביץ;
	הצעות סיעות המחנה הציוני, הרשימה המשותפת, יש עתיד וישראל ביתנו להביע אי-אמון בממשלה
27.....	בשל:.....
28.....	1. כנס החורף מסתיים והקיפאון המדיני מתמשך;
28.....	2. רדיפת נבחרי ציבור באמצעות חקיקה גזענית ואנטי-דמוקרטית;
28.....	3. המשבר העמוק עם יהדות העולם וההשלכות החמורות על מדינת ישראל;
28.....	4. הכישלון המתמשך של ראש הממשלה ושר הביטחון בטיפול באתגרים הביטחוניים של מדינת
28.....	ישראל.....
28.....	עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):
31.....	שר התיירות יריב לוין:
34.....	יאיר לפיד (יש עתיד):
36.....	שר התיירות יריב לוין:
40.....	עודד פורר (ישראל ביתנו):
42.....	שר הביטחון משה יעלון:
47.....	יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):
48.....	עבד אל חכים חאג' יחיא (הרשימה המשותפת):
49.....	עליזה לביא (יש עתיד):
51.....	יפעת שאשא ביטון (כולנו):
54.....	מרדכי יוגב (הבית היהודי):
56.....	יעקב מרגי (ש"ס):
59.....	אביגדור ליברמן (ישראל ביתנו):
61.....	משה גפני (יהדות התורה):
64.....	זהבה גלאון (מרצ):

- 67.....אבי דיכטר (הליכוד):.....
- 73.....שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:.....
- דברי יושב-ראש הכנסת לזכרם של חברי הכנסת לשעבר אליעזר רונן ואסתר הרליץ, זיכרונם לברכה
- 88.....
- 88.....היו"ר יולי יואל אדלשטיין:.....
- 90.....אילן גילאון (מרצ):.....
- 91.....איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):.....
- הצעות סיעות המחנה הציוני, הרשימה המשותפת, יש עתיד וישראל ביתנו להביע אי-אמון בממשלה
- 92.....בשל:.....
- 93.....1. כנס החורף מסתיים והקיפאון המדיני מתמשך;.....
- 93.....2. רדיפת נבחרו ציבור באמצעות חקיקה גזענית ואנטי-דמוקרטית;.....
- 93.....3. המשבר העמוק עם יהדות העולם וההשלכות החמורות על מדינת ישראל;.....
- 93.....4. הכישלון המתמשך של ראש הממשלה ושר הביטחון בטיפול באתגרים הביטחוניים של מדינת
- ישראל.....
- 95.....מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת.....
- 95.....סגן מזכירת הכנסת נאזם בדר:.....
- 96.....הצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 45) (השעיית חבר הכנסת שהתקיים בו האמור בסעיף 7א);.....
- הצעת חוק הכנסת (תיקון מס' 44) (השעיית חבר הכנסת שהתקיים בו האמור בסעיף 7א לחוק-יסוד:
- הכנסת), התשע"ו-2016.....
- 96.....ניסן סלומינסקי (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):.....
- 101.....אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):.....
- 103.....תמר זנדברג (מרצ):.....
- 106.....אראל מרגלית (המחנה הציוני):.....
- 107.....זהבה גלאון (מרצ):.....
- 112.....עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):.....
- 115.....יעקב פרי (יש עתיד):.....
- 116.....חיים ילין (יש עתיד):.....
- 117.....שר החינוך נפתלי בנט:.....
- 120.....אמיר אוחנה (הליכוד):.....
- 126.....מסעוד גנאים (הרשימה המשותפת):.....
- 127.....אורן אסף חזן (הליכוד):.....
- 129.....אלעזר שטרן (יש עתיד):.....
- 132.....אילן גילאון (מרצ):.....
- 134.....ישראל אייכלר (יהדות התורה):.....
- 140.....עליזה לביא (יש עתיד):.....
- 142.....יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):.....

- 143.....: (הרשימה המשותפת): עבדאללה אבו מערוף
- 144.....: (המחנה הציוני): יעל כהן-פארן
- 145..... מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת
- 145..... סגן מזכירת הכנסת נאזם בדר:
- 146.....: (השעיית חבר הכנסת שהתקיים בו האמור בסעיף 7א); הצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 45)
- 146.....: (השעיית חבר הכנסת שהתקיים בו האמור בסעיף 7א לחוק-יסוד: הכנסת), התשע"ו-2016
- 146.....: (מרצ): מיכל רוזין
- 148.....: (יש עתיד): יעל גרמן
- 149.....: (הרשימה המשותפת): עבד אל חכים חאג' יחיא
- 150.....: (המחנה הציוני): מנואל טרכטנברג
- 152.....: (יש עתיד): מאיר כהן
- 153.....: (הרשימה המשותפת): אוסאמה סעדי
- 157.....: (הרשימה המשותפת): איימן עודה
- 160.....: (המחנה הציוני): רויטל סויד
- 162.....: (מרצ): עיסאווי פריג'
- 165.....: (כולנו): מיכאל אורן
- 167.....: (יש עתיד): קארין אלהרר
- 169.....: (המחנה הציוני): יחיאל חיליק בר
- 172.....: (המחנה הציוני): עמר בר-לב
- 174.....: (המחנה הציוני): ציפי לבני
- 176.....: (המחנה הציוני): יוסי יונה
- 179.....: (המחנה הציוני): זוהיר בהלול
- 184.....: (הרשימה המשותפת): דב חנין
- 185.....: (הרשימה המשותפת): טלב אבו עראר
- 187.....: (המחנה הציוני): נחמן שי
- 188.....: (המחנה הציוני): איתן ברושי
- 191.....: (המחנה הציוני): יואל חסון
- 192.....: (המחנה הציוני): מיקי רוזנטל
- 194.....: (המחנה הציוני): איל בן ראובן
- 195.....: (המחנה הציוני): סתיו שפיר
- 197.....: (המחנה הציוני): מרב מיכאלי
- 198.....: (הליכוד): ציפי חוטובלי
- 203.....: (הליכוד): יואב קיש
- 205.....: (הליכוד): נורית קורן
- 206.....: (המחנה הציוני): יצחק הרצוג

- 207.....צחי הנגבי (הליכוד):
- 208.....שר העלייה והקליטה זאב אלקין:
- 214.....יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):
- 216.....הצעת ועדת החוקה, חוק ומשפט בדבר פיצול הצעת חוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015.
- 217.....ניסן סלומינסקי (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):
- הצעת ועדת החוקה, חוק ומשפט בדבר פיצול הצעת חוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות (תיקון מס' 19), התשע"ה-2014.
- 218.....ניסן סלומינסקי (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):
- 219.....מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת
- 220.....מזכירת הכנסת ירדנה מלר-הורוביץ:
- 220.....הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 59), התשע"ו-2016.
- 220.....משה גפני (יהדות התורה):
- 223.....הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 221), התשע"ו-2016.
- 223.....משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):
- הצעת חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016.
- 226.....משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):
- 227.....זהבה גלאון (מרצ):
- 231.....עיסאווי פריג' (מרצ):
- 233.....שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):
- 238.....אראל מרגלית (המחנה הציוני):
- 241.....יואל חסון (המחנה הציוני):
- 244.....נחמן שי (המחנה הציוני):
- 245.....יוסי יונה (המחנה הציוני):
- 247.....מרב מיכאלי (המחנה הציוני):
- 250.....דב חנין (הרשימה המשותפת):
- 251.....אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):
- 252.....משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):
- 256.....הודעה אישית של חבר הכנסת אורן אסף חזן
- 257.....אורן אסף חזן (הליכוד):
- 257.....הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 222), התשע"ו-2016.
- 264.....אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):
- 265.....זוהיר בהלול (המחנה הציוני):
- 271.....אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):
- 273.....אראל מרגלית (המחנה הציוני):
- 279.....איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):
- 283.....

- 284.....: יוסי יונה (המחנה הציוני):
- 294.....: עיסאווי פריג' (מרצ):
- 299.....: חיים ילין (יש עתיד):
- 305.....: יואב קיש (הליכוד):
- 309.....: אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):
- הצעת חוק לקידום הבנייה במתחמים מועדפים לדירור (הוראת שעה) (תיקון מס' 3), התשע"ו–2016
- 316.....
- 316.....: אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):
- 323.....: איתן ברזשי (המחנה הציוני):
- 327.....: חיים ילין (יש עתיד):
- 337.....: הצעת חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ו–2016
- 338.....: אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):
- 343.....: דב חנין (הרשימה המשותפת):
- 344.....: יעל כהן-פארן (המחנה הציוני):
- 346.....: מיכל רוזין (מרצ):
- 347.....: השר להגנת הסביבה אבי גבאי:
- 356.....: הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 106), התשע"ו–2016
- 356.....: אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):
- 359.....: הצעת חוק כלי הירייה (תיקון מס' 18), התשע"ו–2016
- 360.....: אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):
- 361.....: תמר זנדברג (מרצ):
- 362.....: דב חנין (הרשימה המשותפת):
- 363.....: עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):
- 364.....: יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):
- 365.....: אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):
- 371.....: עמר בר-לב (המחנה הציוני):
- 372.....: מרב מיכאלי (המחנה הציוני):
- 372.....: נחמן שי (המחנה הציוני):
- 374.....: הצעת חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) (תיקון מס' 86), התשע"ו–2016
- 375.....: סגן שר האוצר יצחק כהן:
- 378.....: עיסאווי פריג' (מרצ):
- 385.....: הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 224), התשע"ו–2016
- 385.....: סגן שר האוצר יצחק כהן:
- 387.....: יגאל גואטה (ש"ס):
- 390.....: הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 126) (עבודת שירות – בדיקות סמים), התשע"ו–2016
- 390.....: שרת המשפטים איילת שקד:

- 392.....: עיסאווי פריג' (מרצ):
- הצעת חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) (דרכי ענישה – הוראת שעה), התשע"ו–2016.. 397
- 397.....: שרת המשפטים איילת שקד:
- 399.....: עיסאווי פריג' (מרצ):
- 405.....: עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):
- 409.....: אורן אסף חזן (הליכוד):
- 411.....: יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):
- 415.....: אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):
- הצעת חוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, התשע"ו–2016..... 419
- 419.....: שרת המשפטים איילת שקד:
- הצעת חוק נציבות ביקורת על מערך התביעה וייצוג המדינה בערכאות, התשע"ו–2015..... 419
- 420.....: ציפי לבני (המחנה הציוני):
- 420.....: יעל גרמן (יש עתיד):
- הצעת חוק איסור התערבות גנטית (שיבוט אדם ושינוי גנטי בתאי רבייה) (תיקון מס' 3), התשע"ו–
2016..... 424
- 424.....: שרת המשפטים איילת שקד:

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

חברי הכנסת, היום י"ח באדר ב' התשע"ו, 28 במרס 2016. אני מתכבד לפתוח את ישיבת הכנסת.

הודעה למזכירת הכנסת.

מזכירת הכנסת ירדנה מלר-הורוביץ:

ברשות יושב-ראש הכנסת, הנני מתכבדת להודיעכם, כי הונחו היום על שולחן הכנסת –

לקריאה שנייה ולקריאה שלישית: הצעת חוק הפיקוח על יצוא ביטחוני (תיקון), התשע"ו–2016, שהחזירה ועדת החוץ והביטחון; הצעת חוק תשלום קצבאות לחיילי מילואים ולבני משפחותיהם (תיקון מס' 7), התשע"ו–2016, שהחזירה ועדת החוץ והביטחון; הצעת חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 14), התשע"ו–2016, שהחזירה ועדת החוקה, חוק ומשפט.

החלטת ועדת החוקה, חוק ומשפט בדבר פיצול הצעת חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (תיקון מס' 19), התשע"ה–2014; החלטת ועדת החוקה, חוק ומשפט בדבר פיצול הצעת חוק המאבק בטרור, התשע"ה–2015.

לדיון מוקדם: החל בהצעת חוק פ/2828/20 וכלה בהצעת חוק פ/2873/20 – הצעת חוק הכניסה לישראל (תיקון – רישיון לישיבת ביקור של אמן במה), התשע"ו–2016, מאת חברת הכנסת מירב בן ארי; הצעת חוק המועצה להשכלה גבוהה (תיקון – קביעת דירוג מוסדות), התשע"ו–2016, מאת חברת הכנסת שולי מועלם-רפאלי; הצעת חוק תעריפי התחבורה הציבורית (תיקון – שיעור ההנחה בעת העלאת מס ערך מוסף), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת דב חנין, איימן עודה, עאידה תומא סלימאן, יוסף ג'בארין ועבדאללה אבו מערוף; הצעת חוק המאבק בשחיתות הציבורית (הרשעה בעבירה שיש עמה קלון) (תיקוני חקיקה), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת יאיר לפיד, יעל גרמן, מאיר כהן, יעקב פרי, עפר שלח, חיים ילון, קארין אלהרר, יואל רזבוזוב, עליזה לביא, מיקי לוי ואלעזר שטרן; הצעת חוק הכניסה לישראל (תיקון – ועדת חריגים הומניטרית להעסקת עובדי סיעוד מעבר לתקופה המותרת), התשע"ו–2016, מאת חברת הכנסת שולי מועלם-רפאלי; הצעת חוק יסודות התקציב (תיקון – הגבלת דרישת ההשבה מעובד שקיבל הטבה לפי הסכם נוגד), התשע"ו–2016, מאת חבר הכנסת דוד אמסלם; הצעת חוק הקלות במס על רכישת מכשיר ניידות מסוג קלנועית (תיקוני חקיקה), התשע"ו–2016, מאת חבר הכנסת אילן גילאון; הצעת חוק הסדרים

במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב) (תיקון – חישוב ארנונה כללית לפי מטרים רבועים שלמים), התשע"ו–2016, מאת חבר הכנסת דוד אמסלם; הצעת חוק קליטת חיילים משוחררים (תיקון – הטבות לחייל משוחרר בודד), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת איציק שמולי ומירב בן ארי; הצעת חוק תעודת שחרור לחיילים משוחררים, התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת איציק שמולי ואברהם נגוסה; הצעת חוק יסודות התקציב (תיקון – ביטול תוכנית תקציב תלת-שנתית), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת משה גפני ואורי מקלב; הצעת חוק לקביעת יום ראשון כיום חופשי במקום יום שישי, התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת אלי כהן ודוד אמסלם; הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון – תוספת לגמלה של מעסיקי עובד בענף הסיעוד בשל חבות מעסיק), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת אלי אלאוף, קארין אלהרר ויעקב מרגי; הצעת חוק לימוד השפה העברית (עולים חדשים ועולים ותיקים), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת קסניה סבטלובה, אברהם נגוסה, טלי פלוסקוב, יואל רזבוזוב, מרדכי יוגב, יעקב מרגי, מיכאל אורן, יפעת שאשא ביטון, אמיר אוחנה, נחמן שי, איל בן ראובן, יעל כהן-פארן, יוסי יונה, מיכל בירן, איתן כבל, מנואל טרכטנברג, עמר בר-לב, איציק שמולי, ציפי לבני, יחיאל חיליק בר, רויטל סויד, איתן ברושי, שלי יחימוביץ, סתיו שפיר, מאיר כהן, מיקי לוי, אלעזר שטרן, מרב מיכאלי, עליזה לביא, מיכל רוזין ואראל מרגלית; הצעת חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון – העלאת שיעור מס הרכוש על קרקע המיועדת למגורים), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת אלי כהן ואורן אסף חזן; הצעת חוק שעות עבודה ומנוחה (תיקון – שינוי שבוע העבודה), התשע"ו–2016, מאת חברת הכנסת שולי מועלם-רפאלי; הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון – חישוב דמי לידה לפי חצי שנה שקדמה ליום הקובע), התשע"ו–2016, מאת חברות הכנסת טלי פלוסקוב ותמר זנדברג; הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי (תיקון – תוספת שנתית לסל שירותי הבריאות), התשע"ו–2016, מאת חברת הכנסת אורלי לוי אבקסיס; הצעת חוק לתיקון פקודת הרופאים (פטור מבחינות לרופאים ממדינות מסוימות בחוץ-לארץ בעלי ניסיון של חמש שנים), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת שרן השכל, אמיר אוחנה, יוסי יונה, יחיאל חיליק בר ומירב בן ארי; הצעת חוק יום אבל במות קרוב מדרגה שנייה, התשע"ו–2016, מאת חבר הכנסת אלעזר שטרן; הצעת חוק בתי-דין רבניים (קיום פסקי-דין של גירושין) (תיקון – הגבלות על סרבני גט במאסר כפייה), התשע"ו–2016, מאת חברת הכנסת שולי מועלם-רפאלי; הצעת חוק מס קנייה (טובין ושירותים) (תיקון – מס מופחת לרכב שבו שבעה מושבים), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת בצלאל סמוטריץ, משה גפני, רועי פולקמן, מכלוף מיקי זוהר, עליזה לביא ויואב בן צור; הצעת חוק הקרן לסיוע למפעלים במצוקה (הטלת אחריות כלכלית על בעלים ומנהלים והעברה לשליטת העובדים), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת דב חנין, יצחק הרצוג, איתן כבל, איימן עודה, מרב מיכאלי, זהבה גלאון, עבדאללה אבו מערוף, יוסי יונה, אילן גילאון, יואל חסון, נחמן שי ואיילת נחמיאס ורבין; הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מניעת הפרטה של בחינות נהיגה מעשיות), התשע"ו–2016, מאת חבר הכנסת יוסי יונה; הצעת חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד) (תיקון סעיף 1), התשע"ו–2016, מאת חבר הכנסת יואב בן צור; הצעת חוק הגנת הפרטיות (תיקון – איסור פרסום שמו של נפגע), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת ישראל אייכלר, דב חנין ועבד אל חכים חאג' יחיא; הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תיקון – ביטוח סיעודי קבוצתי) (הוראת שעה), התשע"ו–2016, מאת חבר הכנסת איציק שמולי; הצעת חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים

(הגדרת הקבוצה הרפואי), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת שרן השכל, אמיר אוחנה, איציק שמולי, מיקי לוי, דב חנין, יגאל גואטה, מירב בן ארי ויוסי יונה; הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון – שילוב נציגי משרד הבריאות וחובת תסקיר השפעה על הבריאות), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת יעל גרמן, יאיר לפיד, מאיר כהן, יעקב פרי, עפר שלח, חיים ילין, קארין אלהרר, יואל רזבוזוב, עליזה לביא, מיקי לוי, אלעזר שטרן, איתן ברושי, זוהיר בהלול, יואל חסון, נחמן שי, קסניה סבטלובה, עמיר פרץ, יוסי יונה, יעל כהן-פארן, עיסאווי פריג', עבדאללה אבו מערוף, עבד אל חכים חאג' יחיא, עאידה תומא סלימאן, מיכאל אורן, רוברט אילטוב, איציק שמולי, יצחק וקנין, יעקב מרגי, יגאל גואטה, מנחם אליעזר מוזס, אילן גילאון וסתיו שפיר; הצעת חוק חובת סימון ופיקוח על בעלי-חיים, התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת בצלאל סמוטריץ, רועי פולקמן, זוהיר בהלול, יואב קיש, יואב בן צור, אורי מקלב, טלי פלוסקוב, מיקי רוזנטל, שולי מועלם-רפאלי, מנחם אליעזר מוזס, דוד ביטן, דוד אמסלם, מכלוף מיקי זוהר, מירב בן ארי, עודד פורר, חמד עמאר, יעקב מרגי, מרדכי יוגב, יפעת שאשא ביטון, אבי דיכטר, ניסן סלומינסקי, נורית קורן, שרן השכל, אברהם נגוסה, ענת ברקו, רחל עזריה, מאיר כהן, יעקב פרי, איתן ברושי, ישראל אייכלר, יואל חסון ואיתן כבל; הצעת חוק התקשורת (בזק ושידורים) (תיקון – העברת נתוני מיקום ציוד קצה שממנו מתבצעת שיחה למוקד החירום של מגן-דוד-אדום), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת מיכל בירן ודוד ביטן; הצעת חוק איסור קריאת שמות מבני ציבור ומוסדות ציבור על שם תאגידים ואישים התורמים כספים להקמתם, התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת יעל כהן-פארן, איל בן ראובן, מיכל בירן, יוסי יונה, יוסף ג'בארין, דב חנין ותמר זנדברג; הצעת חוק הבטחת הכנסה (תיקון – זכאות לגמלה למי שמצוי בהכשרה מקצועית), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת דב חנין, איימן עודה, עאידה תומא סלימאן, יוסף ג'בארין ועבדאללה אבו מערוף; הצעת חוק הסדרת מקומות רחצה (תיקון – אכיפה ומימון), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת רחל עזריה, מיכאל אורן, נאוה בוקר, איל בן ראובן, אברהם נגוסה ורויטל סויד; הצעת חוק שידורי טלוויזיה (כתוביות ושפת סימנים) (תיקון – החלת החוק על פרסומות שאורכן אינו עולה על חמש דקות), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת עיסאווי פריג', איתן כבל, יוסי יונה, איילת נחמיאס ורבין, מיקי לוי, אילן גילאון, מאיר כהן ועאידה תומא סלימאן; הצעת חוק-יסוד: השפיטה (תיקון – הפרדת רשויות), מאת חברי הכנסת בצלאל סמוטריץ, שולי מועלם-רפאלי, רוברט אילטוב, עודד פורר, חמד עמאר, סופה לנדבר, ישראל אייכלר, דוד ביטן, מנחם אליעזר מוזס, דוד אמסלם, אברהם נגוסה, נורית קורן, אורן אסף חזן, מרדכי יוגב, יואב קיש ואורי מקלב; הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (שירות טלפוני לדיווח ולקבלת תלונות על עבירות תעבורה או נהיגה מסוכנת של נהג אוטובוס), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת אורי מקלב, משה גפני, איתן כבל, יחיאל חיליק בר, עיסאווי פריג' וקארין אלהרר; הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון – איסור הריסה מינהלית בהיעדר תכנון), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת זהבה גלאון, אילן גילאון, עיסאווי פריג', מיכל רוזין ותמר זנדברג; הצעת חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2015 ו-2016) (תיקון – התאמת כמויות תחליף חלב-אם לתינוקות), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת יחיאל חיליק בר, טלי פלוסקוב, דוד ביטן, איציק שמולי, חיים ילין, תמר זנדברג ונאוה בוקר; הצעת חוק הדרכים (שילוט) (תיקון – ביטול היתר לעניין נתיבי-איילון), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת דב חנין ואימין עודה; הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תיקון – הפחתת דמי

ניהול למקבלי קצבאות נמוכות), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת מרדכי יוגב, בצלאל סמוטריץ ויואב בן צור; הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס על הכנסה ממתנות), התשע"ו–2016, מאת חבר הכנסת אלעזר שטרן; הצעת חוק סדר הדין הפלילי (סמכות אכיפה – מעצרים) (תיקון – מעצר מפרי צו הגנה), התשע"ו–2016, מאת חברות הכנסת זהבה גלאון, נורית קורן, רויטל סויד ושולי מועלם-רפאלי; הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון – חיוב אגרה בעד הגשת התנגדות), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת עודד פורר, אביגדור ליברמן, סופה לנדבר, חמד עמאר, רוברט אילטוב, יואל רזבוזוב וטלי פלוסקוב; הצעת חוק יום בריאות האישה הממלכתי, התשע"ו–2016, מאת חברת הכנסת שרן השכל; הצעת חוק המועצה להכשרה מקצועית, התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת אלי אלאלוף ומנואל טרכטנברג.

עוד אודיעכם כי הונח היום על שולחן הכנסת דוח ביקורת שנתי של מבקר המדינה, מס' 66ב, וכן הערות ראש הממשלה לדוח זה. תודה.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

תודה למזכירת הכנסת.

הצעות סיעות המחנה הציוני, הרשימה המשותפת, יש עתיד וישראל ביתנו

להביע אי-אמון בממשלה בשל:

- 1. כנס החורף מסתיים והקיפאון המדיני מתמשך;**
- 2. רדיפת נבחרי ציבור באמצעות חקיקה גזענית ואנטי-דמוקרטית;**
- 3. המשבר העמוק עם יהדות העולם וההשלכות החמורות על מדינת ישראל;**
- 4. הכישלון המתמשך של ראש הממשלה ושר הביטחון בטיפול באתגרים הביטחוניים של מדינת ישראל**

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים לסדרה של הצעות אי-אמון בממשלה. מושב החורף מסתיים והקיפאון המדיני מתמשך – מושב החורף, אין דבר כזה; יש כנס החורף, שאכן מסתיים השבוע. המושב השני יסתיים בעזרת השם בתחילת אוגוסט. אז – כנס החורף מסתיים והקיפאון המדיני מתמשך, מטעם המחנה הציוני. חבר הכנסת איתן כבל ינמק את הצעת האי-אמון. ישיב לו השר המקשר חבר הכנסת יריב לוין. בבקשה, לרשות אדוני עד עשר דקות.

איתן כבל (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש, תודה, אדוני השר, גברתי הרשמת, חברותי וחברי חברי הכנסת, מבחינתי ראש הממשלה אמור להיות כאן, ואני מדבר בעצם אליו בנאום שהוא בעצם נאום האי-אמון האחרון של הכנס הזה, אדוני, כפי שאכן אמרת.

אני, ברשותכם, רוצה לומר כך: יכולתי לדבר כסיכום על השנה, ויכולתי לדבר, אדוני היושב-ראש, על כל אותם עניינים כלכליים-חברתיים שהממשלה כן עושה, לא עושה, ולשיטתי היא לא עושה. ואדוני היושב-ראש, החלטתי באי-אמון הזה לדבר על מה שכואב לי ומפריע לי יותר מכול בכלל בשנה האחרונה, ובכנס הזה בפרט.

חשבתי עליך לא מעט, אדוני ראש הממשלה, לפנות בוקר, כשסוף-סוף נרדמתי ושמתי ראש. שנתו נדדה הלילה מאשמורת ראשונה ועד אשמורת אחרונה מההתרגשות הגדולה. אחרי מאבק אזרחי ארוך וקשה, הצלחנו ללמד אותך, אדוני ראש הממשלה, שאתה לא כול יכול, ואתה לא משיג כל דבר שאתה רוצה. כשהציבור הישראלי מבין שדופקים אותו, הוא יכול גם להיאבק, חברי וחברותי חברי הכנסת, וכשהוא נאבק הוא מגלה שהוא יכול לנצח גם אותך, אדוני ראש הממשלה.

חשבתי עליך, אדוני ראש הממשלה, כי אנחנו מכירים לא-מעט שנים. נכנסת לפוליטיקה עם הרבה רצון טוב לשנות ולתקן עולם. הגעת ככוכב גדול מארצות-הברית, מבניין האו"ם, אחרי מאבק ארוך וצודק בקורט ולדהיים, שהיה מזכ"ל האו"ם ובעל עבר נאצי – אדוני זוכר את זה. אבל מיומך הראשון בפוליטיקה נתקלת במבחן הראשון שבו נתקלים כלנו: מה מותר ומה צריך לשלם כדי להישאר בחיים הפוליטיים. אתה איש טוב, אדוני ראש הממשלה, ובאת לפוליטיקה עם הרבה רצון טוב, אבל מן הרגע הראשון החלטת בינך לבין עצמך שאתה מוכן לשלם הכול, אבל הכול, על מנת להישאר בפוליטיקה, מספר אחת. וברגע הזה שהיית מוכן לשלם הכול, הפכת את השנאה וההפחדה לכלי עבודה.

אחרי עשור אתה יכול להביט ביושר על כל מה שקרה בשנות כהונתך ואיך הפכת לראש ממשלת השנאה וההפחדה. כדי לשרוד ולהחזיק בחיים הפוליטיים בכל מחיר, הפכת את השנאה ואת ההפחדה לכלי העבודה הראשון במעלה שלך. יום אחד טחנת את ראשם של התל-אביבים באזרחים שמתגוררים בפריפריה; למחרת הטחת את ראשם של מצביעי הימין במצביעי השמאל, ואז את ראשיהם של החילונים בדתיים, העשירים בבני המעמד הבינוני; ועד לשיא שהגיע ביום הבחירות, עם המצביעים הערבים שנעים בכמויות לקלפי.

התרסקת אתמול בבג"ץ, אדוני ראש הממשלה. התרסקת, כי אף פעם לא הבנת שראש ממשלה הוא לא כול יכול, אלא הראשון בין שווים – חבר הכנסת יואל חסון. התרסקת אתמול בבג"ץ, אדוני ראש הממשלה, כי אף פעם לא הבנת שבהסכמה אפשר לתקן עולם, וללכת תמיד נגד כולם וללבות שנאה גדולה זה נותן אולי עוד יום בעבודה, אבל זו אפילו לא שורה חשובה בהיסטוריה.

ניהלת שני מאבקים גדולים בשנה האחרונה, והתרסקת. הלכת בשנאה ובהפחדה גדולה נגד כל העולם, ראש בקיר, במאבק בהסכם עם איראן – וכולנו בבית הזה, בוודאי סיעת המחנה הציוני, נעשה את הכול לעצור את הצורך הזה. אבל בדרך הסתכסכת עם נשיא ארצות-הברית, הידיד הכי גדול שלנו בעשור האחרון ומי שתורם הכי הרבה לביטחוננו – לשיטתי, חבר הכנסת נחמן שי; נכון, היו יותר אולי ממנו, אבל עדיין ארצות-הברית היא הידידה הגדולה שאין בלתי.

נחמן שי (המחנה הציוני):

אין חולק.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

מאה אחוז.

נחמן שי (המחנה הציוני):

אין חולק.

איתן כבל (המחנה הציוני):

ובסוף גם נחתם הסכם, גם מפורק הגרעין, וגם הרמטכ"ל המצוין שאתה מינית, ובצדק, אומר שההסכם עם איראן מלא בהזדמנויות.

בשנה האחרונה, אדוני ראש הממשלה, הלכת בשנאה ובהפחדה גדולה נגד רוב הציבור הישראלי, הציבור שלך, העם שלך, חצית כל קו אדום. ובסוף גם חתמת על סעיף 52 וניסית לכפות בכוח את מתווה הגז, שבעברית פחות מכובסת ראוי לקרוא לו "קומבינת הגז". כמו שהובסת בהסכם מול איראן, כך הובסת אתמול בהסכם מול חברות הגז. כי במקום לראות את ההזדמנות ראית רק את השנאה והפחד בעיניים.

אדוני ראש הממשלה, שנאה והפחדה אינן תוכניות עבודה; שנאה והפחדה אינן כלי עבודה; שנאה והפחדה הן סמים נוראיים לראש הממשלה. אני לא שונא אותך, אדוני ראש הממשלה, והאמת, אדוני היושב-ראש, אני – יש לי חיבה גדולה לראש הממשלה; חברי, אולי יש מי שלא יאהב את זה, אני אומר זאת בקול גדול, אומר זאת בצורה ברורה. אבל אתה שונא את המחנה שאני אחד ממנהיגיו; מחנה שמשרת במילואים, מחנה שמשלם מסים, מחנה שתרום תרומה מכרעת להקמת המדינה הזאת, מחנה שעוד ישוב להוביל ולתקן עולם. והשנאה הזו, אדוני ראש הממשלה, היא מה שתפילך בסופו של דבר. השנאה וההפחדה שהחזיקו אותך בתפקיד כל כך הרבה שנים, השנאה וההפחדה

האלה הן גם מה שיראו לך את הדלת הביתה לתמיד. כי כשראש הממשלה שונא כל כך הרבה אנשים וחלקים בעמו שלו, הוא נהפך לראש הקטטה, לא לראש הממשלה. ומה שעם ישראל צריך, ומה שאזרחי ישראל צריכים יותר מכול היום, אדוני ראש הממשלה, זה לא את ראש ממשלת הקטטה, אלא את ראש ממשלת התקווה. אזרחי ישראל צריכים מנהיג מאחד, לא מפלג. אזרחי ישראל, יותר מכל דבר אחר, רוצים לחזור ולהיות עם אחד, בלי צל, ועם אור גדול. עם ישראל חי, אדוני היושב-ראש.

ואני רוצה, לסיכום, לומר עוד שתיים-שלוש נקודות שאמרתי, גברתי, גם בסיעה. המאבק הוא מאבק לגיטימי, מאבק הגז, ועבודתה של האופוזיציה היא מאבק לגיטימי לחלוטין. כך אני רוצה לראות אותנו, סיעת המחנה הציוני, נאבקת. ולא מתקבלת על דעתי ההתקפה שהחל מאתמול יצאה על בג"ץ בצורה מתוזמנת שאין לה אח ורע. וקו דק מאוד מאוד, חברותי וחברי, עובר בין ההתקפות על בג"ץ לבין ההתקפה על צה"ל ושר הביטחון והרמטכ"ל. זה מטורף מה שאנחנו חווים, בלי קשר לעמדה, לדרך, לתפיסה. ראוי שנתווכח, ראוי שנתווכח אפילו בצורה הכי קשה, כל אחד על דרכו ואמונתו. אבל נחצים קווים, שאני אומר לכם, אני מוטרד מאוד מהם. כולנו מוטרדים. ואני שולח כל אחת ואחד מאתנו לקרוא את "מלחמות היהודים" ארבע פעמים, כמו שאני קראתי. ובהמשך לכך אני אומר לכם, חברותי וחברי, מנסים להפיל עלינו כאילו אנחנו אשמים בעובדה שאין מתווה גז.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

בטח אשמים.

איתן כבל (המחנה הציוני):

ואני אומר לכם, חבר הכנסת טיבי וחברים יקרים, הממשלה הזו, ראש הממשלה כבר למעלה משבע שנים, חמש שנים עוסקים בנושא הגז. אני אומר, אין פסיכיאטר שידע לתת טיפול לממשלה הזו. הם מתנהגים כאילו מישהו אחר שולט, כאילו מישהו אחר מכוון, והכישלון הוא שלכם, והכישלון הוא לבושתכם. ובמה שתלוי בי, אנחנו נעשה את כל אשר נדרש, גם במתווה הגז, כדי שמה שכתוב "זה נהנה וזה לא חסר" יתקיים, אדוני היושב-ראש. נס גדול קרה לנו עם הגז, והנס הזה צריך להגיע גם לאזרחי ישראל. תודה, אדוני.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

תודה לחבר הכנסת איתן כבל. אני מתכבד להזמין את השר המקשר בין הממשלה לכנסת חבר הכנסת יריב לזין להשיב על הצעת האי-אמון.

שר התיירות יריב לוין:

אני צריך שלוש פעמים להשיב?

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

כן, אבל אלה הצעות ממש לא דומות. שקלנו את הנושא בנשיאות והחלטנו שאלה ארבע הצעות שונות.

שר התיירות יריב לוין:

טוב. תודה רבה, אדוני היושב-ראש, חברות וחברי הכנסת, ידידי חבר הכנסת איתן כבל, למען האמת אני לא יודע בשביל מה טרחת כל כך. האמת שיכולת לחסוך את כל העניין הזה. גם אדוני היושב-ראש, אתה יודע, נשאר לנו שבוע לסוף המושב. אני – – –

מיקי רוזנטל (המחנה הציוני):

אתם מוכנים להתפזר מרצונכם בלי אי-אמון?

שר התיירות יריב לוין:

אני חושב שאפשר ללכת. אני אומר לכם את האמת. אנחנו ממילא לא קובעים כלום. אנחנו ממילא לא נחשבים. ממילא יש אחרים שמחליטים במקומנו. אנחנו הרי כאחד האדם, הולכים ומגישים עתירות בפני – איך נקרא? – אותם עליונים, והם קובעים.

יואל חסון (המחנה הציוני):

איזו ברירה הותרתם לנו? איזו ברירה הותרתם לנו? לא עשיתם דיון אמיתי פה. לא עשיתם דיון שקוף. איזו ברירה הותרתם לנו?

שר התיירות יריב לוין:

הם מכתיבים מדיניות, הם מחליטים אם חוק נאה בעיניהם אם לאו, אם החלטה נאה בעיניהם אם לאו – – –

מרב מיכאלי (המחנה הציוני):

לא בעיניהם, בפני החוק. לא בעיניהם, אדוני השר היקר, בפני החוק.

שר התיירות יריב לוין:

– – אם מינוי כזה או אחר יפה בעיניהם אם לאו. ואגב, חבר הכנסת חסון, הפעם הם אפילו לא הגבילו את עצמם, כביכול, לעניינים פרוצדורליים, הם פשוט ישבו במקום הממשלה וקיבלו החלטות.

אני רוצה לומר, אדוני היושב-ראש, שאולי הגיע הזמן שבאמת נעשה מעשה ופשוט נקום ונצא מפה. ואז יהיה ברור באיזו מציאות אנחנו חיים – –

יואל חסון (המחנה הציוני):

אנחנו בעד שתצאו מפה, אדוני.

שר התיירות יריב לוין:

– – ונבהיר באיזו מציאות אנחנו חיים. כי למה שמתרחש במדינת ישראל בימים אלה יש הרבה מאוד שמות, אבל "דמוקרטיה" הוא לא אחד מהם. והמציאות הבלתי-נסבלת הזו, שבה קומץ שופטים שבוחרים את עצמם בחדרי-חדרים, ללא שום שקיפות, בהליך אנטי-דמוקרטי בעליל, מנציבים את השקפת עולמם ואת אמונותיהם וכופים אותן על כלל החברה הישראלית, בניגוד מפורש להחלטות שנמצאות בליבת הסמכות הן של הממשלה והן של הכנסת – אלה דברים שמקומם לא יכירם.

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

זה טיבה של הדמוקרטיה.

שר התיירות יריב לוין:

לא, אני אומר לך, זה הדבר האנטי-דמוקרטי האמיתי, שקומץ שופטים מבטל החלטה של ממשלה נבחרת רק כי זה לא נראה לו מספיק.

יואל חסון (המחנה הציוני):

מתי נראה הצעת חוק שלך לביטול בית-המשפט העליון? מתי היא תוגש?

שר התיירות יריב לוין:

תראה, חבר הכנסת חסון, זה לא סוד שאני היום לא מכהן כחבר כנסת, אבל אני מזמין אותך להסתכל על הצעות החוק שהגשתי כאשר כיהנתי כאן כחבר כנסת.

יואל חסון (המחנה הציוני):

יש לך מספיק חברי כנסת פה שיעשו את זה.

שר התיירות יריב לוין:

ואני, לא רק שלא הצעתי לבטל את בית-המשפט העליון, הצעתי לחזק אותו ולהשיב אותו למקום הראוי לו על-ידי כך ששיטת הבחירה תשתנה ויושמו כללים, כפי שקיימים בכל מקום, לעניין שפיטות ולעניין זכות העמידה ועוד רשימה ארוכה של דברים.

אני מוכרח לומר, אדוני היושב-ראש, שכל הדבר הזה גם מתנהל תחת מין מסך עשן כזה של כל מיני מילים גבוהות. למשל, באים ואומרים לנו לא פעם שההחלטה או החוק או המינוי, או כל פעם משהו אחר, הוא לא חוקתי. טוב. תשמעו, יש לי הרבה מאוד ידידות והערכה לאחינו בני העדה הדרוזית, אבל אני לא ידעתי שמדינת ישראל אימצה לעצמה את עקרונות הדת הדרוזית. כי בדת הדרוזית, כפי שבוודאי לא מעט כאן יודעים, ההלכה היא נסתרת. יש חכמי הלכה מעטים שיודעים את התורה, ורוב בני העדה אינם מכירים אותה. והנה גם פה, אני העני והדל, פעם אחר פעם בא ומבקש שמא יואיל בטובו מישהו מאותם חכמי דת שיושבים בבית-המשפט העליון להציג בפני את אותה חוקה. ניסיתי. תאמינו לי, התאמצתי. הלכתי ללמוד באוניברסיטה העברית בירושלים, סיימתי את התואר – את החוקה לא מצאתי. ישבתי בספרייה, באמת חיפשתי – לא הלך. הלכתי אחר כך, עבדתי כעורך-דין פרטי שנים ארוכות – גם זה לא עזר. נכנסתי לפעילות בלשכת עורכי-הדין, אפילו ממלא-מקום ראש הלשכה הייתי – את החוקה לא מצאתי. חשבתי שכשאבחר לכנסת, ואכנס בשעריה של ועדת החוקה, חוק ומשפט, משהו יועיל. גם זה לא קרה. תאמינו או לא, אפילו בוועדת השרים לחקיקה טרם מצאו את החוקה המדוברת.

עכשיו אני שואל אתכם: איפה נשמע כדבר הזה, שישבו קומץ אנשים בבניין מכובד ככל

– – – שיהיה –

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

קומץ.

שר התיירות יריב לוין:

כן, קומץ – –

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

הגזמת.

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

זאת מהות הדמוקרטיה.

שר התיירות יריב לוין:

– – אלא אם כן את חושבת, חברת הכנסת – זאת דמוקרטיה – –

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

– – – הרשות השופטת.

שר התיירות יריב לוין:

– – שיושבים קומץ אנשים – –

יואל חסון (המחנה הציוני):

– – – שאנחנו בחרנו אותם.

שר התיירות יריב לוין:

אנחנו לא בחרנו אותם, הם בוחרים את עצמם.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

אדוני השר, אני לא ידעתי מה בג"ץ יחליט. התגובה שלי הייתה מוכנה: אני מכבדת את החלטת בית-המשפט העליון.

שר התיירות יריב לוין:

יושב קומץ אנשים – ודאי שאת מכבדת, כי יושבים שם אנשים שחושבים כמוך, שבאים מאותו רקע שלך, ולכן נוח לך – – –

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

שר התיירות יריב לוין:

– – – לוקחים את העמדות שלך, שאין להן רוב בציבור, ולכן את יושבת בצד הזה של האולם

--

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

שר התיירות יריב לוין:

– – ועושים סוויץ', עושים קפיצה – –

קריאות:

שר התיירות יריב לוין:

– – הופכים את הקערה, לוקחים את הדעות שבאופוזיציה ושמים אותן במקום הממשלה –

יואל חסון (המחנה הציוני):

בית-המשפט העליון זה מפלגה?

שר התיירות יריב לוין:

– – דמוקרטיה בהתגלמותה.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

אליקים רובינשטיין, אלוהים אדירים. השר – – אתה לא שומע מה שאתה אומר. זה לא הגיוני.

שר התיירות יריב לוין:

אמרתי לך כבר, חבר הכנסת חסון, אני למדתי שיעור אתמול. אני שר בממשלה, אבל מי זאת הממשלה בכלל, לשיטתם? מי אנחנו בכלל?

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

לא, כי הדמוקרטיה – – –

שר התיירות יריב לוין:

הם מתייחסים אלינו ככה.

מיקי רוזנטל (המחנה הציוני):

הממשלה לא יכולה להחליט מה שהיא רוצה. – – לכל ממשלה יש מגבלות.

שר התיירות יריב לוין:

רבתי, לא יעזור. אפשר לצעוק – – –

יואל חסון (המחנה הציוני):

האם מנחם בגין היה אומר את מה שאתה אומר? האם ז'בוטינסקי היה אומר מה שאתה אומר? – – – לא מתאים לך.

שר התיירות יריב לוין:

בימי מנחם בגין, שאתה האחרון שיכול לשאת את שמו – –

יואל חסון (המחנה הציוני):

אני הראשון שיכול. תאמין לי, הראשון.

שר התיירות יריב לוין:

– – בימי מנחם בגין לא היה שופט שהעז – שחלם – לפסול חוקים, שחלם והעז לקבל החלטות מהסוג הזה. לא היה. אז אי-אפשר לבוא היום, כשמתרחש כל מה שמתרחש, ולהגיד: מה היה אומר מנחם בגין – –

יואל חסון (המחנה הציוני):

אתם הבאתם למצב הזה.

שר התיירות יריב לוין:

– – הוא לא העלה על דעתו שמצב כזה יכול בכלל לקרות.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

באמת? הוא במצב לא פחות – – –

שר התיירות יריב לוין:

אני אומר לכם עוד דבר שאולי לא כל כך נעים לשמוע אותו, כן?

יואל חסון (המחנה הציוני):

כל מה שאמרת לא היה נעים עד עכשיו.

שר התיירות יריב לוין:

אני בטוח, אני יודע, כי האמת לפעמים היא לא נעימה, אני יודע.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

כנראה, גם לך האמת לא נעימה – – – את כל שופטי העליון, ואת הייחוס הז'בוטינסקאי שלהם, וזה לא טוב לך. זה לא טוב לך, הייחוס הז'בוטינסקאי שלהם.

יואל חסון (המחנה הציוני):

השקר הוא לא נעים.

שר התיירות יריב לוין:

את כל הדבר הזה הם גם עוטפים ברטוריקה מדהימה, בעיני; תבין, אחרי שלא מצאנו את החוקה, ולא ראינו מהי תורת הנסתר שבה הם קוראים ומכוחה הם מסיקים מה מותר לנו לעשות ומה אסור לנו לעשות, אחר כך הם מוסיפים עוד שלב: הם גם קובעים אם זה סביר או לא סביר; האם סביר שהמסתננים יהיו במתקן 24 חודש, או 16 חודש או 12 חודש? אני אגיד לכם את האמת – איך קובעים סבירות? מישהו מכיר בית-ספר לסבירות?

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

איך קובעים זכויות אדם? איזה דבר מזעזע.

שר התיירות יריב לוין:

מישהו מכיר בית-ספר לסבירות? מישהו מכיר איזו פקולטה שמלמדים בה את מדעי הסבירות? יש איזה ספר שמישהו אולי יוכל להשאיל לי שאני אוכל לקרוא וגם לדעת להיות אחד מהיצורים הנעלים האלה שיודעים מה סביר? הלוא אלה דברי הבל, הלוא סבירות היא בעיני המתבונן. היא עניין שכולו – – –

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

אדוני השר, לא מתאים לך לדבר ככה על שופטי בית-המשפט העליון.

אלעזר שטרן (יש עתיד):

איך אתה אומר על שופטי בית-המשפט העליון "יצורים"?

שר התיירות יריב לוין:

אתה לא תאמר לי מה אני יכול להגיד ומה אני לא יכול להגיד.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

לא מתאים לך.

שר התיירות יריב לוין:

סבירות – אני אומר לכם את האמת כפי שהיא: סבירות היא דבר שהוא בעיני המתבונן; לא מה שסביר בעיניך סביר בעיני – – –

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

יואל חסון (המחנה הציוני):

מה – – – בתי-המשפט?

שר התיירות יריב לוין:

— לא מה שסביר בעיני חבר הכנסת אלא סביר בעיני חבר הכנסת טיבי — — —

יואל חסון (המחנה הציוני):

מה יעשה המחוזי והשלום? גם הם לא רלוונטיים?

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

הם בוודאי לא רלוונטיים, הם לא — — —

שר התיירות יריב לוין:

חבר הכנסת חסון, אם בתי-המשפט יעשו מה שהם עושים בכל מדינה אחרת, את תפקידם — הם ישפטו על-פי החוק, הם לא יבואו במקום הכנסת, הם לא ייכנסו בנעליה של הממשלה, הם לא יחליטו מה סביר ולא סביר, כי הקביעה מה סביר, מהו סדר העדיפויות הסביר, מהי ההחלטה הסבירה, זה בדיוק הדבר שעליו הולכים אזרחי ישראל לקלפיות, זאת בדיוק הסיבה שהם משלמים לנו משכורת — כדי שנשב כאן ונקבל את ההחלטות האלה, לא כדי שמישהו אחר יחליט במקומנו — —

יואל חסון (המחנה הציוני):

אתם מותחים את החבל.

שר התיירות יריב לוין:

— לא כדי שמישהו אחר יכפה את השקפת עולמו עלינו.

מיקי רוזנטל (המחנה הציוני):

כל החלטה שמתקבלת ברוב היא בסדר?

שר התיירות יריב לוין:

אין בזה — אין בזה שום אלמנט — שום אלמנט — — —

מיקי רוזנטל (המחנה הציוני):

עריצות הרוב.

שר התיירות יריב לוין:

חבר הכנסת רוזנטל, בעניין של הסבירות אין שום אלמנט לא של ידע ולא של משפט, כל כולו בא מעולם של השקפת עולם ומעולם של מה שאדם רואה ומאמין בו בעיני עצמו – –

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

אדוני, האדם הסביר זאת חזקה משפטית.

שר התיירות יריב לוין:

– – והדברים האלה, בכל הכבוד, הם לא מעניינו של בית-משפט, הם מענייני של הממשלה ושל הכנסת. בשביל זה הן קיימות.

יואל חסון (המחנה הציוני):

הבאת את זה לכנסת בכלל? המתווה הזה בכלל לא עבר בכנסת. תביא את זה לכנסת, נראה אותך. לא הבאתם את זה בכלל.

שר התיירות יריב לוין:

עכשיו אני אגיד לכם עוד דבר. אתם יודעים, הם גם יודעים להגיד לנו מה מידתי ומה לא מידתי. שוב הרטוריקה הזאת – לך תתווכח עם מישהו שאומר לך: זה לא מידתי. איך קובעים מידתיות, חבר הכנסת חסון? אנא, תשלח אותי; אתה למדת בבית-ספר למידתיות? אתה מכיר מקום כזה, שלומדים לדעת מה מידתי? יש בעולם כולו מקום כזה? זה בכלל עניין משפטי?

אלעזר שטרן (יש עתיד):

אתה לא צריך שופטים.

שר התיירות יריב לוין:

הדברים האלה הם דברים שבהשקפת עולם. המציאות, שבא קומץ שופטים וכופה את עמדתו על כלל אזרחי ישראל על-פי השקפת עולמו, ללא שום בסיס משפטי – –

יואל חסון (המחנה הציוני):

מציל את אזרחי מדינת ישראל.

שר התיירות יריב לוין:

-- היא דבר פסול מיסודו, היא דבר פסול. היא הרבה מאוד דברים, אבל היא לא דמוקרטיה

--

אלעזר שטרן (יש עתיד):

למה צריך שופטים?

שר התיירות יריב לוין:

-- כי בדמוקרטיה יש שלטון חוק, לא שלטון השופט, חבר הכנסת חסון. תודה.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

תודה לשר המקשר יריב לוין.

בלי להביע שום עמדה בנושא פסיקות בג"ץ, אני רוצה רק לומר שבניגוד להערות שנשמעו כאן, לבג"ץ לא הייתה שום טענה על התהליך בכנסת; לא שום הערה של אף אחד מן השופטים על מה שהכנסת עשתה בנושא.

איתן כבל (המחנה הציוני):

נהפוך הוא, אדוני היושב-ראש, הכנסת התנהגה בעניין הזה למופת.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

לכן כדאי לציין את זה.

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

הטענה הייתה על הממשלה.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

הודעה למזכירת הכנסת – בבקשה, גברתי.

מזכירת הכנסת ירדנה מלר-הורוביץ:

ברשות יושב-ראש הכנסת, הנני מתכבדת להודיעכם, כי הונחו היום על שולחן הכנסת –

לקריאה שנייה ולקריאה שלישית: הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 50), התשע"ו–
2016, שהחזירה ועדת החוקה, חוק ומשפט; הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 106), התשע"ו–
2016, שהחזירה ועדת הפנים והגנת הסביבה.

לקריאה ראשונה, מטעם הממשלה: הצעת חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) (דרכי
ענישה – הוראת שעה), התשע"ו–2016; הצעת חוק איסור התערבות גנטית (שיבוט אדם ושינוי גנטי
בתאי רבייה) (תיקון מס' 3), התשע"ו–2016; הצעת חוק לתיקון פקודת הראיות (מס' 18) (הודאת
נאשם), התשע"ו–2016; הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 224), התשע"ו–2016.

מסקנות ועדת העלייה, הקליטה והתפוצות בעקבות דיון מהיר בהצעות שהעלו חברי הכנסת
קסניה סבטלובה, דב חנין, יואל רזבוזוב וטלי פלוסקוב בנושא: ציון יום הניצחון על גרמניה הנאצית, 9
במאי, במערכת החינוך. תודה.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

תודה למזכירת הכנסת.

הצעות סיעות המחנה הציוני, הרשימה המשותפת, יש עתיד וישראל ביתנו

להביע אי-אמון בממשלה בשל:

1. כנס החורף מסתיים והקיפאון המדיני מתמשך;**2. רדיפת נבחרי ציבור באמצעות חקיקה גזענית ואנטי-דמוקרטית;****3. המשבר העמוק עם יהדות העולם וההשלכות החמורות על מדינת ישראל;****4. הכישלון המתמשך של ראש הממשלה ושר הביטחון בטיפול באתגרים****הביטחוניים של מדינת ישראל****היו"ר יולי יואל אדלשטיין:**

הצעת אי-אמון מטעם הרשימה המשותפת: רדיפת נבחרי ציבור באמצעות חקיקה גזענית ואנטי-דמוקרטית. תנמק את ההצעה חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

כבוד היושב-ראש, תודה רבה, חברות וחברי הכנסת הנכבדים, כבר נאמר רבות, מתחילת הקדנציה של הכנסת העשרים, על המדיניות המסוכנת שמובילה הממשלה הנוכחית בהנהגת ראש הממשלה בנימין נתניהו. הסברנו כמה מסוכן המדרון החלקלק של חקיקה אנטי-דמוקרטית העוברת כהרף עין בכנסת הזאת; אמרנו שמבול החוקים הגובלים בפאשיזם בא בעיקר מכיוונים פופוליסטיים של חברי כנסת ושל חברות כנסת שרוצים להתבלט, אבל בו בזמן החוקים האלה מכרסמים במה ששאר מעקרונות הדמוקרטיה במדינה הזאת.

אבל תאמינו לנו, הפעם הממשלה ומי שעומד בראשה עוברים קו אדום. מי שניצח במערכת הבחירות האחרונה באמירה גזענית, כאשר בקול בהול קרא לציבור: שלטון הימין בסכנה, המצביעים הערבים נוהרים בכמויות אל הקלפיות; עמותות השמאל מביאות אותם באוטובוסים. לנו אין V15, יש לנו צו 8. מעבר לשאט-הנפש ולגועל שמעוררת האמירה הזאת, יש בה ביטוי אמיתי לכוונות של ראש הממשלה אז וכיום, מר נתניהו. האמירה הזאת מבטאת את העמדה שלו – לפגיעה מתמשכת ועיקרית בזכות לבחור ולהיבחר. על מה בדיוק התרעם מר נתניהו, על זה שיצאנו להצביע? על זה שהשתמשנו בזכות האלמנטרית ביותר לכל אזרח במדינה מתוקנת, שמתיימרת להגדיר את עצמה דמוקרטית, ואפילו הדמוקרטית ביותר במזרח התיכון?

ההתרעמות והבהלה היו מהשימוש בזכות להצביע, בזכות להשתתף במשחק הפוליטי, להיות נציגים ולהיות מיוצגים בכנסת ישראל. מר נתניהו, שנכשל, הוא וממשלתו הקודמת, בלחסום את ייצוג האוכלוסייה הערבית דרך העלאת אחוז החסימה, הרחיק לכת, כבר ביום הבחירות, במסע ההסתה שמטרתו להוציא את הייצוג של האוכלוסייה אל מחוץ למעגל הלגיטימציה. יש לא רק מסע הסתה גזעני, אלא מסע דה-לגיטימציה של האזרחות שלנו, שמתבטאת בזכות הייצוג הפוליטי של האוכלוסייה הערבית.

בתחילת המושב הזה המשיך מר נתניהו את הכיוון שלו, ועמד מעל הדוכן הזה ואמר באופן הכי ברור, והקריא מתוך נייר, כך שאף אחד לא יגיד שזאת הייתה פליטת פה, ואף אחד לא יגיד שהוא לא בדיוק רצה להביע את זה; הוא הקריא את זה, מדף, שחור על גבי לבן, ואמר: חברי הכנסת הערבים, הקומוניסטים מבל"ד, הולכים אחרי דגלי "דאעש". זה לא שהוא התבלבל; הוא יודע בדיוק מה ההבדל בין הקומוניסטים לבל"ד ולתנועה האסלאמית. אבל האמירה הייתה מאוד ברורה: כולכם אותו דבר. כולם אותו דבר, וכולם מקושרים לטרור, ואת כולם צריך להוציא ממעגל הלגיטימציה. אין פרשנות אחרת. אין מישהו שיכול להסביר איך בדיוק – ואני ממש מתאפקת לא להגיד: איך בדיוק התחלק ראש הממשלה על השכל ואמר את זה. הוא שאל אותנו איך התחלקנו על השכל? אז איך, איך ראש ממשלה יכול להגיד דבר כזה על 20% מהאוכלוסייה שלו, ועל הנציגים של 20%, ועוד של כוחות יהודיים דמוקרטיים.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

זה לא היה 20%, זו הייתה הודעה ספציפית בנושא של ה"חיזבאללה".

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

תסלחי לי, אני מדברת על האמירה שלו בתחילת הכנסת.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

אמירה שלו – – –

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

ותפסיקו לשכוח את התפקיד שלכם כאופוזיציה.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

לא שוכחת – – –

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

ברגע שאת מגינה, את עומדת לצדו.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

תפסיקי, איילת.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

אני לא מוכנה שתגידו ש"חיזבאללה" הוא לא ארגון טרור.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

בושה. בושה שהאופוזיציה לוחמת דווקא בקול היחידי, הגלוי והברור, עם עמדה פוליטית אנושית ממדרגה ראשונה, וכן, דמוקרטית. מתי יגיע הזמן שתתעורר האופוזיציה הזאת? המטרה של לחוקק חוק כזה, חוק ההשעיה, בעיני היא המשך – המשך לחוק העלאת אחוז החסימה. המטרה אז הייתה לחסום כניסת הנציגים של הכוחות הדמוקרטיים היהודיים ושל האוכלוסייה הערבית לכנסת, לסתום את הפה של הכוחות שמתנגדים להמשך הכיבוש, שמתנגדים להמשך מדיניות הנישול, והדיכוי, והפשעים נגד שני העמים, לא נגד עם אחד. החוק הזה הוא המשך למדיניות הזאת, ומי שאומר משהו אחר, טועה.

יציאת מר נתניהו אתמול במתקפה על המערכת המשפטית נובעת לא רק מהכאב על ההחלטה של בג"ץ בעניין הגז – וטוב שבג"ץ פסק כפי שפסק, ואמר באופן הכי ברור למר נתניהו: אתה לא יכול להמשיך לשרת את הטייקונים על חשבון העם. אתה לא יכול להמשיך את המדיניות הזאת, ויש, כן, בלמים. טוב שבג"ץ עשה את זה, והלואי שהוא יעשה את זה בכל נושא ונושא. אבל המתקפה הזאת, על המערכת המשפטית, באה בעיקר כדי לכרסם בכוחה ובסמכותה, ואכן, להעביר לבית הזה גם את הסמכות השיפוטית. כי החוק שרוצים להביא היום או מחר, חוק ההשעיה, נותן לבית הזה את הסמכות השיפוטית, דבר שאין לו. אנחנו בית-מחוקקים, ואין לאף אחד מהיושבים פה סמכות לשפוט את הקולגה שלו, את הנציג שיושב על הכיסא שלידו, כי השפיטה שלו היא שפיטה פוליטית, ולא חוקתית, ולא נייטרלית. ומי שרוצה לעשות את זה בעצם נותן מכה אנושה למה שנשאר מערכי הדמוקרטיה במדינה.

אני רוצה להגיד שיש כאלה שחושבים שחקיקת חוק כזה תהווה חרב מעל ראשנו, תשתיק אותנו, תגרום לנו לחשוב מאה-אלף פעמים אם ימצא חן מה שאני הולך להגיד במחנה השני, במפלגה הפוליטית השנייה, אחרת יוציאו אותי.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

לא יזיק.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

אני אומרת לכם, החרב הזאת לא תפחיד אותנו. אנחנו פה בכוח בחירתנו על-ידי האוכלוסייה שלנו, על-ידי מי שהצביע לנו, על-ידי הציבור הרחב שנתן בנו אמון. אנחנו נאמנים לערכים שלנו.

ואני אומרת שוב, ממשלה שמובילה קו ימני קיצוני, שמכרסם בדמוקרטיה ונותן מכות גם למערכת המשפטית וגם למערכת הכלכלית והחברתית במדינה, שרוצה לגזול את הזכות האלמנטרית לבחור ולהיבחר מ-20% לפחות מאזרחי המדינה, מגיעה לה הצבעת אי-אמון.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

תודה לחברת הכנסת עאידה תומא סלימאן. אני מתכבד להזמין את השר המקשר בין הממשלה לכנסת חבר הכנסת יריב לוין למסור את תשובת הממשלה על ההצעה.

שר התיירות יריב לוין:

אדוני היושב-ראש, תודה רבה, חברות וחברי הכנסת, אני מוכרח לומר לחברי הרשימה המשותפת בגילוי לב, שחוק ההשעיה שאנחנו נדרשים לו היום, בעיני הוא לא פתרון טוב. אני אומר את האמת. אני חושב שחבל שהגענו למצב כזה וחבל שצריך להביא בפני הכנסת חוקים מן הסוג הזה. אם אני רוצה – – –

קריאה:

שר התיירות יריב לוין:

לא, אני אומר בגילוי לב. אני חושב שקודם כול יש לנו היום בחקיקה חוק מאוד ברור, שלפיו היה צריך למנוע מחלק מחברי הכנסת של הרשימה המשותפת בכלל להתמודד לכנסת, מכיוון שהם לא עומדים בתנאי הסף שנקבעו בחוק-היסוד כדי להתמודד, משום שחלקם, לצערי הרב, תומכים

בטרור ומסייעים לאויב במקום לייצג את אזרחי ישראל. אבל בית-המשפט העליון, פעם אחר פעם, אף שוועדת הבחירות המרכזית פעלה בדיוק על-פי החוק ופסלה אותם – – –

מסעוד גנאים (הרשימה המשותפת):

עוד הזדמנות לתקוף את בית-המשפט העליון.

שר התיירות יריב לוין:

נכון, הנה, אתה רואה. מסתבר שהבעיה היא בעיה רוחבית. נכון מאוד, זו בדיוק המסקנה. בזה אני לגמרי מסכים אתך, חבר הכנסת גנאים, צודק לחלוטין. אני – – –

קריאה:

– – – תבטל את בית-המשפט העליון – – –

שר התיירות יריב לוין:

אני אומר עוד פעם, ישבו בבית-המשפט העליון, שוב, לצערי הרב, שופטים, כתבו פסק-דין, פעם אחר פעם, שאישר את ההתמודדות של חברי כנסת כאלה אף שהם נפסלו, בניגוד מוחלט להוראות החוק, והביאו עלינו את המציאות הזאת שאנחנו צריכים להתמודד אתה עכשיו; מציאות בלתי סבירה ובלתי מתקבלת על הדעת, ומתוך מציאות כזאת גם נולדים צעדים שהם צעדים לא פשוטים, וחבל שצריך לנקוט אותם.

אני מוכרח לומר אבל, חברת הכנסת תומא סלימאן, אני לא יודע, ניסיתי כל הזמן לחשוב על איזה ביטוי – אתם יודעים, פעם אמרו על אנשי מפלגת העבודה שהם "הומרצו", שמרצ המריצה אותם; אתם, אני לא יודע איך להגיד את זה, "התבלדתם", אני לא יודע איזו מילה אפשר לתת כאן. כשאתה מסתכל על ההיסטוריה של המפלגה שלך, של חד"ש, ואתה רואה איפה אתם עומדים היום – מדהים, באמת מדהים. עברתם תהליך, בעיני תהליך עצוב מאוד, שהביא אתכם למקום מאוד מאוד בעייתי, עם מעשים שאני מאמין שלא מעטים מכם לא שלמים אתם בכלל, בלשון המעטה. אבל אני חושב שמנהיגות זה אומץ לב ציבורי, זה לקום ולומר לאותם נציגים של סיעת בל"ד, שפועלים פה בדרך שבשום פרלמנט בעולם לא היו מאפשרים להם להתנהל: עד כאן. אבל אתם, במקום לומר את זה אתם נסחפים אחריהם, ובמקום לגנות אותם ממלמלים כל מיני דברי גיבוי. הם אפילו, לא מספיק – אתם יודעים, הם כבר הגיעו למקום שכבר מיצו את כל האפשרויות של האשמת מדינת ישראל; הם עכשיו כבר מאשימים את סעודיה, מאשימים חלק ממדינות המפרץ, וכולם אשמים. רק יש צדיקים בעולם הזה – זה "חיזבאללה" וגורמים מן הסוג הזה. זה העולם שלהם.

עכשיו אני שואל אותך ברצינות, חברת הכנסת תומא סלימאן: מה את רוצה שיקרה? שנמשיך לתת לזה לקרות? שנגיד שהכול בסדר? שנאפשר לדבר הזוי מהסוג הזה להתנהל באין מפריע? אז הנה אני אומר לך, ואלה בהחלט חדשות חיוביות, שראיית העולם כפי שהיא קיימת אצל אותם קומץ שופטים בבג"ץ, שדיברתי עליהם ארוכות קודם, היא לא ראיית העולם של הרוב המוחלט של אזרחי ישראל. את יודעת מה? כפי ששמענו קודם מהוויכוח שלך עם חברת הכנסת נחמיאס ורבין, אפילו לא עם האופוזיציה – –

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

בגלל זה אתם לא משתמשים במערכת המשפטית.

שר התיירות יריב לוין:

– – בחלקה הלא-קטן.

העובדה הזו היא, אגב, נכונה לא רק כאן. תחשבי שהיה סנטור אמריקני שהיה בא ואומר בארצות-הברית: תשמעו, "דאעש" הוא בכלל הגורם החיובי, וצריך להעמיד לדין את החיילים האמריקנים שנלחמים בו, וכן הלאה; מה היה קורה אתו? מישהו היה נותן לו להמשיך לשבת, לקבל משכורת מהמדינה, לקבל מימון מפלגות בשביל דברי ההבל האלה והתועבה האלה?

עכשיו, אלה לא דברים של חופש ביטוי, אלה דברים שנועדו לנצל את חופש הביטוי ואת הדמוקרטיה כדי להרוס את המדינה מבפנים, כדי לסייע לאויביה מבפנים – אגב, אני אומר לך את האמת, לטעמי, בניגוד מוחלט לעמדתם של לא-מעט מהאנשים ששלחו אתכם לכאן. אני הייתי מציע לכם לבדל את עצמכם מהתופעות האלה, מכיוון שאחרת אנחנו נמצאים כולנו במקום שאנחנו לא רוצים להיות בו.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

אתה נמצא במקום הנכון?

שר התיירות יריב לוין:

אין לנו ברירה, ואנחנו צריכים להעביר חוקים ולקבל החלטות שבמקום רגיל לא היינו נדרשים להם, כי לא היינו צריכים להתמודד עם ניצול כל כך בוטה וכל כך ציני של הדמוקרטיה, של הפרלמנט, של הזכויות של חבר הכנסת, של המשאבים שעומדים לרשותו, לטובת סיוע ישיר לאויב בכל

ההיבטים – התעמולתי, ההסברתי; בחלק מהמקרים הגענו כבר למצב שאפילו ברמה של הכוונת הטילים שלו לבתים של אזרחי ישראל.

לכן אני אומר, חברת הכנסת תומא סלימאן, אל תתלונני, הכדור הוא לגמרי במגרש שלכם. תתנהלו אחרת, תעשו דברים אחרים, תוכיחו שאתם לא נמצאים במקום הזה; תקיאו מתוכם את התופעות הפסולות האלה – יהיה הרבה יותר קל, ויהיה גם הרבה יותר נכון, ואז באמת גם נוכל לקיים פה דיונים על הנושאים שבאמת רלוונטיים לציבור של אזרחי ישראל, ולא על דברים שבינם לבין טובת המדינה ואזרחיה אין שום קשר.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

תודה לשר המקשר בין הממשלה לכנסת חבר הכנסת יריב לוין. מטעם יש עתיד: המשבר העמוק עם יהדות העולם וההשלכות החמורות על מדינת ישראל. ינמק את ההצעה יושב-ראש יש עתיד חבר הכנסת יאיר לפיד. בבקשה, אדוני.

יאיר לפיד (יש עתיד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, יש מדרש יפה במדרש רבה על ספר במדבר כ"א: כשם שאין פרצופיהם דומים זה לזה, כך אין דעותיהם שווים זה לזה, אלא כל אחד ואחד יש לו דעה בפני עצמו. המדרש מספר על זה שמשה רבנו לפני מותו פונה לקדוש-ברוך-הוא ואומר לו: ריבוננו של עולם, גלוי וידוע לפניך דעתן של כל אחד ואחד, ואין דעתן של בניך דומים זה לזה. וכשאתה מסתלק ממך, בבקשה מנה עליהם מנהיג שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו.

במונחים של היום, מה המדרש הזה אומר? המדרש הזה אומר: אתם לא מסכימים עם דרכם של הרפורמים ושל הקונסרבטיבים? אל תסכימו. מה הדרך הנכונה לטפל בזה? להרחיק אותם? להעליב אותם? לגרום לילדים שלהם להתנכר למדינת ישראל? פעם אחרי פעם עולים לדוכן הזה, לבמה הזו, שרים וחברי כנסת ומטיחים עלבונות נוראים ברוב-רובה של יהדות ארצות-הברית ובחלק גדול מיהדות אירופה. זאת היהדות? מה עם היהדות שהיא מסבירת פנים, שהיא מאירת פנים? ישראל, גם אם טעה, ישראל הוא? בשביל מה זה טוב לעמוד פה ולכנות אותם בשמות? מה זה תורם? אם נרחיק אותם, זה מה שימנע את ההתבוללות או שזה מה שיאיץ את ההתבוללות? מדינת ישראל היא לא רק ארצם של היהודים, היא גם בירתו של העם היהודי כולו, ובמקום לקרב אותם מרחיקים אותם.

אדוני ראש הממשלה, אתה ראש ממשלת היהודים, אל תיתן ידך לפגיעה ביהדות העולם. בית-הכנסת הגדול ביותר באירופה הוא ה"דוהאני" בבודפשט. זה בית-הכנסת של המשפחה שלי. הוא שייך למה שנקרא במקור הקהילה הניאולוגית, הקונסרבטיבים הקדומים, של פעם. בחצר בית-

הכנסת – ביקרתי שם יותר מפעם אחת – קבורים אלפי יהודים שהשמידו הנאצים. הם לא חשבו שהם לא יהודים; הם חיו כיהודים, הם התפללו כיהודים והם נרצחו כיהודים. אף אחד לא ניגש לסבא שלי במחנה הריכוז מאוטהאוזן ואמר לו: אתה קונסרבטיבי אז אתה לא יהודי באמת, בוא נוותר לך על ההוצאה להורג.

ישראל היא היום המדינה המערבית היחידה שבה אין חופש דת ליהודים. רק בישראל יש יהודים שאינם יכולים להתחתן על-פי אמונתם, ללכת למקווה על-פי אמונתם, לעלות למקומות הקדושים על-פי אמונתם.

האם אנחנו אומרים לרוב העם היהודי שהוא לא רצוי בארצו-שלו? מעבר לפגיעה שיש בזה בקודשי ישראל, יש בזה גם פגיעה בביטחון הלאומי של ישראל. אל מי אנחנו הולכים כשיש הסכם גרעין עם האיראנים? אל מי אנחנו הולכים כשיש משא-ומתן קשה עם הממשל האמריקני על הסכם הסיוע הבא? ממי אנחנו מבקשים שיעזור לנו למנוע מכירות של נשק מתקדם למדינות העולם הערבי מתוך ההכרה בעיקרון שנשק מתקדם שמגיע למזרח התיכון במוקדם או במאוחר יגיע לידיים הלא-נכונות? ממי אנחנו מבקשים עזרה? – מיהדות העולם.

יש פה פגיעה ממשית בבריתות האסטרטגיות שלנו, מפני שהקהילות היהודיות הן אלה שיוצרות את הכוח הפוליטי של ישראל בכל מקום. בשנה האחרונה שוב ושוב ושוב אמרו לי בכירים בקהילות היהודיות: אם זה היחס שלכם אלינו, אז אל תבואו לבקש מאתנו עזרה מול המוסדות הבין-לאומיים או מול כל הממשלות. בזמן המאבק על הסכם הגרעין עם איראן, כשראש הממשלה עשה וידיאו-קונפרנס עם הקהילות היהודיות וביקש את עזרתן אל מול הקונגרס, אז הם עזרו, אבל אחר כך הם באו ואמרו לנו בשקט: תדעו, זו הפעם האחרונה, מפני שאנחנו לא יכולים לשאת יותר את העלבונות שמוטחים בנו פעם אחר פעם מעל הדוכן הזה. יש פה פגיעה מתמשכת במחויבות של הקהילות כלפי ישראל, שיוצרת פגיעה מתמשכת של הממשל כלפי ישראל, שיוצרת פגיעה מתמשכת במדינת ישראל.

מורי ורבי, פרופסור אבי שגיא, שהוא איש דתי, לימד אותי שהמילה סובלנות מקורה במילה סבל; היא באה מזה שלא פשוט לקבל את האחר ואת השונה, זה סבל; זה כרוך בסבל לשאת את זה שהוא כל כך אחר ממך, שהוא לא מסכים אתך, שהוא מרגיש אחרת ממך. אבל זה הרי התפקיד שלנו בעולם, והתפקיד שלנו פה כנבחרים ציבור. הרי זה התפקיד שלנו בעולם כיהודים – להיות סובלניים כלפי האחר; להכיר בזה שלהיות שונה זה לא להיות רע; להכיר בזה שיש לנו תפקיד לקבל אותם גם אם אנחנו לא מסכימים אתם.

אם ימוססו את ההסכמות לגבי הכותל, אם יעבירו את חוק המקוואות, אם ימשיכו לעמוד פה על הדוכן ולנסות להוציא את הרפורמים והקונסרבטיבים מכלל ישראל, אנחנו נאבד את רובה המכריע של יהדות העולם. זה מסוכן, זה חסר אחריות, ובעיקר, זה מאוד לא יהודי. תודה רבה.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

אני מודה לחבר הכנסת יאיר לפיד, ומזמין את השר המקשר בין הממשלה לכנסת חבר הכנסת יריב לוין להשיב על הצעת האי-אמון.

שר התיירות יריב לוין:

אדוני היושב-ראש, תודה רבה, חברות וחברי הכנסת, זה תמיד אתגר לדבר אחרי שר האוצר לשעבר וחבר הכנסת לפיד, אבל בזמן האחרון זה הפך כמעט למשימה בלתי אפשרית, כי אחרי שיעורי תורה מלומדים כאלה, רוויי ציטטות, אני באמת מודה שאני קצת – – –

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

הוא מדבר נגד כפייה דתית, זה לא יעזור.

שר התיירות יריב לוין:

– – – אני באמת קצת מתקשה. הייתי מתפתה והייתי מצטט כמה דברים מהקוראן, אבל מכיוון שנמצא פה חבר הכנסת גנאים, אני חושב שזה גם יהיה סיכון גדול מדי, להעמיד את היכולת שלי במבחן מולו, אז אני – – –

מסעוד גנאים (הרשימה המשותפת):

– – –

שר התיירות יריב לוין:

– – – אצטרך, אדוני, להסתפק בתשובה עניינית.

עליזה לביא (יש עתיד):

– – – מה זה אומר, לא הבנתי?

שר התיירות יריב לוין:

זה אומר שהיכולת שלי והידע שלי כבוגר המגמה המזרחנית, וכמי שעסק בנושאים האלה הרבה שנים, יש לי איזו מידה של ידע גם בנושא הזה, בוא נאמר כך. אם תהית מה התוכניות שלי מבחינת המרת דת, אז אני לא שם. אל תתלה תקוות, חבר הכנסת גנאים, לא נגזים.

רבותי, תראו, חבר הכנסת לפיד, תראה, אני לא חושב שהיה ראש ממשלה במדינת ישראל שהנושא של הקשר עם יהדות התפוצות היה כל כך מרכזי בעשייה היומיומית שלו, שמשקיע בנושא הזה לא רק כל כך הרבה זמן, אלא גם משקיע בו משאבים עצומים מבחינת התשומות של המדינה, שמעורב באופן אישי בהרבה מאוד פרויקטים שנעשים בתחום הזה, ואני אמנה כאן רק רשימה קצרה, והיא כמובן חלקית.

נתחיל אולי מפרויקט "תגלית", פרויקט שהתחיל בכהונה הראשונה של ראש הממשלה ותקציבו שולש בכהונה השנייה, שהביא עד היום יותר מחצי מיליון יהודים, אגב מכל הזרמים, למדינת ישראל. אנחנו קיבלנו רק לפני חודשיים החלטה לאמץ שלב נוסף בפרויקט, שמהווה עוד נדבך מיוחד ותרומה נוספת לקשר עם הצעירים. הפרויקט הזה, אגב, חיבר את הצעירים האלה גם ליהדות, גם למדינת ישראל. אני יכול לומר באחריות מלאה, פשוט הציל דור שלם שהיינו מאבדים לחלוטין; פרויקט שראש הממשלה מוביל, משקיע בו משאבים כספיים עצומים מקופת המדינה, משקיע מאמץ עצום לעודד תורמים לקחת בו חלק, וזה כמובן, כדי שלא יהיה ספק, זה לא מביא – זה לא אלקטורלי, זה לא על סדר-היום בבחירות וכן הלאה. ניקח את פרויקט "מסע", שגם בו הממשלה משקיעה עשרות-מיליוני שקלים כל שנה, יחד עם הסוכנות, להביא צעירים מהתפוצות לתקופות ארוכות יותר, שבהן הם באמת חווים את החוויה הישראלית, לומדים כאן, משתלבים כאן בתוך החברה.

אנחנו עוסקים המון בעידוד וקליטת עלייה; הרבה מאוד החלטות ממוקדות שהיו רק לאחרונה, בהובלה של שר הבריאות, ובדגש, אני יכול לומר, שראש הממשלה – והייתי בישיבת הממשלה כשהנושא הזה עלה – בדגש מאוד גדול שראש הממשלה שם ונתן רוח גבית והציב את הדבר הזה בראש סדרי עדיפויות, לטפל בנושא של הכרה בתעודות ובמקצועות של יהדות צרפת, כדי לאפשר לאותם יהודים לבוא ולהיקלט כאן בתנאים יותר קלים. אני חושב שמושקעים בנושאים האלה, שוב, מאמצים מאוד מאוד גדולים, במעורבות אישית וישירה של ראש הממשלה.

יש יוזמה שאתה בוודאי מכיר: ביוני 2014 הגיש משרד ראש הממשלה, בשיתוף עם הסוכנות, החלטת ממשלה שנקראה "יוזמת העם היהודי", שהמטרה שלה הייתה באמת ליצור איזה הידוק וחיזוק של הקשר. אגב, אני לא הייתי אז בישיבת הממשלה, מספרים לי, אני מניח שזה נכון ולא מטעים אותי, שלתקצוב הנושא היה אז רק מתנגד אחד, מה לעשות, וזה היית אתה, חבר הכנסת לפיד, בתפקידך דאז כשר האוצר. אגב, התנגדותך לא רק נאמרה, אלא גם נשמעה, והביאה לכך שהיקף החלטת הממשלה צומצם, והתקציב צומצם, וכמובן נפגעו חלק מהפרויקטים האלה שראש הממשלה רצה לעשות.

אני, אגב, לא מבקר אותך, אני מניח שאתה ראית איזו תמונה תקציבית, אבל לבוא היום ולהגיד לראש הממשלה, שרוצה לתקצב את הדברים האלה, ולבוא אליו בטענות – אני לא חושב שזה נכון.

קריאות:

עליזה לביא (יש עתיד):

--- אתה לא עונה בכלל על הדברים ---

שר התיירות יריב לוין:

אגב, תמיכת יהדות ארצות-הברית היא היום לא רק במדינת ישראל, אלא, אגב, גם בגיבוי האישי לראש הממשלה, בשיאים שלא היו בהם בעבר. אגב, גם תוך כדי המאבק הלא-פשוט שהיה סביב סוגיית הגרעין, והוויכוח שהיה סביבו, התמיכה שראש הממשלה זכה לה על עמדותיו בתוך יהדות ארצות-הברית הייתה יותר גבוהה – אגב, גם ממנהיגים אמריקנים מכהנים וגם מכאלה שרוצים לכהן, ומועמדים, וכן הלאה, שנבדקו כולם באותם סקרים.

אם כל זה לא מספיק, אני חושב שראש הממשלה עשה מעשה אמיץ – אתה יודע, גם כשיש ביקורת אפשר לצד הביקורת גם לומר לפעמים דברי שבח, כי לפעמים גם הם מגיעים – אני חושב שהוא עשה מעשה אמיץ כאשר הוא הביא לממשלה את ההחלטה בסוגיית הכותל, ואני אומר את זה דווקא כאחד שמודה – אני לא ממש שלם עם ההחלטה הזאת. הוא הביא החלטה, שוב, שהוא יכול היה להתחמק ממנה, יכול היה לדחות אותה, יכול היה לגלגל אותה למקום אחר. הוא, אני חושב, קיבל החלטה אמיצה מאוד, להביא את הנושא הזה בפני הממשלה ולנסות לאשר אותו, ולקבל תמיכה בו שתאפשר להשלים מהלך היסטורי – אני אומר שוב, אני, באופן אישי, לגמרי לא קל לי אתו.

אבל – ופה, גברתי היושבת-ראש, תראו איך התבקשתי להשיב על שלוש הצעות אי-אמון בשלושה נושאים שונים, כמו שהסביר כאן יושב-ראש הכנסת, ולכן במקום שאשיב על הנושא בנאום אחד נתבקשתי לעלות שלוש פעמים – אבל ראו זה פלא, בין כל שלושת הנושאים היה חוט מקשר: בכלם צץ ומופיע בג"ץ: אז פעם אחת זה היה בעניין הגז, ששם הוא מכתוב לנו את ענייני חינוך; פעם שנייה זה היה בעניין האי-אמון של הרשימה המשותפת וחוק ההשעיה, שנדרשנו לו כי בג"ץ לא פסל את אותם חברי כנסת תומכי טרור, בניגוד מפורש להוראות חוק-היסוד; והנה, גם כאן, לא יבשה הדיו על ההחלטה בעניין הכותל, והנה, בעיתוי מקרי כמובן, לגמרי, שופכים שמן לתוך המדורה, ובאה ההחלטה על המקוואות. כאילו לבוא ולומר: רציתם להשיג איזו הסדרה? רציתם לעשות איזה מהלך

של קירוב? רציתם לנסות ליצור רגיעה בתחום הכל-כך רגיש הזה? מה פתאום, לא ניתן לכם. דווקא עכשיו נכניס לכם את הפסיקה הזאת.

עליזה לביא (יש עתיד):

בג"ץ?

שר התיירות יריב לוין:

בג"ץ, כרגיל, אלא מי? אגב, גם היא פסיקה שכולה בהשקפת עולם, שלא נשענת על שום אדנים משפטיים.

עליזה לביא (יש עתיד):

אתה מדבר על בג"ץ, אדוני השר? לא הבנתי.

שר התיירות יריב לוין:

אמרתי, הסברתי. אפשר יהיה לראות את השידור החוזר, אם זה מעניין. אמרתי: בשעה שהתקבלה ההחלטה על הכותל, הנה פתאום הופיע לו פסק-הדין בעניין המקוואות. אני אומר דברים ברורים. כאילו במקרה, בעיתוי הזה. הכול פה מקרי לגמרי. יש עתירות שיושבות שנים ומחכות, אבל את זה מייד היה צריך באותו זמן. לגמרי במקרה.

ואני אומר – ושלא תהיינה כאן אי-הבנות – אני מאמין, ואני חושב שזו גם עמדת הממשלה, שמדינת ישראל היא לא רק מדינתם של כל היהודים בעולם, אלא שכל יהודי נולד כאילו עם שובר, אתו, שמאפשר לו לגור כאן ולחיות כאן ולהיות אזרח במדינה הזאת, אם ירצה, מתי שירצה, בלי שום תנאים. והזכות הזאת נתונה לכל יהודי באשר הוא, ואנחנו רוצים לראות את כל יהודי העולם באים לכאן, תהיה השקפתם אשר תהיה, ואנחנו חושבים שכל יהודי העולם צריכים לגבות את מדינת ישראל, גם כאשר הם לא תמיד מסכימים במאה אחוז עם כל מהלך; ואם הם רוצים לשנות את המדיניות, הדרך היא לעלות לארץ ולהיות שותפים כאן לעשייה ולהשפעה.

אני לא מקבל, חבר הכנסת לפיד, את ההתניה שאומרת: תישא ממשלת ישראל חן בעינינו, נוایل בטובנו לתמוך במדינת ישראל. בעיני זה פסול, כשם שאני לא מעלה, במחשבה הרחוקה ביותר, שנגיע אי-פעם ליום נורא ואיום שבו מישהו יעז לומר לאיזה יהודי בעולם: יישאו עמדותיך ומעשיך חן בעינינו, נסכים שאתה תהיה אזרח מדינת ישראל. אני חושב שהדבר הזה הוא משותף לכולנו, ועליו אנחנו צריכים לעמוד, ואני יכול לומר באחריות מלאה: ראש הממשלה ימשיך לעסוק בחיזוק הקשר עם

יהדות התפוצות, ימשיך להשקיע בזה הרבה מזמנו, להציב את זה במקום גבוה, בראש סדר העדיפויות של הממשלה, ואנחנו נמשיך לקיים את כל אותם פרויקטים רבים שאנחנו עושים, לקרב, ואני מאוד מקווה שבתהליך הקירוב הזה יעזרו לנו, ולא יפריעו לנו. תודה.

הי"ר נרית קורן:

תודה רבה. אנחנו עוברים להצעת האי-אמון הבאה: הכישלון המתמשך של ראש הממשלה ושר הביטחון בטיפול באתגרים הביטחוניים של מדינת ישראל, של ישראל ביתנו. ינמק את ההצעה חבר הכנסת עודד פורר. בבקשה. ישיב עליה שר הביטחון חבר הכנסת משה יעלון.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

גברתי היושבת-ראש, חברי חברי הכנסת, בהצעת האי-אמון הזאת אני דווקא רוצה לדבר על משהו שממשלת ישראל כן הצליחה בו. היא הצליחה להרגיל את הציבור. היא הצליחה להרגיל אותנו לטפטופי הדקירה היומיומיים, להרוגים, לפצועים, לפיגועים. היא הצליחה להרגיל את כולם, כך שלפעמים נראה שפיגועי הדקירה האלה הם משהו יומיומי כזה, רגיל. חלק משגרת יומנו. הם אפילו לא פותחים כבר את מהדורות החדשות בדיווח על פיגוע דקירה. במקרים מסוימים, אפילו, בשבועות האחרונים, דיווחו על זה באייטמים של פחות מדקה. הם אפילו, בממשלה הזאת, הצליחו להרגיל אותנו גם לטפטופי ירי מעת לעת מכיוון רצועת-עזה לדרום הארץ. ממש הצלחתם.

זאת הצלחה של ממשלה שטומנת את ראשה בחול. ממש כמו בת-היענה שחושבת שטמינת הראש בחול תציל אותה מאיזה אובדן, כך גם ראש הממשלה ואתה, אדוני שר הביטחון, אתם חושבים שאם תמשיכו להגיד לנו שזאת לא אינתיפאדה, ואנחנו לא נמצאים בעיצומה של איזו מערכה נגד הטרור, אנחנו נחשוב שבאמת הטפטופים האלה, של הדקירות והירי מהרצועה, אלה טפטופים של גשם, ככה, באמצע שנת בצורת.

אז אולי כדאי שאנחנו כאן נצלצל בפעמונים, ננסה להעיר את הממשלה הזאת, נגיד לראש הממשלה ולשר הביטחון: תתעוררו. כבר חצי שנה שאזרחי ישראל מסתובבים בחשש ברחובות, שירושלים ריקה ממבקרים ומתיירים, שבעלי עסקים ברחבי הארץ נמצאים על סף קריסה, בגלל המצב הביטחוני הרעוע.

אדוני שר הביטחון, התיירים נטשו לא רק את ירושלים; הם נטשו גם את יפו, ואת תל-אביב, ואת אילת, ולצדדי, אתם כנראה חיים באיזה סרט, כי אתם בעיקר מתאפרים ומצטלמים, ממש כמו בסרט, ועוסקים בספינים ובמסיבות עיתונאים, ומישירים מבט חמור סבר למצלמה, באיפור כבד, ומשקרים לציבור, ומספרים לו שגל הטרור הזה דועך. ואתם אומרים באותה נשימה לציבור: אנא, שמרו על ערנותכם.

אבל, חברי חברי הממשלה, נראה לי שאתם נרדמתם בשמירה. חצי שנה של עשרות הרוגים ופצועים, חצי שנה שהחברה הישראלית מתבוססת בדם של פיגועים, ונראה שאתם לא מבינים מה קורה כאן. הרי לא צריך להיות – אדוני שר הביטחון, לא צריך להיות חבר קבינט כדי להבין שמדינת הטרור בעזה אחראית ודוחפת אותנו לתוך מעגל הדמים הזה. הרי לא צריך להיות, אדוני שר הביטחון, חבר קבינט כדי להבין שהרשות הפלסטינית ביהודה ושומרון מתחרה עם ה"חמאס" מי ישלוט ברצועה, ומנסים לקנות את השליטה בכספי דמים שמשולמים לרוצחים ולמפגעים לפי תעריפים – כמה מקבל רוצח שיושב בכלא, כמה מקבל מי שרק פצע וכמה ישלמו למי שרק זרק אבנים. אפשר פשוט להקשיב – להקשיב להצהרות, אפילו לקרוא את העיתונים – ולשמע מה מדווחים, את הנאומים, את ספרי הלימוד של הרשות הפלסטינית שמשרד החינוך שלנו אמור לבדוק, ולהבין שההסתה והשנאה לישראל מקבלות רוח גבית משם.

אלה הם אותם המפגעים שאתם משלמים להם, ומעבירים להם תקציבים, ומוחלים להם על חובות שלהם לאזרחי ישראל ולחברות הישראליות. אתם שומרים עליהם. וכך, לדוגמה, רק אתמול פורסם שאסמאעיל הנייה מצהיר שהאינתיפאדה נכנסת לשלב החדש, של השימוש בנשק חם. בנאום בעצרת של "חמאס" ברצועת-עזה, תחת הכותרת: המהפכה שלנו מוקדשת לירושלים, אומר הנייה – כך דווח באמצעי התקשורת – מטרת האינתיפאדה היא לסלק את הכיבוש מכל פלסטין, והאינתיפאדה חונכת היום את השלב השלישי שלה, והוא הפיגועים המזוינים.

ואתם? אתם עוד עסוקים בלספר לנו שגל הטרור הזה דועך, ומספרים שלנו שהחסינות שנתתם מפני סיכול ממוקד לראשי ה"חמאס" בעזה בסיומו של מבצע "צוק איתן" היא ההרתעה שלנו. אתם מנסים לגרום לנו להאמין שאנחנו באמת באיזה סרט. אבל, חברים, הסרט הזה נגמר. המציאות הזאת טופחת על פניכם. לצערי, היא טופחת גם על פניו של הציבור הישראלי, שאיבד את האמון בכם.

וכששואלים איך להילחם בטרור, אני חושב שאתם יודעים את התשובות, אתם רק מפחדים לקבל את ההחלטות. אתם חוששים להנהיג ולהוביל את מה שאתם יודעים שצריך לעשות, כי אתם עסוקים באיזו הישרדות פוליטית במקום בהנהגה.

ואני רוצה לצטט לך, אדוני שר הביטחון, מה שכתב פעם מישהו על השגיאות הקשות שעשתה ממשלת ישראל בטיפול ובמתמודדות שלה נגד הטרור: 1. הממשלה ניסתה למסור את מלאכת המלחמה בטרור בקבלנות משנה למישהו אחר, במקרה הזה – לפטרוני הטרוריסטים עצמם. מוכר לכם, לא? 2. הממשלה כבלה את ידיהם של כוחות הביטחון ושללה את האפשרות להיכנס לערי המקלט של הטרוריסטים או להלום בהן, והקימה במו-ידיה שטחים בלתי פגיעים שמהם אפשר לנהל מעשי טרור – ממש כמו שקורה בדרום הארץ, ברצועת-עזה, בחסותנו, עם איזשהו הסכם חסינות שנתנו להם; 3. הממשלה שחררה אלפי טרוריסטים כלואים והתירה להם להיכנס לשטחים האלה,

ורבים מהם נטלו מייד את נשקם וחזרו לעיסוקם הישן; 4. הממשלה חימשה את הטרוריסטים, ואפשרה להזרים לעזה וליהודה ושומרון ללא הגבלה כלי נשק שמצאו את דרכם למאגרי המיליציות וכנופיות הטרור.

אדוני שר הביטחון, את הדברים האלה כתב ראש הממשלה בספרו "מלחמה בטרור", שבו הוא מסביר מה אנחנו צריכים לעשות, איך אנחנו צריכים להילחם בטרור. אולי כדאי שתסיקו את המסקנות ותבינו שאתם כנראה לא בנויים למאבק הזה, כי זה לא מספיק לכתוב. אתם הפניתם עורף לכל מה שהטפתם לו לאורך כל השנים; הפניתם עורף לביטחון, לנחישות ולאומץ, הפניתם עורף למחנה הלאומי. אתם לא באמת מוכנים להילחם בטרור הזה.

אתם מגיבים, ולא יוזמים. מדינת ישראל נוקטת קו הגנתי במקום לנקוט קו התקפי ובמקום לתת לצה"ל לנצח ולחתור למציאות חדשה – אולי חדשה-ישנה, כי פעם זה היה – מציאות שבה הטרוריסט מפחד, ובורח ומסתתר, ולא מציאות שבה חפים מפשע מפחדים לצאת לטייל ברחובות, ולא מגיעים לרחובות ירושלים כדי לטייל בה לפני שהם חושבים פעמיים.

אתם מפחדים, ואז אתם גם מגיבים בהיסטריה על איזה סרטון של "בצלם", מוציאים תגובה ותיקון לתגובה, במקום לתת גיבוי לחייל שיכול להיות שטעה, אבל את הדברים האלה צריך לבדוק ולא לתת איזו הצהרה פומבית מיידית ולשחוט אותו על המזבח של הסרטונים. בסוף אתם ואנחנו שלחנו אותו.

אתם קוראים לחיסול "חמאס" בעזה, אבל ביום מבחן נותנים לו חסינות. וראש הממשלה, שהתבטא בחריפות נגד ההתנתקות, הוא בסוף גם הצביע בעדה, והוא אותו ראש ממשלה שכנראה חושש גם לבצע את מה שהוא כתב בספר שלו.

חברים, אין לציבור הישראלי אמון ביכולת שלכם לנצח במאבק הזה. אין שלום, אין ביטחון, אין סיבה לתמוך בכם, ולכן אני קורא לכנסת לתמוך בהצעת האי-אמון שהגשנו היום. תודה.

היו"ר נורית קורן:

תודה. ישיב שר הביטחון חבר הכנסת משה יעלון. בבקשה.

שר הביטחון משה יעלון:

גברתי היושבת-ראש, חברי חברי הכנסת, אני שומע בחודשים האחרונים הרצאות מלומדות על איך להילחם בטרור, איך לנצח את הטרור. הרבה סמאות פופוליסטיות, לצערי, תוך התעלמות גם מהמציאות, גם מהעובדות וגם מההישגים.

נער הייתי וגם זקנתי, באשר לאתגרי ביטחונה של מדינת ישראל, ואני יכול להגיד בביטחון שבגבולותינו שקטים באופן חסר תקדים, אם גבול הלבנון, אם הגבול עם סוריה, שתי זירות לא יציבות שבקלות אפשר היה להסתבך בהן, לגרום לזה שהקנים יופנו אלינו – היו ניסיונות, בעיקר איראניים, להפנות קנים אלינו – ורמת-הגולן פורחת ומשגשגת, ויישובי הצפון פורחים ומשגשגים, ואפשר לעבור – כמובן, גבול הירדן מובן מאליו, לכאורה, לא פרי מדיניות; גבול מצרים, שגם שם ספגנו בעבר פיגועים לא פשוטים, גם זה מובן מאליו; ואפילו רצועת-עזה, שפה ושם יש ירי של "דאעש", שקט חסר תקדים באופן יחסי לשנים עברו.

וכל זה נובע לא ממזל, ולא מעצות מטופשות, תסלחו לי, אלא ממדיניות אחראית, שקולה, שמסתכלת על מה שמתרחש באזור לא באופן נאיבי, כאביב ערבי, אך מנגד לא מגדירה את הכול כחורף אסלאמי, אלא מחפשת הזדמנויות המבוססות גם על עוצמתה של מדינת ישראל והיותה מרתיעה את אויביה, וגם על אינטרסים משותפים עם מדינות שכנות, וגם גזרים, מול מי שלא מרים עלינו יד, כולל מול רצועת-עזה. העובדה שה"חמאס" מאז "צוק איתן" לא ירה ולו כדור אחד והעובדה שהחיים מצליחים איכשהו להתקיים ברצועת-עזה הן פרי מדיניות מושכלת, שקולה – –

עודד פורר (ישראל ביתנו):

שר הביטחון משה יעלון:

-- אחראית, ולא נובעת מסמאות כאלה ואחרות שנשמעות חדשות לבקרים.

סופה לנדבר (ישראל ביתנו):

זה סמאות של חיילים.

שר הביטחון משה יעלון:

גל הטרור ביהודה ושומרון, כמובן, הוא גל שאנחנו צריכים להתמודד אתו, הוא אתגר, הוא קודם כול נובע מלא-מעט תופעות שאין צורך כאן לפרט ולהסביר, אבל גם מההצלחה הסיכולית של שירות ביטחון כללי, צה"ל, משטרת ישראל, למנוע מארגוני הטרור המאורגנים לבצע פיגועי התאבדות קשים. הם היו מאוד רוצים לעשות את זה.

ואותן עצות שניתנות לנו: לכו ל"חומת מגן 2"; תעברו מהגנה להתקפה – אז אני רוצה לחדש לכל המייעצים הללו, שאנחנו בהתקפה מאז "חומת מגן". קמים בבוקר ואזרחי ישראל שומעים: נעצרו עשרה, נעצרו 20, זאת ההתקפה. בשביל זה לא צריך להפעיל אוגדות, בשביל זה מכניסים כוחות קטנים, מסוערבים או לא מסוערבים, מבצעים את המעצר בלב מחנה הפליטים או בקסבה ויוצאים החוצה.

לכן, עצות מן הסוג הזה, או מן הסוג של: למה אינכם עושים סיכול ממוקד ביהודה ושומרון – אנחנו זקוקים לסיכול ממוקד? אם יש מידע על מחבל בלב שכם, כוח נכנס ומוציא אותו. לא צריך להפעיל מטוסים, לא צריך להפעיל מסוקים, מבצעים את הפעילות לאורך זמן. וההצלחה הסיכולית הזאת הביאה לזה שכשארגוני הטרור אינם מצליחים, ונוסף על זה יש הסתה – נכון, יש הסתה – לא צריך ללמד אותי על החינוך הפלסטיני, נושא שפקח את עיני עוד כשהייתי ראש אמ"ן ליחס עתיד הסכסוך הישראלי-פלסטיני, נושא שאנחנו מתמודדים אתו גם בלחץ בין-לאומי על הרשות, לא בהכרח בהצלחה, כי יש גם נרטיבים אחרים בעולם, או תפיסות אחרות, גם ביחס לסכסוך הזה; לא כולם רואים את הדברים עין בעין כמונו.

יש כמובן הסתה ברשת, ההתרחשויות באזור, "דאעש" וכו', כל אלה משפיעים על אותו אחד או אחת, לרוב בגיל צעיר, שמקבלים החלטה לעשות מעשה. גם נגד הגל הזה אנחנו נותנים מענה. אז נכון שהוא לא מענה של 100%, אבל הסטטיסטיקה מדברת בעד עצמה, והיא לא נובעת מזה שנהיו יותר ציונים בצד השני. זה נובע מזה ששכללנו את יכולת ההתרעה והסיכול, גם של המפגעים הבודדים, מנוכחות יותר כוחות בשטח שמבצעים פעילות, כך שאם קורה משהו הם מייד במקום כדי לפעול, בין שזה משטרת ישראל, בין שזה צבא הגנה לישראל, וגם נגד הגורמים המסיתים אנחנו נוקטים לא-מעט פעולות, כמו סגירת אמצעי תקשורת, החרמת ציוד, פעולות אחרות שהשתיקה יפה להן כאן, כדי להתמודד גם עם התופעה הלא-פשוטה הזאת. ואנחנו גם מענישים, מענישים את המחבלים, שרובם לא יוצאים חיים מהאירועים אתנו, אחרים נעצרים, הריסת בתים, אי-מתן אישורים לבני משפחה ממעגל ראשון ושני מטעמים של אולי יהיה רצון לנקום אחרי שמישהו מהמשפחה עשה פיגוע – כל הצעדים הללו ננקטים.

אבל במקביל, לנוכח אלה שצועקים עלינו, סגר, סגר, סגר, תחנקו את הפלסטינים, אנחנו נוקטים מדיניות שאנחנו מאפשרים למי שאיננו מעורב בטרור לחיות את חייו, אפילו בכבוד וברווחה – שיצא לעבוד בישראל, שיצא לעבוד בהתיישבות, באזורי תעשייה, קבלנות משנה לחברות ישראליות, ייצור ומכירה לשוק הישראלי. ולכן, הסממאות המתלהמות לא היו מביאות ביטחון, אלא להפך, ואנחנו נוהגים גם בזה במדיניות אחראית ושקולה.

ולכן, כל מי שנותן לציבור איזו תחושה שיש לו איזה פתרון, איזה רעיון של "זבנג וגמרנו", זורה חול בעיני הציבור, ולצער, אני שומע את זה לא מעט מלא-מעט גורמים פוליטיים שמטעים ומוליכים שולל את הציבור.

ומילה אחת על סרטון "בצלם", האירוע בחברון. מה שקרה בחברון הוא אירוע חמור; מה שגרם לתחקיר האירוע זה לא הסרטון של "בצלם". בלי להיכנס כאן לפרטים, המפקדים שנכחו באירוע הבינו שיש פה אירוע חמור של חייל שסרח, ולכן כבר מייד, ברמת הפלוגה, ברמת הגדוד, ברמת החטיבה, היה תחקיר ראשוני כבר ביום חמישי, שהשורה התחתונה שלו הייתה דיווח לרמות הממונות. יש פה אירוע חריג של חייל שסרח, ולא של גיבור. ומי שהחליט להעביר את העניין מהטיפול הפיקודי, שהוא היה הטיפול הראשוני, אל הטיפול של חקירת מצ"ח וחקירה פלילית, זה מפקד החטיבה שסיכם את התחקיר הראשוני של האירוע עוד לפני שהסרטון פורסם. כשלנו היה ברור שזה המצב, וזה דווח למעלה בצינורות האוגדה – אלוף הפיקוד, שדרך אגב, עשה תחקיר למחרת לא על האירוע בשטח – על התפקוד של המעטפת, של המ"פ, של המ"מ.

אלה שטוענים שיצאנו החוצה בהכרזות עוד לפני החקירה – היה תחקיר ראשוני כבר ביום חמישי, עם תוצאה מאוד ברורה, לצערי, של חייל שסרח. ואז חקירת מצ"ח מתקיימת, ומאז – מניפולציות. את החייל שסרח, שזכותו בבית-הדין עומדת לו, ולכן אינני מתייחס לפרטים – יש תביעה, יש סנגוריה. התחקיר הפיקודי שם שורה תחתונה מאוד ברורה, שהיה חשוב שנאמר מייד – גם הרמטכ"ל, גם שר הביטחון וגם ראש הממשלה – איפה אנחנו רואים את האירוע הזה. אנחנו לא כמו הצד השני שאיננו מגנה טרור. כשאצלנו מישהו סורח, אנחנו מעמידים את הדברים מייד במקומם.

ולכן ההתלהמות הזאת, והוצאת המידע השקרי, והמניפולציות, וההתקפות על הרמטכ"ל – עלי עוד מותר, פוליטיקאי – ועל ראש הממשלה, על הרמטכ"ל – רבותי, מה אתם רוצים פה, צבא מתבהם? צבא שאיבד חוט-שדרה מוסרי? אני גאה בזה שהמ"פ הצביע על זה שזה אירוע חריג, ומייד המג"ד הבין, והמח"ט. והמח"ט דרש חקירת מצ"ח לנוכח הממצאים. ולצערי, גם מתוך הקואליציה – כולל שר, שבמקום להתקשר לשר הביטחון, לבדוק פרטים לפני שהוא יוצא לתקשורת, מתקשר כדי לעודד, כדי לתמוך; ויש פה חברי כנסת שרוצים להגיע מחר לעודד אותו בבית-הדין. רבותי, מי שפועל כמו שצריך מקבל גיבוי מלא; מי שסרח צריך לתת את הדין. ועכשיו זה שם. פיקודית, ברור לחלוטין מה יהיה סופו של החייל שסרח, ואני מבקש מכם לא להתערב בדברים שבסופו של דבר הם באמת בנימי הנפש. יש תחקיר מבצעי, תאמינו לי, יודעים לעשות את זה. הרמטכ"ל יודע, אלוף הפיקוד יודע, המפקדים מתחתיו יודעים לעשות את זה, וטוב שכך. האמירות האלה מבלבלות את החיילים באשר הם.

אחר כך אנחנו נבדוק אם יש קשר בין ההתלהמות ברשת וכל מיני אמירות של פוליטיקאים לגבי זה שהחייל קיבל החלטה לעשות מעשה שהוא עבירה על החוק, על ערכי המוסר שלנו ועל הוראות הפתיחה באש. לכן אני מציע בזה גם זהירות. ודאי, לא מייד למישור הפוליטי, להתקפות אישיות; אומרים ככה, לא ככה, לא נותנים גיבוי, תוקעים סכין בגב. רבותי, תאמינו לי, גם בזה אני בקי. תמיד העדפתי טיפול פיקודי, אבל ברגע שזה חוצה קו מסוים, זה לא נגמר בטיפול פיקודי, זה עובר גם אל המישור הפלילי, וזה, לצערי, המקרה הזה.

סופה לנדבר (ישראל ביתנו):

אתה חושב שהגיע להרוג את האזרחים – – –

שר הביטחון משה יעלון:

זו העת לגלות אחדות.

סופה לנדבר (ישראל ביתנו):

– – – הוא הרוצח.

שר הביטחון משה יעלון:

זו העת לתמוך במדיניות הממשלה – –

קריאה:

לא רוצח?

סופה לנדבר (ישראל ביתנו):

הוא הרוצח.

שר הביטחון משה יעלון:

– – בפעילותה נגד הטרור – –

סופה לנדבר (ישראל ביתנו):

הוא הרוצח. אי-אפשר להגיד על החייל שהוא רוצח.

שר הביטחון משה יעלון:

– – ולכן אני מבקש לדחות את הצעת האי-אמון.

היו"ר נורית קורן:

תודה. תודה. אנחנו פותחים את הדיון, בבקשה. הדובר הראשון, יחיאל חיליק בר, בבקשה. חבר הכנסת חיליק בר, בבקשה. ואחריו – חבר הכנסת עבד אל חכים חאג' יחיא. שלוש דקות לרשותך. אני מבקשת לעמוד בזמנים.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

אעמוד, אעמוד.

גברתי היושבת-ראש, חברי חברי הכנסת, יש פה עדות לממשלה כושלת בכל תחום אפשרי. ובסימו של מושב, בסיומה של שנה, לכנסת הזאת אי-אפשר לתת קרדיט כמעט על שום דבר. בדברים שהיא עושה טוב, אגב, הם יודו בעצמם, אנחנו מגבים אותם מהאופוזיציה. סיום מושב עצוב, ללא בשורה, ללא תקווה, ללא שום אופק – לא חברתי ולא מדיני.

במישור החברתי – ראינו את דוח העוני: מיליון אזרחים – 1.7 מיליון מתחת לקו העוני, חלקם רעבים; מאות-אלפי ילדים שהולכים לישון עם בטן מקרקרת במדינה שלנו; ערי פריפריה שמאבדות תקווה, והממשלה עומדת פה ומתגאה במחלפים ובגרפים. אבל ילד רעב לא יודע לאכול גרף ולא יודע לאכול את המחלפים המפוארים של השר ישראל כץ. ילד בדימונה ובקריית-שמונה גדל היום במדינה אחרת מזו שנולד אליה ילד בתל-אביב או בגבעתיים. זאת בושה. ישראל 2016.

במישור האזרחי: שיסוי של ציבור בציבור, שנאת חינום והסתה שהפכה לאופנה; בריונות פאשיסטית ברשת שלא מקבלת שום מענה מהממשלה; ימין נגד שמאל, ערבים נגד יהודים, ולהפך; בית-משפט שנתון למתקפה; שר ביטחון ורמטכ"ל שנתונים למתקפה. זו החברה הישראלית האזרחית של 2016.

במישור המדיני: קיפאון, אפס תקווה, צעידה חסרת אחריות ומסוכנת למדינה דו-לאומית, לחתונה קתולית עם הפלסטינים, לסוף החזון הציוני; ניהול סכסוך מדמם, במקום האומץ שהיה פעם למנהיגים פה לפתור את הסכסוך הזה.

במישור הביטחוני: טרור אוחז ברחובות, עשרות הרוגים, מאות פצועים; נותנים לאזרחים נשקים, הופכים את ישראל למערב פרוע, ומי שאין לו נשק יכול לקחת גיטרה, אולי זה יעזור לעצור את הטרור. והממשלה הזאת לא יודעת לעצור את הטרור.

במישור הבין-לאומי: ישראל יותר ויותר מבודדת, יותר ויותר מוקעת; לא מצליחים אפילו להסביר – ואנחנו עוזרים, אדוני חבר הכנסת אלאולוף – להסביר את ישראל בעולם ואת המצב של הטור. לא מצליחים, ואנחנו מאבדים יותר ויותר חברים שלנו בעולם, המדינה שהייתה אור לגויים.

חברות וחברים, יש לי רק שלוש דקות, אני יכול לדבר שלוש שעות על כישלונות הממשלה הזאת. אין תחום שלא נכשלתם בו, ולכן אני מבקש, לטובת עם ישראל, אחדותו, עתידו וחוסנו, תנו גז – תרתי משמע, אגב – פזרו את עצמכם לטובת עם ישראל ולכו הביתה.

היו"ר נורית קורן:

תודה. חבר הכנסת עבד אל חכים חאג' יחיא. אחריו – חברת הכנסת עליזה לביא. שלוש דקות.

עבד אל חכים חאג' יחיא (הרשימה המשותפת):

בסם אללה א-רחמאן א-רחים.

כבוד היושבת-ראש, שנה עברה מתחילת הקדנציה, וזו גם השנה הראשונה שלי פה. ואני מסתכל מה התקדם, מה קורה ואיזה חוקים חוקקו הממשלה והכנסת הזו בשנה הזו, ואני רואה שמשוהו שונה: המדינה פה הגדירה את עצמה כיהודית-דמוקרטית, אבל החוקים שהיא מחוקקת – היא פשוט החליטה לוותר על החלק הדמוקרטי. היא מפסיקה להיות דמוקרטית, במיוחד כשמדברים על חוק ההשעיה וכל החוקים הגזעניים והמסיתים שהיא העבירה. נשאר "יהודית" – השאלה איזו יהודית – מתי יגדירו? יהודית דתית? כי היהדות היא גם דת וגם לאום. את זה אני לא רואה פה. ציונית? הרבה אומרים שהם לא ציונים. חילונית? יש וכוח גדול. אז המדינה כנראה מבולבלת, היא לא יודעת איך להגדיר את עצמה. הגיע הזמן שתגדיר את עצמה, ולהגדיר "דמוקרטיה לכל אזרחיה", ולהפסיק עם כל החוקים הגזעניים. חברי הכנסת שמחוקקים אותם, וגם המפלגות, הם מתחרים ביניהם, כנראה מטעמי פריימריז, מי יהיה יותר קיצוני, מי יסית יותר נגד האוכלוסייה הערבית, וכנראה זה מקדם אותו בפריימריז. ואז שואלים למה בסטטיסטיקה העם הולך יותר ויותר לקיצוניות. הקיצוניות מתחילה מפה ומתחילה מהממשלה ומהעומד בראשה.

את הכוחניות של הממשלה, כל עוד מדובר באוכלוסייה הערבית, אנחנו רואים בכל נושא, אפילו כשמגישים הצעת חוק שהיא מקובלת, שהיא רצויה, שהיא בסדר, אבל דנים בה לגופו של אדם ולא לגופו של עניין – תלוי ממי הגיעה ההצעה, מי הגיש אותה – ולפי זה היא מתקדמת או נדחית.

השר לוי עונה לחברת הכנסת עאידה תומא סלימאן, ואומר שצריך ממש להחריף; שכל מה שחוקקנו עד היום זה לא מספיק, צריך להחריף את החקיקה. חוק ההשעיה לא מספיק, אלא הוא

כנראה מבקש, ואמר את זה מפורשות, ללכת לכיוון של ליברמן, ללכת לחוקים שלא לאפשר לאוכלוסייה הערבית, 20%, להשתתף בבחירות. וזו עדיין מדינה דמוקרטית.

ולא רק זה, הניסיון שלו של הפרד ומשול, זה לא יעבור. החלוקה ל"ערבים טובים" ו"ערבים לא טובים" כבר חלפה מהעולם, וזה לא ימשיך להיות. כל עוד בג"ץ מחליט החלטות שמאפשרות לממשלה לבצע את זממה, כמו אום-אלחיראן – הוא מאפשר, הוא לא אומר: תלכו להרוס. הוא לא אמר: תלכו לעשות טרנספר, אלא מאפשר, אז כולם מתחבאים מאחורי בג"ץ – בג"ץ החליט, בג"ץ קבע, בג"ץ אישר, ואפילו לא קוראים את התוכן כל עוד מדובר בבג"ץ ובאום-אלחיראן. אבל כשאתמול בג"ץ מחליט לשים גבול לכוחניות של הממשלה, לכוחניות של נתניהו שעומד בראש הממשלה – –

היו"ר נורית קורן:

נא לסיים.

עבד אל חכים חאג' יחיא (הרשימה המשותפת):

– – פשוט כולם מתחילים לתקוף את בג"ץ, ואפילו השר לזיון רוצה לחוקק חוקים כדי להגביל את כוחו של בג"ץ.

לפי דעתי, ממשלה כזו, אסור לה להמשיך, ואני מבקש לתמוך באי-אמון. תודה.

היו"ר נורית קורן:

תודה. חברת הכנסת עליזה לביא, בבקשה. אחריה – חברת הכנסת יפעת שאשא ביטון.

עליזה לביא (יש עתיד):

גברתי היושבת-ראש, תודה, חברותי, חברי חברי הכנסת, בעקבות הדברים שאמר כאן חבר הכנסת יאיר לפיד על המשבר העמוק עם יהדות העולם, בחר השר לזיון לציין את התוכניות השונות שהממשלה מעורבת בהן ומקדמת. ואני שואלת את עצמי איך יכול להיות שבאמת, אם כל כך הרבה תוכניות מקודמות, אנחנו נמצאים באחת מנקודות השפל העמוקות ביותר שהיו לנו עם יהדות העולם בכלל ועם הדור הצעיר בפרט.

הממשלה הזאת ממשיכה לטמון את הראש שלה בחול ולהאמין שהכול, אבל הכול, בסדר. חברותי וחברי, אנחנו בנסיגה לאחור בכל מה שקשור בנושאים של יהדות העולם, הדור הצעיר, האחים והאחיות שלנו שנמצאים באירופה ובארצות-הברית. קיימת ירידה אטית ומתמדת בתמיכה

היהודית במדינת ישראל; צעירים יהודים – כל מי שיוצא להרצאות ולמפגשים עמם יודע שהם משמיעים אמירות קשות על ההתנהלות של מדינת ישראל, גם ברמה הפוליטית אבל גם ברמה הערכית; יותר ויותר צעירים שמגיעים לכאן, יש לנו ספק גדול ביהדות שלהם, בקשר, בשייכות. אנשים שהיו פה בתוכניות נהדרות כמו "תגלית" ו"מסע", שמבקשים לבוא ולגור כאן, ואז להתחתן, מגלים פתאום שהם לא יהודים, ואז המדינה נותנת בעיטה. הרי רק לפני רגע השווצתם עד כמה אתם מממנים, מסייעים, מאפשרים – רגע אחרי זה המדינה מתנערת, לא מגלה שום הבנה ורגישות ולא מקדמת פה את הסוגיות הגדולות של הגיור.

איך אפשר בעצם להמשיך כך? איך למעשה אנחנו רוצים להתנהל כל הזמן בדו-פרצופיות? מצד אחד אנחנו שומעים שרי ממשלה שהולכים לבקר בבית-ספר קונסרבטיבי ומתהדרים, אבל כשבאים לכאן וצריך להצביע על חוק המקוואות, אותם חברים מאותה מפלגה הם הראשונים שחותמים על החוק הזה, שבא להדיר את אותם אלה שהם ההורים של אלה שביקרו, או קרובי המשפחה של אלה שהם ביקרו דקה לפני זה בבית-הספר, אם בדרום-אמריקה או בארצות-הברית. הדואליות הזאת מחלישה אותנו; הגם-וגם הזה גורם לאחים שלנו לזלזל בנו, וזה לא פלא שההתנהלות של הדור הצעיר מולנו היא לא ברורה.

ואויבנו מזהים את זה. מזהים את החולשה לגבי הזהות היהודית. וגם מחקרים – אבל לא רק מחקרים, אלא גם כל מי שמבקר בקמפוסים יודע שרבים מהסטודנטים מתקשים להגן על העמדות היהודיות של מדינת ישראל, ואת החולשה הזאת האויבים שלנו מנצלים. המצב הזה דוחק סטודנטים יהודים רבים להחביא את האהדה שלהם לישראל או לחצות קווים ולהצטרף לפעילות נגד ישראל – כן, הפעילות הזאת של ה-BDS, ואנחנו מבקשים יותר ויותר שותפים בקמפוסים, משום הזהות המטושטשת הזאת שאנחנו עם המדיניות הזאת, הלא-ברורה, של הגם ושל הגם. כן, אנחנו מדברים על הנזקים של ה-BDS מצד אחד, אבל לא מבינים שמצד שני אנחנו במו-ידינו מרחיקים את האחים שלנו. אין מה לעשות, צעירים רבים רואים את עצמם אמריקנים הרבה יותר, לפני שהם רואים את עצמם יהודים. וזה גם חלק מהמקום שאנחנו צריכים לגלות את האחרות, את ההבנה, את הכלים שצריך להנגיש לגבי הזהות והיחד המשותף, גם אם הוא משתנה. אבל אנחנו צריכים להמשיך ולפעול לכך, ולא לעמוד ולדרוך במקום וכל היום רק לבוא ולמצוא את האחר.

התשובות שאנחנו נותנים, ובטח מהבית הזה, הן לא טובות. הן גרועות, והן מרחיקות את הדור הצעיר, דור ההנהגה הבא של יהדות העולם, מהקשר עם מדינת ישראל. לפני כחודשיים אירחתי פה משלחת של מנהיגים של הפדרציות היהודיות בארצות-הברית בראשות ג'ף שוורץ, והם סיפרו לי על הבעיות הקשות, בעיות הזהות הקשות של הנוער, שהולכות ונהיות הרבה יותר מורכבות והרבה יותר מסובכות.

הי"ר נורית קורן:

נא לסיים.

עליזה לביא (יש עתיד):

והמשהו הזה שאנחנו מפספסים יום אחרי יום ושנה אחרי שנה יהיה בעוכרינו.

היו"ר נורית קורן:

משפט אחרון, בבקשה. אני מבקשת משפט אחרון ולסיים. חברת הכנסת עליזה לביא.

עליזה לביא (יש עתיד):

כששאלו את הלל הזקן אם הוא יכול ללמד כל התורה כולה על רגל אחת – משפט אחד – הוא אמר: מה ששנוא עליך אל תעשה לחבריך. ואת זה, חברי וחברותי חברי הכנסת, אם לא נפנים, נאבד את הדור הצעיר של יהדות העולם. תודה, גברתי.

היו"ר נורית קורן:

תודה. חברת הכנסת יפעת שאשא ביטון, ולאחריה – חבר הכנסת מרדכי יוגב. שלוש דקות לרשותך.

יפעת שאשא ביטון (כולנו):

גברתי היושבת-ראש, חברי חברי הכנסת, אני אולי קצת אפתיע אתכם, אבל אני הולכת לדבר על סערת החייל היורה. אני אתחיל בכך שאני לא אומרת שלא צריך לחקור את האירועים שקורים בצבא. צריך לחקור, אבל צריך לעשות את זה בתוך המערכת, יחד עם הגורמים המקצועיים. צריך ללמוד מהם ולהפיק לקחים לפעמים הבאות. אם צריך, אז גם נוקטים סנקציות, אבל את הכול עושים בתוך המערכת ולא בזירה הבין-לאומית. אני גם מאמינה שצריך לשמור על היותנו צבא מוסרי וערכי והומני, כי זה אכן הכוח שלנו ואנחנו אכן כאלה.

אך ה"עליהום" על החייל שירה, זמן קצר לאחר האירוע, מטריד אותי מאוד. עוד לפני שהתחילה החקירה, עוד לפני שביררו את הדברים, כבר נגזר דינו במשפט שדה בלתי נתפס; דינו של חייל שאנחנו שלחנו להגן על המדינה ועל האזרחים בתוך גל הטרור של החודשים האחרונים. אך עוד יותר מטרידה אותי התופעה של אנשים שיושבים בבתים שלהם, ברכב, במשרד, בסביבה נוחה וסטריילית, ומנתחים אירועים שרחוקים מלהיות נינוחים וסטרייליים. כי מלחמה זה לא דבר סטריילי, וזה גם לא מדע מדויק. כל החכמולוגים שמנתחים ומפרשים את האירועים בלי סוף, הרי הם עושים

את זה בחוכמה שבדיעבד. בכל המציאות המטורפת הזו, שבה נמצאים הילדים שלנו, לא ניתן לדעת אם השיקול שהם מקבלים בזמן אמת הוא נכון או לא, ומחמירים וקשים ככל שיהיו הנהלים, אלא בחוכמה שבדיעבד.

קחו לדוגמה את האירוע שבו נהרג אורי בינמו, זיכרונו לברכה, ב-2005. החייל שלו כיוון את הרובה לראשו של החשוד, ואורי, זיכרונו לברכה, אמר לו לא לירות. בסופו של דבר הוא התפוצץ. את התוצאה הסופית אנחנו יודעים – אורי נרצח, והחייל שלו נפצע קשה.

גם בקורסים שלימדתי בנושא של חינוך לשלום, כדי להמחיש את המציאות המטורפת שבה אנחנו חיים, ציינתי תמיד את הסיטואציה שבה אישה הרה מגיעה למחסום ומתעכבת, והעובר שלה נפגע, ואני אומרת כאישה, זה כואב מאוד, ולא משנה אם היא יהודית או פלסטינית, ושבוע אחר כך מגיעה אישה כביכול-בהריון ומסתבר שהיא ממולכדת. והילדים שלנו חיים את המציאות המטורפת הזאת יום-יום, שעה-שעה, רגע-רגע, וצריכים לקבל החלטות בזמן אמת, בדיוק כמו החייל הזה. אז לנו יש את החוצפה לעשות להם משפט שדה על סמך קטע אחד מצולם, מנתק מההקשר שלו, ולקבוע מה נכון היה ומה לא נכון היה.

הי"ר נורית קורן:

נא לסיים.

יפעת שאשא ביטון (כולנו):

מייד אני, ברשותך, אסיים. הרי כל סיטואציה שאנחנו ננתק אותה מההקשר שלה יכולה להיות זוועתית. גם אותו רוצח של דפנה מאיר, ילד בן 16 מסכן שבאו ושלפו אותו מהמיטה, זה יכול להיות לנו לא אנושי אם אנחנו מנתקים אותו מההקשר.

ואם לא די באבסורד של כל זה, אז הרשות הפלסטינית הגדילה לעשות כשהיא ביקשה שיהיה נציג מטעמה בנתיחה של הגופה. אני לא זוכרת שהרשות הפלסטינית גינתה פיגוע כלשהו – בכל הרצח –

הי"ר נורית קורן:

אני מבקשת משפט סיום.

יפעת שאשא ביטון (כולנו):

– של 34 נרצחים מאז שהתחיל גל הטרור הנוכחי.

מאוד חשוב לי להגיד את המשפט הבא: לכל אלה שחושבים שמדובר פה בפופוליזם – –

היו"ר נורית קורן:

כבר עוברים על הזמן.

יפעת שאשא ביטון (כולנו):

– אני רוצה לשאול אתכם, מה אני אמורה לומר לבן שלי שמגיע בשבת? מדי שבת אני

אומרת לו: תהיה שקול – –

היו"ר נורית קורן:

אני מבקשת לסיים.

יפעת שאשא ביטון (כולנו):

– תנהג בזהירות, אל תמהרו להגיב באלימות. והוא אומר לי: אימא, את לא יודעת מה זה

כשאדם עם סכין רודף אחרייך וכשבקת"ב נשלח לעברך, והכול מתלהט מסביב – –

היו"ר נורית קורן:

תודה.

יפעת שאשא ביטון (כולנו):

– ושם הוא צריך לקבל את ההחלטה. ואני אומרת לכם פה, קבל עם ועדה: אם זה הבן שלי

או הם, אז קודם הבן שלי; ואם זה הילדים שלנו והחיילים שלנו או הם, אז זה קודם החיילים שלנו – –

היו"ר נורית קורן:

תודה. חברת הכנסת שאשא ביטון, תודה.

יפעת שאשא ביטון (כולנו):

– – וההם, אני רק מזכירה לכם, הם לא עוברי אורח מקריים, הם אנשים שבאו לרצוח בנו –

היו"ר נורית קורן:

חברת הכנסת שאשא ביטון, אני מבקשת לסיים.

יפעת שאשא ביטון (כולנו):

– – ולגזול חיים של אנשים חפים מפשע. תודה רבה.

היו"ר נורית קורן:

תודה. חבר הכנסת מרדכי יוגב. אני ממש מבקשת לעמוד בזמנים.

יפעת שאשא ביטון (כולנו):

רק אתי את מקפידה.

היו"ר נורית קורן:

לא, נתתי לך מעל ומעבר. נתתי אולי כבר יותר מחמש דקות.

מרדכי יוגב (הבית היהודי):

גברתי היושבת-ראש, השר אופיר אקוניס, חברי חברי הכנסת, אורחים, בני-נוער, מושב החורף מסתיים, ואחת מהצעות האי-אמון הייתה של המחנה הציוני, שאני מאוד מעריך את חבריו – הקיפאון המדיני המתמשך.

האמת שהתחשק לי גם להגיב במשהו לנושא של החייל ובמשהו לנושא של בית-המשפט, אבל אני רוצה להיות ממוקד בעניין, לכן אומר משפט אחד על זה ומשפט אחד על זה.

במשפט אחד לעניין החייל, ואני אומר ברצינות, לא בציניות: אני באמת חושב שאירועים מבצעיים, מתוך זירה מבצעית, צריך שייחקרו על-ידי מדרג הפיקוד, ויהא זה אלוף הפיקוד או מפקד

המחוז שיכריע אם יש צורך להעביר את העניין לעבירה פלילית ולמח"ש או למצ"ח, מצד זה או מצד זה. כך ראוי שיהיה, וכך השוטרים והחיילים יהיה להם גם גיבוי במשימותיהם.

ולעניין בית-המשפט – אני חושב שהוא מוסד שצריך לחזק אותו – –

מאיר כהן (יש עתיד):

חזרת בתשובה, אדוני?

מרדכי יוגב (הבית היהודי):

– – אבל אני שואל גם, בשביל מה צריך בחירות? לא צריך בחירות. אני אישית תומך במי שנבחרה אתמול לראשת הממשלה, וחברתי, שמגיע לה גם מזל טוב – ראשת הממשלה שלי יחימוביץ, שבמאבק, ומגיע לה שאפו, הצליחה אתמול לקבוע את מדיניותה של מדינת ישראל.

עם זאת, ובאמת בהערכה כנה, אני סבור שבמדינה יהודית ודמוקרטית חפצת חיים, צריך לתת לשלטון הדמוקרטי – ואני מניח שנעבור גם את הכנסת, כי זה קצת נוגע, ידידי חיליק בר, ושמעתי אותך בנאומך, לכך שיהיה מענה גדול יותר, גם לרווחה וגם לחינוך, וצריך מתווה גז.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

מתווה טוב לגז.

מרדכי יוגב (הבית היהודי):

בחילוקי הדעות בינינו, בסוף צריך שיהיה גז, ושיוציאו אותו מהארץ, ושיהיה יותר כסף לכל התקציבים ששנינו חושבים שחשוב שיהיו.

ולעצם העניין של הקיפאון המדיני. אני דווקא במושב הזה ראיתי פיכחון מדיני. ואני אומר לכם באמת, ברוח טובה, לא כל יום פורים, אבל יש איזה משהו של הזיה ושל מחשבה שמרשות פלסטינית שהיא וראשיה מסיתים יום-יום במוסדות החינוך, בפס ייצור רציף של רוצחים, בכלי התקשורת, ברשתות החברתיות, במסגדים, להרג יהודים ולהשמדתה של מדינת ישראל – לאלה לתת מדינה? לעשות מדינת רוצחים? אז, א. אין עם מי לדבר; עם שונאי ישראל ורוצחיו לא מדברים בשביל לתת להם מדינה, אלא מדברים בדרכים אחרות. בסרט הזה כבר היינו, וחווינו יותר מ-1,000 הרוגים בהסכמי אוסלו ויותר מ-5,000 פצועים. ומעבר לכך, מההזיות האלה כבר התפכחנו; אפילו

קנצלרית גרמניה, אפילו מזכיר המדינה האמריקני, אפילו יושב-ראש מפלגת המחנה הציוני, יושב-ראש האופוזיציה. מעבר לכך, זה נוגד את תפיסת עולמנו.

אז אנחנו, אני חושב, במושב החורף הזה התפכחנו, ואני חושב שחשוב להמשיך לבנות, להמשיך לקלוט, להמשיך לנטוע, בכל מרחבי רוחב ארצנו, בגליל, בנגב, ביהודה, בשומרון ובבקעת-הירדן, ולדאוג שם גם לביטחוננו, גם למצבם ההומניטרי ולמרקם החיים של כל האוכלוסיות – הערבים והיהודים כאחד.

היו"ר נורית קורן:

נא לסיים.

מרדכי יוגב (הבית היהודי):

ומכיוון שזמני עבר – אני חושב שדווקא במושב החורף הזה עברנו מקיפאון להתפכחות, שמדינה פלסטינית לא הייתה פה מעולם ולא תהיה פה לעולם. ועל הפתרונות היותר-טובים – נמשיך, נחשוב ונקדם אותם גם במושבים הבאים, לביטחון ישראל ולטוב לכולנו. תודה.

היו"ר נורית קורן:

תודה. חבר הכנסת יעקב מרגי, ואחריו – חבר הכנסת אביגדור ליברמן.

יעקב מרגי (ש"ס):

תודה, גברתי היושבת בראש, חברי חברי הכנסת, מכובדי השרים?

היו"ר נורית קורן:

אופיר כאן.

יעקב מרגי (ש"ס):

גברתי היושבת-ראש, חברי חברי הכנסת, בימים אלו, שהחדשות לא דלות, אין יום שלא מאתגר יותר מחברו, אתמול פסיקת הבג"ץ על מתווה הגז; קדמה לכך – מנושא לנושא – תקרית הירי של החייל בחברון במחבל הפלסטיני, ועוד קדם לכך גל הטרור האיום בבריסל, ולא דיברנו עוד על קדחת החקיקה של הממשלה והקואליציה – V15, חוק השעיה, חוק המאבק בטרור – ולא

הזכרנו את "שוברים שתיקה", שמשקיע מאמצים רבים ב"מיגור" הטרור הפלסטיני על-ידי איסוף מידע מפליל על חיילי צה"ל, אבל כל זה רק כשיחת רקע.

אני רוצה להתייחס היום לפסיקות האחרונות של בג"ץ: האחת, סוגיית רחבת התפילה בכותל; השנייה, סוגיית המקוואות; והשלישית, מתווה הגז.

ואני רוצה לומר באופן חד-משמעי – לפני שאנשים או חברי יקראו קריאות ביניים – אני רוצה לומר באופן חד-משמעי ושלא משתמע לשתי פנים: אני, מי שמכיר אותי, בהיסטוריה הארוכה של הנאומים כאן, אכבד את בג"ץ ומכבד את בג"ץ, ואני לא מתכוון להשתלח בבג"ץ, ואני טוען שיש לכבד ולשמר את מעמדו הבלתי-תלוי של בית-המשפט העליון, אך זה לא ימנע ממני מלשאול אותו את השאלות המתבקשות. בג"ץ לא חסין לשאלות, לא חסין אף לביקורת.

ואני שואל את בג"ץ, כאחד שחרד למעמדו ושומר ותובע את אי-תלותו: מדוע באותה חרדת קודש שבג"ץ חרד לקולו של הציבור – לעתים התחושה שלי, ואני אומר את זה בהסתייגות, בצניעות – לעתים התחושה שלי היא שהיא חד-צדדית; מדוע אף פעם – ואף פעם – הרגישות הזאת לא באה לידי ביטוי כשמדובר בקהלים שמודרים מבית-המשפט העליון? ואני מבקש שלא יתרצו לי שיש בבית-המשפט העליון משבצת של השופט הדתי. אני מבקש להעלים – הלוואי שיכולתי לבטל את המשבצות בוועדה למינוי שופטים.

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

אבל כבוד השופט אליקים רובינשטיין, שהוא חובש כיפה, היה דווקא מהמחמירים ביותר בפסק-הדין שניתן אתמול.

יעקב מרגי (ש"ס):

אמרתי. אמרתי: אל תתרצו לי במשבצת של השופט הדתי – –

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

אוקיי.

יעקב מרגי (ש"ס):

– – ואל תתרצו לי במשבצת של השופט הערבי. אני מוכן שיגישו הצעת חוק – – –

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

מרגי, גם הערבי וגם הדתי חשבו אותו דבר.

יעקב מרגי (ש"ס):

יפה. אז לכן אני אומר לכם – – –

רויטל סויד (המחנה הציוני):

שלי, אולי זה לא קשור אם זה דתי או ערבי, זה קשור לכך שהשופטים אומרים – – –

יעקב מרגי (ש"ס):

אני אומר לכם, אני מוכן, אני מוכן לתמוך בהצעת חוק שתחייב את הוועדה למינוי שופטים או מי שמנהל בג"ץ או איך שלא יהיה, שלא יהיו משבצות לאף אחד, שייבחרו לפי כישוריהם – – –

היו"ר נורית קורן:

נכון. כן.

יעקב מרגי (ש"ס):

– – – הנה אני אומר לכם. ועד כדי כך, ואני אומר עד כדי כך – – –

היו"ר נורית קורן:

כבוד חבר הכנסת מרגי.

יעקב מרגי (ש"ס):

אני מסיים, רק תיתני לי את זמן הפציעות – – –

היו"ר נורית קורן:

כן, אני יודעת. אני יודעת.

יעקב מרגי (ש"ס):

– דקה. ואני שואל, ואני אומר, רבותי, מדוע לא ישאל הבג"ץ פעם אחת את הציבור הרפורמי – ואני לא מאלה שיגידו לכם שהם לא יהודים ואשתלח בהם – תשאלו אותם פעם אחת מתי לא רוצה לומר "לכל הרוחות" או "לעזאזל" – נדרשתם לאחרונה למקוואות? האם זה מופיע ב"שולחן ערוך" שלכם? מתי הייתה רחבת הכותל לכם בכלל כמקום – מתי התפללתם לבניין בית-המקדש? הבג"ץ, מה, אין מקום? ואני אומר לכם עכשיו, והכול בהסתייגות: התחושה היא – והם שומעים אותי – התחושה היא שהם מגויסים למאבק של התנועה הרפורמית בממסד הדתי, בממסד הרבני, שפועל על-פי ההלכה היהודית המקובלת מאז ומתמיד.

ואני טוען וקורא לקהילה הרפורמית: אתם רוצים לשנות את ההוויה בישראל? בואו תצטרפו למשחק הדמוקרטי – ובזה אני מסיים – תעלו לארץ בהמוניכם, תשקיעו את המאמץ הזה פה, ואז תוכלו לשנות את כללי המשחק הדמוקרטי. תודה.

היו"ר נורית קורן:

תודה. חבר הכנסת אביגדור ליברמן, בבקשה, ואחריו – חבר הכנסת משה גפני. בבקשה, שלוש דקות לרשותך.

אביגדור ליברמן (ישראל ביתנו):

גברתי היושבת-ראש, כבוד השר, כנסת נכבדה, אני רוצה לפנות לראש הממשלה ולהגיד לו: אדוני ראש הממשלה, אתה משקר במצח נחושה. אתה משקר לכל עם ישראל. כשאתה מעלה את חוק ההשעיה, אתה יודע שהסיכוי לממש את החוק הזה הוא אפס. כמו שאתה לא יודע לרכז 61 חברי כנסת השייכים לקואליציה שלך, הסיכוי שלך לרכז 90 חברי כנסת שיסימו להשעיה של חבר כנסת אחר הוא מתחת לאפס.

אבל אתה רגיל לעשות את זה. אמרתי כבר שעל הצעת החוק הזאת אתה ראוי לפרס נובל לשרלטנות פוליטית. בדיוק כמו שלפני הבחירות שיקרת לעם ישראל ואמרת: המוני ערבים מסתערים על האוטובוסים לקלפיות, ומייד אחרי הבחירות התנצלת. עוד קצת זמן עבר, והזמנת את איימן עודה ואחמד טיבי וזחאלקה ברוב פאר וכבוד אליך ללשכתך, וצחקת אתם, טפחת להם על השכם. אחרי זה גיבשת עם אותו איימן עודה תוכנית 15 מיליארד שקלים השקעה במגזר הערבי.

אתה, אדוני ראש הממשלה – עם אותו איימן עודה, שדרש לבטל את החלטת הליגה הערבית ש"חיזבאללה" הוא ארגון טרור; אותו איימן עודה שפרסם שאותו מחבל שחוסל כנראה על-

ידי כוחות מיוחדים של מונקו, אי-שם בסוריה, הוא כמובן גיבור ולוחם החופש. אתה, אדוני ראש הממשלה, שהאשמת את יצחק שמיר, שלחת אליו מכתב כנגד עסקת ג'יבריל, נתת את כל הנימוקים למה אסור לעשות עסקאות עם טרוריסטים, אתה הלכת ועשית את עסקת גלעד שליט – הרבה יותר גרועה. אותם אנשי "חמאס" ששחררת בעסקת גלעד שליט, כולם או רובם חזרו לפעולות טרור כרגע.

לכן, אדוני ראש הממשלה, זה לא יעבור לך, אנשים בכל זאת, יש להם זיכרון, הם מבינים שאתה עובד עליהם בעיניים פעם אחרי פעם. אנחנו לא נהיה חלק מהמשחק הזה. בדיוק כמו ששיקרתם פה, אנשי הקואליציה, לפני כחודש, כשהעברתם את סעיף 7א, תיקון 7א, בהסכמה עם ישראל ביתנו, כשהבטחתם להעלות את שתי הגרסאות בוועדת החוקה, חוק ומשפט – גם גרסה ממשלתית וגם גרסת עודד פורר. הגענו לוועדת החוקה, חוק ומשפט, וכמובן העלייתם רק את הגרסה הממשלתית – –

היו"ר נורית קורן:

נא לסיים.

אביגדור ליברמן (ישראל ביתנו):

– – ואת גרסת עודד פורר משום מה לא העלייתם. אנחנו לא רשת ביטחון שלך. אתה, שאמרת ב-4 בנובמבר שאתה ממנה ראש מטה הסברה חדש, מי מונע ממך להביא את המינוי הזה למליאת הממשלה? – –

היו"ר נורית קורן:

נא לסיים.

אביגדור ליברמן (ישראל ביתנו):

– – האופוזיציה? הבג"ץ? איפה היועץ לביטחון לאומי? גם הבטחת שאתה ממנה. למה שנה אין שר במשרה מלאה בארבעה משרדי ממשלה? גם שם האופוזיציה מונעת ממך? אדוני ראש הממשלה – –

היו"ר נורית קורן:

נא לסיים, חבר הכנסת ליברמן.

אביגדור ליברמן (ישראל ביתנו):

– – תפסיק לשקר במצח נחושה לכל עם ישראל. תודה.

היו"ר נורית קורן:

תודה. חבר הכנסת משה גפני, ואחריו – חברת הכנסת זהבה גלאון. שלוש דקות.

משה גפני (יהדות התורה):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, אני מבקש בדקות הספורות שיש לי לדבר על בג"ץ. התחלתי לשמוע – – –

עודד פורר (ישראל ביתנו):

בג"ץ או בד"ץ?

משה גפני (יהדות התורה):

מה?

עודד פורר (ישראל ביתנו):

בד"ץ?

משה גפני (יהדות התורה):

בג"ץ. אני התחלתי לשמוע דיבורים נגד בג"ץ, דיבורים מאוד מעניינים. אני זוכר כמה נאומים שלי כאן במליאת הכנסת וגם במקומות אחרים. אני יכול להגיד לכם שאני טענתי – מעולם, אבל מעולם, לא הייתה פסיקה אחת בבג"ץ שתאמה את השקפת עולמי כאדם חרדי. מעולם. לא הייתה פעם אחת שבית-המשפט העליון פסק פסיקה שאני יכול להזדהות אתה בנושא של דת ומדינה. מעולם לא. ולא עוד, אמר לי אהרן ברק – הופענו באוניברסיטת תל-אביב כשהוא היה נשיא בית-המשפט העליון; הוא אמר לי: גפני, תדע שיהיו ימים שאתם תהיו באופוזיציה ותצטרכו את בית-המשפט העליון. אמרתי לו: הרבה פעמים אנחנו באופוזיציה, אנחנו לא צריכים את בית-המשפט העליון, מפני שאף פעם לא פסקת ולא תפסוק לטובתנו. יתרה מזאת, לא היה דבר כזה – – –

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

אז למה, אדוני יושב-ראש הוועדה, עתרת ביחד אתי לבג"ץ על ייצוא הגז?

משה גפני (יהדות התורה):

זה לא על דת ומדינה, זה על נושאים – –

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

— — — אה

משה גפני (יהדות התורה):

— — כלכליים רגילים. ודאי, אני אמרתי לך אז.

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

כן. אוקיי.

משה גפני (יהדות התורה):

אם זה היה נושא דת ומדינה לא הייתי עותר לבג"ץ.

יתרה מזאת, כשהיה הסיפור של פסיקה של בית-המשפט שלא לתת לחינוך החרדי בנושאים של רשויות מקומיות, שאי-אפשר להחזיק מערכת חינוך בלי זה, היה אצלנו דיון אם ללכת לבג"ץ, מכיוון שהייתה בירושלים ילדה קטועת גפיים, שהסייעת מהעירייה היה אסור לה, על-פי פסיקת בית-המשפט, לקחת את הילדה לבית-הספר, והיא הייתה בבית-הסוהר. והיה אצלנו דיון אם לעתור לבג"ץ, לבקש ארכה של שלושה חודשים, כדי שהילדה תוכל ללכת לבית-ספר. ואני אמרתי שאני חושב שאת זה בית-המשפט כן ייתן לנו. והתשובה הייתה לא, באל"ף רבתי. בית-המשפט השאיר את הילדה קטועת הגפיים בבית מפני שהיא חרדית.

שמישהו יקום ויפריך את הדברים שלי ויגיד: אנחנו חיים במשטר דמוקרטי, בחברה פתוחה, ושלטון החוק זה בית-המשפט העליון; ושיגיד לי פעם אחת מתי הוא הגן עלי, מתי הוא הגן על הילדים שלי, מתי הוא הגן על ילדים חולים, ילדים של חינוך מיוחד שלא מקבלים סיוע מהמדינה, שיגיד.

היום נזכרים להגיד שבית-המשפט הוא כזה וכזה. את מה שאנחנו החרדים יודעים תמיד, אתם לומדים מאוחר מדי.

אני מבקש – גברתי היושבת-ראש, היות שאין לי הרבה זמן, אני מבקש לסיים ולומר גם משהו על עבודת הכנסת.

היו"ר נורית קורן:

אז ממש קצר.

משה גפני (יהדות התורה):

כן, כן, ממש טלגרפית. יש החלטות שחוקים עוברים לוועדות שונות בכנסת, והוועדות, על-פי התקנות, צריכות לעשות את עבודתן. בימים האחרונים אנחנו שומעים זמירות חדשות; יש חוקים שצריכים לעבור לוועדה מסוימת – על-פי הסכם קואליציוני, אני לא נכנס בכלל לעניין הזה – צריכים לעבור לוועדה מסוימת, מכיוון שבועדה היא החוק יצא כמו שהוא נכנס, על-פי רצון הממשלה. יש אנשים שאינם יודעים מה זה כנסת, אינם יודעים מה זה עבודת כנסת, ולא מבינים למה אחרי זה מזלזלים בנו. לא היה חוק אחד שנכנס לוועדת הכספים ויצא כמו שהוא נכנס. התקיימו דיונים. אחרת, שהממשלה תעשה את החוקים.

היום היה דיון בוועדת הכספים על חוק של קופת גמל להשקעה – –

היו"ר נורית קורן:

נא לסיים.

משה גפני (יהדות התורה):

אני מסיים. – ואמרו לי: תוציא את החוק כמו שהכנסת אותו. אמרתי: אם אני אוכל – בסדר. קיימתי את הדיון, התברר שאין שום אפשרות בעולם להוציא את החוק כמו שהוא נכנס. יש בו הרבה פגמים אמיתיים. אמרתי: תיקחו את החוק חזרה. אני לא אתן לפגוע בכנסת, לא אתן לפגוע בוועדות הכנסת. אני העברתי במשך המושב הזה עשרות חוקים, וכולם, דנו בהם בוועדה, רובם עברו פה-אחד.

היו"ר נורית קורן:

נא לסיים.

משה גפני (יהדות התורה):

אם מישהו חושב להעביר חוקים על-ידי הכנסה לוועדה שממנה הם יצאו כמו שהוא נכנסו – אני לא שותף לזה. תודה רבה.

היו"ר נורית קורן:

תודה רבה. חברת הכנסת זהבה גלאון.

זהבה גלאון (מרצ):

אתה צודק מאוד – בסיפה של הדברים.

משה גפני (יהדות התורה):

גם ברישה.

זהבה גלאון (מרצ):

בסיפה, בסיפה.

גברתי היושבת-ראש, חברי חברי הכנסת – –

היו"ר נורית קורן:

אני רק מבקשת לעמוד בזמנים.

זהבה גלאון (מרצ):

– – גברתי היושבת-ראש, שמעתי כאן את שר הביטחון מדבר דברים נכוחים נגד ההתלהמות נגד הרמטכ"ל, על העובדה שהוא לא רוצה – דברים נכוחים, אני מתכוונת לזה – העובדה, אני מצטטת, שהוא לא רוצה שיהיה לנו צבא מתבהם, שאיבד את חוט השדרה המוסרי שלו, ומתח ביקורת חריפה על השר בנט ועל שרים אחרים, שניצלו את האירוע של הירי של החייל בחברון כדי לגזור קופונים בתחרות מי מנצח בקרב על לבו של הימין או הימין הקיצוני.

אבל אמר השר יעלון: מדובר בחייל שסרח. סרח, חברי חברי הכנסת? האם כשאנחנו מדברים על חשד – אני מדגישה: על חשד – לפשע מלחמה, על ירי כשלא נשקפת סכנת חיים, שצריך להתברר בבית-הדין הצבאי והכול, האם "סרח" זו המילה? מה, הוא גנב משהו? הוא בזז משהו? אנחנו מדברים על סיטואציה של חייל שעומד, כשלא נשקפת סכנת חיים, ויורה – – –

עודד פורר (ישראל ביתנו):

היית שם?

זהבה גלאון (מרצ):

– – – ויורה בפלסטיני מנוטרל – – –

עודד פורר (ישראל ביתנו):

את כבר יודעת מה היה שם? את עמדת שם?

זהבה גלאון (מרצ):

– – – ויורה בפלסטיני מנוטרל, ואז נתניהו ובנט וליברמן וחבורה של מחרים מחזיקים אחריהם, המסיתים יחד עם הרבנים, אתם הייתם צריכים להיות עם החייל הזה בחדר החקירות. החייל הזה ואתם הייתם צריכים להיות בחקירות – – –

עודד פורר (ישראל ביתנו):

תלכי למשפחה. תלכי לנחם אבלים במשפחת המחבל – – –

סופה לנדבר (ישראל ביתנו):

– – –

זהבה גלאון (מרצ):

– – – כי הוא תוצר של ההסתה הפוליטית שלכם.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

– – באוהל האבלים.

זהבה גלאון (מרצ):

סרח, אומר הרמטכ"ל? סרח? מה, הוא גנב?

עודד פורר (ישראל ביתנו):

– – – הוא הגיש פרחים, המחבל הזה.

זהבה גלאון (מרצ):

חברי חברי הכנסת, אותם גורמים פוליטיים שמגבים את החייל שירה במחבל המנוטרל מלמדים את החיילים שלנו – להתנהגות שאינה עומדת בשום קריטריון. אמר על זה שר הביטחון: צבא מתבהם אנחנו לא רוצים שיהיה.

סופה לנדבר (ישראל ביתנו):

– – – אז

זהבה גלאון (מרצ):

במקום לגבות את הרמטכ"ל אתם עושים נגדו מסע הסתה. אתם צריכים להיות בחדר החקירות עם החייל הזה; הוא צמח על הקרקע הפורייה של ההסתה שלכם. אז אתם עומדים כאן, וכדי לקבל איזו פופולריות, לגזור קופונים – אז ראש הממשלה נתניהו, בהתחלה הוא דיבר באופן מאוד מאוד חריף נגד הדבר הזה, שאפשר לירות במישהו מנוטרל. אחר כך הוא ריכך את התגובה הראשונית שלו למקרה. מה, אימת ליברמן או בנט נפלה עליו? ובמקום להכות על חטא וללמוד את הלקח ממה שקרה, ממשיכים בהתלהמות הזאת.

חברי חברי הכנסת, התופעה הזאת היא תופעה מדאיגה. אין ספק שהחייל צריך להישפט בבית-דין צבאי, אבל הגיבוי הציבורי – 47% מהציבור קונים את ההסתה שלכם; עיריית בית-שמם מעלה בדעתה לעשות על חשבון העירייה, במימון כספי המדינה, כנס תמיכה בחייל; חברי חבר הכנסת עיסאווי פריג' ומוסי רז פנו ליועץ המשפטי לממשלה בבקשה למנוע את זה.

חברי חברי הכנסת, אל תתבלבלו, אל תהרגו את השליח. תגידו תודה שהיו שם נציגי ארגון "בצלם" שצילמו את הסרטון.

סופה לנדבר (ישראל ביתנו):

במקרה הם שכנים שלך.

זהבה גלאון (מרצ):

מי יודע כמה מעשים כאלה היו ולא היה מי שצילם.

סופה לנדבר (ישראל ביתנו):

את מתבלבלת, זהבה.

נאוה בוקר (הליכוד):

היו"ר נורית קורן:

חבר הכנסת אבי דיכטר, בבקשה.

אבי דיכטר (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, אדוני השר, רגע לפני שהכנסת מביעה אמון בממשלה, ראוי שהכנסת תעסוק באמון הכנסת בחברי הכנסת, כלומר בעצמה. כששלושה חברי כנסת מהמפלגה הערבית באים לנחם משפחתו של מחבל רוצח שרצח ישראלים ועומדים דום לזכרו, הכנסת, באמצעות ועדת האתיקה, מרחיקה אותם לחודשים אחדים מהכנסת. ואולם, כשהעומד בראש אותה מפלגה ערבית, איימן עודה, מכריז קבל עם ועולם שבכנסת יושבים רוצחים, ועדת האתיקה מסתפקת בנזיפה חמורה בו. אני מצטער, ועדת האתיקה אינה פינת הליטוף של הכנסת; עליה להרתיע חברי כנסת סוררים. ככה לא בונים הרתעה.

איימן עודה השתלח בחברי הכנסת הן בוועדת החוקה בכנסת והן בריאיון בטלוויזיה, והצהיר כ' בכנסת יושבים חברי כנסת רוצחים, ששלחו רוצחים לרצוח את ערפאת ואת שיח' אחמד יאסין ואת עבד אל-עזיז רנתיסי. קשה היה לך, יא איימן, לומר את האמת, האמת שקובעת כי שיח' אחמד יאסין

היה רב-מחבלים, וכך גם רנתיסי. שניהם אחראים לרצח מאות ישראלים – ופולסטינים. כן, איימן, גם האמת היא אופציה לפעמים.

הרי לו היית אומר אמת היית נאלץ לברוח לקצה העולם מחשש לנקמת ה"חמאס" וארגוני הטרור האחרים. על הרבה פחות מכך ברח מכאן הרב והמורה שלך, חבר הכנסת לשעבר עזמי בשארה, "יסחבו לכלאב". לו היית מגרד את האמת, איימן, אפילו חבריך למפלגה היו מתנערים ממך. נו, אז בחרת ללכת בדרך השקר, השקר הגס. אבל זכור, איימן, (אומר בערבית ומתרגם): לשקר יש חבל קצר.

האשמת את מדינת ישראל שרצחה את ערפאת, ואתה יודע שאפילו ההנהגה הפולסטינית התעייפה כבר מלחזור על השקר הזה שוב ושוב; האשמת אותי, איימן, ברצח שיח' יאסין ורנתיסי, ואתה הרי יודע ששניים אלה היו רבי-מחבלים שהרגו ופצעו אלפי ישראלים. אבל אתה נצמדת לשקרים שלך. אתה יודע שחיסולם היה (אומר בערבית ומתרגם): סיכול טרור על-פי רצון האל.

איך לא רעדו לך, איימן, השפתיים כשהאשמת אותי וחברי כנסת אחרים ברצח של רב-מרצחים כמו יאסין ורנתיסי, אללה לא ירחמהם? הרי באזור מגוריך, איימן, חיפה והצפון, היו פיגועי טרור של ה"חמאס" ו"הג'יהאד האסלאמי", ובהם נהרגו גם ערבים, נוצרים ומוסלמים, לצד יהודים ודרוזים.

היו"ר נורית קורן:

נא לסיים.

אבי דיכטר (הליכוד):

מה בדיוק אמרה לשונך לאחר הפיגועים הנוראים האלה? כלום. ואללה, אישי.

לי הייתה הזכות להיות באותה עת ראש השב"כ, ולהורות על חיסולם של אלה ששלחו את המרצחים למסעדת "מצה" ולמסעדת "מקסים" בחיפה, שתי מסעדות בבעלות ערבית שבהן נרצחו 37 יהודים וערבים ונפצעו יותר מ-200.

היו"ר נורית קורן:

נא לסיים.

אבי דיכטר (הליכוד):

מה עשית, איימן, אז, ומה אתה עושה היום כדי למנוע טרור? נאדה, ואללה אישי, כלום.
(אומר בערבית ומתרגם:) איימן, אלוהים יבוא עמך חשבון. בבוא היום בשערי הגיהנום יקבלו את
פניך השיח' יאסין ורנתיסי מה"חמאס" – –

היו"ר נורית קורן:

אני מבקשת לסיים. נא לסיים.

אבי דיכטר (הליכוד):

– – ופתחי שקאקי מ"הג'האד האסלאמי" – –

מסעוד גנאים (הרשימה המשותפת):

תתבייש לך. אתה לא מתבייש?

אבי דיכטר (הליכוד):

– – וימהרו למנות אותך לראש ועד-הבית שלהם, ללא הצבעה. את מבחן הקבלה שלהם
כבר עברת.

מסעוד גנאים (הרשימה המשותפת):

אתה לא מתבייש? תרד.

אבי דיכטר (הליכוד):

כל מדינות ערב הכריזו שה"חיזבאללה" הוא ארגון טרור. אבל אצלך, איימן, הרוצחים האלה

– –

היו"ר נורית קורן:

חבר הכנסת דיכטר, אני מבקשת לסיים.

אבי דיכטר (הליכוד):

– – שמשותפים ברצח חצי מיליון ערבים בסוריה – –

מסעוד גנאים (הרשימה המשותפת):

תמשיך להסית.

אבי דיכטר (הליכוד):

– – אצלם אתה נחשב לצדיק, והם אצלך נחשבים לצדיקים.

מסעוד גנאים (הרשימה המשותפת):

גזען.

אבי דיכטר (הליכוד):

אני מסיים, גברתי היושבת-ראש.

היו"ר נורית קורן:

משפט אחרון.

אבי דיכטר (הליכוד):

– – – אמירות קיצוניות – – –

היו"ר נורית קורן:

משפט אחרון.

אבי דיכטר (הליכוד):

אמירות קיצונית, שקריות, המעודדות מחבלים לרצוח עוד ועוד יהודים וערבים, לא מתאימות לכאן, איימן. (אומר דברים בערבית, להלן תרגומם: לשונך היא כסוסך. אם תשמור עליה היא תשמור עליך, ואם תבגוד בה היא תבגוד בך.)

הי"ר נורית קורן:

חבר הכנסת דיכטר, אני מבקשת לסיים.

אבי דיכטר (הליכוד):

הפעם (אומר דברים בערבית, להלן תרגומם: --

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

אבי דיכטר (הליכוד):

-- הפעם לשונך בגדה בך, איימן, ועל לשון בוגדנית משלמים ביוקר.) תודה רבה.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

מה אתה מאיים? תתבייש לך.

הי"ר נורית קורן:

תודה. אני מבקשת שהשר יסכם את הדיון.

מסעוד גנאים (הרשימה המשותפת):

אתה מסית.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

אתה מאיים?

מסעוד גנאים (הרשימה המשותפת):

היו"ר נורית קורן:

חברי הכנסת, אני מבקשת שקט. חברי הכנסת, אני מבקשת שקט. בבקשה.

מסעוד גנאים (הרשימה המשותפת):

תתבייש לך.

היו"ר נורית קורן:

שר המדע חבר הכנסת אופיר אקוניס יסכם את הדיון. אני מבקשת שקט – – –

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

אתה מאיים?

היו"ר נורית קורן:

סליחה, אני מבקשת שקט באולם.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

מה אתה מאיים?

היו"ר נורית קורן:

חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן.

מסעוד גנאים (הרשימה המשותפת):

הוא מסית. הוא מסית. הוא מתסיס.

היו"ר נורית קורן:

סליחה, אני מבקשת שקט, אנחנו רוצים להמשיך בדיון.

מסעוד גנאים (הרשימה המשותפת):

בערבית – – –

אמיר אוחנה (הליכוד):

למה לא עמדת דום לזכר – – –

היו"ר נורית קורן:

חברים, אני מבקשת שקט באולם.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

לא מתבייש לשקר – – –

היו"ר נורית קורן:

אני מבקשת שקט באולם, אני לא רוצה להוציא אף אחד. נא לתת לשר לסכם את הדיון. בבקשה.

ענת ברקו (הליכוד):

– – – אחרי כל הרציחות שהם עשו.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

גברתי היושבת-ראש, חברות וחברי הכנסת, חברת הכנסת גלאון, העם בישראל מעדיף מחבלים מתים על חיילים מתים. אנחנו מעדיפים – – –

זהבה גלאון (מרצ):

כן, שמענו עליך. שמענו את הפופוליזם הזה.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

עשינו ונמשיך לעשות כדי לחסל את הטרור הפלסטיני הנמשך 100 שנים ברציפות – –

תמר זנדברג (מרצ):

ממש מצליח לכם. הולך לכם מצוין.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

– – כולל ביום חמישי האחרון בחברון.

מיכל רוזין (מרצ):

חצי שנה אנשים נרצחים, מה אתם עושים? חצי שנה, יום-יום, מה אתם עושים?

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

גברתי היושבת-ראש, ביום חמישי האחרון בחברון – –

מיכל רוזין (מרצ):

– – – נלחמים נגד הטרור.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

ביום חמישי האחרון בחברון, חברת הכנסת רוזין, ניסו עוד שתי חיות דו-רגליות מן העיר – –

זהבה גלאון (מרצ):

אתה רוצה שנגיד לך מה אנחנו חושבים עליך?

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

— — — חיות דו-רגליות, טוריסטים מתועבים — — —

זהבה גלאון (מרצ):

לך תבכה עם מוגריני.

מיכל רוזין (מרצ):

תגבש חוק הוצאה להורג.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

— — — מן העיר חברון — — —

מיכל רוזין (מרצ):

זו מדינת חוק.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

— — — מן העיר חברון, שידועה ב-100 השנים האחרונות כעיר שמוציאה מתוכה את האכזריים ביותר מבין המחבלים הערבים — — —

מיכל רוזין (מרצ):

— — —

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

את יודעת את זה או שאת לא יודעת את זה? ואם את לא יודעת את זה, תלמדי את זה.

מיכל רוזין (מרצ):

— — —

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

ואני עוד אחזור על זה אלף פעם – –

היו"ר נורית קורן:

חברת הכנסת מיכל רוזין, אני קוראת אותך לסדר.

מיכל רוזין (מרצ):

היו"ר נורית קורן:

חברת הכנסת מיכל רוזין.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

– – העיר חברון מוציאה מתוכה את המחבלים האכזריים ביותר, שירו בראשה של תינוקת, שלהבת פס, זכרה לברכה, שעשו טבח ליל הסדר באינתיפאדה המטורללת של 2002 בראשות החיה הדו-רגלית יאסר ערפאת. ושעשו את הטבח האכזרי, המכוער, ביהודי חברון. ומשם – – –

דב חנין (הרשימה המשותפת):

מה קרה לך? לא לקחת את התרופה היום?

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

מה שקרה לי זה שאגיד לכם את האמת.

קריאות:

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

מה שקרה לי זה שאתם תפסיקו עם השקרים שלכם ותתחילו לעמוד על האמת.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אתה המסית העיקרי.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

אם תוכיח – – –

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

– – – אתה המסית.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

אם תוכיחו – – –

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

– – –

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

אם תוכיחו שלא הייתה אמת או עובדה – – –

קריאות:

– – –

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

אם תוכיחו שלא הייתה אמת או עובדה במה שאמרתי כאן, אני אסיר בפניכם את הכובע.

אבל אתם לא – – –

מסעוד גנאים (הרשימה המשותפת):

זה שקר.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

זה שקר, חבר הכנסת גנאים?

מסעוד גנאים (הרשימה המשותפת):

אתה משקר.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

טוב, אז מישהו פה, יחד עם חברת הכנסת רוזין – – –

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

זה האבא של השקרים. האבא של השקרים.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

יחד עם חברת הכנסת רוזין, תלכו ללמוד כמה שיעורים בהיסטוריה של תולדות הסכסוך הערבי-ישראלי.

מיכל רוזין (מרצ):

מה זה שייך לעניין? מה זה שייך לעניין?

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

ובכן, גברתי היושבת-ראש, ביום חמישי ניסו שני טרוריסטים לרצוח חיילי צה"ל. זה מה שקרה בחברון. קודם כול, זהו האירוע. קודם כול. ואחר כך היה אירוע נוסף. אף אחד – –

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

תגיד שזו הוצאה להורג.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

-- תקשיבו טוב, שמעו --

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

תגיד שזה הוצאה להורג. מה זה אירוע נוסף?

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

-- אף אחד --

היו"ר נורית קורן:

חברי הכנסת של הרשימה המשותפת.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

זה הוצאה להורג. תתבייש לך.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

-- אף אחד, גם לא אתם --

קריאות:

--

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

-- גם לא אתם --

היו"ר נורית קורן:

חברי הכנסת – – –

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

– – לא ישפטו את חיילי צה"ל בבית הזה, לא משמאל ולא מימין – –

קריאה:

– – –

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

– – לא בתקשורת ולא ברשתות החברתיות, ולא בטוויטר.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

– – –

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

בשום מקום, חבר הכנסת בהלול, לא ישפטו את החייל, אלא אם יוחלט – –

קריאה:

– – –

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

– – בבית-הדין הצבאי.

עכשיו, מה קורה כאן, גברתי היושבת-ראש, מאז יום חמישי בצהריים?

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

החייל הזה הוא רוצח שפל.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

שופטים אותו, שופטים את החייל בתקשורת – –

היו"ר נורית קורן:

חבר הכנסת אחמד טיבי.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

– – מרשיעים אותו בתקשורת, גוזרים את דינו בתקשורת או במליאת הכנסת. זה לא יהיה.
חבר הכנסת טיבי, זה לא יהיה. אתה לא תחרוץ את דינו.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

אירוע?

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

אתה לא תחרוץ את דינו.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

תתבייש. אירוע?

מסעוד גנאים (הרשימה המשותפת):

הוצאה להורג.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

אתם לא – – –

מסעוד גנאים (הרשימה המשותפת):

הוצאה להורג.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

הרי שני המנוולים הללו באו לרצוח, אני מזכיר לכם. אני מזכיר לכם מה הם באו לעשות בחברון, אדוני היושב-ראש.

שולי מועלם-רפאלי (הבית היהודי):

להתחיל את הסיפור מהאמצע – – –

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

הם באו לרצוח חיילי צה"ל. זה מה שהיה בחברון ביום חמישי.

תהיה חקירה, כפי שצריכה להיות, על-פי חוק השיפוט הצבאי, ולא בבית-דין שדה, לא של הפרשנים, לא של הפרשניות, לא של פוליטיקאים, לא של צייצנים בטוויטר. יש עכשיו, אדוני היושב-ראש, יש גם כמה כתבים שאת החיים שלהם העבירו לטוויטר. הם לא מפסיקים לציין. כל היום הם מצייצים, וגוזרים את דינו של החייל. זה לא ייגזר כאן.

חבר הכנסת בר, שמעתי בהרחבה, כתמיד, את נאומך. אתה מדבר על אופק מדיני – שמעתי את הביטוי; על איזה אופק מדיני אתם מדברים? מה זה המושג הזה שאתם חוזרים עליו שוב ושוב?

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

על האופק שיו"ר המפלגה שלכם פעם ידע לתת.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

וגם אם תחזרו עליו – – –

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

אבל הליכוד של היום זה לא הליכוד של אז.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

וגם אם תחזרו עליו כל הזמן, זה ייצור את הפרטנר בצד השני? אם תגיד אלף פעם, אם תחזור אלף פעם על הביטוי אופק מדיני, אופק מדיני, זה יביא את אבו מאזן לשולחן המשא-ומתן?

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

ואם תחזור אלף פעם שאין – אז מה, זה יהיה נכון?

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

הנה אני חוזר אלף פעם – אין פרטנר.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

אז זה גם לא נכון.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

למה אין פרטנר?

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

מזל שבגין לא היה תבוסתן כמוכם.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

לא משום שאני אומר את זה.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

מזל שהמנהיג של פעם לא היה תבוסתן כמוכם.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

– זה לא משום שאני אומר את זה, משום שהם אומרים את זה. אתה אולי שכחת להזכיר – –

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

שמעתי ברדיו את צחי הנגבי. שמעת את הריאיון?

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

אתה שכחת להזכיר – – –

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

שמעת את הריאיון עם צחי?

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

אתה שכחת להזכיר, שמי שמעודד ומסית בשבעת החודשים האחרונים ומצית את גל הטרור

הזה זה הרשות הפלסטינית – –

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

נכון. נו, אז מה?

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

– – לא הממשלה.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

אז נעזוב את זה וזהו? – – וזהו?

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

עכשיו, יש קופים – אתה מכיר את זה, חבר הכנסת בר? הרי חבר הכנסת מרגלית הוא

דווקא בחור נאה, ויש כאן אנשים, אבל הוא – – –

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

אני לא נאה?

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

גם אתה נאה מאוד. אבל הוא קוף. לא אני אומר את זה. גם אתה וגם אני.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

אתה קורא לי קוף?

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

לא, לא אני. עכשיו, תקשיב טוב, מי אומר את זה, חבר הכנסת בר? חברך – הוא לא חברך, כי הוא לא בשדולה – איך נקראת השדולה שלך? שתי מדינות – מה צריך שדולה? מה אתה צריך שדולה לשתי מדינות?

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

זה משהו שאתה לא מבין בו.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

מבין מצוין.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

פתרון לסכסוך הישראלי-ערבי.

שולי מועלם-רפאלי (הבית היהודי):

לא לא, זה לא פתרון. – – –

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

תודה, חברת הכנסת מועלם, על העזרה.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

עדיף על – – – של שולי מועלם – מדינה אחת לשני עמים.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

עכשיו, חברי הכנסת מרגלית ובר, אתם גם לא רק קופים – גם חזירים. מי אומר זאת? מי אומר זאת? לא אני. לא אני, ואני גם לא חושב את זה. אבל הפרטנר הפלסטיני של חבר הכנסת בר, שחוזר כל הזמן, הוא חושב זאת – קופים וחזירים. אתם אתם רוצים – אתם, חבר הכנסת בר, אתה רוצה באמת לעשות שלום?

קסניה סבטלובה (המחנה הציוני):

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

גם המצרים והירדנים לא היו פרטנרים כאלה טובים, אבל אז היו לכם מנהיגים.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

כן, כן.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

היום אין מנהיגים, מה לעשות. זה ההבדל.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

אני ראיתי גם כאן, חברות וחברי כנסת, באי-אמון הזה, שמת"חסיים – –

קסניה סבטלובה (המחנה הציוני):

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

-- חברת הכנסת סבטלובה, לחוק ההשעיה. עכשיו אגיד לכם למה לא היה צריך באמת, כפי שנאמר פה, את חוק ההשעיה. השר לוי, אם בית-המשפט העליון היה פועל לפי חוק-יסוד: הכנסת, סעיף 7א, ופוסל, למשל, את חברת כנסת זועבי שהייתה ב"מרמרה" – במצב הזה לא היה צריך את חוק ההשעיה. מכיוון שבית-המשפט העליון, לדאבון הלב, אדוני היושב-ראש, מתעלם מחוק-יסוד: הכנסת, המונח כאן לידך, הנה, משמאל, סעיף 7א, אז נדרשים חוקים חדשים, כמו חוק ההשעיה. כאשר אתם עולים על ה"מרמרה", חבר הכנסת טלב אבו עראר, או עומדים דום לזכר שהידים, או תומכים ב"חיזבאללה", זוהי תמיכה בטרור, ועל כך חלקכם ראויים לפסילה, ולא להשעיה.

אדוני היושב-ראש, לסיום, כיוון שהלילה עוד ארוך, שמעתי כמה מחברות וחברי הכנסת, כולל חברת הכנסת לבני – שלום לך, אני רוצה להתייחס לדברים, בשיא הרצינות, להבדל שאת עשית בין טרור לטרור. ובכן, אדוני היושב-ראש, אין הבדל בין טרור לטרור. כאשר חבורה של פסיכופתים – חבורה של פסיכופתים, חבר הכנסת לוי, קוטלת בירושלים, או בבריסל, או בפריז, או בלונדון, או במדריד, הטרור הזה הוא מתועב והמבצעים אותו הם אנשים מתועבים.

לסיום, אדוני היושב-ראש, לפני שניגש להצבעה ונהדוף את הצבעות האי-אמון של – כן,

גברתי?

זהבה גלאון (מרצ):

מה לקחת היום? מה לקחת היום?

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

לא היית בנאומי הקודמים.

כפי שנאמר – ובעניין זה אני רוצה לפנות, חבר הכנסת מרגלית, חבר הכנסת בר-לב – שמעתי שיש עמותה שמריצה אותך לראשות מפלגת העבודה; אחד מהתומכים שלה השתתף אתי בדיון בטלוויזיה, אפילו לא אמרו לי שהוא יהיה, אבל הוא היה, ודווקא כיבדתי אותו, וחבר הכנסת הרצוג גם כן – כיוון שאתם מרבים להשתמש בדמותו של מנחם בגין, אדוני היושב-ראש, כמוביל דעה, כמנהיג, כדי להטיף לנו, חבר הכנסת כץ – --

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

שכחתם את זה, שכחתם את זה.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

אני אגיד לך, חבר הכנסת בר, משפט אלמותי של מנהיג אמיתי, שחלקתי עליו – – –

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

– – –

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

לא, שמע עד הסוף – שחלקתי עליו, של יצחק רבין, מנהיג אמיתי של מפלגת העבודה, ותקשיב מה הוא אמר ותלמד: בבכיינות לא בונים מנהיגות. תודה, אדוני היושב-ראש.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

אז תפסיקו לבכות, תחילו לעשות, תתחילו למגר טרור.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

תודה. חברי הכנסת, נא לשבת. חברי הכנסת, נא לשבת. חברי הכנסת, אני מבקש מכולם לשבת. חבר הכנסת סלומינסקי, אדוני יושב. כבוד השר דרעי. השרה רגב, את האחרונה.

דברי יושב-ראש הכנסת לזכרם של חברי הכנסת לשעבר אליעזר רונן ואסתר**הרליץ, זיכרוןם לברכה****היו"ר יולי יואל אדלשטיין:**

חברי הכנסת, לפני ההצבעה, אנחנו מבקשים לכבד כעת את זכרם של שני חברי הכנסת לשעבר שהלכו, לצערנו, לעולמם באחרונה: ד"ר אליעזר רונן, זיכרונו לברכה, שנפטר בן 84, ואסתר הרליץ, זיכרונו לברכה, שנפטרה בפורים בגיל 94.

נכבד את זכרם בקימה.

(חברי הכנסת מכבדים בקימה את זכרם של המנוחים.)

נא לשבת.

חבר הכנסת ברושי, לא נעים לי לומר, אבל לכולנו פעם יעשו פה דקת דומייה, ואנחנו מצפים שאז הח"כים לא ידברו, באותו רגע, כן?

איתן כבל (המחנה הציוני):

אני רוצה חמש שניות יותר.

יואל חסון (המחנה הציוני):

רק כדאי שהדקה תהיה דקה.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

אליעזר רונן כיהן בכנסת השמינית, בשנים 1974–1977, והיה חבר בסיעת המערך מטעם מפ"ם. ד"ר רונן נולד במקסיקו כאליעזר רוזנפלד. בצעירותו עסק בפעילות ציונית וריכז את פעילות "השומר הצעיר" במקסיקו. לאחר עלייתו ארצה, בשנת 1952, היה חבר בקיבוץ מגידו. הוא סיים לימודי כלכלה באוניברסיטה העברית ועבד בגופים ציבוריים, בהם מחלקת המחקר של בנק ישראל, וכן היה מנהל הרשות לתכנון כלכלי במשרד האוצר.

רונן עסק בפעילות ציבורית וחברתית, וראויים לציון חברותו במועצת העיר ירושלים, ייסוד ארגון ער"ן - עזרה ראשונה נפשית, וייסוד חברת "קרתא" לפיתוח ירושלים, שבראשה עמד כמה שנים. במישור המפלגתי היה אליעזר רונן מראשי תנועת מפ"ם, ושימש חבר המרכז והמזכירות של התנועה. שנים לאחר שניהן כאמור בכנסת השמינית, והיה חבר בוועדות הכספים, הפנים והחוקה, הוא נבחר ב-1993 ליושב-ראש מפ"ם, ופרש ממנה כעבור כשנתיים בעקבות המיזוג עם מרצ.

חבר הכנסת לשעבר אליעזר רונן הקדיש את חייו לפעילות ציבורית עשירה ומגוונת למען העם בישראל ותרם מכישוריו במשך יותר מיובל. ראוי כי נשאב השראה ממנו, מפועלו ומנכונותו לפעול למען הזולת במסירות ובהתמדה.

בשם כנסת ישראל וחבריה, אני שולח תנחומים כנים למשפחתו, למכריו ולמוקירי זכרו. יהי זכרו ברוך.

רבותי, בשבוע שעבר, בחג פורים, הלכה לעולמה גם חברת הכנסת לשעבר אסתר הרליץ, כלת פרס ישראל על מפעל חיים, והיא בת 94. אסתר, ילידת ברלין שעלתה ארצה בגיל 12, רשמה דפים מפוארים בתולדות מדינת ישראל. עוד בצעירותה שירתה ב"הגנה". לאחר ששירתה הן בצבא הבריטי והן בצה"ל בראשית דרכה, פנתה לעולם הדיפלומטי ומילאה שורת תפקידים בשירות החוץ הישראלי – בשגרירות בווינגטון, כקונסולית בניו-יורק, ובהמשך כראש מחלקת ההסברה. אסתר עשתה היסטוריה כאישה הראשונה שהתמנתה לשגרירה, עם מינויה לשגרירה בדנמרק.

במישור הציבורי הייתה אסתר חברת מועצת העיר תל-אביב ונבחרה לכנסת מטעם המערך ב-1974, כחברת הכנסת השמינית, וכיהנה גם בכנסת התשיעית. בין היתר, הייתה חברה בוועדות החוץ והביטחון, החוקה, חוק ומשפט, הכלכלה והפנים.

לאסתר הרליץ זכויות רבות גם בתחום העשייה החברתית וההתנדבותית. בין היתר, יזמה את אות הנשיא למתנדב וייסדה את המועצה הלאומית להתנדבות. היא הייתה גם יקירת העיר תל-אביב. בשנה שעברה זכתה בפרס ישראל על מפעל חיים – תרומה מיוחדת לחברה ולמדינה. בנימוקי ועדת הפרס נכתב כי היא "אחת הדמויות המופלאות שחיות ופועלות בינינו וטביעות אצבעותיה ומעשיה ניכרים ברבים מתחומי חיינו". עוד נכתב כי הייתה "כחלוצה ההולכת לפני המחנה כפורצת דרך לנשים רבות שבאו בעקבותיה". אסתר הרליץ הייתה ללא ספק מודל והשראה – כדיפלומטית, כאישה, כשליחה ופעילת ציבור וכציונית ברמ"ח אבריה.

בשם הכנסת וחבריה אני שולח תנחומים למשפחה ולמכריה. יהי זכרה ברוך.

אני מבקש מחבר הכנסת אילן גילאון לומר כמה דברים לזכרו של חבר הכנסת לשעבר אליעזר רון, כנציג מפלגתו.

אילן גילאון (מרצ):

אדוני היושב-ראש, ממשלה נכבדה, חברי חברי הכנסת, היטבת, אדוני היושב-ראש, לתאר את מסלולו של חברנו אליעזר רון, שנפרד מאתנו בשבוע שעבר. לצורך העניין אומר שאליעזר רון הפך – קראת לו ד"ר אליעזר רון – הוא הפך לדוקטור רק לפני חמש שנים – –

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

נכון.

אילן גילאון (מרצ):

– מה שיכול להעיד על סקרנותו הבלתי-נלאית של האיש הזה, שלמד ולמד כל הזמן.

הוא באמת היה ממנהיגי "השומר הצעיר" במקסיקו, וכאן הצטרף לקיבוץ, והוא עבר את המסלול השגרתי של פעיל או מה שנקרא בזמנו עסקן, במובן הטוב של המילה, בתנועת העבודה בעבר. אני חושב שאין מידות יותר תפורות על אליעזר רונן כמו המידות של ציונות, סוציאליזם ואחוות עמים, שזאת הייתה הססמה המובילה ב"על המשמר". וכשליח ציבור, כאדם שעומד כשליח ציבור מול התיבה, תמיד שליחותו של זה הייתה חשובה לו ממנו עצמו. ואני אומר את הדברים משום שכדאי לציין שפעם מנהיגים במדינת ישראל היו כאלה שהבינו ששליחותם יותר חשובה מהם עצמם, וזה היה דבר אדיר.

הוא היה אדם וכחן. הוא היה אדם בר-פלוגתא. הוא היה בעל דעה, הוא נחשב בתוך מפ"ם. באמת, הגיע להיות יושב-ראש מפ"ם. מידותיו הגדולות, ואני אומר תרתי משמע מידותיו הגדולות, שיוו לו באמת מראה של מנהיג חד מאוד שאומר את הדברים נכוחה. הוא עישן סיגר, אליעזר רונן. זה היה הרגל מהבית, אבל לא מהסוג היקר של "הוואנה", אלא מאלה הפשוטים. כי הוא היה מנהיג סוציאליסטי עד אחרון ימיו.

אני רוצה בשם חבריו לציין כאן שנפרדנו מאדם שייכנס לתוך ההיסטוריה, בתוך הספרים היפים של ספרי הפועלים שהיו פעם במקראות ישראל. אנשים שהיו הרבה פחות חמדנים והרבה יותר כובשים את יצרם ויכולים להנהיג אותנו למקומות ולזמנים שבהם חשבנו שהכי טוב עומד לקרות לנו. אני עד היום חושב שאנשים כמו אליעזר רונן נמצאים בתוכנו, והם יום אחד יובילו את הדבר הזה, את המעשה הזה שאנחנו עושים פה. והכי טוב בעצם עוד עומד לקרות לנו, כי הסוציאליזם, אדוני הושב-ראש, על-פי מורשתו של אליעזר רונן, הוא אופטימי, והוא מאמין שבמקום שבו אנשים חיים, אפשר גם אפשר את הכול לתקן. רק שיחיו. תודה רבה, אדוני.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

תודה לחבר הכנסת אילן גילאון. חברת הכנסת איילת נחמיאס ורבין ביקשה לומר כמה דברים לזכרה של חברת הכנסת אסתר הרליץ. מייד לאחר מכן אנחנו נצביע, ואז נמשיך עם החקיקה. בבקשה, גברתי.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

אדוני ראש הממשלה, חברי חברי הכנסת, השרים, כשאנחנו הנשים שיושבות כאן, בכנסת, שואלות את עצמנו: איך הגענו לכאן? לא תמיד אנחנו זוכרות ומרגישות את כל הנשים שאנחנו עומדות על הכתפיים שלהן. אסתר הרליץ, האישה המיוחדת הזאת, מאוד – אני מסתכלת גם עלייך, השרה לשוויון חברתי גילה גמליאל, כי אני יודעת שאת זוכרת וחושבת על כל הנשים האלה – היא הייתה אישה יוצאת דופן. כי בראשית שנות ה-60, כשאמר לה מנכ"ל משרד החוץ עד לאן אישה יכולה להגיע, זה גרם לה פשוט לכתוב ספר. והיא אכן, כמי שהייתה השגרירה הראשונה אי-פעם בשירות החוץ הישראלי, שכיהנה כשגרירה בדנמרק, היא לקחה את זה עד הסוף, עד הקצה. והיא הייתה חברת כנסת מטעם מפלגת העבודה. צריך לומר שממש לא מזמן היא הופיעה בוועידת מפלגת העבודה שעסקה בנושאים מדיניים, ודיברה כאילו היא באמת נערה צעירה: בנחישות, ברצינות ובהתמדה.

אסתר הרליץ הייתה אישה – עד יומה האחרון הייתה אישה יוצאת דופן, ואני רואה בזה זכות גדולה שאנחנו היום יכולות ויכולים להזכיר אותה כאן. ולא לשכוח: היום זה קצת יותר פשוט – עד לאן אישה יכולה להגיע. אבל האחריות הזאת, היא הותירה אותה בידינו. תודה רבה.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

תודה לחברת הכנסת איילת נחמיאס ורבין.

זה בכלל לא מפתיע, מה שאת אומרת. כי בגיל 91 היא עדיין הגיעה ליושב-ראש הכנסת לדרוש את הופעת יושב-ראש הכנסת באיזה כינוס להצלת יהודי דנמרק, והיא תביא לשם את הנשיא.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

נכון, חברת הכנסת? נכון? אז כנראה הגיל זה רק מספרים בתעודת הזהות. לא מעבר לזה.

הצעות סיעות המחנה הציוני, הרשימה המשותפת, יש עתיד וישראל ביתנו

להביע אי-אמון בממשלה בשל:

- 1. כנס החורף מסתיים והקיפאון המדיני מתמשך;**
- 2. רדיפת נבחרי ציבור באמצעות חקיקה גזענית ואנטי-דמוקרטית;**
- 3. המשבר העמוק עם יהדות העולם וההשלכות החמורות על מדינת ישראל;**
- 4. הכישלון המתמשך של ראש הממשלה ושר הביטחון בטיפול באתגרים הביטחוניים של מדינת ישראל**

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעות על הצעות האי-אמון בממשלה. הראשונה שבהן, מטעם המחנה הציוני: כנס החורף מסתיים והקיפאון המדיני מתמשך. מי בעד הצעת האי-אמון? מי נגדה? נא להצביע.

הצבעה מס' 1

בעד הצעת סיעת המחנה הציוני להביע אי-אמון בממשלה – 57

נגד – 58

נמנעים – אין

הצעת סיעת המחנה הציוני להביע אי-אמון בממשלה לא נתקבלה.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

בעד – 57, נגד – 58, אין נמנעים. הצעת האי-אמון לא התקבלה.

אנחנו נצביע על הצעת האי-אמון של הרשימה המשותפת: רדיפת נבחרי ציבור באמצעות חקיקה גזענית ואנטי-דמוקרטית. מי בעד? מי נגד?

הצבעה מס' 2

בעד הצעת סיעת הרשימה המשותפת להביע אי-אמון בממשלה – 50

נגד – 62

נמנעים – אין

הצעת סיעת הרשימה המשותפת להביע אי-אמון בממשלה לא נתקבלה.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

חברי הכנסת, בעד – 50, נגד – 62, אין נמנעים. אני קובע כי הצעת האי-אמון מטעם הרשימה המשותפת לא התקבלה.

המשבר העמוק עם יהדות העולם וההשלכות החמורות על מדינת ישראל, מטעם יש עתיד – מי בעד? מי נגד?

הצבעה מס' 3

בעד הצעת סיעת יש עתיד להביע אי-אמון בממשלה – 45

נגד – 59

נמנעים – 6

הצעת סיעת יש עתיד להביע אי-אמון בממשלה לא נתקבלה.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

חברי הכנסת, 45 בעד, 59 מתנגדים, שישה נמנעו. אני קובע כי הצעת האי-אמון לא התקבלה.

מטעם ישראל ביתנו: הכישלון המתמשך של ראש הממשלה ושר הביטחון בטיפול באתגרים הביטחוניים של מדינת ישראל. מי בעד? מי נגד?

הצבעה מס' 4

בעד הצעת סיעת ישראל ביתנו להביע אי-אמון בממשלה – 42

נגד – 58

נמנעים – 11

הצעת סיעת ישראל ביתנו להביע אי-אמון בממשלה לא נתקבלה.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

חברי הכנסת, להלן התוצאה: 42 בעד, 58 נגד, 11 נמנעו. אני קובע כי גם ההצעה של ישראל ביתנו לא התקבלה. הכנסת דחתה את כל הצעות האי-אמון, ואנחנו נעבור לחקיקה.

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

--- אדוני היושב-ראש, רק לתקן הצבעה --- נוכח --- ההצבעה הראשונה --- ולא
נוכח ---

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

של אופיר אקוניס?

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל אופיר אקוניס:

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

חבר הכנסת השר אופיר אקוניס מודיע שבטעות הצביע "נוכח" כשהתכוון להצביע נגד. זה
לא משנה את התוצאה.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

חברי הכנסת, הודעה לסגן מזכירת הכנסת.

סגן מזכירת הכנסת נאזם בדר:

ברשות יושב-ראש הכנסת, הנני מתכבד להודיעכם, כי הונחו היום על שולחן הכנסת –

לקריאה שנייה ולקריאה שלישית: הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 222),
התשע"ו–2016, שהחזירה הוועדה המיוחדת לדין בהצעת חוק הרשות הממשלתית להתחדשות
עירונית, בהצעת חוק שירותים פיננסיים חוץ מוסדיים ובהצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה; הצעת
חוק הגנת הצרכן (תיקון מס' 45), התשע"ו–2016, שהחזירה ועדת הכלכלה; הצעת חוק לתיקון
פקודת מס הכנסה (מס' 223), התשע"ו–2016, שהחזירה ועדת הכספים; הצעת חוק לצמצום
השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ו–2016, שהחזירה ועדת הפנים והגנת הסביבה.

לקריאה ראשונה, מטעם הממשלה: הצעת חוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה
בערכאות, התשע"ו–2016.

מסקנות ועדת העלייה, הקליטה והתפוצות בעקבות דיון מהיר בהצעתם של חברי הכנסת קארין אלהרר, שרן השכל, יחיאל חיליק בר, עודד פורר ויעקב מרגי בנושא: מצוקה תעסוקתית בקרב העולים מצרפת – לציון יום הבריאות בכנסת. תודה.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

תודה לסגן מזכירת הכנסת.

הצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 45) (השעיית חבר הכנסת שהתקיים בו

האמור בסעיף 7א);

הצעת חוק הכנסת (תיקון מס' 44) (השעיית חבר הכנסת שהתקיים בו האמור

בסעיף 7א לחוק-יסוד: הכנסת), התשע"ו-2016

[רשומות (הצעות חוק, חוב' כ/626); נספחות.]

(קריאה ראשונה)

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

חברי הכנסת, חבר הכנסת ניסן סלומינסקי, יושב-ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט, יעלה לדוכן על מנת להציג שתי הצעות חוק: הצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 45) (השעיית חבר הכנסת שהתקיים בו האמור בסעיף 7א), מטעם ועדת החוקה, חוק ומשפט, לקריאה ראשונה; ובמקביל, הצעת חוק הכנסת (תיקון מס' 44) (השעיית חבר כנסת שהתקיים בו האמור בסעיף 7א לחוק-יסוד: הכנסת), התשע"ו-2016, מטעם ועדת החוקה, חוק ומשפט, לקריאה ראשונה. יתקיים דיון משולב. מי שרוצה להירשם, זה הזמן וזה הרגע. לאחר מכן, ודאי שתי הצבעות נפרדות. בבקשה, אדוני.

ניסן סלומינסקי (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אדוני היושב-ראש, רבותי השרים, חברי חברי הכנסת, מדינת ישראל הגדירה את עצמה –

וואו.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

חברי הכנסת, אני מניח שחשוב לשמוע. נכון? כבוד השר דרעי. חברי הכנסת אוסאמה סעדי ואחמד טיבי. כבוד השר ישראל כץ. השר ישראל כץ. השר ישראל כץ, פעם שלישית. חבר הכנסת צחי הנגבי, אדוני ישב ליד חבר הכנסת פורר, זה יעזור. וגם חברי הכנסת דיכטר ושמולי. בבקשה, אדוני.

ניסן סלומינסקי (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

תודה לאדוני היושב-ראש. מדינת ישראל הגדירה את עצמה כמדינה יהודית דמוקרטית. כרגע אנחנו מדברים על החלק הדמוקרטי – – –

דב חנין (הרשימה המשותפת):

על החלק האנטי-דמוקרטי.

ניסן סלומינסקי (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

כחו, תנו רק עוד כמה משפטים עד שתתחילו. בכל אופן, מדינה דמוקרטית. במדינה דמוקרטית, כולנו יודעים, יש זכויות חשובות מאוד לכל אחד מהאזרחים, ובפרט לאלה שנבחרו לכנסת. אבל כל מדינה דמוקרטית בעולם, או כל מדינה דמוקרטית שפויה, יודעת שיש גבולות לדמוקרטיה, שאם לא כן, דמוקרטיה תיהפך לאנרכיה. אם לא יהיו קווים אדומים, כל אחד ינצל את הדמוקרטיה כדי לפעול נגד הדמוקרטיה.

כנסת ישראל קבעה כבר בזמנו מהם אותם קווים אדומים שמגדירים את הדמוקרטיה, והקווים האלה נמצאים בחוק-יסוד: הכנסת, סעיף 7א, שאומר: א. שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית; ב. הסתה לגזענות; ג. תמיכה במאבק מזוין של מדינת אויב או של ארגון טרור נגד מדינת ישראל. כלומר, כנסת ישראל בזמנו קבעה שאלה הקווים האדומים של הדמוקרטיה הישראלית, שמי שלא עונה עליהם לא יוכל ליהנות מהדמוקרטיה. לכן, על-פי חוק-היסוד הזה, מפלגה, רשימה, שלא עונה על אחד משלושת העקרונות האלו, אפשר יהיה למנוע את השתתפותה בבחירות, וחבר כנסת, כל חבר כנסת, שרוצה להתמודד לכנסת גם חייב לחתום באופן אישי שהוא עונה על שלושת הקריטריונים, או לא עונה על שלושת הקריטריונים, כלומר שהוא לא שולל, שהוא לא מסית ולא תומך במאבק מזוין. ככה מדינת ישראל חיה וקיימת כבר הרבה זמן.

מה שקורה, שהמחוקק לא נתן דעתו לתופעה שיכולה להיות מעניינת, שבדרך כלל היא לא הגיונית, אבל היא יכולה להיות מעניינת: מה קורה לחבר כנסת שחותם על כל שלושת העקרונות האלו, ובגין זה התאפשר לו להתמודד לבחירות והוא גם נבחר, ובהיותו חבר כנסת הוא מפר את אחד משלושת העקרונות האלה או יותר? מה קורה לאותו אדם? מה קורה לאותו חבר כנסת? למעשה, הוא נבחר על-ידי ציבור, אבל באמת הוא הולך שולל ציבור שבחר בו, כי הוא הרי התחייב שהוא לא יסית לגזענות, שהוא לא יתמוך בטרור, ונבחר לכנסת. אם אכן הוא יסית לגזענות או אם אכן הוא יתמוך בטרור, אם זה יקרה, הרי למעשה הוא הטעה את הציבור, הוא רימה את הציבור, והוא נבחר שלא בצדק. לכן בא החוק הזה ואמר: אנחנו צריכים לתקן את הפרצה הזו.

לא רק, אם כנסת ישראל דרשה בזמנו שכל חבר כנסת, כדי להיבחר, צריך לחתום על שלושת העקרונות האלה, אזי גם אם הוא חתם ונבחר ומתברר שהוא לא מקיים את אחד משלושתם, הטעה את הציבור, ויחול עליו – איך אומרים? זה כאילו מלכתחילה הטעה, ולכן יחול עליו הדין שהכנסת – ותכף נפרט – תוכל להשעות אותו לתקופה קצרה או להשעות אותו עד תום כהונתה. וכדי שלא תיפגע הדמוקרטיה, במקומו ייכנס חבר הכנסת הבא אחריו ברשימה.

זה החוק, והחוק הזה, כדי שאכן שיקול הדעת – כי בכל אופן הוא נבחר, אז כדי ששיקול הדעת יהיה שיקול דעת לא מפלגתי אלא שיקול דעת רציני, שבאמת אפשר יהיה לאמת שאכן האיש עבר על אחד משלושת העקרונות האלה, וזה לא התחשבנויות פוליטיות, לכן נקבעה כאן מערכת איזונים גדולה מאוד, שבאמת, אם מישהו מחברי הכנסת צולח את המערכת הזו, סימן שבאמת הוא ראוי שישעו אותו מהכנסת.

רויטל סויד (המחנה הציוני):

מה המערכת אומרת?

ניסן סלומינסקי (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אני אומר אותה עכשיו: המערכת הזאת אומרת שהיה – בהנחה שהחוק הזה עובר, ואני מקווה שהוא עובר – אזי 61 חברי כנסת צריכים להיות הקבוצה שבאה ואומרת: רבותי, יש לנו כאן בעיה, והיא צריכה לפנות ולעורר אותה בוועדת הכנסת.

רויטל סויד (המחנה הציוני):

למה 61 חברי כנסת?

ניסן סלומינסקי (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אני רוצה להגיד במאמר מוסגר, שאמרנו שבין הקריאה הראשונה לקריאה השנייה והשלישית יהיו שינויים, ואחד השינויים שאני מניח שיהיו, והם גם על-פי בקשתו – אם אנחנו זוכרים, אז יושב-ראש הכנסת חבר הכנסת יולי אדלשטיין היה שותף בעניין, וכשהוא הופיע בוועדה וגם כשהוא דיבר אתי, הוא ביקש שבמקום שיהיו 61 חברי כנסת שמתחילים את התהליך, הוא ביקש שנגדיל את זה ל-70, כדי שזה לא יהיה רק מה שנקרא קואליציה מול אופוזיציה. כדי להגיע ל-70 שמתחילים, אתה תהיה חייב להשתמש ביותר מאשר הקואליציה. נענינו לבקשתו, שהיא הגיונית,

ולפחות כמה שיהיה תלוי בי, אנחנו ננסה להעביר את השינוי הזה, שבמקום 61 יהיו 70 חברי כנסת, שהם צריכים להתניע את המהלך הזה. יישר כוח, אדוני היושב-ראש.

אחר כך זה צריך להגיע לוועדת הכנסת – צריך רוב גדול של שלושה-רבעים מחבריה כדי שאפשר יהיה להעביר את זה; ואחר כך צריכים 90 חברי כנסת שיתמכו בדבר הזה.

זאת אומרת, צריך להיות כאן משהו מסיבי, גדול, אמיתי, שגם חברי כנסת שנמצאים באופוזיציה מרגישים שאכן אותו חבר כנסת עבר את הגבול המותר בכל אחד משלושת הסעיפים האלו – זאת אומרת, מספיק אחד מהם – עבר את הגבול המותר. אם זה לא יהיה דבר שהוא כל כך ברור וכל כך חד, לא יהיו 90 חברי כנסת, ולא יהיו 70 שיתחילו את התהליך, וממילא החוק הזה לא ימומש. אם הוא ימומש, סימן שהדבר באמת עבר כל גבול, וכפי שכנסת ישראל החליטה בזמנו, אלה הקווים של הדמוקרטיה, ומי שהצהיר שהוא ישמור עליהם ומתברר שהוא שיקר, מקומו יהיה בהשעיה, כפי שייקבע, מחוץ לכנסת, והבא בתור אחריו ייכנס לכנסת.

זו הצעת החוק, הצעת החוק הראשונה. אחר כך יש הצעת חוק נוספת שבאה לבטא כאן את הפרוצדורה. אנחנו ניסינו באמת לשוות לזה תהליך מסודר, לא מנסים לחטוף; האיש יקבל הודעה מראש, יהיה לו זמן להתארגן, יהיה שימוע, הוא יוכל לדבר. אחרי כל הערעורים ואחרי שהחוק הזה יתקבל, תהיה זכות, כפי שהחוק תמיד מבטיח, תהיה זכות לאותו אדם גם לערער לבית-המשפט העליון. שוב, זו לא אותה זכות, זה לא כתוב – כלומר, לא צריכים את בית-המשפט העליון כדי לאשר את ההשעיה. הכנסת רשאית לאשר, ורק לאחר מכן, אם ירצה האיש, יוכל לערער בפני בית-המשפט העליון, ובית-המשפט העליון יאמר את דברו, שאני מניח שהוא יאמר.

אלה שתי הצעות החוק. אני יודע שזה לא פשוט, אבל אני חושב שעם כל ההתניות וכל האיזונים שנאמרו פה החוק הזה הוא סביר, הוא שומר על הדמוקרטיה כדמוקרטיה ולא כאנרכיה.

זהבה גלאון (מרצ):

הוא שומר על הדמוקרטיה?

ניסן סלומינסקי (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

ואני חושב – – –

אילן גילאון (מרצ):

– – –

זהבה גלאון (מרצ):

— — — הוא שומר על הדמוקרטיה? אתה לא — — —

קריאות:

— — —

ניסן סלומינסקי (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

— — — ואני חושב שכל מי — — —

קריאות:

— — —

ניסן סלומינסקי (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

מה קרה?

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

לא נרשמתם לזכות דיבור? נרשמתם.

ניסן סלומינסקי (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

— — — ואני חושב שכל מי שעושה — — —

זהבה גלאון (מרצ):

— — — אבל לא יכול — — —

ניסן סלומינסקי (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

כל מי שבאמת – לא חשבונות פוליטיים וכו' – כל מי שיחשוב ביושר ובאמת יוכל להצביע, וצריך גם להצביע בעד החוק הזה. תודה רבה לך, אדוני היושב-ראש.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

תודה לחבר הכנסת סלומינסקי. חברי הכנסת, יש לנו רשימת דוברים ארוכה. אני רואה כאן כ-60 דוברים. שלוש דקות לכל דובר. אני נועל את הרשימה. ואני – כן, אנחנו נוסיף, חבר הכנסת זוהיר בהלול, והוא יהיה אחרון הנרשמים. חבר הכנסת אחמד טיבי יהיה ראשון הדוברים. אחריו – תמר זנדברג; אראל מרגלית; זהבה גלאון; עאידה תומא סלימאן, וכן הלאה על-פי הרשימה. עד שלוש דקות לרשות אדוני.

קארין אלהרר (יש עתיד):

אפשר לראות את רשימת הדוברים על המסך?

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

בבקשה, אדוני.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

אני, אחמד טיבי, מצהיר אמונים לדמוקרטיה וזכויות אדם, ואעשה כל שביכולתי – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

מה עם מדינת ישראל?

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

– – כדי לעקור מן השורש תופעות של פאשיזם, גזענות והדרה. אמשיך להיאבק נגד הכיבוש של העם הפלסטיני, למען שלום, ואמשיך לפעול למען צדק חברתי ושוויון.

אני קורא לחברות וחברי הכנסת להצטרף להצהרה זו.

אורן אסף חזן (הליכוד):

מה עם מדינת ישראל, טיבי?

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

(אומר דברים בשפה הערבית, להלן תרגומם: אני, אחמד טיבי, מצהיר אמונים לדמוקרטיה וזכויות אדם, ואעשה כל אשר ביכולתי לעקור מן השורש תופעות של פאשיזם, גזענות והדרה. אמשיך להיאבק נגד הכיבוש של העם הפלסטיני, למען שלום, ואמשיך לפעול למען צדק חברתי ושוויון. אני קורא לחברי הכנסת להצטרף להצהרה זו.)

I, Ahmad Tibi, declare allegiance to democracy and human rights – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

– – and I will do all I can – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, לא נהוג לנאום באנגלית מעל הדוכן.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

– – to eradicate fascism, racism and exclusions. I will continue struggling against occupations, for peace, and will continue to struggle for – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

טיבי, אם אתה צריך עזרה עם האנגלית אני אעזור לך.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

– – social justice and equality.

I urge Members of Knesset to join this statement.

תודה רבה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

תודה. השפה האנגלית הייתה מיותרת, כל השאר בסדר גמור.

בבקשה, חברת הכנסת תמר זנדברג – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

טיבי, מה עם מדינת ישראל? למה אתה לא מצהיר אמונים?

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

– – אחריה – חבר הכנסת אראל מרגלית.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אם כל כך קשה לך אתה יכול לעבור להיות בפרלמנט הפלסטיני.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

בבקשה, גברתי. שלוש דקות.

תמר זנדברג (מרצ):

תודה רבה. תודה, אדוני היושב-ראש. שמעתי כאן את חבר הכנסת ניסן סלומינסקי מציג את הצעת החוק ואומר שהיא תחזק את הדמוקרטיה. ואתם יודעים, ג'ורג' אורוול ב"1984" כבר כתב שבערות היא כוח, מלחמה היא שלום, שקר הוא אמת, ובאותה מידה החוק הזה שומר על הדמוקרטיה. הרי החוק הזה הוא ההפך מדמוקרטיה, וכל אחד, כל בר-דעת, יודע את זה. מדובר בחוק לסילוק הערבים מהכנסת, נקודה. מדובר כאן כבר על ממשלה שנייה שמנסה לעשות את זה.

אורן אסף חזן (הליכוד):

לא. מדובר בסילוק תומכי טרור מהכנסת.

תמר זנדברג (מרצ):

בכנסת הקודמת היא ניסתה לעשות את זה. בכנסת הקודמת ניסיתם לעשות את זה – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

תמר, אל תתבלבלי.

תמר זנדברג (מרצ):

– – באמצעות העלאת אחוז החסימה. לא הצליח. הערבים חזרו, ובגדול. חלק אפילו אמרו "באוטובוסים". אז בכנסת הזאת מנסים לעשות את זה עם חוק ההשעיה. הפעם זאת שיטה – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

קריאה:

נו, מה עכשיו?

תמר זנדברג (מרצ):

– – יותר מתוחכמת. זה לא לסלק לגמרי את הערבים מהכנסת, זה פשוט להחליף ערבים בערבים, ערבים בערבים, עד שאולי תמצאו כמה ערבים טובים. אולי האב גבריאל נדאף יוכל לייצג כאן את הציבור הפלסטיני במדינת ישראל, ואולי זה יהיה לשביעות רצונכם.

אורן אסף חזן (הליכוד):

תגידי, את לא מרגישה שאת צבועה כשאת אומרת שהוא ייצג את הציבור הפלסטיני?

תמר זנדברג (מרצ):

אבל, אבל, אבל אתם רק חושבים שזה יעזור פה. כי, חברות וחברים, ואני פונה בעיקר לחברים מהקואליציה, אתם כרגע לא יכולים לדמיין את זה, אבל הגלגל הזה מסתובב, ובקרב מאוד זה יכול להיות מישהו מכם. ואתם יודעים מה? יש כאן אפילו כמה חברים בספסלי הקואליציה שיודעים מה זה להיות מיעוט, שהרגישו את זה על בשרם. כי המיעוטים, מה שמאפיין אותם, שהם מיעוטים, הם יכולים להיות מכל הצדדים, והם יכולים להרגיש מה זה שהרוב מחליט להתאגד, ומחליט בבת-אחת כולו כרוב לחסל את המיעוט. יש כאן כאלה מכל הצדדים שהרגישו את נחת זרועו. אבל הדבר הזה הוא מאוד מאוד דינמי, והוא משתנה די מהר.

ומה שלא משתנה זה העובדה שנבחר או נבחרת ציבור מייצגים ציבור. כי חבר כנסת, נבחר או נבחרת ציבור, לא עומדים בזכות עצמם, מאחוריהם יש ציבור, ואת הציבור הזה לא תצליחו לא לחסל ולא להעלים, גם אם תנסו בכל הכוח. ואו-הו, אתם עובדים על זה בכל הכוח. אתם נגד ערבים ואתם נגד השמאל ואתם נגד התקשורת ואתם נגד בג"ץ, עכשיו אתם גם נגד צה"ל והרמטכ"ל.

אז יש לי שאלה אליכם: מי נשאר לייצג את הדמוקרטיה הישראלית? מי יישאר כאן כשהספסלים האלה יהיו ריקים מכל מי שלא מוצא חן בעיניכם?

אורן אסף חזן (הליכוד):

תמר, לא טוב לך? את יכולה לעזוב. אף אחד לא מחזיק אותך בכוח.

תמר זנדברג (מרצ):

אז תחליטו שברוב של 61 או 80, או 90 ביום טוב, אם יימצאו אותם חברי הכנסת שיחליטו שהם לוקחים על עצמם להדיר מכאן חבר או חברה שהציבור בחר.

היו"ר נורית קורן:

תודה.

תמר זנדברג (מרצ):

זה חוק שבושה אם ייכנס לספר החוקים. ואני קוראת לכם לחזור ממנו, לחזור בכם ממנו כבר עכשיו. תודה.

היו"ר נורית קורן:

תודה. חבר הכנסת אראל מרגלית, בבקשה.

קארין אלהרר (יש עתיד):

אפשר לראות את רשימת הדוברים?

יעקב פרי (יש עתיד):

גברתי היושבת-ראש – – – רשימת דוברים?

אילן גילאון (מרצ):

אפשר את רשימת הדוברים?

היו"ר נורית קורן:

כן. את רשימת הדוברים. תקף, תסתכלו.

קארין אלהרר (יש עתיד):

היא לא מופיעה.

היו"ר נורית קורן:

לא מופיעה? אוקיי.

אורן אסף חזן (הליכוד):

מופיעה, מופיעה.

היו"ר נורית קורן:

אחריו – חברת הכנסת זהבה גלאון, בבקשה. בבקשה, אדוני.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

גברתי היושבת-ראש, חברי חברי הכנסת, חברי כנסת שמזדהים עם ארגונים שמתקיפים את ישראל כארגוני טרור עושים מעשה חמור מאין-כמוהו. חברי כנסת שמזדהים עם ה"חיזבאללה" או עם ה"חמאס" או עם ארגונים אחרים עושים מעשים חמורים מאין-כמוהם.

יחד עם זאת, במדינת ישראל יש חוק; במדינת ישראל יש תהליך דמוקרטי; במדינת ישראל אנשים שעושים מעשים חמורים, יש דרך להתמודד אתם, כולל אם הם חברי כנסת. המחשבה שחבר כנסת אחד יכול לסלק מהכנסת חבר כנסת אחר כי הוא לא מסכים אתו, עם דעותיו, היא בלתי מתקבלת על הדעת. כל מי שרוצה לפעול נגד חברי כנסת שחושבים שעברו את הגבול, שהזדהו עם האויב, שמסיתים באופן מסוכן, שעושים דברים שחותרים נגד המדינה או נגד אושיות הדמוקרטיה, יש להם את הדרכים המקובלות לפעול במדינת ישראל.

להזדהות עם ארגון טרור שפועל נגד מדינת ישראל זה מעשה חמור – יש דרכים לפעול במסגרת חוקית ולפעול נגד הפעולות האלה. כנסת שחלק מחבריה רוצים לסלק ממשכנה חלקים אחרים כי הם לא מסכימים אתם זאת כנסת שמתחילה להידרדר במדרון חלקלק שלוקח את הדמוקרטיה הישראלית ושם אותה ללעג.

רבותי, ממשלת ישראל וחברי בקואליציה, צאו מההיסטריה שלכם, כי היא מחלישה את מדינת ישראל. צאו מההיסטריה שלכם שאתם תוקפים את הרמטכ"ל, כי היא מחלישה את השליטה ואת היכולת לשליטה עצמית במדינת ישראל. אתם מאבדים את המצפן, והמצפן הזה הוא מצפן מבצעי, והמצפן הזה הוא מצפן מוסרי. וצבא – וחברה שמאבדת את המצפן המוסרי והמבצעי שלה מאבדת את השליטה ומאבדת את הכוח שלה. ואתם חותרים בהיסטריה שלכם נגד הכוח שלנו כאן במדינה. כי כוח הוא לא רק יכולת מבצעית, כוח הוא גם יכולת מוסרית, כוח הוא גם להכיל את ריבוי הדעות, וכוח הוא הדמוקרטיה שבשמה אנחנו פועלים.

תתעוררו לפני שיהיה מאוחר מדי, כי אתם מדרדרים את מדינת ישראל במדרון חלקלק; מדרדרים את הדמוקרטיה בישראל במדרון חלקלק.

היו"ר נורית קורן:

תודה. חברת הכנסת זהבה גלאון, בבקשה.

זהבה גלאון (מרצ):

גברתי היושבת-ראש, חברי חברי הכנסת, הצעת החוק הזו, אם היא תעבור כאן היום, נותנת הכשר לחיסול פוליטי – אין לי דרך אחרת להגדיר את זה; מקבעת בחקיקה אפשרות להעיף מהכנסת את חברי הכנסת הערבים.

הרי החוק הזה מיועד נגדם, בואו לא נייפה את זה. זה חוק שמבקש להדיר מהשיח מגוון של דעות.

ועומד כאן יושב-ראש ועדת החוקה ומדבר על דמוקרטיה במיטבה. איזו דמוקרטיה, חבר הכנסת סלומינסקי? אתה מידרדר לדמוקרטיה של ארדואן. זה מה שאתה מביא לנו כאן.

אורן אסף חזן (הליכוד):

איך את משווה? מאיפה ההבנה שלך?

זהבה גלאון (מרצ):

אז עכשיו אתה עושה חיסול פוליטי, וקודם עמד כאן חבר הכנסת דיכטר, לשעבר ראש השב"כ, והילך אימים על חיסולים מסוג אחר, והכנסת הזו השתגעה, חברי חברי הכנסת.

אורן אסף חזן (הליכוד):

היא לא השתגעה, היא כבר לא פוליטיקלי-קורקט. היא לא משחקת את המשחק שלכם.

זהבה גלאון (מרצ):

אתם רוצים להפוך את הכנסת הזו לגוף חוקר, לתובע, לשופט, למוציא לפועל.

אדוני יושב-ראש הישיבה, חבר הכנסת אורן חזן ממשיך. אני מבקשת לדבר באופן רצוף, בלי שיהיה לי אותו קבוע באוזן שמאל.

אורן אסף חזן (הליכוד):

דברי דברי טעם, לא נפריע לך.

זהבה גלאון (מרצ):

אי-אפשר כבר.

היו"ר יצחק וקנין:

חבר הכנסת אורן חזן.

אורן אסף חזן (הליכוד):

זהבה גלאון (מרצ):

חברי חברי הכנסת, הכנסת הזו כבר חוקקה הרבה חוקים מביכים – – –

היו"ר יצחק וקנין:

רק אמרתי אורן חזן, לא צריך להמשיך.

זהבה גלאון (מרצ):

הכנסת הזו כבר חוקקה הרבה חוקים מביכים, שמכתימים את ספר החוקים הישראלי.

היו"ר יצחק וקנין:

בהתאם לסיכום, אני מוסיף לך דקה, חברת הכנסת זהבה גלאון. כל האופוזיציה תדבר ארבע דקות, הקואליציה – שלוש דקות; מאחר שזה דיון משולב.

זהבה גלאון (מרצ):

אדוני היושב-ראש, הכנסת הזו כבר חוקקה שורה של חוקים שמכתימים, מבזים, את ספר החוקים הישראלי. החוק הזה, מעבר לזה שהוא פוגע בחופש הביטוי, מציב שלוש עילות אידיאולוגיות – הדגש הוא על אידיאולוגיות – שבגינן אפשר להעיף חברי כנסת מהכנסת, פוגע בזכות הבסיסית לבחור ולהיבחר, פוגע פגיעה הרסנית בחופש הביטוי, מוציא מהשיח מגוון של דעות.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אפשר לשאול אותך שאלה, גברתי?

זהבה גלאון (מרצ):

אני שואלת, חברי חברי הכנסת – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

אני מצביע.

זהבה גלאון (מרצ):

– – איזה ערך משפטי יש להחלטה שהיא צפויה מראש על בסיס עילות אידיאולוגיות? הרי יש במדינת ישראל בית-משפט, יש חקירה פלילית. יש חבר כנסת שעבר על החוק? תעמידו אותו לדין, תיתנו לו להוציא את יומו בבית-המשפט, תיתנו לו אפשרות לערער. אתם באים עכשיו להפוך את חברי הכנסת למי שמוציא לפועל, לתליין שמחליט מי מתאים לו מבחינה אידיאולוגית ומי לא מתאים לו. אני רוצה להזכיר את העילות שבגינן אפשר להעיף מהכנסת חברי כנסת, להשעות אותם מתפקידם: שלילת קיומה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית; הסתה לגזענות; תמיכה במאבק מזוין נגד מדינת ישראל. מה הדבר המדהים? שדי בהתבטאות של חבר כנסת, התבטאות, כדי שהעילות האידיאולוגיות האלה יחולו עליו.

תראו, שמעתי את יושב-ראש הכנסת גם בדיון בוועדת החוקה אצל חבר הכנסת סלומינסקי, שמעתי את חבר הכנסת סלומינסקי עומד כאן על הדוכן. הגיע הזמן פשוט להסיר את הצלופן הוורדרד והשקרי הזה שעוטף את הצעת החוק המחפירה הזאת, ולא להעז לעמוד כאן על הדוכן ולדבר נשגבות, רטוריקה על דמוקרטיה נשגבת, כשהמטרה שלכם, בואו נקרא לזה שוב, חיסול פוליטי, להעיף את חברי הכנסת הערבים מהכנסת.

אורן אסף חזן (הליכוד):

חיסול תומכי טרור, זו המטרה. אל תבלבלי.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחברת הכנסת זהבה גלאון. תעלה חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

– – – דמוקרטיה – – –

היו"ר יצחק וקנין:

-- ולאחריה -- חבר הכנסת יעקב פרי.

זהבה גלאון (מרצ):

אי-אפשר להגיד משפט רצוף.

אורן אסף חזן (הליכוד):

את מדברת שטויות, מה לעשות.

היו"ר יצחק וקנין:

חבר הכנסת אורן חזן. חבר הכנסת אורן חזן.

מיקי רוזנטל (המחנה הציוני):

נמאס ממנו, תזרוק אותו כבר.

אורן אסף חזן (הליכוד):

קשה, קשה לכם לשמוע את האמת. כואב, אה? כואב שסוף-סוף -- -- אה, מיקי? כואב.

מיקי רוזנטל (המחנה הציוני):

מי מקשיב לשטויות שלך בכלל?

אורן אסף חזן (הליכוד):

כואב -- --

היו"ר יצחק וקנין:

חבר הכנסת אורן חזן, מה זה נותן? אני רוצה להבין.

אורן אסף חזן (הליכוד):

בוא נשמע עוד אחת.

היו"ר יצחק וקנין:

מילא אם אתה אומר את הדברים בשקט. אבל אתה זועק פה, ומחזירים; זה לא. אוקיי. ארבע דקות לרשותך, חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

תודה, היושב-ראש. שוב עולים לדוכן הזה ומסבירים לנו מה זו דמוקרטיה, ומסבירים לנו שהדמוקרטיה – ההבנה, כנראה, החדשה שלה זה הרודנות של הרוב. הרודנות של הרוב נגד המיעוט, כל מיעוט שהוא. אם זה מיעוט לאומי, אם זה מיעוט פוליטי, וכנראה אם הוא מיעוט חברתי בתוך החברה.

החוק הזה, בוא נודה בזה, ואולי כדאי שגם מי שהציג אותו יודה, הוא ניסיון להשלטת הגמוניה אידיאולוגית, פוליטית, בצורה הכי רודנית שאפשר לחשוב עליה. לאחר שהציבור בוחר את נבחרי, ולאחר שהציבור מחליט מי ייצג אותו, יבואו נבחרים אחרים לבית הזה, כי לא מוצא חן בעיניהם מה שאומרים, לא מוצאות חן בעיניהם הדעות שמיוצגות, ויחליטו להעיף מתוך הבית הזה נציגי ציבור.

אני רוצה להזכיר לכולם שהיום פורסם שבדרשה השבועית אמר הרב הראשי הספרדי יצחק יוסף: אם הייתה ידנו תקיפה, אם היה לנו כוח, גויים לא צריכים לגור בארץ-ישראל. אלא מה? ידנו לא תקיפה. הסיבה שבגינה גרים גויים בישראל היא על מנת לשרת את תושביה היהודים. מי יהיו השמשים? מי יהיו כל העוזרים שלנו? לכן משאירים אותם בארץ.

לצערי הרב, לא שמעתי מישהו שגינה הצהרות כאלה. ולמה שיגנו? הם מאמינים בתוך-תוכם, כנראה, שזאת האמת, שאנחנו נולדנו כדי לשרת וכדי להיות השמשים, וכנראה יש אדונים בארץ הזו, ויש עבדים ושרתים. אז טעיתם. טעיתם, כי אנחנו לא שמשים ולא שרתים של אף אחד, ואנחנו לא נפחד משום חרב, אם זה בצורת חוק או באיומים מאוד ברורים שנאמרו על הדוכן הזה, ואנחנו נמשיך להגיד את האמת שלנו.

אורן אסף חזן (הליכוד):

עאידה – – – לא תהיו פה.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

ואת האמת שלנו, ורק שלנו.

אני, עאידה תומא סלימאן, מצהירה אמונים לדמוקרטיה וזכויות אדם, ועושה כל שביכולתי כדי לעקור מן השורש תופעות של פאשיזם וגזענות.

אורן אסף חזן (הליכוד):

מה עם זכויות האדם הסורי, שנטבחים שם כל יום?

היו"ר יצחק וקנין:

אורן, אם אתה בא על תקן שכל מי שיעלה לפה אתה תפריע לו, אני אוציא אותך. אז אני קורא אותך לסדר פעם ראשונה, והשנייה והשלישית יבואו מהר מאוד.

אורן אסף חזן (הליכוד):

לאראל מרגלית לא הפרעתי.

היו"ר יצחק וקנין:

גם אם היא צריכה עוד חצי דקה אני אאפשר לה, אבל אני לא אאפשר לך להפריע יותר לאף אחד. תשכח מזה.

אורן אסף חזן (הליכוד):

סליחה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר יצחק וקנין:

אתה לא תפריע. אני אוציא אותך, אני אומר לך את זה.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אל תאיים עלי, בסדר?

היו"ר יצחק וקנין:

אני לא מאיים עליך, אני אוציא אותך. זה לא איום.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

איך הוא מדבר ליושב-ראש? מה זה הדבר הזה?

היו"ר יצחק וקנין:

אתה חושב שאתה תשתלט פה על הכול –

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

תדמיינו לעצמכם שאחד כמוהו צריך להחליט מי ישב פה.

היו"ר יצחק וקנין:

– – ואתה תפריע ואתה עושה מה שאתה רוצה. זה עובר כל גבול כבר.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

אחד כמוהו יחליט מי ישב בבית הזה.

אני, עאידה תומא סלימאן, מצהירה אמונים לדמוקרטיה וזכויות אדם, ועושה כל שביכולתי כדי לעקור מן השורש תופעות של פאשיזם וגזענות. אמשיך להיאבק נגד הכיבוש ולשחרור שני העמים שלנו ממעגל הדם והשכול. אמשיך להיאבק למען שוויון, צדק חברתי ודמוקרטיה. אני קוראת לחברות וחברי הכנסת להצטרף להצהרה זו. זו האמונה שלנו, זה מה שאנחנו נמשיך לעשות מכל מקום שנימצא בו.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחברת הכנסת עאידה תומא סלימאן. יעלה חבר הכנסת יעקב פרי, ואחריו – חבר הכנסת חיים ילין. ארבע דקות.

יעקב פרי (יש עתיד):

אדוני היושב-ראש, תודה, כנסת נכבדה, אני גינתי את הפגישה של חברי בל"ד עם משפחות הטרור; גינתי גם את ההתבטאות של חבר הכנסת איימן עודה, ולא אחזור על כך. עם זאת, אדוני היושב-ראש, מדובר בחוק לא דמוקרטי, והחקיקה הפוגענית הזאת לא תביא לשינוי באווירת המצב הקיים, אלא להפך. זו חקיקה שמחזקת את האווירה הקשה הקיימת, כפי שאמר נשיא המדינה רובי ריבלין, ואני מצטט: "החוק להדחת חברי כנסת חוטא למהות הכנסת, שהיא נציגת הריבון ולא הריבון עצמו". החוק חוטא לציבור הבוחרים. השעיית חברי כנסת מנוגדת לכללי המשחק הדמוקרטי. הצעת החוק איננה לגיטימית, וביכולתה להדיח חברי כנסת על-ידי ניצול לרעה של הרוב. גוף פוליטי מובהק כמו הכנסת לא אמור ולא מסוגל לקבל החלטות קיצוניות על הדחה של חבר פרלמנט מכהונתו תוך פגיעה קשה בזכותו להיבחר ובזכות בוחריו לבחור בו. אסור שנהפוך את הכנסת לזירת משפט, שבה מורחקים חברי כנסת על רקע התבטאויותיהם. התיקון המוצע פוגע באופן חמור בזכות היסוד במדינה דמוקרטית להיבחר לכנסת ובזכות לבחור.

החקיקה, אדוני היושב-ראש, מנסה לרתום את הכעס בציבור ואת האווירה הכללית של הקיצוניות והדה-לגיטימציה כלפי נבחרי ציבור, בדגש על חברי הכנסת הערבים. למדינת ישראל אינטרס ברור ומובהק שהמיעוט הערבי ישתתף באופן פעיל ומשמעותי במוסד הפוליטי. דחיקה החוצה של תנועות פוליטיות ערביות שמייצגות זרמים פוליטיים בציבור הערבי היא ירייה ברגל של מדינת ישראל, וסופה שתערער את יציבותה של החברה הישראלית.

אנו עדים לימים שבהם השיח הציבורי מלבה קיצוניות והתלהמות ודה-לגיטימציה כלפי נבחרי ציבור, מערכת המשפט ועוד. עלינו להוקיע התנהגות זאת ולא לפעול לפי הנרטיב – ובאופן שמתיישב עם – אותו שיח קיצוני. לא ייתכן שנקום בבוקר למראות של רמטכ"ל בבגדי המן הרשע רק משום שהרמטכ"ל מבצע את תפקידו. הרמטכ"ל רב-אלוף איזנקוט מוביל את חיילי צה"ל למלחמה נחושה בטרור הפלסטיני וכלפי הטרור בכלל. במסירות ובאחריות הוא מוביל את חיילי צה"ל וכוחות הביטחון לביצועים מדויקים, מצילי חיים, ולטיפול בגל הטרור שאינו נגמר. בטוחני כי הרמטכ"ל איזנקוט נוהג במקצועיות ובאחריות, ואני רוצה מעל במה זאת לחזק את ידיו. תודה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחבר הכנסת יעקב פרי. יעלה חבר הכנסת חיים ילין, ואחריו – השר נפתלי בנט. שלוש דקות יהיו לשר בנט. ברור; ארבע דקות לאופוזיציה, ושלוש לקואליציה.

חיים ילין (יש עתיד):

כבוד היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני חייב להודות שהייתי בוועדת החוקה כשחבר הכנסת יושב-ראש הוועדה ניסן סלומינסקי הביא את החוק. אני מודה שהייתה מבוכה מאוד גדולה. גם הוא היה נבוך, כי זאת אחת הפעמים הראשונות שבעצם יושב-ראש ועדה מביא חוק מטעם ראש הממשלה. כמובן, השליח היה השר אלקין, אבל הוא לא הצליח לדבר ולהסביר למה החוק הזה צריך להגיע.

החוק הזה הוא ביזיון, הוא אנטי-דמוקרטי, הוא מוביל אותנו בדיוק בדרך הנכונה שראש הממשלה רוצה – דיקטטורה שהוא שולט בה.

אבל למטבע יש שני צדדים, ולפי מה שאני מבין, היום חבר כנסת כמו חזן היה לוקח את ראש הממשלה ומדיח אותו כחבר כנסת. למה? הרי פה יש לי צילום – אני לא יכול להראות אותו – של עיתון מ-1998. "נתניהו וערפאת חתמו על הסכם הנסיגה השנייה" – בוגד, הוא בוגד, בנימין נתניהו בוגד, לפי חזן. להדיח אותו מייד. מי זה שהצביע בעד ההתנתקות אם לא בנימין נתניהו? להדיח אותו, קדימה.

תקשיבו טוב, הכוח הזה, שיש לחבר כנסת, להדיח חבר כנסת אחר – לא משנה באיזה רוב – זה הדבר האנטי-דמוקרטי הכי גדול שאני ראיתי עד היום בכנסת ישראל. יותר מזה אני אגיד לכם – מי שצריך להדיח את ממשלת ישראל, מי שצריך להדיח את חברי הכנסת, זה רק הריבון. ואתם יודעים מי הריבון? העם. אלא מה, אדון בנימין נתניהו שכח שקיים עם, כי הוא הכול-יכול, הוא המלך. הוא יכול לקבוע איזה חוקים על-ידי זה ש-61 חברי כנסת יכולים לחוקק חוק אנטי-דמוקרטי.

שאלתי את היושב-ראש, ושאלתי את המשפטן שהיה שם, למה החוק הזה, שצריך להיות מונח על-ידי הכנסת, ולהדיח חבר כנסת ב-90 חברי כנסת, צריך לעבור ברוב רגיל. התשובה הייתה מאוד ברורה: אתה נוגע בחקיקה בסיסית, בחוק-יסוד: הכנסת. ואם אתה רוצה לשנות את הרוב, זה דיון. אז בואו נעשה את הדיון הדמוקרטי הזה. כמה חברי כנסת אנחנו צריכים? מה הרוב המיוחס שצריך כדי להעביר חקיקות מסוימות. בבקשה. זה הבסיס של הדמוקרטיה.

אני מבקש, שאם יש קצת שכל לקואליציה, לא רק כי יש להם הרוב, אלא מכיוון שהם מבינים מה החקיקה הזאת עושה – לא רק לכנסת, גם לעם – תנו לעם את הכוח להדיח חברי כנסת בבחירות. אל תיקחו את החוק ואת הכוח של העם לידיים שלכם. זאת הסיבה לכך שהחוק הוא אנטי-דמוקרטי. אין סיבה אחרת.

ואני מאוד מקווה, אדוני היושב-ראש, שהקואליציה תבין שחייבים לשמור על הדמוקרטיה בכל מחיר, כי אחרת החוסן שלנו כעם מול הטרור – רק זה ייפגע. ומי שרוצה להילחם בטרור וההסתה חייב לאחד את העם, ולא לפלג אותו, והחוק הזה מפלג את כולם.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחבר הכנסת חיים ילין. יעלה שר החינוך נפתלי בנט. שר החינוך, לרשותך שלוש דקות.

שר החינוך נפתלי בנט:

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, לפני זמן קצר עמד על הדוכן הזה שר הביטחון ועשה שני דברים: הוא המשיך לדבר סרה בחייל, שכרגע נמצא בחקירת משטרה צבאית חוקרת. יש כרגע חוקרי מצ"ח שחוקרים אותו. מה ההשפעה על חקירה כזאת, על אותם חוקרים צעירים, מן הסתם חיילים, כששר הביטחון קובע שהוא פעל בצורה פסולה מוסרית?

אלעזר שטרן (יש עתיד):

אבל היה תחקיר מבצעי בשטח – יותר מתחקיר אחד.

שר החינוך נפתלי בנט:

יותר מזה, הוא גם ביקר אותי על שהרמתי טלפון לאבא של החייל. אני אומר פה – לא פעם אני ארים טלפון ולא פעמיים – כמה פעמים שוחחתי אתו. מדובר על אבא לארבעה בנים קרביים שמשרתים בצבא הגנה לישראל. יכול להיות שהבן עשה שגיאה, ואפילו שגיאה חמורה מאוד. יכול להיות. זה הופך אותם לרדיואקטיביים? פתאום החייל המצטיין ומשפחה מופלאה, אסור לנו לדבר אתם? איבדנו פה את הצפון? אנחנו שולחים ילדים, חיילים, להגן עלינו, בשמנו, ומדובר על שדה קרב, לא מדובר על איזה אולפן תקשורת סטרילי.

עכשיו, לגבי האירוע עצמו, בואו נדבר על זה. יום חמישי בבוקר – אירוע חמור מאוד. יוצאים שני מחבלים לרצוח אזרחים. שניהם נורים, ויש אירוע שני מאוד במחלוקת. עוד לא החלה חקירת מצ"ח, וכל הנהגת מדינת ישראל, בקואליציה ובאופוזיציה, לפני חקירת מצ"ח ולפני התחקיר הפיקודי, ב-18:00 ביום חמישי, כולם, גם בצד הזה וגם בצד הזה, מוקיעים. עוד לפני ששמענו את הווידיאו שצועקים: "מטען, מטען", עוד לפני ששמענו על מד"א, שהודיעו שבזמן האירוע היה חשש למטען, וכולם קופצים על החייל הזה, ואז מעבירים את החומר לחוקר מצ"ח. תגידו לי אתם, איזה סיכוי יש לחקירת אמת, אחרי שכל הצמרת של מדינת ישראל קובעת שהחייל פשע?

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

אבל דובר צה"ל אמר שמדובר – – –

שר החינוך נפתלי בנט:

מה שאני – אני קובל פה על הדבר הזה.

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

– – –

שר החינוך נפתלי בנט:

וחיילינו – אני הייתי מפקד – – –

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

– – –

שר החינוך נפתלי בנט:

אני רוצה להגיד לך, שלי, אני הייתי מפקד, מ"פ, ב"ענבי זעם", והייתה לנו תקלה מבצעית
חמורה מאוד, גרמה למוות. אבל כשיצאתי, אלוף פיקוד צפון עמירם לוין בא ואמר: אני מגבה אותך.

אלעזר שטרן (יש עתיד):

נפתלי, למה אתה משווה?

היו"ר יצחק וקנין:

תודה, אדוני.

שר החינוך נפתלי בנט:

ולכן אני אומר – לנו, יכול להיות שהחייל עשה שגיאה חמורה מאוד, ואנחנו נדע את זה.

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

אתה היית יורה – – – ?

שר החינוך נפתלי בנט:

הדבר האחרון, אני לא קובע שהוא גיבור, ממש לא, לא קובע את הדבר הזה. אני אומר דבר

אחד – –

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

אתה היית יורה – – – ?

היו"ר יצחק וקנין:

חברים, זמנו הסתיים. זה לא דיון כרגע.

שר החינוך נפתלי בנט:

– – הדבר המינימלי שמגיע לחייל זה הזכות לחקירה לפני שחורצים את דינו. תודה רבה.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לשר נפתלי בנט. יעלה חבר הכנסת אמיר אוחנה.

מיכל רוזין (מרצ):

אתה היחיד שחרץ, היחיד שאמר – – –

היו"ר יצחק וקנין:

חברת הכנסת מיכל רוזין.

היו"ר יצחק וקנין:

שלוש דקות לרשותך, חבר הכנסת אמיר אוחנה.

אמיר אוחנה (הליכוד):

תודה, אדוני. קודם מילה על החייל ואחר כך לעניין. כשאתם מדברים על החייל, כשאתם חושבים עליו, תזכרו בבקשה מקרה שקרה בירושלים.

היו"ר יצחק וקנין:

נא לא להפריע לדובר.

אמיר אוחנה (הליכוד):

סליחה?

היו"ר יצחק וקנין:

אמרתי שלא יפריעו לך. מנהלים – – –

חיים ילין (יש עתיד):

מדברים על חוק ההשעיה, לא על החייל.

אמיר אוחנה (הליכוד):

אני תוך חצי דקה מגיע לזה. היות שדיברו על זה.

חיים ילין (יש עתיד):

– – – אני גם חינכתי את הבן שלי להגן על עם ישראל, לא להרוג.

אמיר אוחנה (הליכוד):

מאה אחוז.

חיים ילין (יש עתיד):

אני יכול להגיד את אותו דבר. אלה הערכים של צה"ל.

אמיר אוחנה (הליכוד):

מחבלים צריך להרוג. זה להגן על עם ישראל. מחבלים צריך להרוג.

חיים ילין (יש עתיד):

אמיר אוחנה (הליכוד):

כן, כן.

היו"ר יצחק וקנין:

נא לא להפריע לדובר.

אמיר אוחנה (הליכוד):

כשאתם מדברים על החייל, תזכרו מקרה שקרה פה בירושלים לפני חודשיים.

חיים ילין (יש עתיד):

היו"ר יצחק וקנין:

חבר הכנסת חיים ילין, אתה עומד וצועק.

אמיר אוחנה (הליכוד):

לפני חודשיים, עובד של חברת "בזק" נכנס עם המכונית שלו בתחנת אוטובוס, על נוסעים שעפים באוויר, יוצא מהמכונית עם סכין קצבים ומתחיל לטבוח בקורבנותיו. מגיע אזרח חמוש, מאבטח, יורה בו. הוא נשכב באותו רגע. המאבטח חושב שהוא מנוטרל – – –

היו"ר יצחק וקנין:

וקם שלוש-ארבע פעמים לפחות.

אמיר אוחנה (הליכוד):

נכון, חושב שהוא מנוטרל, ותוך כמה שניות הוא קם, תופס את הסכין וממשיך לטבוח. אולי באותו רגע אירע רצח שאפשר היה למנוע אותו? תזכרו גם את צ'רלי שלוש, לוחם ימ"מ מיומן ששמע צעקות, יצא לרחוב, הוא היה בחופשה, ראה מחבל שדקר למוות שתי ישראליות, רצח אותן, הוא יורה בו, ואז הוא מתקרב אליו כדי לוודא שהוא מנוטרל, כי הוא שוכב, הוא בוודאי מנוטרל – אותו מחבל קופץ עליו עם הסכין, דוקר אותו בלבו והורג אותו. את זה תזכרו כשאתם מדברים על החייל, כשאתם מכפישים אותו ומרשיעים אותו לפני שהסתיימה בדיקת מצ"ח. את זה תזכרו. חזקת החפות, לא רק משפטית, אבל גם מוסרית. את זה תזכרו.

מאיר כהן (יש עתיד):

– – – מקשקש, מי הרשיע אותו? – – – אתה סתם עומד ומדבר עליו.

אמיר אוחנה (הליכוד):

עכשיו, לציבור הישראלי, לציבור הישראלי, עכשיו אני מדבר על החוק, ברשותך, אדוני. לציבור הישראלי נמאס. תוסיף לי עוד דקה.

היו"ר יצחק וקנין:

אני אוסיף לך עוד דקה, אבל תסיים בדקה הזאת.

אמיר אוחנה (הליכוד):

תודה. מאה אחוז. לציבור הישראלי נמאס – – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

אמיר אוחנה (הליכוד):

-- נמאס לנו --

היו"ר יצחק וקנין:

חבר הכנסת, ידידי סגן יושב-ראש הכנסת.

אמיר אוחנה (הליכוד):

-- מחברי כנסת שמשתתפים במשטי טרור --

אורן אסף חזן (הליכוד):

היו"ר יצחק וקנין:

אני מעיר לכולם. אתה בלי הפסקה. גם לחבר שלך אתה מפריע.

אמיר אוחנה (הליכוד):

-- נמאס מחברי כנסת שבעיצומם --

אורן אסף חזן (הליכוד):

אמיר אוחנה (הליכוד):

אני לא יכול.

היו"ר יצחק וקנין:

אורן חזן, תקשיב פעם אחת. אתך זה לא ייגמר לעולם. הרי אתה חושב שמישהו רודף אותך. אתה יכול להפריע לכולם פה.

אורן אסף חזן (הליכוד):

מוסר כפול.

היו"ר יצחק וקנין:

אני מבקש ממך לצאת בחוץ. צא בחוץ. אני קורא לך פעם שנייה ושלישית. תצא בחוץ מהאולם.

(חבר הכנסת אורן אסף חזן יוצא מאולם המליאה.)

אמיר אוחנה (הליכוד):

נמאס לציבור הישראלי מחברי כנסת שבעיצומה של חטיפה של נערים שלא חטאו בדבר, כאשר גורלם לא ידוע, מביעים הבנה ומתן לגיטימציה למעשה החטיפה והזדהות עם מי שביצעו את המעשה, אשר על-פי גישתם אין לכנותם טרוריסטים. את הדברים האלה לא אני אומר, אומר בית-המשפט העליון בבג"ץ 6704, בעניינה של חנין זועבי. נמאס לציבור מחברי כנסת שעומדים דום לזכר מחבלים שרצחו ישראלים בעוד דמם של אזרחינו זורם ברחובות.

אלעזר שטרן (יש עתיד):

יש פה שר? איפה?

אמיר אוחנה (הליכוד):

נמאס מחברי כנסת הקוראים להטיל מצור על מדינתם בלי שתופעל נגדם סנקציה, מקרה שעל-פי בית-המשפט העליון אין לו תקדים בעולם. נמאס. באף מדינה אין זכות שאיננה מוגבלת. אין זכויות מוחלטות. בטח בדמוקרטיה שמתמודדת עם אתגרים ביטחוניים, חלקם איומים קיומיים. אין עוד דמוקרטיה שתחת אותם איומים שעמם מתמודדת מדינת ישראל, מקיימת שיח פוליטי סוער, חופשי, לפעמים בועט, של כל חלקי החברה, כמו בישראל. אין כזאת.

אבל גם כאן החופש אינו בלתי מוגבל. אותם כללים שחלים על מועמד בבואו להיבחר לכנסת יחולו עליו גם בעת כהונתו. זה כל מה שההצעה הזאת אומרת.

היו"ר יצחק וקנין:

נא לסיים.

אמיר אוחנה (הליכוד):

ומה יקרה אם הלא-יאומן יתרחש?

היו"ר יצחק וקנין:

נא לסיים, הוספתי לך דקה, אבל אתה כבר – – –

אמיר אוחנה (הליכוד):

עוד חצי דקה.

היו"ר יצחק וקנין:

כבר שש דקות אתה על הדוכן.

אמיר אוחנה (הליכוד):

מה יקרה אם הלא-יאומן יתרחש ויהיה אפשר למצוא 90 חברי כנסת שיסכימו שאסור שייעשה אותו מעשה בכנסת ישראל, ויושעה חבר כנסת, וגם בית-המשפט לא יושיעו – מה יקרה אז? ייכנס חבר כנסת מהליכוד? חבר כנסת מהימין?

היו"ר יצחק וקנין:

נא לסיים.

אמיר אוחנה (הליכוד):

ייכנס חבר כנסת מאותה רשימה. להוציא את הערבים? לא ולא. אבל לדרוש מכל חברי הכנסת כללי הגינות פרלמנטריים בסיסיים כלפי אזרחי המדינה – כן וכן.

למי שעדיין דואג, נזכיר רק שהאדם היחיד בישראל שבית-המשפט העליון אישר את פסילתו לא היה ערבי.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה, אדוני. תודה לחבר הכנסת אמיר אוחנה. יעלה חבר הכנסת מסעוד גנאים, ואחריו – אני אאפשר, חבר הכנסת ביטן, אתה ביקשת לגבי אורן חזן. אני מודיע לך, הוא ייכנס – בהפרעה הראשונה שלו אני מוציא אותו, ואני מוציא אותו – רק להצבעות הוא ייכנס. אני לא אאפשר לו את זה.

דוד ביטן (הליכוד):

היו"ר יצחק וקנין:

את מה שהוא עושה – צריך לסיים את זה אחת ולתמיד.

קריאה:

כל הכבוד.

היו"ר יצחק וקנין:

הוא חושב שהוא יכול להשתלח במי שהוא רוצה. חבר הכנסת מסעוד גנאים, ארבע דקות.

מסעוד גנאים (הרשימה המשותפת):

(אומר דברים בשפה הערבית, להלן תרגומם: בשם האל הרחמן והרחום. אדוני יושב-ראש הישיבה, רבותי חברי הכנסת, האל יתעלה אומר בספרו היקר: "אלוהים מצווה עליכם להשיב כל פיקדון לבעליו ולשפוט בין האנשים משפט צדק". הצדק הוא יסוד השלטון והקניין. שיח' האסלאם אבן תימייה אמר: "אלוהים מקיים את מדינת הכפירה הנוהגת בצדק ולא מקיים את מדינת האסלאם הנוהגת בעושק". ולעצם העניין, החוק הנדון בישיבה הזאת והמכונה חוק ההרחקה או ההדרה משקף אווירה וכוונות פאשיסטיות שנודף מהן ריח גזענות כלפי האחר הערבי – זה שנתניהו מחשיב אותו

אויב המאיים על עתידו הפוליטי, וזאת מאז שהזהיר, איים והפחיד מהערבים הנוהרים לקלפיות, ומאז נאומו המפורסם בדיזנגוף וריקודו על הדם שם, אשר בו האשים את הערבים בכך שהם חיים בכיסים ששוררת בהם אנדרלמוסיה ושאינן בהם חוק. החוק הזה הוא הפקעת הלגיטימיות של הצדק הפוליטי הערבי וסכירת פיות והפקעת זכות הביטוי הפוליטי והמחשבת. החוק הזה הוא מכה למהות הדמוקרטיה הייצוגית, והוא מונע מהמיעוט להביע את עצמו. ג'מאל א-דין אל-אפגאני, "מושיע המזרח", אמר: "מקולל בדת הרחמן מי שכולא עם, מי שחונק מחשבה, מי שמרים שוט, מי שבונה כלא, מקולל מי שמוציא לריק את זכות האדם". אני, מסעוד גנאים, מצהיר אמונים לדמוקרטיה וזכויות אדם ואעשה כל אשר ביכולתי לעקור מן השורש תופעות של גזענות ופאשיזם. אמשיך במאבק של עמי הפלסטיני למען הצדק והשוויון ונגד הכיבוש. זה בשמי, ובשם הרשימה המשותפת, ובשם ג'מאל זחאלקה, חנין זועבי ובאסל גטאס.)

דוד ביטן (הליכוד):

אתה יכול לחזור על זה בעברית?

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחבר הכנסת מסעוד גנאים. יעלה חבר הכנסת אורן חזן. חבר הכנסת אורן חזן, שלוש דקות לרשותך. אני אחכה עד שאתה תגיע. לאט-לאט, שלא תגיד שאני לא נותן לך את כל שלוש הדקות.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, גברתי כבוד השרה, חברותי וחברי חברי הכנסת, חיילים יקרים, אורחים, כל כך הרבה דברים לדבר עליהם בכל כך מעט זמן.

אני יושב כאן פעם אחר פעם ורואה את הנציגים של השמאל בישראל, של האופוזיציה, של הרשימה הפלסטינית, אלה שעומדים כאן ומייצגים בכנסת ישראל, במדינת ישראל, חבורה של הזויים שמנסים להגדיר את עצמם עם, ואני פשוט מתבייש בכם. החייל הוא כבר לא גיבור, תומכי טרור מקומם בכנסת – תגידו, אתם החלקתם על הראש? אתם השתגעתם?

איימן עודה, כמה אתה יכול לאכזב אותי? כמה פעמים אני יכול לעמוד פה, ודמעות יורדות לי

מהעיניים – – –

קריאה:

אורן אסף חזן (הליכוד):

הופ, הופ, הופ, אלי, אלי, הקשבה. עודה, עודה, הקשבה. תקשיב בסבלנות. הקשבה, חמוד.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

למה אתם נשארים פה? בואו תצאו.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אתם איבדתם את הדרך, ואנחנו נראה לכם את הדרך החוצה. אתם חבורה של פחדנים שמתהדרים באמירות של דמוקרטיה וזכויות אדם, אבל הזכויות של האחים שלכם בסוריה, שנטבחים ונרצחים יום-יום, לא נחשבות. הזכויות של העזתים, שאוכלים מקלות על הראש מה"חמאס" הרצחני יום-יום, לא נחשבות. הזכויות של הפלסטינים, אלה המגדירים עצמם פלסטינים בשטחים, שלא מקבלים שום תמיכה מהרשות הפלסטינית, שבמשך שנים על שנים מאות-מיליארדי יורו, דולרים, או כל מטבע זר שלא תוכל לדבר עליו, במקום שיושקעו בתשתיות, בחינוך, בחברה וברוחה – הושקעו בטרור.

ואז אתם באים לפה, ומקבלים מעטפת של פרחים וחיבוקים, כאילו אין קנה בדרך, מחבורת ליצנים שחושבת שאין ערך לדבר הזה, מדינת ישראל, צבא הגנה לישראל, אזרחי מדינת ישראל. אתם התבלבלתם. הם החליקו על הראש, אבל אתם התבלבלתם. אנחנו כאן לתקן.

איימן, אלי, הקשבה. אתה קצת מאבד את הכיוון. אני יודע, קשה לך, אתה מזיע ומתנדנד בכיסא. גם לך כואב שיש לך חברים ברשימה שהם תומכי טרור. גם כך זה פוגע, גם אתה מבין – היית מעדיף להתעסק בתשתיות ובחיי היום-יום של הפזורה, של התושבים אזרחי ישראל שגרים באום-אלפחם, במשולש. אבל מה אתה נגרר? על כורחך אתה נגרר. אתה נגרר בצורה שלא מתקבלת על הדעת. אבל את ההיגררות הזאת אנחנו נעצור. אנחנו נוציא אתכם מכנסת ישראל, ואנחנו גם נגרש מחבלים ובני משפחותיהם, ואנחנו נחסל את הטרור.

וכשאני מדבר על חיסול הטרור – כן, אני גאה בחייל מהתקרית בחברון. אני לא אעמוד פה ואחזור על סיפורים על מה קרה ואיך קרה ומתי. פעם דיברו על צל"ש או טר"ש, היום זה גיבור ישראל או עוכר המדינה, אויב המדינה. המנהיגות קצת מתבלבלת, נלחצת.

משפט אחד אחרון, ברשותך. דובר צה"ל התבלבל. תפקידו היה לעמוד ולהגיד: חברים, הצבא יודע לחקור את עצמו, התחקיר התחיל, תמתינו. אבל הוא התבלבל.

ולכם, החיילים פה ובבית, אני אומר: אנחנו לא ננטוש אתכם. אני אמשיך לשמש הקול שלכם, בין מול חברי הכנסת משמאל, שקצת התבלבלו, ובין מול כל עוכרי ישראל. אנחנו כאן בשבילכם. לא נוטשים אף אחד בשום מקום. תודה רבה.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחבר הכנסת אורן חזן. חבר הכנסת אלעזר שטרן, ואחריו – חבר הכנסת אילן גילאון.

אלעזר שטרן (יש עתיד):

אדוני היושב-ראש, עמיתי חברי הכנסת, בטרם אתייחס לחוק אני רוצה להתייחס למה שקורה על הדוכן הזה גם בשעה האחרונה – לאירוע של החייל בחברון. אני רוצה לקרוא מכאן למפקדי המילואים בצה"ל, המפקדים הנהדרים שלנו: אל תיסחפו אחרי פופוליזם זול כמו שאתם שומעים כאן. אל תיתנו גיבוי לחייל שפעל בניגוד לכל הערכים והנורמות שאתם מחנכים עליהם. אל תחכו למצ"ח, מעולם מפקדים בצה"ל לא חיכו למצ"ח. ממתי אנחנו מחכים להחלטות של מצ"ח בהחלטות מבצעיות, פיקודיות, תחקיריות? מה, אנחנו מרחיקים צוערים על מצ"ח, כשמאשימים אותם בשקר? על אחת כמה בתוך אירוע כזה, עם השלכות מתגלגלות ככה.

לא "בצלם" הוציא את האירוע הזה. החברים שלכם, קציני צה"ל שהיו בשטח, מפקדי "כפיר" הוציאו ראשונים את האירוע הזה החוצה. אל תיסחפו לאותם פוליטיקאים שעושים עליכם סיבוב גזעני. אל תיסחפו לפופוליזם של אותם פוליטיקאים שנמצאים בצד אחד עם "לה פמיליה". הערכים שלכם, מפקדי צה"ל, שלנו, הם לא ערכים של "לה פמיליה". עוד לא שמעתי אף פעם ש"לה פמיליה" תומכת בפעולה של חייל. ומאחוריהם מתייצבים בשרשרת פוליטיקאים מהבניין הזה. בושה. אל תהפכו את מצ"ח למפלטם של מפקדים שלא רוצים להחליט, שמתביישים לקבל החלטות כשצריך.

אמיר אוחנה (הליכוד):

אלעזר שטרן (יש עתיד):

הייתי שם לא פחות פעמים ממך, במקומות האלה. תאמין לי.

אמיר אוחנה (הליכוד):

אלעזר שטרן (יש עתיד):

לא, מפקדים קיבלו את ההחלטות, לא מצ"ח מקבלת.

אמיר אוחנה (הליכוד):

אתה שמעת אותו?

אלעזר שטרן (יש עתיד):

כן, שמעתי אותך.

אמיר אוחנה (הליכוד):

אותו שמעת? שמעת אותו שאתה מרשיע אותו?

היו"ר יצחק וקנין:

אמיר אוחנה.

אלעזר שטרן (יש עתיד):

ואני מתבייש בדברים האלה.

עכשיו לחוק עצמו. אני מודה שיש קשר בין הפופוליזם שעוטף את החוק הזה לבין הפופוליזם שעוטף את הפוליטיקאים שהתייחסו ככה לחייל. זה לא פלא, לצערי הרב, שזה מאותו צד. אני אומר לכם, בן סורר ומורה נידון על שם סופו. ויש פה שני בנים סוררים. קודם כול, אותם ח"כים חברי בל"ד, שלצערי הרב עשו פעולות הזדהות עם הטרור, ואם היה תלוי בי או בבית-המשפט – שבית-המשפט יגיד את דברו. הם לא צריכים להמשיך להיות פה ולנצל את המיקרופון הזה. אבל לא אנחנו נחליט.

וכבר אמר פה קודם יושב-ראש ועדת החוקה: בית-המשפט העליון. הרי גם אותו אתם רוצים להחליף. עמד פה שר בממשלת ישראל וקרא לשופטים, לפני שעתיים: יצורים; לשופטי בית-המשפט

העליון. אז מה אתם רוצים, שנאמין לכם שאתם רוצים שבסוף הם יחליטו? הרי גם אותם אתם רוצים להעיף מהכיסאות שלהם. הרי נסתכל על ההתבטאויות שלכם, חברי הממשלה, היום, אתמול, לפני שבוע – שופטי בג"ץ הוכיחו פעם נוספת שהם אינם מבינים את תפקידם, אינם ראויים לו כמו אותם חברי כנסת. אז יאללה, בואו נחליט. הם יושבים לבטח על כיסאותיהם. שר בממשלת ישראל על שופטי בית-המשפט העליון: יצורים, מי בחר אותם?

אני קורא פה לשר כחלון, שלא יהיה חכם בהצהרות. הוא מתנגד בתוקף לכל מתקפה על בג"ץ. איפה הוא אומר את זה, בישיבת כולנו? מה הוא אומר לחבר הכנסת לוין שקרא היום לשופטי בית-המשפט העליון יצורים? זה לא התקפה על בית-המשפט העליון?

בדור של היום, שנקלט, לצערנו הרב, הכי מהר, על סמ"סים, ועל ווטסאפים, ועל מסרים קצרים כל כך –

היו"ר יצחק וקנין:

תודה, אדוני.

אלעזר שטרן (יש עתיד):

– איפה האחריות שלנו, כמנהיגים, לשאול מה ההמון רוצה לשמוע ולספק לו, או לגלות מנהיגות גם כשהיא נגד ההמון, ולחנך את ההמון, ששופטי בית-המשפט העליון מצילים אותנו, וגם החיילים שמצילים אותנו בחברון ושומרים עלינו?

היו"ר יצחק וקנין:

תודה.

אלעזר שטרן (יש עתיד):

כשהם יורים במחבל גוסס שדינו קודם היה מוות, אבל עכשיו כשהוא חסר אונים, אחרי שהוא נבדק שאין עליו חגורה, אנחנו לא יורים לו בראש, ולצה"ל.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחבר הכנסת אלעזר שטרן. יעלה חבר הכנסת אילן גילאון, ואחריו – חבר הכנסת ישראל אייכלר. ואחריו – חברת הכנסת עליזה לביא. הייתה תחלופה בינך לבין אלעזר שטרן, אז – אני צריך בכל זאת ללכת לפי הסדר. ארבע דקות לרשותך, חבר הכנסת אילן גילאון.

אילן גילאון (מרצ):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני לא מפסיק לשאול את עצמי: האנשים האלה הם פטריטים, או שמא אידיטים? משום שאי-אפשר להבין את הדבר הזה.

אתה יודע, אדוני, אני מנסה בחיים האלה, איך אומרים, ללא מורא וללא משוא פנים – אני בטוח שעם הרבה מאוד מורא, אבל משתדל לפחות ללא משוא פנים. ואז יוצאים החוקים האלה, חוקי האצבע בעין, אני קורא להם. אלה שבאים מהמכבסה של חבר הכנסת סלומינסקי – Laundry Committee, המכבסה הקבועה. באמת, עכשיו, לימי הפגרה אולי אפשר להסב את המילים האלה שבסופו של דבר מכסות על דבר אחד בלבד: לא רק על ה"ערבים החוצה", זה הדבר ברור מאליו, הרי יש כאן נקמה בוטה בכך שהגדלתם את אחוז החסימה. יש אנשים שסורטים את פניהם ואומרים – מה הם עשו.

לא צריך ללמד אותי מה אני חושב על המעשה של הסיעה המשותפת, ואמרתי את הדברים בריש גלי. אבל הניסיון הזה לקחת את הכנסת, להפוך אותה לסמרטוט, למסגרת פוליטית שהיא תקבע מי יישאר בתוכה ומי לא, יש לה רק שם אחד: הרס הדמוקרטיה והדרך לארדואן. ככה הייתי קורא לספר שלי: הדרך לארדואן, הנה, זאת היא הדרך שבה ראש ממשלה ממלא רבע מכיסאות הממשלה, שבה הכנסת הולכת ומפזרת חלק אחר של הכנסת, כי היא לא מתמודדת אתו.

ולמה 61, אדוני? למה לא 25? למה שלא ראש הממשלה, תהיה לו זכות וטו בהצבעה הזאת?

מדוע אנחנו עושים את הדבר הזה? זה מוכיח דבר אחד, תסלח לי, כמו עדת כלבים שצריכה לסמן את המגרש שלה בכך שהיא משתינה סביבה, מתוך חולשה מתמדת, כי היא צריכה עוד כוח ועוד כוח בידיה, כי אין לה דרך אחרת להתמודד. זהו ניהול של פלגנות, אדוני.

ראינו את הסיפור, את האפיזודה סביב החייל היורה. ואני הממעיט שבמעטים, ואינני חורג שום דין, אבל תגיד לי, אדוני, בבחינת הדיוט, אדם שאיננו מבין ורואה את התמונות האלה, היית קורא לחייל הזה גיבור ישראל, כפי שמופיע בחלק מן המודעות, שניזונות מהתמיכה שיש להם בתוך הממשלה, מתוך הזרוע המדינית של נוער הזוועות שיושב בתוך הממשלה ונותן להם גיבוי? שר חינוך שקורא לראש ממשלתו: "אחד שיריתי לו בין העיניים".

והשאלה המרכזית איננה נשאלת, אדוני: מדוע הילד האומלל הזה נמצא במציאות האומללה הזאת, בקן המצורעים של חברון, עד עצם היום הזה? למי האחריות לכך?

יש היבטים שונים לפרשה הזאת. אחת היא פלילית. ובבקשה, שיקבעו, שייתנו לצה"ל לחקור. אני סומך על שלטונות הצבא ועל שלטונות הביטחון במקרה הזה. השנייה היא מערכתית, אדוני. אבל השלישית היא מערכה לאומית – מדוע אנחנו שמים את ילדינו במקומות האלה? מי ייתן על כך את הדעת, ומי מלבה את האש הזאת כל הזמן?

לכן, אני אומר לך, אדוני, זה שלטון שמנוהל באופן פלנגיסטי. ואני קורא לכנסת להצביע – –

היו"ר יצחק וקנין:

אילן, יש לי שאלה. אני מסכים עם כל מה שאתה אמרת, אבל אני שואל: הרי הטרור הזה הוא לא רק בחברון, הטרור הזה הוא בכל פינה במדינת ישראל. אז, את השאלה שאתה שואל על חברון אתה יכול לשאול גם על ירושלים, וגם על תל-אביב. אם באים עם סכין, הסיטואציה יכולה להיות לכל אזור היום במדינת ישראל.

אילן גילאון (מרצ):

אדוני, שאלתי היא פשוטה. לאור מה שאתה רואה, האם החייל הזה, מבחינת אנשים שקוראים לו גיבור ישראל, הוא טרומפלדור החדש? הוא נתן אלבז החדש? מיהו החייל הזה?

היו"ר יצחק וקנין:

זה ויכוח אחר.

אילן גילאון (מרצ):

ואיך אנחנו מוציאים תוצרים כאלה? על זה צריך לתת את הדעת, זה לא קרה מתוך עצמו.

ולכן אני קורא לכם להצביע נגד החוק הזה, והגיע הזמן להסיר את הגיבנת מעל הגב שלנו, תבינו, אחרת זה לא ייפסק.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחבר הכנסת אילן גילאון. יעלה חבר הכנסת ישראל אייכלר, ואחריו – חברת הכנסת עליזה לביא.

קריאה:

— — —

היו"ר יצחק וקנין:

אני קראתי לך. פשוט הם החליפו ביניהם, ואז אני שמתי אותה במקום אלעזר שטרן. שלוש דקות לרשותך, חבר הכנסת ישראל אייכלר.

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, חבר הכנסת אלעזר שטרן כבר בישר לי שעל-פי החוק שהתקבל היום הוא יוציא אותי ואת חברי מהכנסת – נכון, אה?

אלעזר שטרן (יש עתיד):

הפגיעה במדינת ישראל כיהודית-דמוקרטית. אתה זוכר מתי דיברנו – – –

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

בדיוק. אז השאלה, כשכתוב בחוק "שלילת מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית", מה המילה "שלילת" – האם בא חבר הכנסת אייכלר ואומר שמדינת ישראל צריכה להיות – – –

אלעזר שטרן (יש עתיד):

לא יהודית ולא דמוקרטית.

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

היא צריכה להיות יהודית ודמוקרטית, והוא מסכים שהיא תהיה גם או יהודית או דמוקרטית, אבל הוא קובע, אלעזר, שהיום היא איננה מדינה יהודית ואיננה דמוקרטית. האם החוק הזה מאפשר לך להדיח אותי מפה?

אלעזר שטרן (יש עתיד):

אותי אתה שואל? את יושב-ראש ועדת החוקה. ניסן, לחבר הכנסת אייכלר יש שאלה אליך.

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

לא, אין לי שאלה, השאלה היא רק לאלעזר שטרן. ניסן יודע שמי כמונו רוצים שמדינת ישראל תהיה מדינה יהודית – – –

אלעזר שטרן (יש עתיד):

...א

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

רק שנייה.

אלעזר שטרן (יש עתיד):

...א

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

שתהיה מדינה יהודית, אחרת אין שום סיבה לקיומה.

אלעזר שטרן (יש עתיד):

...א

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

יש לה בעיה שהיא לא יכולה להיות דמוקרטית, כי דמוקרטיה היא מדינת כל אזרחיה – – –

היו"ר יצחק וקנין:

מה לפני מה? שים יד על הלב, חבר הכנסת אלעזר שטרן, מה לפני מה, דמוקרטיה או יהודית?

אלעזר שטרן (יש עתיד):

יהודית דמוקרטיה, ככה כתוב.

היו"ר יצחק וקנין:

אבל מה לפני מה? דמוקרטיה לבד, בלי יהודית, אין לה שום זכות קיום.

אלעזר שטרן (יש עתיד):

גם לא יהודית לא יכולה להתקיים וגם לא דמוקרטיה. יחד.

היו"ר יצחק וקנין:

עם דמוקרטיה לבד אתה לא תלך לשום מקום, אל תדאג.

אלעזר שטרן (יש עתיד):

יחד. רק יחד. אבל תשאל את אייכלר.

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

אז אני קובע שוב: מדינת ישראל דהיום איננה מדינה יהודית, כי תורת ישראל לא מחייבת אותה, ואלוקי ישראל לא קיים בחקיקה, ובבית-המשפט העליון כבר נקבע ששיקול דתי הוא שיקול זר בשיקולי המדינה.

אלעזר שטרן (יש עתיד):

הוא כופר במדינת ישראל.

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

והיא צריכה להיות יהודית, ואנחנו נעשה הכול כדי שתהיה יהודית. ואנחנו נעשה עוד משהו – שתהיה גם דמוקרטית. ואתה יודע מה, אלעזר, אני מסכים שהיא לא תהיה יהודית, אבל לפחות תהיה דמוקרטית. אבל מדינה שבה בית-המשפט העליון לוקח את סמכויות הממשלה, והכנסת היא גם לא דמוקרטית. ושליטת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, אם אני יודע עברית יותר טוב ממך, אלעזר, "שליטת" – הווי אומר שהוא לא רוצה שזה יהיה, זה לא אומר – הוא אומר שזה עדיין לא. שליטת מדינת ישראל כמדינה יהודית דמוקרטית אומר שאין לה זכות להיות יהודית ודמוקרטית, ואנחנו כן רוצים שתהיה יהודית, וגם שתהיה קצת דמוקרטית.

אבל, אדוני היושב-ראש, לא לזה רציתי להקדיש את דקותי, אלא זה היה דו-שיח – – –

היו"ר יצחק וקנין:

לקחתי לך קצת זמן.

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

לא, בסדר. אני ממש מבקש מכבודו. הייתה תמונה, בכותל המערבי, של נשים שהוציאו את מגילת אסתר ועשו תמונת מחזור על אבני הכותל המערבי.

מיכל רוזין (מרצ):

רחמנא ליצלן.

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

רחמנא ליצלן – בעיני ובאוזני זה נשמע – – –

מיכל רוזין (מרצ):

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

וכל רגע שאת תפריעי לי אני לא ארד מהבמה.

היו"ר יצחק וקנין:

מיכל רוזין, נא לא להפריע.

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

תוציא אותה כמו שאת אורן חזן. למה? היא בצד השני אז אתה לא מוציא אותה?

מיכל רוזין (מרצ):

--- אה, כי רחמנא ליצלן --- תוציא אותי ---

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

אני רוצה להגיד לך משהו ---

היו"ר יצחק וקנין:

אתה גם מחלק לי ציונים עכשיו.

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

אני רוצה להגיד לך משהו. אם את לא תצאי מפה, אני לא ארד מפה. את תיתני לי לדבר, כי את לא יודעת על מה אני מדבר.

היו"ר יצחק וקנין:

חברת הכנסת מיכל רוזין.

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

כאשר ראיתי את התמונה הזאת נזכרתי במדרש הנורא, שאנחנו בוכים עליו אלפיים שנה, שטיטוס הרשע לקח את גווילי ספר התורה ושכב עליהם בבית-המקדש, בקודש הקודשים. מי שבא לחלל - מי שבא לחלל את הכותל המערבי - הקדוש-ברוך-הוא רואה מלמעלה - עוד לא היה קטרוג כזה, גם כשהירדנים היו בכותל המערבי, והן בכלל לא מבינות על מה אני מדבר.

עכשיו אני רוצה לומר שהיה סקר בארצות-הברית של Pew, על יהדות. כל השקר שמספרים לנו, והיום שמעתי את חברת הכנסת – –

היו"ר יצחק וקנין:

אדוני, אתה כבר עברת את הזמן.

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

– – אומרת שאנחנו צריכים לקרב את הילדים האלה, שיוכלו להגן על ישראל בארצות-הברית. יש עיתונאי בארצות-הברית, ב-Fox – – –

היו"ר יצחק וקנין:

אתה מתכוון להקריא אחרי שהזמן כבר הסתיים?

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

לא, רק נתונים.

היו"ר יצחק וקנין:

לא. את הנתונים תיתן אחר כך, לא עכשיו.

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

אני רוצה עכשיו לתת.

היו"ר יצחק וקנין:

לא אתן לך.

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

אם אתה לא תיתן לי, אז אני אתפלל שיהיה יושב-ראש אחר. תודה רבה.

היו"ר יצחק וקנין:

תתפלל שיהיה יושב-ראש אחר. גם אם תתפלל עד מחר זה לא יעזור לך עכשיו. בסדר. אדוני, מה אתה רוצה? עברו כבר ארבע דקות, ולא לקחתי לך זמן, ואתה עוד רוצה להקריא לנו דברים. חברת הכנסת עליזה לביא, ארבע דקות לרשותך.

באמת, אני רק מפחד שאתה תתפלל גם, אולי, שאחזיר את נשמתו לבורא. נו, באמת, זה מתאים לך כל כך. כן. על דבר כזה, אני לא רוצה להגיד מה היה עושה מישהו אחר. ארבע דקות. היה צריך להוציא אותו מהמליאה.

עליזה לביא (יש עתיד):

חברותי וחברי, רבותי וחברי – –

היו"ר יצחק וקנין:

זה לא לכבודך, כל הדבר הזה.

עליזה לביא (יש עתיד):

– – הוויכוח ההלכתי שהיה בין אסתר המלכה למרדכי, שאמרה לו אסתר: צומו שלושה ימים, ואתה יודע שיתבטל ליל הסדר, והוא סירב לבטל את ליל הסדר; ואז היא אמרה לו: נבטל ליל סדר אחד כדי שנוכל לחגוג הרבה לילות סדר. אתה מכיר את הוויכוח ההלכתי בין שניהם – בטח אתה מכיר. אז מכאן לבוא ולדבר על נשים שמזכירות את מגילת אסתר, את אסתר המלכה – למה לא? הרי כשהיא אומרת: כתבוני לדורות, וחכמים באים ואומרים: לא. והוויכוח, גם ההלכתי, וגם הוויכוח ההיסטורי שלה – ועל זה אתה בא ומלין, על נשים שמבקשות להחיות את הסיפור של מגילת אסתר בהבנתן? בוא נאמר, דווקא נוכח המציאות שבה לא הרבה אנשים אולי יודעים מה סיפור המגילה, אנשים מבקשים להנגיש, לחזור בדרכם – – –

ישראל אייכלר (יהדות התורה):

לחלל, לבזות. תראי את התפילה הזאת, את מסכימה לזה?

עליזה לביא (יש עתיד):

– – – לספר את סיפור המגילה. למה?

היו"ר יצחק וקנין:

חבר הכנסת ישראל אייכלר.

עליזה לביא (יש עתיד):

אתה יודע, אדוני היושב-ראש, אני מסתכלת מהצד, ואני רואה את ההתלהמות לאורך כל הדרך היום, מהתחלת האי-אמונים, באמת, גם בנושא של החייל מחברון, גם בנושא של חוק ההשעיה, ואני לא יכולה שלא לראות את החוט המקשר בין הנושאים הללו.

מה שורש הבעיה כאן? מה אנחנו רואים כאן כשורש הבעיה שאנחנו מדברים עליה? אנחנו רואים פה אלימות, וטרור, והיעדר ביטחון, והעובדה שאזרחי ישראל באמת באמת לא מרגישים בטוחים, בין השאר גם בשיח העלוב הזה שנעשה כאן בדרך לא דרך ובדרך לא תרבותית. ומה הממשלה הזאת מציעה, ומה השרים פה מציעים, לעם ישראל במקום פתרונות מעשיים? דיבורים ודיבורים והתלהמות וויכוחים בין שרים? קצת שקט. קצת הבנה. קצת לקיחת אחריות. אני לא מצליחה להבין – צעקות פה במליאה, התנגחות, מריבה על כותרת, זה מבקש ומנצל את האי-אמון כדי לענות, וזה עולה באמצע, בין חברי כנסת, ועונה בצורה מתלהמת וחסרת תקדים, מתקפות זדוניות נגד רמטכ"ל ושר הביטחון. אני לא מצליחה להבין מה קורה כאן. וכל זה באמת כי יש לנו כאן ציניות – ציניות שגובלת בפופוליזם. אנחנו מדברים פה גם בדיני נפשות, מצד אחד, וגם בליבת הדמוקרטיה, מצד שני. גם הסיפור הזה של החייל, וגם המקרה הזה, של החוק המעוות הזה על התהליך שמובל פה לכנסת ישראל. מתכנסים בוועדת חוקה, אין חוק – כל התהליך העלוב הזה, ויש קשר בהתנהלות בין שני האירועים שכרגע דיברנו עליהם כאן. למה? אני לא מצליחה להבין, למה לא באמת לחפש פתרונות ראויים, פתרונות אמיתיים? אם יש ביטחון, צריך להחזיר אותו למדינת ישראל, ולא באמצעות חוק עלוב ובדרך כל כך כל כך חסרת אחריות.

אז הדרך הקלה, אדוני היושב-ראש, היא לצעוק ולהתלהם. בזה הבית הזה מצטיין – לתור אחר כותרות, לחגוג על כל הזדמנות שיש לה לנגח את הקואליציה הזאת. באמת, אי-אפשר שלא לומר – את הקואליציה המאוד-מאוד שברירית ולא יציבה, ואנחנו רואים את ההשלכות של הקואליציה, שאין לה לא חזון ולא דרך. אז בואו נפסיק עם הציניות הזאת, בטח כשמדובר בדיני נפשות, ובאמת בנושאים שהם בליבת הדמוקרטיה. בואו נפסיק עם השיח המתבהם הזה, ונתחיל לדון בפתרונות אמיתיים למצוקת הביטחון ברחובות ישראל, ובואו ניתן לכוחות הביטחון ולגופים המוסכמים לעשות את העבודה שלהם. הם יודעים לעשות את זה, הם עשו את זה, הם יעשו את זה, ובואו לא ניקח להם את המקום שהם צריכים בו לומר מה קרה, איך קרה, ואיך זה לא יקרה שוב. תודה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחברת הכנסת עליזה לביא. יעלה חבר הכנסת יוסף ג'בארין, ואחריו – עבדאללה אבו מערוף. ארבע דקות לרשותך, חבר הכנסת יוסף ג'בארין.

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

כבוד היושב-ראש, חברי הנכבדים, בשנת 1985, לפני יותר מ-30 שנה, מליאת הכנסת הזאת חוקקה את סעיף 7א לחוק-יסוד: הכנסת, אשר עיגן לראשונה את הסמכות לפסול רשימות מהתמודדות לכנסת, אותו סעיף שעכשיו מבקשים להרחיבו כדי שיהיה אפשר להשעות גם חברי כנסת אחרי בחירתם.

באותה שנה עמד על הדוכן הזה חבר הכנסת תופיק טובי, שהשנה ציינו חמש שנים לפטירתו. הוא עמד כאן ואמר, ואני מצטט: להמוני העם הערבי החיים בישראל, אזרחי מדינת ישראל, אין מולדת אחרת. זוהי מולדתם, בה יחיו, בה יאבקו למען שוויון זכויות, ובה ירצו לחיות כשוויים בין שווים. הם לא יסכימו להגדרות שמשמעותן שלילת זכותם השווה, לשלילת העובדה שהמדינה היא גם מדינתם. יחד עם הכוחות היהודיים הדמוקרטיים הם יאבקו כדי לחיות בה בכבוד ובשוויון.

כך חבר הכנסת טובי, ואני שואל אתכם עכשיו – האם מנסחי הגרסה הזאת לא מבינים שבהגדרה הזאת הם מכתימים את מדינת ישראל כמדינת אפרטהייד, כמדינה גזענית? זה היה נכון לפני יותר מ-30 שנה, אבל זה נכון כנראה שבעתיים עוד היום. זוהי חקיקת אפרטהייד, וזוהי חקיקה גזענית. זה שהבית היהודי תומך בה, זה מילא. זה שהליכוד תומך בה, זה גם מילא. אני פונה לחברי בכנסת מהסיעות החרדיות, וגם ממפלגת כולנו, לעשות חושבים בזמן שנותר עד להצבעה ולתמוך בפסילת התיקון המוצע.

כבוד היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, נגד חקיקה זו, אני, יוסף ג'בארין, חבר הכנסת מטעם חד"ש ברשימה המשותפת, מצהיר בזה אמונים לדמוקרטיה וזכויות אדם וזכויות קבוצות מיעוט, זכויות אזרחיות וקולקטיביות, ואעשה כל שביכולתי כדי לעקור מן השורש תופעות של פאשיזם, גזענות, שנאה והדרה. אמשיך להיאבק נגד כיבוש העם הפלסטיני ולמען שלום המושתת על פתרון שתי המדינות. אמשיך להיאבק למען שוויון, צדק חברתי ודמוקרטיה, למען עתיד טוב יותר לשני העמים.

ואני רוצה להגיד לכם שאני אמשיך לעשות זאת כאן, בכנסת, אבל אני נשבע ומצהיר בזאת שאני אמשיך לעשות זאת גם מחוץ לכנסת, אחרי שאסיים את תפקידי, או אחרי שהכנסת הזאת תחליט, אם תחליט, להשעות אותי. תודה רבה.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחבר הכנסת יוסף ג'בארין. יעלה חבר הכנסת עבדאללה אבו מערוף. אחריו – חברת הכנסת יעל כהן-פארן. ארבע דקות לרשותך, חבר הכנסת עבדאללה אבו מערוף.

עבדאללה אבו מערוף (הרשימה המשותפת):

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, הכנסת רוצה לחזק חוק לא חוקי. הכוונה של החוק הזה היא לעקוף את המסלול הקיים כיום בחוק-יסוד, שגם הוא בעייתי ומפלה. הכנסת היא גוף פוליטי מובהק, שלא אמור ולא מסוגל לקבל החלטות קיצוניות על הדחת חברי כנסת מכהנים.

החוק יהפוך את הכנסת לזירת משפט, וזה כמובן אי-איזון בין השמירה על ביטחון ובין חופש הביטוי, איזון שיש לערוך במסגרת המשפט הפלילי ולא במגרש הפוליטי. החוק שולל מן הבוחר את זכותו הבסיסית והלגיטימית לבחור את נציגיו לרשות המחוקקת, שהיא אמורה ואף עשויה להגן על זכות הבוחר. אם החוק הזה יעבור, הרבה מצביעים לא יגיעו לקלפיות מחשש שנבחריהם יושעו מהכנסת, ואז לא נשמע קריאות לצאת להצבעה כי הערבים נוהרים לקלפיות, ותיחסנה גם קריאות דומות ששכבות אחרות ואזרחים אחרים נוהרים לקלפיות. וזו מטרת החוק – אחת המטרות היא הדרת בוחר שרוצה להצביע אחרת.

ישראל טוענת שהיא המדינה היחידה הדמוקרטית והנאורה במזרח התיכון, וכנראה המדינה, פניה לא להרחבת הדמוקרטיה והשקיפות וחופש הפעולה הפוליטי, וחופש הביטוי, אלא פניה לכיוון משטרי הדיכוי האנטי-דמוקרטיים דוגמת ערב- הסעודית, בחריין, קטאר ואחרות.

ההשעיה היא שליטה דיקטטורית של הרוב, שלא חשוב כמה הוא רוב מוחלט או יחסי, במיעוט וגזלת זכות הדיבור והזכות הפוליטית ממנו. זו התחלה וסלילת דרך לדיקטטורה, לשלילת האחר ושלילת מחשבותיו. במובן הפוליטי, נכון, זה סימנים של פאשיזם, זה מקארטיזם באופן מובהק ביותר.

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, אני מצהיר אמונים לדמוקרטיה וזכויות אדם. אמשיך להיאבק נגד הכיבוש ולשחרור שני העמים שלנו ממעגל הדמים והשכול, אמשיך להיאבק למען שוויון, צדק חברתי ודמוקרטיה, למען שוויון מלא, אזרחי ולאומי, לאזרחים הערבים בישראל, ואעשה כל שביכולתי כדי לעקור מן השורש תופעות של פאשיזם וגזענות. אני קורא לכל חברות וחברי הכנסת להצטרף להצהרה זו. תודה.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחבר הכנסת עבדאללה אבו מערוף. תעלה חברת הכנסת יעל כהן-פארן, ולאחרייך – תעלה חברת הכנסת מיכל רוזין. ארבע דקות לרשותך.

יעל כהן-פארן (המחנה הציוני):

תודה.

כבוד היושב-ראש, חברי חברות וחברי הכנסת, הממשלה הזאת והעומד בראשה כנראה החליטו שבכנסת הזאת הם יקברו את הדמוקרטיה, כי לדעתם לא צריך יותר לא כנסת ולא בית-משפט, רק ממשלה. בממשלה הזאת רוצים שהכנסת, במקום לייצג את העם, תייצג אותם. והיא תהיה בובה שלהם, ומי שמפריע, שיסולק. ואם בית-המשפט לא סר למרותם ולא נכנע למדיניות של ראש הממשלה, אז אפשר לתקוף אותו בצורה שלוחת רסן וחסרת תקדים.

בהצעת החוק הזאת, חברי הכנסת מבקשים להדיח חברי כנסת אחרים שלא הם בחרו. מה אתם מנסים לעשות? לעשות דה-לגיטימציה לציבורים שלמים שבחרו באותם חברי כנסת. מה אמר אתמול בית-המשפט לממשלה? שהיא לא כול-יכולה, שיש מגבלות לכוח שלה, ושהכנסת היא המייצגת את העם, שיש כאן הפרדת רשויות.

בכנסת הזאת, הממשלה הזאת ניסתה להעביר מתווה גז שערורייתי תוך שימוש בצעדים חסרי תקדים ולא דמוקרטיים. התעקשות בלתי נתפסת של ראש הממשלה לקדם את מתווה הגז הביאה לזה ששופטי בית-המשפט העליון המכובדים אמרו: לא, עד כאן, הגזמת. בהחלטה אמיצה שנשענה על יסודות דמוקרטיים איתנים קבעו השופטים שהפרדת הרשויות הופרה באופן גס במתווה הגז. בכנסת הזאת אתמול יצאו חברי כנסת מהקואליציה ושרים בממשלה במתקפה קשה נגד בית-המשפט העליון עקב ההחלטה שהוא קיבל על מתווה הגז, שלא מצאה חן בעיניהם מן הסתם. הכנסת הזאת, אני חוזרת, סימנה לה מטרה לקבור את הדמוקרטיה.

אני רוצה להזכיר כאן כמה מהדברים שליוו את התהליך של אישור מתווה הגז: רמיסה גסה של שומרי הסף ושל הדמוקרטיה – רגולטורים עצמאים כמו הממונה על ההגבלים העסקיים וראש רשות החשמל נאלצו להתפטר או פשוט פוטרו; שר הכלכלה, אני מזכירה לכם, נאלץ להתפטר בעקבות הלחץ שהופעל עליו, שמתווה הגז תקוע בגללו; השיא, השיא של מתווה הגז, היה סעיף היציבות, סעיף שבו הממשלה כבלה את ידי הממשלות הבאות ואת הכנסת במחויבות חסרת תקדים לכל טייקוני הגז.

אז כשמגיע בית-המשפט ואומר שזה נוגד את כללי הדמוקרטיה, מגיב ראש הממשלה שזו החלטה תמוהה. תמוהה. כל התגובות וכל ההתנהלות של ראש הממשלה בקשר למתווה הגז הן תמוהות, וזה בלשון המעטה.

גם אם חברי כנסת עושים מעשים שלא עולים בקנה אחד עם העמדות של מרבית חברי הכנסת, ואפילו כמעט כולם, גם אם זה המצב, זאת לא יכולה להיות סיבה להדחתם. הדחה יכולה להיות במקרה, כמובן, של אישום פלילי, וזה בחוק. אבל הדחה רק בגלל שהם פועלים באופן שלא מוצא חן בעיני חלק מחברי הבית? זה לא יכול להיות. כשחברי הכנסת מבקשים להדיח חברי כנסת אחרים, שלא הם בחרו, הם מחזירים אותנו למחוזות אפלים של אירופה בשנות ה-30.

אני קוראת לכל חברי הכנסת להתנגד להצעת החוק ולא לבזות את הכנסת. תודה רבה.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחברת הכנסת יעל כהן-פארן.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר יצחק וקנין:

הכרזה לסגן מזכירת הכנסת.

סגן מזכירת הכנסת נאזם בדר:

ברשות יושב-ראש הישיבה, הנני מתכבד להודיעכם, כי הונחו היום על שולחן הכנסת –

לקריאה שנייה ולקריאה שלישית: הצעת חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון מס' 58), התשע"ו–2016, שהחזירה ועדת הכספים; הצעת חוק השידור הציבורי הישראלי (תיקון מס' 4), התשע"ו–2016, שהחזירה ועדת הכלכלה.

לקריאה ראשונה, מטעם הכנסת: הצעת חוק עבודת נשים (תיקון מס' 54) (זכויות הוריות), התשע"ו–2016, מאת חברות הכנסת רחל עזריה, נאוה בוקר ויפעת שאשא ביטון וקבוצת חברי הכנסת; הצעת חוק עבודת נשים (תיקון מס' 55) (חופשת אבהות), התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת תמר זנדברג, דוד ביטן ויואב קיש וקבוצת חברי הכנסת; הצעת חוק לתיקון פקודת מסי העירייה ומסי הממשלה (פטורין) (מס' 26) (תנאים לפטור מארנונה למוסד מתנדב), התשע"ו–2016, מאת חבר הכנסת דוד אמסלם; הצעת חוק יום העלייה, התשע"ו–2016, מאת חברי הכנסת רוברט אילטוב, חמד עמאר ואורלי לוי אבקסיס וקבוצת חברי הכנסת.

מסקנות הוועדה המיוחדת לזכויות הילד בעקבות דיון מהיר בהצעתם של חברי הכנסת קארין אלהרר, איילת נחמיאס ורבין, איימן עודה וסופה לנדבר בנושא: חוסר פיקוח על הצהרונים – מחדל מתמשך. תודה.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לסגן מזכירת הכנסת.

הצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 45) (השעיית חבר הכנסת שהתקיים בו

האמור בסעיף 7א):

הצעת חוק הכנסת (תיקון מס' 44) (השעיית חבר הכנסת שהתקיים בו האמור

בסעיף 7א לחוק-יסוד: הכנסת), התשע"ו-2016

(קריאה ראשונה)

היו"ר יצחק וקנין:

תעלה חברת הכנסת מיכל רוזין, ואחריה – חברת הכנסת יעל גרמן.

מיכל רוזין (מרצ):

רגע, יש לי פה מסלול ארוך. רגע.

היו"ר יצחק וקנין:

אני עוד לא לקחתי לך זמן.

מיכל רוזין (מרצ):

התחשבות במאותגרים – – –

היו"ר יצחק וקנין:

ארבע דקות לרשותך.

מיכל רוזין (מרצ):

כבוד סגן היושב-ראש, חברי וחברות הכנסת, אני רוצה להגיד לכם, כל מי שדיבר פה, מהימין בעיקר: תתביישו לכם, תתביישו. אתם נזעקים, כי המעשה של החייל הוא על מצפונכם. במשך חצי שנה של טרור משתולל ברחובות אתם מתלהמים, אתם מסיתים כאחרוני הטוקבקיסטים. השר ארדן אומר: כל מחבל צריך לדעת שהוא לא ישרוד את הפיגוע שהוא עומד לבצע; אפשר לירות במחבלת גם אם היא על הרצפה. אומר השר בנט, שר החינוך במדינת ישראל: מחבלים צריך להרוג; אומרים רבנים במדינת ישראל, הרב שמואל אליהו – לשפוט חיילים שמשאירים מחבל חי אחרי פיגוע; הרב הראשי יוסף, רק השבוע: מצווה להרוג מחבל עם סכין; חבר הכנסת מוטי יוגב: מחבל דינו, חד-משמעית, להיהרג; ליברמן: אף מחבל לא יצא בחיים משום פיגוע; ואפילו מהאופוזיציה, חבר הכנסת לפיד: מי שמוציא סכין או מברג, צריך לירות בו כדי להרוג.

כל ההתלהמות הזאת, כל ההסתה הזאת, שאתם במקום לטפל בטרור ולפעול נגדו ולייצר פה סיבה להפסיק את המוטיבציה לטרור – אתם נותנים בעצם גיבוי. גיבוי נתתם לחייל הזה שלקח את החוק לידיים. תתביישו לכם בהגנה שלכם עליו, כי בהגנה שלכם עליו אתם מכפישים את כל חיילי צה"ל ואתם פוגעים בכל חיילי צה"ל. כי אם אתם אומרים שמה שהוא עשה בסדר, אתם מכפישים את כל חיילי צה"ל שאתם לכאורה טוענים שהם נוהגים כמוהו. והם לא. לא כל חיילי צה"ל הם כאלה. והעובדה שלא יוצאים נגד אותו חייל היא העובדה שבה אתם מכשירים חיילי צה"ל לפעול בדרך הזאת. ואתם פוגעים כך בצה"ל, ואתם פוגעים כך בכולנו. וזה לא מפתיע אותי, כי בעמדה שלכם אתם ממשיכים ופוגעים כל הזמן – כל הזמן – ברצון שלנו לשמור על מדינת ישראל ועל החזון הציוני. ולא יעזור לכם כל הזמן שאתם תמשיכו להגיד שאנחנו פועלים נגד ולהשמיץ אותנו. אנחנו אלה ששומרים על המוסר של המדינה הזאת ועל המוסר של חיילי צה"ל. והרצון שלנו לשמור שנצליח לקיים פה מדינה שפויה ולשמור על נפשותינו.

חוט מקשר עובר בין הסיפור הזה של החייל להצעת החוק הזאת, שהיא פגיעה בליבת הדמוקרטיה, בגרעין הקשה, הבסיסי ביותר של הדמוקרטיה, וזו האפשרות של כל נבחר ציבור – של כל הציבור לבחור את נבחריו, ושנבחריו יביעו את עמדותיהם ואת האידיאולוגיה שלהם. יש מספיק חוקים למי שעובר על החוק הפלילי. מי שאתם חושבים שמואשם בטרור, תעמידו אותו לדין. לא צריך את חוק ההשעיה-הדחה, שבעצם הוא חוק אידיאולוגי. הוא חוק אידיאולוגי שבא לפסול חברי כנסת שאינם מחזיקים בעמדה שלכם ואינם מסכימים אתכם, והם נגד הכיבוש ופועלים נגד הכיבוש. אתם רוצים פה את עריצות הרוב. לואי ה-14 אמר: המדינה זה אני – זה בדיוק מה שאתם אומרים. מי שאומר משהו אחר ממדיניות הממשלה, זה אומר שהוא נגד מדינת ישראל. לא. אנחנו נגד מדיניות ממשלת ישראל, אנחנו לא נגד מדינת ישראל. ההפך.

העובדה שהחוק הזה מוצע – הוא אך ורק כדי לדחוק החוצה את מי שאתם לא מסכימים אתו. זה יתחיל בחברי הכנסת הערבים, ואל תטעו, זה יעבור אחר כך לשמאלנים, וזה יעבור אחר כך הלאה. כי אם ראש הממשלה ושר הביטחון כבר מואשמים בשמאלנות, והרמטכ"ל, אז לאן נגיע? זה

בדיוק הכיוון שאתם הולכים בו. לצערי הרב, כל הניסיונות שלכם לסתימת פיות לא יעבדו, לא יצליחו. תודה לאל שיש שופטים בירושלים, הם יעצרו אתכם, והחוק הזה לא יהיה.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה.

מיכל רוזין (מרצ):

תודה.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחברת הכנסת מיכל רוזין. תעלה חברת הכנסת יעל גרמן. ואחריה – חבר הכנסת עבד אל חכים חאג' יחיא.

יעל גרמן (יש עתיד):

אדוני היושב-ראש, חברי וחברותי חברות הכנסת, היינו מציעים שהבית יגביל מרצונו החופשי את סמכויותיו ויאמר שהכנסת לא תחוקק חוק שיש בו הגבלת חופש הביטוי – כך אמר מנחם בגין ב-9 ביולי 1956. וזה אולי אומר הכול. כמה רחוקים ממנחם בגין אלו שמתיימרים להיות ממשיכיו. בשביל מה החוק הזה? אולי מישהו יסביר לי? אם מישהו עבר על החוק – ויש היום חוק נגד הסתה לגזענות, ויש היום חוק נגד עידוד טרור, בוודאי נגד פעילות טרור. אם מישהו עבר על החוק, יעמידו אותו לדין. למה לא מעמידים לדין את מי שחושבים שהוא אכן אשם בהסתה לגזענות, בעידוד לטרור, בעידוד למלחמה מזוינת נגד מדינת ישראל? זאת האפשרות, וכך צריך לעשות.

אבל מה? במקום זה מביאים לנו חוק כביכול פטריוטי. עוד חוק שבא אולי לבחון את הפטריוטיות שלנו. אז אני רוצה לומר לכם, חברים, אני אוהבת את מדינת ישראל, ואני פטריוטית לא פחות, והרבה יותר, מהרבה מאוד חברים שיושבים פה בימין. ויש לי על כך הוכחות בכל השנים. דווקא מפני שאני פטריוטית, דווקא מפני שאני אוהבת את מדינת ישראל, אסור שהחוק הזה יחוקק. זהו חוק אנטי-דמוקרטי. זהו חוק שהופך את הכנסת למי שהוא מעל הציבור. מי הוא הציבור שבחר בחברי הכנסת? הציבור שבחר בחברי הכנסת הוא הריבון, והוא מעל חברי הכנסת. ובחוק הזה רוצים לשנות סדרי עולם, להעמיד את חברי הכנסת מעל הריבון. הריבון בחר את חברי הכנסת כי כך הוא רצה, ודעותיהם מצאו חן בעיניו, ואין לאף אחד בכנסת הזאת סמכות לומר שמי שנבחר על-ידי הציבור יסולק מן הכנסת. רק הציבור הוא זה – בבחירות הבאות – שיכול לסלק את מי שהוא חושב שלא ממלא את תפקידו כראוי. ואנחנו כחברי כנסת לא יכולים לסלק, לא אחד, לא שניים ולא שלושה. לא

90 חברי כנסת ולא 119 חברי כנסת יכולים לקבל את ההחלטה שבגלל דעות כאלה או אחרות יסולק אדם מן הכנסת.

יש כאן מגמה מסוכנת מאוד של מקארתיזם, של הדרה, של סתימת פיות, של ניסיון לסלק כל מי שנחשד שאינו נמצא בקונסנזוס הימני. ויש כאן ניסיון מפורש לסלק את חברי הכנסת הערבים מן הכנסת. וזה חלק ממסע הסתה מסוכן נגד אזרחי מדינת ישראל, שיש להם זכויות שוות, שנבחרו בבחירות דמוקרטיות, ושאים לא יהיו פה בכנסת – –

היו"ר יצחק וקנין:

תודה.

יעל גרמן (יש עתיד):

– – לא תהיה דמוקרטיה.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחברת הכנסת יעל גרמן. יעלה חבר הכנסת עבד אל חכים חאג' יחיא, ואחריו יעלה חבר הכנסת מנואל טרכטנברג. ארבע דקות לרשותך.

עבד אל חכים חאג' יחיא (הרשימה המשותפת):

בסם אללה א-רחמאן א-רחים.

כבוד היושב-ראש, מה שמעניין זה שמדברים על חוק, והחוק הזה מחוקק במבנה, במקום, בפרלמנט שלכאורה אמור להיות דמוקרטי. ומה הוא אומר? החוק הזה בא לבטל דמוקרטיה. חוק גזעני, לא חוקתי, לא דמוקרטי; חוק של הדרה, פופוליסטי; חוק שבא להדיר אנשים נבחרים ציבור. בדמוקרטיה, העם, ורק העם, קובע מי מייצג אותו. זה אחד היסודות של הדמוקרטיה; בלי זה אין דמוקרטיה. אז לא לבוא בשם הדמוקרטיה כדי לבטל ולנטרל את הדמוקרטיה, שזה החבל שעליו כולם עומדים ומדברים. דיברתי היום, בנאום קודם – אפילו בהגדרה של המדינה מגדירים אותה כדמוקרטיה, למרות שבטוח היא לא דמוקרטיה, היא בפועל לא דמוקרטיה. בפועל, היא מדינה שהמנהיגים בה, חלק גדול מהם, מסיתים לגזענות. ראינו את ההסתה לגזענות מעל הדוכן הזה היום. הסתה פרועה. שמענו וראינו.

כבוד היושב-ראש, במדינה, נגד האזרחים הערבים, 18 שנים היה משטר צבאי. היינו תחת שלטון צבאי עד 1966. אפילו אז לא העזו לחוקק חוק גזעני וחוק הדרה כזה. בתקופת שלטון צבאי זה לא היה.

מה החוק הזה בא להגיד? הוא בא להגיד לכולם: אין משמעות ואין סמכות לבתי-המשפט. הוא מנטרל את בתי-המשפט. הרי יש חוקים, ואם מישהו עובר על החוקים, בית-המשפט קובע את העונש שלו, ובתוך החוק הזה, מי שהורשע, יקבל את הדין שלו, והוא לא ימשיך להיות חבר כנסת. אבל לבוא על דעה, על עמדה פוליטית, על חופש הביטוי, ולשלול את החברות של חבר כנסת שהעם בחר בו – אלא אם הכוונה שאין משקל לכל העם הזה שבחר. וברור שהחוק הזה תוכנן ומתוכנן נגד האזרחים הערבים. אז אם אתה רוצה ללכת לכיוון הזה, אז תחוקקו פה חוק לשלול את הזכות לבחור ולהיבחר לאזרחים הערבים. ואז תדברו לעולם על דמוקרטיה.

אחרי החוק הזה אין זכות מוסרית לבוא ולדבר על המדינה הדמוקרטית היחידה במזרח התיכון. זה שקר ואף אחד לא יאמין.

תבואו, תשללו את הזכות שלנו לבחור ולהיבחר, אבל אל תגידו שחברי כנסת הם אלה שיחליטו מי ימשיך ומי לא ימשיך. הרי מי שבחר – בחר ברשימה לפי הסדר שלה. אל תגידו לנו שייכנס במקום חבר הכנסת המושעה חבר כנסת אחר; אנשים שבחרו, בחרו לפי הסדר של הרשימה.

לכן, הדמוקרטיה הזאת צריכה להתבייש, ואני, כמו חברי: אני, עבד אל חכים חאג' יחיא, מצהיר אמונים לצדק, שוויון וזכויות אדם, ואעשה כל שביכולתי לעקור מן השורש פאשיזם וכל גילויי גזענות. אפעל בכל כוחי לסיום הכיבוש והקמת מדינה פלסטינית כביטוי להגדרה עצמית כמו כל העמים. גם העם הפלסטיני הוא עם שמגיעה לו מדינה, וסיום הכיבוש הוא הפתרון, גם למדינת ישראל וגם לעם הפלסטיני.

לכן, חוק כזה, צריך להתנגד לו. אני מתנגד לו, כבוד היושב-ראש, ואני מציע לכולם לתפוס את הראש, לחשוב מחדש ולהחליט – חוק כזה לא יכול להיות במדינה דמוקרטית. תודה.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחבר הכנסת עבד אל חכים חאג' יחיא. יעלה חבר הכנסת מנואל טרכטנברג, ואחריו – חבר הכנסת מאיר כהן.

מנואל טרכטנברג (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, שמעתי בקשב רב את חבר הכנסת סלומינסקי מציג את הצעת החוק. אני חייב להגיד שתחילה זה נשמע לי הגיוני, כמעט השתכנעתי. הרי אם חבר כנסת סורר, משמיע אמירות מקוממות – ואכן, היו אמירות כאלה בשפע, לצערי הרב, גם באוזני, אז למה שימשיך להתהדר באדרת המשכן הזה?

אלא שבמהרה הקצתי מהחלום ונזכרתי שאנחנו במדינת ישראל. וכאן, דווקא כאן, יותר מבכל מדינה אחרת בעולם, אסור שחוק כזה יחוקק. ולמה? מכיוון שאם היינו מדינה הומוגנית, מלוכדת, חברה שמורכבת מלאום אחד, דת אחת, מעמד אחד, קולקטיב אחד בעל זהות מוגדרת, אחידה, ובה כל ויכוח אידיאולוגי הוא לשם שמים, חברה שבה אין רוב ומיעוט אלא 100% מקשה אחת – ייתכן שבמדינה אוטופית כזאת אפשר היה לחיות עם חוק כזה. כי אז, הגדרתית, לא הייתה סכנה שרוב מזדמן ישתמש בו כדי לרדוף ולהכות במיעוט רגעי, הקורבן באותו רגע.

ייתכן שבכמה מדינות נורדיות, סקנדינביות, בעבר היה מצב כזה. אבל אפילו שם זה כבר לא המצב. החברה הישראלית היא ההפך הגמור מאותה אוטופיה. לצערי, אנחנו חברה מפולגת, מקוטעת, משוסעת, כדברי הנשיא רובי ריבלין, לא רק שאנחנו מדינה שמורכבת משבטים-שבטים, אלא שכל קבוצה בה רואה את עצמה כמיעוט, כמיעוט נרדף, כמיעוט מאוים, ועל כן כל קבוצה פועלת בצורה דפנסיבית אל מול היתר, בצורה מתגוננת ועל כן גם אגרסיבית.

במצב זה אסור שיהיה חוק כזה בספר החוקים, שכן, אם יעשה בו שימוש, ודרכם של חוקים כאלה שבסופו של יום משתמשים בהם, זה יהיה רק כדי להעצים את הפילוג, את הפרנויה ואת הקיטוב. כן, בעיקר נגד המיעוט הערבי כיום, אבל באותה מידה זה עלול לגלוש נגד קבוצות אחרות, וזה יקרה, חלילה.

ונשאלת השאלה: מה התועלת בחוק כזה? אוקיי, אז נניח שחבר כנסת מסוים יסולק מהכנסת. אז מה יקרה? האם הנאמנות למדינת ישראל תגבר? האם הרגשות החיוביים כלפי הקולקטיב יגברו על הרגשות השליליים? 90 חברי כנסת יבואו על סיפוקם בסילוק חבר כנסת אחד באותו רגע. נו, ואז מה? האם מדינת ישראל תהיה יותר מלוכדת? בעלת חוסן מוסרי חזק יותר? זהות חזקה יותר? לא ולא. ברור לחלוטין, ההפך הוא הנכון.

אפשר להבין את הדחף להתגונן, אבל העוצמה המוסרית נבחנת לא בעת שלווה ושלווה, אלא דווקא בעתות כאלה, בעתות קשות. היכולת להבחין בין טוב ורע נבחנת בעת מצוקה, ולא בעת רווחה. אם הכנסת תחוקק את החוק הזה, רבותי, כי אז במבחן הזה – היכולת להבחין בין טוב ורע – הכנסת הזאת תיכשל כישלון חרוץ, לצערי הרב. תודה.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחבר הכנסת מנואל טרכטנברג. יעלה חבר הכנסת מאיר כהן, ואחריו – חבר הכנסת אלי כהן. אם הוא לא – אני רואה שהוא לא נמצא באולם המליאה – חבר הכנסת אוסאמה סעדי. ארבע דקות לרשותך, אדוני.

מאיר כהן (יש עתיד):

אדוני היושב-ראש, חברות וחברי כנסת יקרים, נמאס ממחבלים רוצחים, נמאס ממחבלים מתאבדים, נמאס מהטרור, נמאס מתומכי טרור שחלקם אפילו יושבים בקרבנו, אבל הכי נמאס מהדמגוגים חסרי הרסן שעולים לכאן והופכים את השיח בכנסת ישראל לשיח של אחרוני מרכז הליכוד.

מה קרה לך, דיכטר, תגיד לי? ראש השב"כ, הגם אתה בפוחזים? אתה עולה לכאן – אדם שעד הנאום הזה חשבתי שאדם שהיה ראש השב"כ נזהר בלשונו, חושב על כל מילה שיוצאת מפיו – אתה עומד כאן ואתה אומר לחבר כנסת, ויהיה צודק ככל שלא יהיה, אתה אומר לו: הגיהנום מחכה לך? זה השיח של הכנסת?

עולים כאן חברי כנסת מהימין, מסתכלים עלינו באופוזיציה, לוקחים את הסיפור הטרגי הזה, של החייל, ולוקחים את המשפחה המסכנה שעכשיו נמצאת בסערת רגשות, והופכים את זה להצגה היומית שלהם. אם באמת החייל הזה חשוב לכם, ואם באמת משפחתו – זה הרגע שצריכים לשתוק. זה הרגע שצריכים לתת לצה"ל, ורק לצה"ל, ולא לשום גוף אחר, ולא למרכז הליכוד, ולא למרכז ישראל ביתנו, ולא לשום מרכז של מפלגה – רק צה"ל יחקור ויחליט מה צריך לעשות. ובמקום זה עולה לכאן אמיר אוחנה, זועק, בקצב, על האופוזיציה, כאילו אנחנו אשמים. אנחנו שותקים. אמרו לי: מה דעתך? אמרתי: אני שותק. רק צה"ל יחליט, ויפעלו רק אחרי החלטת צה"ל.

אני רוצה לראות את אנשי הימין עומדים כאן ומדברים על ההפקרות שקורית בנגב, ומדברים על כך ש-220,000 מאזרחי הנגב, הבדואים, חיים בהפקרות גמורה, מופקרים על-ידי מדינה. אני רוצה שיעלו לכאן וידברו על אדמות הנגב, שחלקן מופקרות והופקרו על-ידי המדינה. אני רוצה שיעלו לכאן וידברו באותו להט על חוק הנגב – להסדרת ההתיישבות של הבדואים, שתקעו אותו משנת 2013, ואף אחד, אבל אף אחד, לא עושה כלום לטובת המקום הזה.

ובמקום זה אנחנו צריכים כל יום לסבול את התחרות הזאת – מי יותר לאומני, מי יותר ימני, והס מלהתנגד לחוק שמדבר על זה שזורקים חבר כנסת. אוי ואבוי למתנגדים. מייד שמים עליך תווית של עוכר ישראל. אני יוצא החוצה ובמסדרונות אומרים לי: תגיד לי, מה, אתם שמאלנים? מה, אתם מתנגדים לחוק? כן, אנחנו מתנגדים לחוק. ולא צריך להיות שמאלני כדי להתנגד לחוק רע שכזה. תודה רבה.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחבר הכנסת מאיר כהן. יעלה חבר הכנסת אוסאמה סעדי, ואחריו – אורי מקלב. אם הוא לא יהיה נוכח – חברת הכנסת ציפי לבני. אני רק אומר לחברי הכנסת שלא נוכחים כרגע באולם המליאה וצריכים לעלות: אם הם יגיעו לכאן, אני לא אאפשר להם לדבר. מי שלא נמצא באולם המליאה, לא יקבל את רשות הדיבור. ארבע דקות.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אדוני היושב-ראש, כבוד השר, חברי חברי הכנסת, עסקינן בחוק מסוכן, שבא להדיר ולגרש את חברי הכנסת הערבים מהכנסת; ככה צריך לקרוא לחוק הזה ולכנות אותו, לקרוא לילד בשמו.

ואם עסקינן בגירושים, אז זה המשך, אדוני היושב-ראש, לאותו חוק שמציעים ומקדמים בכנסת – והיה דיון בשבוע שעבר בוועדת הכנסת – בעניין גירוש של משפחות של מבצעי פיגועים לעזה ולסוריה.

מדובר במסכת חוקים מסוכנים מאוד, פוגעים אנושות במה שנשאר מהדמוקרטיה הישראלית.

מדובר בחוק מסוכן מאוד, אדוני היושב-ראש, ואין לו תקדים ואין לו אח ורע בעולם המודרני הנאור. יש מדינות רבות שיש בהן חוקים דומים שמשעים חברי כנסת, אבל רק אחרי הליכים משפטיים, אדוני היושב-ראש. ואם חבר כנסת סרח, אם חבר כנסת עשה עבירה כלשהי, אז לא הכנסת היא הטריבוטל המתאים והיא הפורום לדון ולהגיש כתב-אישום, ולנהל משפט, ולהרשיע את חבר הכנסת, ולהדיח אותו ולהרחיק אותו מהכנסת – על סמך משפט פוליטי, וחברי כנסת ישפטו אחד את השני.

אם יש הסתה או תמיכה בגזענות, בטרור, בעבירה כלשהי, המקום, אדוני היושב-ראש, ללבן את הדברים האלה הוא הגופים המשפטיים במדינת ישראל, ובראשם היועץ המשפטי לממשלה והתביעה הכללית והתובע במדינת ישראל; לא ועדת כנסת, עם כל הכבוד, ולא מליאת הכנסת. וראינו, חברי חברי הכנסת, שגוף פוליטי שהוא ועדת הבחירות המרכזית שמורכבת מנציגים של מפלגות – ראינו שכבר פסלו רשימות ומועמדים ובית-המשפט העליון קבע שמדובר בפסילה בלתי חוקתית והורה להחזיר את הרשימות ואת המועמדים.

ואני אומר לכם, אדוני השר, נפלתם על הראש עם כל הצעות החוק האלה.

אני, אוסאמה סעדי, אני מצהיר אמונים לדמוקרטיה וזכויות אדם, ואעשה כל שביכולתי כדי לעקור מן השורש תופעות של פאשיזם, גזענות והדרה, ואמשיך להיאבק נגד הכיבוש ולמען השלום, אמשיך להיאבק למען שוויון, צדק חברתי ודמוקרטיה. אני קורא לחברות ולחברי הכנסת להצטרף להצהרה זו.

(אומר דברים בשפה הערבית, להלן תרגומם: אני, אוסאמה סעדי, מצהיר אמונים לדמוקרטיה וזכויות אדם, ואעשה כל אשר ביכולתי לעקור מן השורש תופעות של פאשיזם, גזענות והדרה, ואמשיך במאבקי נגד הכיבוש ולמען השלום, הצדק החברתי והשוויון.)

היו"ר יצחק וקנין:

תודה. תודה לחבר הכנסת אוסאמה סעדי. יעלה חבר הכנסת אורי מקלב – אני חוזר ואומר: חברי כנסת שלא יהיו נוכחים באולם, לא יקבלו את רשות הדיבור – איננו; חברת הכנסת ציפי לבני – איננה; חברת הכנסת מיכל בירן – איננה; חבר הכנסת נחמן שי – איננו; חבר הכנסת איימן עודה – איננו.

טלב אבו עראר (הרשימה המשותפת):

היו"ר יצחק וקנין:

הוא איננו. חבר הכנסת מנחם אליעזר מוזס – איננו; חבר הכנסת נפתלי בנט – איננו.

קריאה:

הוא כאן.

היו"ר יצחק וקנין:

אני לא אאפשר. רבותי, זה לא יעזור לכם. אני נותן לו – אני צריך לתת לכל אלה שיבואו אחריו.

קריאה:

היו"ר יצחק וקנין:

הוא לא היה. הוא לא היה. למה אני צריך לעשות איפה ואיפה?

קריאה:

הלכתי לקרוא לו.

רויטל סויד (המחנה הציוני):

כי דיברו עליו כל הערב.

היו"ר יצחק וקנין:

בסדר, דיברו עליו כל הערב. אחד מהחברים יוותר לו. חבר הכנסת מנחם אליעזר מוזס – איננו; קסניה סבטלובה – איננה. רויטל סויד – ארבע דקות לרשותך.

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

תקלה טכנית, אדוני היושב-ראש.

רויטל סויד (המחנה הציוני):

אתה רואה, יכולת לתת לו לדבר, אני בינתיים הייתי מוצאת. אני מציעה שתעבור רק רגע אחד, אדוני היושב-ראש – תן לי למצוא כאן – – –

היו"ר יצחק וקנין:

אני מוכן, הבעיה שהבא בתור אחרייך איננו.

רויטל סויד (המחנה הציוני):

אז תן לאיימן עודה.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

תן לאיימן, תפגין חסד.

רויטל סויד (המחנה הציוני):

תן רגע לאיימן, אני אמצא את הדף.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

תפגין חסד עם איימן. דיברו עליו כל היום.

היו"ר יצחק וקנין:

הוא איננו. הרי הוא נכנס לפה ויצא.

רויטל סויד (המחנה הציוני):

לא. הוא יושב בחוץ.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

כי לא נתת לו.

יעל גרמן (יש עתיד):

הוא כאן. הוא פספס בשנייה. הוא היה פה.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

ההפרש בין ההקלטה – לא באמת, בין ההקלטה בחוץ לפה יש חמש שניות. אני גם הרבה פעמים מפספס הצבעות בגלל זה.

היו"ר יצחק וקנין:

איימן עודה.

רויטל סויד (המחנה הציוני):

הנה איימן, תן לו.

איימן עודה (הרשימה המשותפת):

תודה רבה.

יעל גרמן (יש עתיד):

לבקשת הקהל.

היו"ר יצחק וקנין:

זה לא לבקשת הקהל. אני אצטרך לעשות פה רוויזיה לכל אלה שלא היו פה. ארבע דקות לרשותך, אדוני.

איימן עודה (הרשימה המשותפת):

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת וחברות הכנסת, קודם כול, תודה רבה שנתת לי לדבר.

היו"ר יצחק וקנין:

ראיתי אותך – שנכנסת ויצאת, ואני עושה את זה לפני משורת הדין, כי היית פה ויצאת ונכנסת.

רויטל סויד (המחנה הציוני):

למה אתה לא אומר לו שביקשתי שתיתן ובינתיים אני אמצא את הדף?

היו"ר יצחק וקנין:

כולכם ביקשתם בשבילו.

רויטל סויד (המחנה הציוני):

למה אתה לא אומר לו את זה?

איימן עודה (הרשימה המשותפת):

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת וחברות הכנסת, מה לא עשו בשביל להוציא אותנו מהמשחק הפוליטי, מה לא אמרו עלינו. אחת מהאמירות, למשל, שאנחנו מתעסקים בסוגיה הפלסטינית ופוסחים על הסוגיות שלנו אנחנו. כך מנסים להסית את הציבור שלנו נגדנו; אנשים שמתעסקים יום-יום בסוגיה הפלסטינית, מקדמים התנחלויות, מחזקים צבא, מחזקים מה שנקרא "ביטחון", פוגעים באוכלוסייה הפלסטינית יום-יום, לוקחים את הכסף שלנו, כסף המסים שלנו, של כלנו, ושמים אותם בשטחים הכבושים, הם אלה שמאשימים אותנו שאנחנו פוסחים על הסוגיות שלנו ואנחנו מטפלים אך ורק בסוגיות של העם הערבי הפלסטיני.

העלו את אחוז החסימה, ביום הבחירות דיברו על "ערבים נוהרים לקלפיות" – מנסים כל הזמן בכל האמצעים למנוע מאתנו להיות מיוצגים בבית הזה. הם לא הצליחו ובבחירות האחרונות הגענו ל-13 מנדטים. אז צריך דרך מקורית, דרך מבריקה. מצאו את הדרך שחברי כנסת יכולים להדיח חברי כנסת אחרים, שאנשים מהימין יש להם את הזכות להדיח אותנו מהפרלמנט. אנחנו נבחרו העם ולא הנבחרים שלהם.

ומה הטענה? דמוקרטיה מתגוננת. מהי דמוקרטיה מתגוננת? זוהי תפיסה תיאורטית שבאה בעקבות הרפובליקה של ויימאר. אבל צריך לזכור שהייתה רפובליקה שניצח בה צורר, אויב שהוא יותר נגד האנושות כולה, שקידם פאשיזם, שכבש, קידם מלחמות, בוודאי לא מדובר על אנשים שהם שוחרי שלום, שוחרי דמוקרטיה. ומהי דמוקרטיה מתגוננת? ומהי הפגיעה הקשה ביותר בדמוקרטיה אם זה לא הכיבוש עצמו? כי עם שמשעבד עם אחר אינו יכול להיות עם חופשי. מהי הדמוקרטיה המתגוננת? מהי הפגיעה העיקרית בדמוקרטיה הישראלית? מהו החור השחור? הוא האפליה נגד האוכלוסייה הערבית.

לכן, יש שיח פוליטי; יש אנשים שמאמינים בדרך הזו שדיברתי עליה עכשיו, ויש אנשים שמאמינים בדרך אחרת. אז מנהלים פרלמנט, מדברים בפרלמנט, מנהלים שיח, אבל לא מחליטים להדיח קבוצה אחרת.

אז אני קורא לימין, אומר להם: מי שמך, מי נתן לך את הזכות הזו? הציבור בחר בנו, הוא עוד ימשיך לבחור בנו.

לכן אני רוצה להגיד, לא רק לחברים באופוזיציה, אני רוצה לפנות אליך, אדוני השר גלנט.

היו"ר יצחק וקנין:

נשארו לך 11 שניות, שבע שניות.

איימן עודה (הרשימה המשותפת):

אני רוצה לפנות אליך, אני רוצה לפנות לח"כים החרדים ולהגיד להם שעכשיו זה אנחנו, אבל בעוד שנה או כמה שנים זה יגיע לאנשים אחרים. יש אנשים, ראש הממשלה בעיקר – –

היו"ר יצחק וקנין:

תודה, אדוני.

איימן עודה (הרשימה המשותפת):

– – רוצה פרלמנט על טהרת היהודים, כי הוא מחפש רוב של 51% מהיהודים. במידה שאנחנו נהיה לגיטימיים הוא יצטרך לשכנע יותר מ-65% – –

היו"ר יצחק וקנין:

תודה.

איימן עודה (הרשימה המשותפת):

– – מהיהודים. לכן הוא בדרך הזו רוצה לשמור על כיסאו. לכן אני קורא לחברי הבית להדיח את חוק ההדחה. תודה.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחבר הכנסת איימן עודה. אחריו – חברת הכנסת רויטל סויד, ואחריה – חברת הכנסת מירב בן ארי, ואם היא לא תהיה באולם המליאה – חבר הכנסת עיסאווי פריג', ואחריו – מיכאל אורן. אני אקרא את שאר השמות: קארין אלהרר בדרך, יחיאל בר – שתדעו שאתם בדרך לפה. וחברת הכנסת ציפי לבני, לפי בקשת הסיעה, תדבר במקום יוסי יונה.

ציפי לבני (המחנה הציוני):

תודה רבה.

היו"ר יצחק וקנין:

אוקיי. שלוש – ארבע דקות.

רויטל סויד (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, חברי חברי הכנסת, אני עומדת כאן הערב, וזה אחרי הרבה מאוד דיונים בוועדת חוקה, הרבה מאוד דיונים טעונים ואמוציונליים בוועדת חוקה, ואני מתקשה להאמין שהחוק הזה, החוק הלא-דמוקרטי הזה, החוק הבעייתי הזה, הגיע לדין במליאת הכנסת, כנסת ישראל.

חוק שהיועץ המשפטי לממשלה במדינת ישראל אביחי מנדלבלט אמר כמה הוא בעייתי וכמה יש לנקוט בו משנה זהירות – ומי שקורא היטב את התגובה של מנדלבלט מבין שזה חוק שאסור שיחוקק; חוק שהיועצת המשפטית של ועדת החוקה, עורכת-דין קוגוט, גם היא בשפתה אמרה כמה החוק הזה בעייתי; חוק שאין אף יועץ משפטי – לא בכנסת ולא בממשלה – שאומר ותומך בו; חוק שרק לפני כמה ימים, תשימו לב, חבר הכנסת בצלאל סמוטריץ צייץ: הדחתו של חבר הפרלמנט המצרי מאפשרת לנו להביט במראה ולראות עד כמה מכוער חוק ההדחה שראש הממשלה מקדם. מה שמתאים למצרים לא מתאים לנו. בצלאל סמוטריץ, הסמן הימני של הכנסת הזו, רואה בחוק הזה, אדוני ראש הממשלה, חוק מכוער שאתה מקדם. ומה שמתאים למצרים לא מתאים לנו. מצרים ואנחנו.

אבל היום, עוד מעט, בלי להבין מאיפה, יבואו חברי הכנסת של הקואליציה ויצביעו בעד החוק. בעד חוק שנותן כוח לנבחרי ציבור לעשות סיכול ממוקד, סיכול פוליטי; חוק שיאפשר לחברי כנסת להתעמר בחברי כנסת אחרים. איך עמד פה חבר הכנסת סלומינסקי, יושב-ראש ועדת החוקה, הוא אמר: 90 ח"כים – עד שיגיעו 90 ח"כים שיצביעו בעד להדיח חבר כנסת. נכון, הוא צודק, זה כמעט לא יקרה, אבל ב-61 ח"כים יוכלו לקחת חבר כנסת, להעביר אותו 21 יום עד הדין הזה, ואחר כך דיון בוועדת הכנסת, ואחר כך להשעות אותו, ואחר כך הוא יצטרך לרוץ ולהגיש עררים. חודשיים ימים, חבר הכנסת הזה, יתעמרו בו אך ורק משיקולים פוליטיים.

אני שואלת, באמת אני רוצה לדעת – "הערבים נוהרים בהמוניהם" זה בעיני הסתה, זו הסתה לגזענות, אחת העילות. תהיה הסתה לגזענות שיהיה לגביה רוב של 61 ח"כים, ואז אפשר יהיה להפעיל את חוק ההדחה. אבל הסתה מסוג אחר, שלא יהיה לגביה רוב של 61, אז אי-אפשר

יהיה? זאת אומרת, זה חוק פוליטי לחלוטין, שיבחר איזו הסתה הוא רוצה להדיח ואיזו הסתה הוא איננו מדיח.

איך אנחנו מגיעים למצב הזה? ויש פתרון. כי גם אני לא רוצה, לא רוצה בכנסת ישראל חברי כנסת שחותרים תחת קיומה של מדינה יהודית ודמוקרטית, שמסיתים לגזענות, שבעד ארגוני טרור או טרור של יחידים. גם אני לא רוצה את זה בכנסת פה. ואפשר גם להדיח חברי כנסת – –

היו"ר יצחק וקנין:

תודה.

רויטל סויד (המחנה הציוני):

– – בתקופת כהונתם. פשוט, בהבדל אחד – אם ועדת החוקה תשב, ובמקום שנבחרו הציבור ידיחו נבחרו ציבור אחרים – –

היו"ר יצחק וקנין:

משפט אחרון.

רויטל סויד (המחנה הציוני):

– – בית-המשפט יקבל את הכוח הזה, לא רק בתקופת בחירות, אלא גם תוך כדי כהונת חבר הכנסת. בדיוק את אותו סעיף, את אותו הכוח, את אותן עילות של סעיף 7א – –

היו"ר יצחק וקנין:

משפט אחרון.

רויטל סויד (המחנה הציוני):

– – להעביר לבית-המשפט. כי עם כל הכבוד, נבחרו הציבור, לא שמעתי שהם עברו קורס הכשרה לשופטים שיכולים להדיח חברי כנסת אחרים.

אז אני מבקשת מחברי היום, ובפרט מחבר הכנסת סמוטריץ וחברי סיעתו, כי אתם הבאים

בתור – –

היו"ר יצחק וקנין:

תודה.

רויטל סויד (המחנה הציוני):

— — כי יבוא יום ותבוא פה קבוצה של חברי כנסת שיחליטו שמי שלא מגנה את מלכות ישראל ומי שתומך בנוער הגבעות — —

היו"ר יצחק וקנין:

גברתי.

רויטל סויד (המחנה הציוני):

— — גם דינו להיות מודח מהכנסת — —

היו"ר יצחק וקנין:

תודה. תודה.

רויטל סויד (המחנה הציוני):

— — ואז מה תגידו על החוק הזה? תודה.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחברת הכנסת רויטל סויד. חברת הכנסת מירב בן ארי – איננה. חבר הכנסת עיסאווי פריג', ואחריו – מיכאל אורן. אם הוא לא יהיה – קארין אלהרר. מיכאל אורן פה, עם הטלפון על האוזן, ממש מסודר. ארבע דקות.

עיסאווי פריג' (מרצ):

אדוני היושב-ראש, מכובדי השר, חבר הכנסת פרי ביקש שאני אדבר בקול שקט ונמוך. בסדר, אני קיבלתי את בקשתך ואפעל בהתאם. בסדר?

יעקב פרי (יש עתיד):

עיסאווי פריג' (מרצ):

מונחת כאן, חברים, בפנינו, הצעת חוק – הצעת חוק, בוא נגיד, לבוא לרצות את ההמונים, לפעול לפי רוח הציבור. אז אני אומר שראש הממשלה – ומניחים הצעת חוק מלחמה בטרור, הצעת חוק שמיועדת לפעול נגד מי שתומך בטרור.

יעל גרמן (יש עתיד):

אבל שנשמע, עיסאווי.

עיסאווי פריג' (מרצ):

איך?

יעל גרמן (יש עתיד):

אבל שנשמע.

עיסאווי פריג' (מרצ):

אה, שתשמעו, כן. אז אני שואל, מי בעד טרור בבית הזה? אני שואל, מי בעד טרור בבית הזה? אבל אם כבר מניחים הצעת חוק כזו, אז בוא על הדרך ננקה את כל הזוהמה שהייתה בחקיקה בשנה האחרונה. גם נשים חוק נגד תומכי רצח, והמקרה שהיה לנו בחברון, שמענו מצעד של שרים וחברי כנסת ופוליטיקאים שמהללים את הרצח הזה, מהללים אותו. וזה התחיל משר החינוך, התחיל משר החינוך ומסמוטריץ' שמתגאה במוסריות של הפעולה של אל החושך שראינו בחברון. יש אנשים שמתגאים ברצח – גם דינם לא להיות בבית הזה. גם דינם לא להיות בבית הזה. בוא ננקה את הזוהמה הזאת, זוהמה אנטי-דמוקרטית, זוהמה של חקיקה שלא מוסיפה כלום לבית הזה.

אבל מה התבשרנו? שיש ענף יצוא חדש במדינת ישראל, שהכריזה עליו שרת המשפטים – יצוא חקיקה: מלחמה בטרור במשטר דמוקרטי. איזה יצוא, איזה יפה, ושמענו והתבשרנו ששר המשפטים הצרפתי אמור לבקר כדי ללמוד על החקיקה, ועל הדרך אמורים לתת לו את החוק הזה,

שיישם את זה בפרלמנט הצרפתי. אז welcome, שרת המשפטים מייצאת חקיקה של מלחמה בטרור; ענף חדש במדינת ישראל קם לו – יצוא חקיקה. אני חושב שזה לא מוסיף כלום, רבותי.

אני שואל אותך, אדוני היושב-ראש, למה אני צריך אופוזיציה אם אני יכול לסלק אותה? אני לא מודאג מעצמי או מחברי הכנסת הערבים. בסדר, אין חברי כנסת ערבים בכנסת. הלאה, מה יהיה הלאה? מה הצעד הבא? אני דואג לחברים היהודים שחושבים כמוני. מעצמי אני לא מודאג. אני לא מודאג, אני יודע איפה אני נמצא. אני דואג ליהודים שחושבים כמוני, כי עכשיו אני, ומחר התור שלהם, כי אין לזה גבול. אין לזה גבול, כששר חינוך, שאמון על ערכים ועל המוסר שצריך להעביר לילדים שלנו, עומד כאן ועושה מרוצח גיבור.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

מזה אני מודאג. אני מודאג מהאווירה, כי החייל – –

היו"ר יצחק וקנין:

תודה, אדוני.

עיסאווי פריג' (מרצ):

– – שראינו בסרטון, אדוני, הוא פעל ברוח העם, והסקר בערוץ 2 מראה לנו את הזוועה ואת האיום שמחכים לנו בדרך. אז לחברי היהודים, שאני ממש מזדהה אתם – –

היו"ר יצחק וקנין:

תודה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

– – אומר להם: תתעוררו, חברים. אני אסתדר; אתם – תיזהרו.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחבר הכנסת עיסאווי פריג'. חבר הכנסת מיכאל אורן, שלוש דקות, ואחריו – קארין אלהרר. אם היא לא תהיה נוכחת – חבר הכנסת – – –

קארין אלהרר (יש עתיד):

אני כאן, אני כאן.

היו"ר יצחק וקנין:

או, סליחה.

קריאה:

ארבע דקות, לא?

היו"ר יצחק וקנין:

האופוזיציה – ארבע, הקואליציה – שלוש.

מיכאל אורן (כולנו):

כבוד היושב-ראש, תודה, חברי וחברותי חברי הכנסת, בעצם אני מפנה את דברי לאלה שמתנגדים לחוק, ואומר לכם בראש ובראשונה שאני חלום הבלהות שלכם, משום שאני בא מרקע מסוים, התחנכתי בדמוקרטיה הוותיקה והגדולה בעולם, התחנכתי על ערכים דמוקרטיים וליברליים ואני מגדיר עצמי אדם ליברל ומסור לערכים דמוקרטיים – ואני תומך בחוק.

אני תומך בחוק משום שאני יודע שדמוקרטיה זה לא איזה רעיון מופשט, דבר שמרחף אי-שם באוויר. הדמוקרטיה מושתתת – מושתתת קודם כול על ריבונות, על מדינה; והמדינה מושתתת והריבונות מושתתת על נאמנות, נאמנות בסיסית; ובלי נאמנות בסיסית אין ריבונות, אין מדינה, ולכן אין דמוקרטיה – אין דמוקרטיה. נכון שדמוקרטיה נבחנת במידה שהיא שומרת על הזכויות של המיעוט, ולא דווקא על הזכויות של הרוב, אבל היא גם מושתתת על ההנחה וההשערה שהיא לא תומכת במיעוט התומך ברצח של הרוב. זה סותר את קווי היסוד של הדמוקרטיה הבסיסית.

אני מרבה להשתמש בדוגמה – תסלחו לי שאני משתמש בזה עוד פעם נוספת – שבאנגליה חיים כרבע מיליון יהודים, ואין להם שום בעיה להצדיע לדגל שחרות עליו לא רק צלב אחד אלא שלושה צלבים; אין להם בעיה לשיר המנון למלכת אנגליה, שהיא גם יושבת-ראש הכנסייה האנגליקנית; ואין להם שום בעיה לא רק להצדיע ולשיר, אלא גם להילחם ולפעמים גם להקריב עצמם למען הדגל הזה ולמען ההמנון הזה.

מיקי רוזנטל (המחנה הציוני):

אבל באנגליה חברי פרלמנט לא יכולים להרחיק חבר פרלמנט. רק בית-המשפט.

מיכאל אורן (כולנו):

חכה, חכה. עם כל הכבוד לדמוקרטיה הבריטית, יש דמוקרטיה יותר ותיקה, יש דמוקרטיה אמריקנית – – –

מיקי רוזנטל (המחנה הציוני):

חברי הפרלמנט לא יכולים להרחיק. אם כבר אתה מדבר על אנגליה.

מיכאל אורן (כולנו):

יש דמוקרטיה אמריקנית, והדמוקרטיה האמריקנית מבוססת על מסמך שנקרא החוקה האמריקנית מ-1789. סעיף 1.5 של החוק האמריקני מאפשר לקונגרס לא להשעות אלא להדיח חבר כנסת ברוב של שני-שלישים של חברי הקונגרס האמריקני, בגין התנהגות בלתי הולמת – לא בלתי חוקית, בלתי הולמת. החוק הזה הופעל לא פחות מ-20 פעם בהיסטוריה האמריקנית, הכי הרבה – הכי הרבה – על-ידי הנשיא האמריקני הכי מוערך, אברהם לינקולן, שהוא עצמו אמר שדמוקרטיה איננה מתכוננת להתאבדות לאומית. אתה יכול להסכים עם זה?

מיקי רוזנטל (המחנה הציוני):

מתי החוק הופעל פעם אחרונה?

מיכאל אורן (כולנו):

ב-2006. לא בהיסטוריה העתיקה.

מיקי רוזנטל (המחנה הציוני):

ומה היה המעשה?

מיכאל אורן (כולנו):

המעשה היה משהו קשור – לא פלילי – משהו עם ריח לא טוב של מעילה. אבל ודאי – –

היו"ר יצחק וקנין:

אם אפשר לסכם.

מיכאל אורן (כולנו):

– – אם חבר קונגרס היום היה תומך בטרור, היה תומך ב"אל-קאעידה", היה הולך לשבת עם הורים של מחבלים שנהרגו בקרב ולהביע תנחומים שם – לא רק שלא היו יושבים בקונגרס, היו יושבים במקום אחר, שנקרא בית-כלא.

מיקי רוזנטל (המחנה הציוני):

אני מסכים אתך, אבל לא אנחנו.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחבר הכנסת מייקל אורן. תעלה חברת הכנסת קארין אלהרר, ואחריה – חבר הכנסת יחיאל חיליק בר.

קארין אלהרר (יש עתיד):

אדוני היושב-ראש, תודה רבה, שרים נכבדים, חברות וחברי הכנסת, אני אגיד לכם, כשאני רואה את הצעת החוק הזאת, שאנחנו דנים בה היום, לצערי, אני רואה לנגד עיני איזשהו מסך ערפל שממשלת ישראל מנסה לשים על הדיונים כאן בכנסת. במקום שנתעסק בעיקר – במקום שנתעסק בענייני חברה, בענייני כלכלה, במקום שנתעסק באמת בביטחון של מדינת ישראל, במה אנחנו מתעסקים? בחוק אנטי-דמוקרטי, שבא לקחת את הבחירות הדמוקרטיות, שעדיין מתקיימות במדינת ישראל, ופשוט לרמוס אותן ברגל גסה; להגיד: אוקיי, היו בחירות, העם אמר את דברו – זה הרי מה שכל הזמן ממשלת הימין אומרת: העם אמר את דברו, למה אתם מתערבים לנו? העם אמר את

דברו. אז אם העם אמר את דברו כשאתם בשלטון, זה כולל גם את המפלגות שנבחרו בבחירות דמוקרטיות, גם מפלגות שהן לא לרוחכם.

אני רוצה לומר, אדוני השר: אני סולדת מהאמירות שנאמרו על-ידי חברי הכנסת של בל"ד, אני סולדת מדקת הדומייה שהם עמדו לזכר – במירכאות – המרצחים המתועבים. אבל מה מכאן ועד לפסול חברי כנסת שנבחרו בבחירות דמוקרטיות בישראל? מה בין זה לזה?

עכשיו אני אגיד לכם מה ההרגשה שלי, אדוני היושב-ראש. להרגשתי, מה שממשלת ישראל מכוונת אליו זה שהחוק הזה יעבור בכנסת, ואז יקרה הדבר הבא המתבקש: יוגש בג"ץ. כולם מתכוננים לבג"ץ. שמעתי שהיועץ המשפטי של הכנסת אפילו אמר שרצוי שהחוק הזה יעבור ברוב של 61. למה? כדי שנוכל להגן על ההחלטה הזאת בבג"ץ.

עכשיו אני אעשה לכם ספילר: בג"ץ כנראה יאמר שזה חוק לא חוקתי. ואז, מה יקרה? נשמע את השר יריב לויין אומר שהשופטים בישראל לא ראויים; אנחנו נשמע את חברי הכנסת שאומרים שאלה החלטות מטופשות של בית-המשפט, ונשמע את כל הדברים המכוערים, הלא-דמוקרטיים, שנאמרים על בית-המשפט העליון. אם זאת הכוונה של הממשלה, תבואו ותגידו אותה upfront, אל תתחבאו מאחורי חוקים מטופשים.

זה חוק מטופש, אין לו שום בסיס, הוא לא דמוקרטי, הוא חוק שנועד לעשות חיסולים. למה זה טוב? באמת, למה זה טוב? היום אלה לא מוצאים חן בעינינו, ומחר אחרים. זה מה שנהיה מכנסת ישראל? עד מתי אנחנו נמשיך עם האיוולת הזאת? עד מתי אנחנו נגיד שאנחנו לא יודעים להתמודד עם המציאות, אז בואו ניצר איזו מציאות מדומיינת מקבילה? תודה.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחברת הכנסת קארין אלהרר. יעלה חבר הכנסת יחיאל חיליק בר, ואחריו – חבר הכנסת עמר בר-לב. כבודו מסתכל עלי. אני מבין, אבל הפסדתם את התור.

ציפי לבני (המחנה הציוני):

רגע, הם לא שינו?

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

נחמן, תבוא בזמן בפעם הבאה.

היו"ר יצחק וקנין:

ארבע דקות, חברים.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש – – –

היו"ר יצחק וקנין:

אתם את כל המפלגה הזזתם – אחד את השני החלפתם.

קריאה:

כל הזמן זזים.

היו"ר יצחק וקנין:

זזים, זזים, עולים, יורדים, כל פעם מתחלפים. אני לא יודע אם זה אפשרי.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש, חברי וחברותי לכנסת, הזכות לבחור ולהיבחר היא זכות יסוד חוקתית במשטר דמוקרטי, והבטחת קיומו של משטר דמוקרטי תלויה בזכויות הפרט באותו משטר. נבחרי הציבור פה בישראל נבחרים על-ידי העם, ולכן נבחרי הציבור צריכים להיות מפוטרים, אם בכלל, רק על-ידי העם. וגם אם לא מוצא חן בעיני כמה אנשים שיש פה נציגות למגזר הערבי, וזה בסדר שזה לא מוצא חן, אתם, באופן אבסורדי אגב, אותה ממשלה שרוצה להיפטר מחברי כנסת ערבים מובילה מדיניות שגם תוביל אותנו בסוף למדינה דו-לאומית, שבה הם לא יהיו 20%, הם יהיו 50% ו-60%. אתה יודע את זה, מייקל. מה תעשו אז, כשהם יהיו רוב? הרי ללכת באומץ להיפרדות מהפלסטינים, לגירושין מהפלסטינים ולא לחתונה קתולית אתם – אין לכם את האומץ הזה. אז היום, בוא נדיח את חברי הכנסת הערבים מפה, מתוך הכנסת, ולא ניתן לעם לומר את דברו. כמה זה קל.

גם בעיני יש אנשים בציבור הישראלי שאני ממש לא אוהב והם ממש לא מוצאים חן בעיני: אני לא אוהב גזענים, אני לא אוהב מסיתים, אני לא אוהב בריוני רשת, אני לא אוהב אנשים אלימים, אני לא אוהב אנסים – אני לא יכול להיפטר מהם – – –

זהבה גלאון (מרצ):

אז את מי אתה אוהב?

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

אני אוהב הרבה אחרים. גם אותך. אני לא יכול להיפטר מהם, אני צריך להתמודד עם האנשים האלה לפי חוק. ואנחנו פה לא מתמודדים אתם, אנחנו בוחרים את הדרך הקלה: להיפטר מהם, להעלים אותם, לא לשמוע את קולם. וכך בדיוק מתחילים משטרים חשוכים. כך תמיד התחילו.

גם אותי מרתיחות לפעמים התבטאויות של חנין זועבי, גם לי לפעמים באמת בא שהיא תרסן את הפה שלה ושאולי היא לא תהיה בכנסת. אגב, תמכנו בזה שהיא לא תוכל להתמודד, ובית-המשפט העליון ביטל את זה, כמו שהוא כנראה יבטל את החוק הזה. ולכם בממשלה, ברוך השם, יש ניסיון בביטולי חוקים, או במתווים שבית-המשפט העליון מבטל. אבל גם אם היא מרתיחה אותי, המדינה הזאת נותנת לנו סעדים להתמודד אתה, גם ככנסת וגם בחקיקה. והפתרון שלכם הוא לא פתרון דמוקרטי, גם אם לפעמים זה מאוד נוח, וגם אם לפעמים זה מוצא חן בעיני.

מדובר בתהליך – וחשוב שאזרחי ישראל ידעו את זה – שהוא נטו פוליטי, שהוא פותח פתח לבקשת השעיה על בסיס פוליטי. ואני רוצה לגלות לכם סוד שבטח תגלו בעתיד: היום תדיחו ערבים, ומחר זה יהיה חרדים, כי הציבור החילוני – גם את זה אנחנו זוכרים, לא היה בא להם על החרדים, שאולי לא בדיוק משרתים בצה"ל וכו'. אתה זוכר איזו הסתה הייתה נגד חרדים. ועמדנו פה והגנו על החרדים. אז מחר ידיחו חרדים. ומחרתיים ידיחו שמאלנים, כי – למה? לא כיף להיות שמאלנים. אבל אחרי מחרתיים ידיחו מתנחלים, כי פתאום הם יהפכו לאיזה מיעוט שלא מאפשר לנו לחיות פה כמו שאנחנו רוצים או לפזר תקציבים כמו שאנחנו רוצים. ומה יקרה אם נמשיך ונמשיך להדיח כל פעם מיעוט?

ואתם יודעים מה? ואומר את זה גם לך, חברי עודד פורר.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

פורר.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

פורר. פגיעה בקבוצות מיעוט, שעריצות הרוב מנצלת את הכוח שלה, זה משהו שעשו ליהודים שחיו כמיעוטים במשך שנים. וגם אם חנין זועבי מרתיחה לי את הדם, ולא בא לי לשמוע אותה לפעמים, אני רוצה להוכיח לה דווקא שהפרלמנט של העם היהודי ישמור על הזכויות שלה – –

היו"ר יצחק וקנין:

תודה, אדוני.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

– – כי אנחנו גדולים ממה שעשו אויבינו ועריצינו לנו בעבר. ודווקא אנחנו כיהודים צריכים לדעת להתמודד עם המיעוטים, כי כל חיינו וכל הדורות כמעט חיינו בתור מיעוטים.

ולכן החוק הזה – אני מסיים, אדוני היושב-ראש – הוא חוק – – –

עודד פורר (ישראל ביתנו):

בשום מקום שהיינו לא תמכנו בטרור ובטרוריסטים.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה, אדוני.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

חד-משמעית לא.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

בשום מקום. מעולם.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה. נא לא לנהל ויכוח.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

אבל זה בדיוק למה אנחנו צריכים להגיד להם: – –

היו"ר יצחק וקנין:

הסתיים הדיון.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

– – אנחנו לא כמוכם, אנחנו לא כמו עריצות הרוב של פעם, נדע להתמודד אתכם בסעדים החוקיים, שאתה יודע שכבר קיימים במדינת ישראל.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה, אדוני.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

ונהיה נדיבים מכם, ונוכיח לכם שאנחנו לא כמוכם.

החוק הזה הוא לא רק לא דמוקרטי, הוא גם לא יהודי. בוא נהיה אמיצים ונתמודד אתם בהרבה דרכים אחרות – לא בזה שנדיח אותם באופן לא דמוקרטי ולא יהודי מקרבנו. תודה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחבר הכנסת יחיאל חיליק בר. יעלה חבר הכנסת עמר בר-לב, ואחריו – ציפי לבני. ארבע דקות.

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש, שמעתי כאן בתחילת הדיון את חבר הכנסת סלומינסקי מסביר את החוק. הוא מסביר ומסביר, ובשלב מסוים ממש הרגשתי שהוא מתנצל. הוא אומר: תראו כמה קשה יהיה להעביר – ליישם את החוק הזה. והוא מספר שצריך לפחות 61 חברי כנסת, ואז הוא מספר שיושב-ראש המשכן, חבר הכנסת אדלשטיין, ביקש ממנו שזה יעלה ל-70 בין הקריאה הראשונה לשנייה.

ואחרי זה, בשביל לממש אותו, צריך 90. ממש התנצל והסביר כמה קשה יהיה ליישם את החוק הזה. ואני שואל: בואו רגע נעלה, מה שנקרא, ל-60,000 רגל, ובואו רגע נסתכל, כי מרוב עצים לא רואים את היער.

נחמן שי (המחנה הציוני):

30,000 – 60,000 זה גבוה מדי.

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

ומ-60,000 רגל – – –

נחמן שי (המחנה הציוני):

לא רואים כלום.

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

רואים, רואים. תאמין לי, הייתי שם פעם. מ-60,000 רגל רואים את הדמוקרטיה ואת הדמוקרטיה הישראלית. והדמוקרטיה הישראלית, כמו כל דמוקרטיה, בסופו של דבר, ובתחילתו של דבר ובסופו של דבר, אזרחי המדינה הם אלה שקובעים בה מי יהיו נבחרים. לא נבחרים העם הם אלה שקובעים מי יהיו נבחרים העם, זה העם קובע. זה בסיסה של הדמוקרטיה.

ושמענו קודם בתשובה להצעות האי-אמון את השר יריב לוין, שמסביר שלדעתו הוא גם צריך לשנות את בית-המשפט העליון. זאת אומרת, בכלל הנבחרים, הם גם ישנו את בית-המשפט העליון, הם יחליטו מי יהיו השופטים, הם יהיו גם הרשות המבצעת כמובן. וכמובן, במסגרת הפעולה הזאת, גם הכנסת תוכל להדיר חברי כנסת משורותיה.

יש אמירה – כפי שאתם יודעים, מאז ומתמיד הייתי באופוזיציה, לפחות בשתי הכנסות האחרונות, אבל יש אמירה של כאלה שהיו בממשלה, שהממשלה היא מצוינת, יש רק בעיה עם העם. יש בעיה עם העם. והעם במדינת ישראל הוא זה שבוחר את נבחריו. ככה זה היה וככה זה צריך להיות, למרות שזה לא תמיד מוצא חן בעיני, כמו שחברי קודם, חבר הכנסת בר, אמר, שאם זה היה תלוי בו, לא בטוח שהיה בוחר את כל ה-120, נכון? אותו דבר גם אני.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

יש לי רשימה שלא.

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

יש לי רשימה. אבל מה לעשות, יש לנו רק פתק אחד. כל אזרח שווה זכויות, יש לו רק פתק אחד, ובחרים את הנבחרים. ולכן הכנסת לא יכולה לומר: לא מתאים לנו מה שהעם בחר, אנחנו יודעים יותר טוב מה טוב לעם, ואנחנו נשנה את החלטת העם.

לכן, בלי כל קשר למי יועד החוק הזה – אנחנו יודעים שבמקור זה יועד כנגד חברי הכנסת הערבים, ובהחלט יש לי ביקורת קשה עליהם – אבל ראינו מה קרה בכנסת הקודמת, כשרצו להעלות את אחוז החסימה. דרך אגב, למרות שהייתי באופוזיציה, אני אישית הייתי בעד העלאת אחוז החסימה. אבל בסופו של דבר זה בוודאי לא פגע באותם חברי כנסת שכוונת המחוקק הייתה לפגוע בהם. וזה מה שעלול לקרות כאן.

לכן אני מאוד מאוד מבקש – –

היו"ר יצחק וקנין:

תודה.

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

– – גם מחברי הקואליציה וגם ממך, היושב-ראש, אני יודע שאתה בן-אדם ישר והגון, להצביע נגד החוק הזה. תודה רבה.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחבר הכנסת עמר בר-לב. תעלה חברת הכנסת ציפי לבני, ואחריה – חברת הכנסת איילת נחמיאס ורבין. אם לא תהיה – יוסי יונה.

ציפי לבני (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, החוק שאנחנו מתבקשים להצביע עליו עכשיו הוא עוד חוק בסדרת חוקי השנאה והפחד. את זרעי השנאה זרע ראש ממשלת ישראל עוד במערכת הבחירות, ולצד, לעומת הפתגם "זרע רוח וקצר סופה", הוא זרע שנאה וקצר קולות. הערבים נהרו לקלפיות, ועמותות השמאל, לדבריו, מימנו אותם על-ידי ממשלות זרות.

אז עכשיו הוא פותר את הבעיה דרך אותה חקיקה בלתי נסבלת, שאחד מהחוקים שנמצאים כאן היום זה "הערבים נהרו לקלפיות והצביעו, אז נעיף את הנציגים שלהם מהכנסת"; חוקי עמותות – כבר היו לנו כמה ועוד אחד בדרך; ממשלות זרות – ממילא הוא הופך את ידידותיה של מדינת ישראל לאויב. ועל כל חוק יהיה טיעון. אבל כמו בציור, כשהיינו ילדים ומציירים ציור, קו בין נקודות, מתגלה פרצוף, והפרצוף הזה הוא פנים מכוערות, לא של מדינת ישראל, אלא של הממשלה הזאת שמביאה את החוקים האלה.

ובימים האחרונים אנחנו רואים על הכוונת את צה"ל, צבא ההגנה לישראל. צה"ל, הצבא שאליו אנחנו שולחים את ילדינו בחשש גדול, בתקווה גדולה שיחזרו בריאים ושלמים ובאמונה עמוקה שבצבא הם יממשו את אותם ערכים שאנחנו מחנכים אותם על-פיהם, וכשהם לובשים את המדים הם לא מורידים את הערכים האלה. וכשאנחנו מדברים על זה שכל הורה או כל אם יודעים שהמפקדים ראויים לכך, זה גם מבחינת הערכים שלהם.

אני לא הולכת לדבר על החייל, ושאלתי אחד כאן לא יתחיל לדבר כאילו על החייל, כי מה שצץ כאן זה לא סיפור שראינו בטלוויזיה ומשפט כזה או אחר – הוא יזכה והוא זכאי למשפט הוגן – צפה כאן, כשהדלת הזאת נפתחה, תיבת פנדורה, שבה מתברר שהוויכוח הוא בכלל לא מה עשה אותו חייל, אלא יש שם כאלה שמראש מבקשים – לא שיזכה למשפט, אלא שיקבל חנינה; ויש כאן כאלה שבכלל מטילים ספק ורוצים לשנות את הערכים שלפיהם פועל צה"ל. ומדינת ישראל לא תהיה מדינה שיש בה שני צבאות – צבא הגנה לישראל וצבא "הצל" ומרזל וכל החבורה הזאת.

אנחנו צריכים לפעול נגד אותם פוליטיקאים שבמסווה של גיבוי לצה"ל פוגעים בו, ואנחנו צריכים לגנות אותם על מה שהם עושים. וכל אלה שמתהדרים בזה שהם מגינים על חיילי צה"ל, באותה נשימה פוגעים בשכפ"ץ הגדול ביותר שיש לכל אחד מהחיילים והקצינים כשהוא נוסע לחו"ל, וזה בג"ץ. כי זה לא שייך, תאמינו לי, בכלל, למתווה הגז, זה בכלל לא הסיפור. זאת אג'נדה של הממשלה הזאת, לחרב את בג"ץ ואת שומרי הסף, כי זה לא נוח להם.

משילות זה לא שלטון יחיד של ממשלה; דמוקרטיה זה שלטון העם ולא שלטון יחיד של ראש ממשלה שעושה מה בראש שלו. ואם הם לא שמים לב שהם חוצים את הקווים האדומים, טוב שיש בג"ץ שמורה להם איפה הקווים האדומים האלה, ועליו אנחנו נגן. כי כשחיילי צה"ל נמצאים בחוץ אני זאת שאומרת שמערכת המשפט בישראל היא מספיק טובה כדי שאתן, אומות העולם, לא תתערבו לנו. וכל זה נובע מחולשה, מחוסר היכולת להתמודד עם הטרור. אבל אם נאשר את הכול, אם נאשר את החוק הזה –

היו"ר יצחק וקנין:

תודה.

ציפי לבני (המחנה הציוני):

– – ונפסול את העמותות ונחרב את בג"ץ, האם גרם אחד של ביטחון יוסף למדינת ישראל?
רק תיהרס מדינת ישראל.

אני אומרת לממשלה הזאת: מי שחלש כאן זה אתם. אנחנו החזקים בסיפור הזה, חזקים
בערכים שלנו.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחברת הכנסת ציפי לבני. יעלה חבר הכנסת יוסי יונה. ואחריו – חבר הכנסת זוהיר
בהלול. איילת איננה – חברת הכנסת איילת נחמיאס ורבין הפסידה את תורה.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש, נראה שהצעת החוק הזו, בעצם ביסודה קיימת איזושהי אי-הבנה עמוקה
של הדמוקרטיה למעשה. כאשר התכנים אינם מוצאים חן בעיני הרוב, הרי שהרוב מבקש לפסול
מפלגות ומועמדים שנושאים בקול את התכנים הללו. אנחנו רוצים לומר – אני מתאר לעצמי שזו
העמדה של רוב חברות וחברי הכנסת שמתנגדים להצעת החוק הזו – שאנחנו עושים הבחנה בין
התכנים לבין זכותם של האנשים לבטא את התכנים, בין התכנים, שאנחנו אוהבים או לא אוהבים,
לבין זכותם של האנשים – – –

היו"ר יצחק וקנין:

אדוני, רק דקה. אם אני נותן לך אני צריך לתת לכולם.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

– – –

יוסי יונה (המחנה הציוני):

מקבלת את הדין?

היו"ר יצחק וקנין:

אם אחד החברים שלך, איתן ברושי או איציק שמולי, לא יהיו, אני יכול לאפשר; אם הם לא יהיו פה, ולא – – –

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

לא, לא.

היו"ר יצחק וקנין:

גם ככה עשיתם לי החלפה ברשימה היום. זה משהו מיוחד, המחנה הציוני.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

אני מקבלת את הדין בהכנעה.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש, אני חוזר ואומר, ההבחנה המוטעית הזו בין התכנים, אם אנחנו אוהבים אותם או לא אוהבים אותם, לבין זכותם של האנשים לבטא אותם, היא בעצם יסוד מרכזי ועמוק של הדמוקרטיה.

ראשי ממשלת ישראל, ובמיוחד ראש ממשלת ישראל הנוכחי נוהג להתגאות בכך, לחזור ולומר שישראל היא הדמוקרטיה היחידה במזרח התיכון. והנה, ראש הממשלה, או לפחות בהנחייתו, כל פעם, כל יום, מדי שבוע, מביא לבאי הבית עוד החלטה שמכרסמת באופי הדמוקרטי של המדינה שלנו. והנה, תמיד זה בא בטענה שהדמוקרטיה היא מתגוננת – דמוקרטיה מתגוננת חייבת להגן על האופי הדמוקרטי שלה, אבל מרוב התגוננות אנחנו בסופו של דבר נמצא את עצמנו ללא דמוקרטיה, אדוני היושב-ראש. ואנחנו יודעים למעשה מהיכן נובעות היוזמות שהייתי מכנה אותן יוזמות הזויות: מדינת ישראל, המדינה שלנו, אנחנו, נמצאים במצוקה, והשלטון נמצא במצוקה, אדוני היושב-ראש, והדבר הנורא ביותר שהוא עושה והוא יכול לעשות בשעה שהוא אינו יכול להתמודד עם אתגרים מבחוץ – הרי שהוא מחפש אתגרים מבית. הוא מתחיל לסמן מי בעדנו, מי לצדנו ומי נגדנו. וזה תהליך מאוד מאוד מסוכן, אדוני היושב-ראש, כי משעה שאתה מתחיל לעשות את פעולות הטיהור הפנימי, אינך יודע לעולם היכן תעצור.

לדבר הזה יש דינמיקה מאוד מאוד ברורה, מאוד מוכרת מהיסטוריות של עמים רבים, המפעל הזה של הטיהור, הטיהור הפנימי. כן, היום רוצים לפגוע בערבים, היום מציגים אותם כציבור בלתי לגיטימי, ומחר יציגו אולי את הדרוזים כציבור בלתי לגיטימי, ואחר כך יציגו את חברי הכנסת הערבים של מפלגת העבודה – שכבר מדברים עליהם אולי כציבור בלתי לגיטימי – ולאט-לאט טבעת החנק של חוסר הלגיטימיות תלך ותתהדק, ובסופו של דבר יישאר פה מיעוט קטן, טהרני – –

היו"ר יצחק וקנין:

נא לסיים.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

– שכל מה שהוא רוצה לעשות זה להמשיך ולטהר, להמשיך ולפגוע. זה כמו, אם תרצו, איזושהי מחלה שפוגעת במערכת החיסון הפנימית, היא פוגעת בגוף שלנו, אדוני היושב-ראש, וזו הסכנה הגדולה ביותר שאתה אנחנו מתמודדים.

לכן, החוק הזה בא לעולם בחטא, והחוק הזה צריך לא לקבל את תמיכתו של הבית הזה, ואני מקווה שאנחנו נתעשת, כולנו, למען הדמוקרטיה הישראלית – –

היו"ר יצחק וקנין:

תודה.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

– למען לכידותה של החברה הישראלית, והחוק הזה לא יעבור. תודה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר יצחק וקנין:

תודה לחבר הכנסת יוסי יונה. יעלה חבר הכנסת זוהיר בהלול. ואחריו – חבר הכנסת דב חנין.

דוד ביטן (הליכוד):

עוד הרבה יש?

היו"ר יצחק וקנין:

עוד בערך – – –

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

דוד, שש-שבע שעות אתה לא פה.

דוד ביטן (הליכוד):

אני הולך לאכול סנדוויץ'.

היו"ר יצחק וקנין:

אני רוצה להגיד לך, מה שעשו היום ברשימה – עוד לא היה דבר כזה. עוד לא הייתה לי רשימה עם כל כך הרבה מחיקות. כל הרשימה – מוחקים. המחנה הציוני, היום הייתם מאוד יצירתיים. אפשר היה לעשות פאזל, סלט.

מיכל בירן (המחנה הציוני):

בגלל שמקלב לא היה פה – – – את שלנו – – –

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש, אני מוחה בתוקף, אנחנו תמיד יצירתיים.

היו"ר יצחק וקנין:

אין לי התנגדות למה שאת אומרת.

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

אני מקווה, אדוני היושב-ראש, אני מקווה שבדברי אני אשפר, אשפר את מצב הרוח שלך.

הואיל, אדוני היושב-ראש, ועבדך הנאמן אוהב לקרוא תנ"ך, והואיל ואני אוהב להשתמש בשפת התנ"ך, אז הרשה לי לקרוא מן הספר המופלא הזה בשפתו ובלשונו וממקורו. ובסוף, כמו

שמורה התנ"ך היה מבקש ממני: תאמר לי, זוהיר, מי אמר למי? אז אני אשאל אתכם מאוחר יותר: מי אמר למי? וגם אולי נסבר את האוזן על המשל ועל הנמשל. שני אנשים היו בעיר אחת: אחד עשיר ואחד רש. לעשיר היה צאן ובקר הרבה מאוד, ולרש אין כול, כי אם כבשה אחת קטנה אשר קנה ויחיה, ותגדל עמו ועם בניו – – –

היו"ר יצחק וקנין:

הרצחת וגם ירשת.

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

נכון. – – – ועם בניו יחדיו. מפתו תאכל ומכוסו תשתה ובחיקו תשכב – אגב, זה תיאור ארוטי בתנ"ך. ותהי לו כבת. ויבוא הַלֵךְ לאיש העשיר. ויחמול לקחת מצאנו ומבקרנו לעשות לאורח הבא לו, וייקח את כבשת האיש הרש ויעשה לאיש הבא אליו. מי אמר למי – – –

היו"ר יצחק וקנין:

בן מוות הוא, וארבעתיים ישלם על השה.

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

נכון. וארבעתיים ישלם.

היו"ר יצחק וקנין:

זה נתן הנביא אמר לדוד.

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

נתן הנביא אמר לדוד.

אילן גילאון (מרצ):

– – – אתה מגלה את הסוף – – –

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

טוב מאוד, אדוני היושב-ראש. ורק נסבר את האוזן שדוד המלך חמד את אשתו של אוריה החתי ושכב עמה בהיעדרו, בשהותו במלחמה.

היו"ר יצחק וקנין:

כל האומר "דוד חטא" אינו אלא טועה.

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

נכון. אבל מה לעשות ודוד המלך לא הסתפק בכך –

היו"ר יצחק וקנין:

זה מהגמרא, אמרתי לך.

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

– – והוא רצה את בת-שבע, ולכן ציווה על יואב בן צרויה, שהיה איש המלחמה שלו, פקד עליו לשלח את החתי אל הקו, קו העימות הראשון, כדי שהוא ימות. ואכן אוריה מת, ודוד המלך נשא את בת-שבע לרעייתו, הרתה לו וילדה לו בן. אבל האל במרומים מעניש את החוטאים ואת הכופרים, ולכן מספרת הפרשנות של התנ"ך שאלוהים המית את הילד הזה. כשנתן נשלח על-ידי האל כדי להוכיח את דוד המלך, הוא שאל אותו לבסוף: מהו עונשו של האיש הזה? מוות, יאמר דוד המלך, ואז נתן הנביא אמר לו: אז מה, המוות הוא שלך? אני אולי מוסיף ומתבל את הסיפור הזה, אבל אני חייב לומר לכם שבסופו של דבר דוד המלך הודה בחטא שלו וצם – –

היו"ר יצחק וקנין:

אבל אני חייב להגיד לך משהו, וכדאי שבהקשר הזה – –

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

ן.

היו"ר יצחק וקנין:

דע לך שלפי הפסיקה, לפי דין תורה, הוא היה צריך להגיד לו שישלם ארבעתיים על השה. למה בן-מוות הוא?

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

ויש אומרים שבתנ"ך – –

היו"ר יצחק וקנין:

הוא לא היה צריך – בן-מוות.

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

– – הפרשנות הייתה – –

היו"ר יצחק וקנין:

הוא לא רצח. אם הוא היה רוצח – כן.

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

– – שארבעת אחיו של דוד המלך ימותו, אבל זה לא מה שקרה.

היו"ר יצחק וקנין:

לא. זו לא הפרשנות. אני רוצה להגיד לך פרשנות קשה, שאמרתי אותה – –

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

כן.

היו"ר יצחק וקנין:

– לאחד מחברי הכנסת שהופיע בוועדת האתיקה, ואת זה לא יודעים הרבה מהציבור, וכדאי שידעו את הדבר הזה. דע לך, אני מוכן לעשות הפסקה בדיון להגיד את הדברים. אמרתי אותם באותו דיון: יש לנו טעות לחשוב – המלך, יש לו סמכות יותר – כותב הרמב"ם בהלכות מלכים, שאם יש פורענות ברחוב, יש רצח ברחוב, יש פחד ברחוב, אם זה בא מצד טרור, אם זה בא מצד עבריינים, עולם תחתון – על המלך לעשות מעשה שלא יעשה. למשל, לקחת את אותם פורעים, לתלות אותם בלי משפט, להשאיר אותם תלויים שבוע ושבועיים, עד שיאכלו אותם התולעים. את זה אף אחד לא יודע. כיוון שבאו לוועדת האתיקה בנושא הזה של אותם חברי כנסת, ומישהו ציטט – אחד מחברי הכנסת מב"ד ציטט את הדבר הזה, שלא מלינים את המת – אמרתי: זה לגבי מת רגיל שמת על-ידי הסנהדרין, אבל אם ישנו מצב של טרור ששולט ברחובותינו, יש חובה למען יראו וייראו – כך הוא כותב, הרמב"ם – הלכה. הוא אמר לי: זה, אתה רציני במה שאתה אומר לי? אני אומר לך: כן. דע לך, כשיש טרור, יש צורך לעשות פעולות, כנראה למען יראו וייראו.

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

כן, אבל "יראו וייראו" זה לא נותן מנדט אפילו למלך לפשוע לגבי הנתינים שלו. ונדמה לי שהבניין הזה צריך לשמר את צלם האנוש שבקרבנו. אני שמח שאני סיערתי את מוחך, אדוני היושב-ראש, אבל רק ברצוני להוסיף שהיהדות בנויה על עשרת הדיברות. אם היהדות בנויה על עשרה דיברות, כאן הופרו שלושה דיברות – שלוש מצוות או דיברות: האחת – גנבה. מכיוון שהוא גנב את הרש, את השה היחידי שהיה לשכנו. הכנסת, בהתנהלותה בדיון הזה, עושה גנבת דעת. זו ההפרה הראשונה של כנסת ישראל. הדבר השני – ההפרה השנייה היא ניאוף, מכיוון שהכנסת נואפת בזיווג אסור עם משהו שלא יעשה במהות הדמוקרטית שלה. וההפרה השלישית במצוות או בדיברות היא בעצם הרצח. כנסת ישראל רוצחת את הדמוקרטיה במדינת ישראל אם ההצעה, הצעת החוק הזו, תצא לפועל.

האם מישהו מבין את המשל והנמשל? ואני כמובן לא לועג לאינטליגנציה של האנשים שיושבים בבניין הזה. אז אנא, אל תפרו את המצוות, אל תפגעו בדיברות ואל תהרסו את המרקמים האלה. כבשת הרש היחידה שנותרה לח"כים הערבים בבניין הזה, בניין הפרלמנט הזה, זו כבשת הרש שהיא בעצם המהות הדמוקרטית וההתנהלות הדמוקרטית. אתם גונבים את כבשת הרש מהח"כים הערבים ביודעין, ואתם עושים זאת מבלי להרעיד את אמות הספים שבקרבתכם. זה פשע נורא, זו כפירה, ואלה הם חטאים. אסור לכם להיות שותפים לחטאים האלה. תודה רבה.

היו"ר יואל חסון:

תודה רבה לך, חבר הכנסת בהלול. חבר הכנסת דב חנין, בבקשה. בבקשה, אדוני, חבר הכנסת חנין.

דב חנין (הרשימה המשותפת):

אדוני היושב-ראש, עמיתי חברי הכנסת, רוח רעה מאיימת על הארץ. רוח של התלהמות מסוכנת, של השתקה, של הפחדה, של סתימת פיות. ומקורה של הרוח הזו, עמיתי חברי הכנסת, נמצא מולי, כאן, בכיסא הריק, שאותו תופס ראש הממשלה. מקורה של הרוח הרעה בצמרת השלטון. שלטון שאין לו פתרון בשום תחום; שלטון שאין לו פתרון בשום תחום מחפש ומסמן אויבים פנימיים. ראו את המצב בארץ: אין כאן ביטחון אישי. אנשים מפחדים. כך נראה הרעיון הגאוני של ניהול הסכסוך; כך נראית הבריחה מפתרון פוליטי של הסכסוך הישראלי-פלסטיני; הפערים החברתיים מגיעים לשיא; ישראל היום נמצאת במקום השני ב-OECD. העוני שובר שיאים; בעוני אנחנו כבר במקום הראשון ב-OECD. והצד השני של המטבע – הממשלה הזו ממשיכה לחלק מתנות לטייקונים. וכשבג'ץ פוסל את ההתנהלות האנטי-דמוקרטית שלכם במתווה הגז, גם הוא הופך להיות אויב האינטרס הלאומי.

ההסתה היא מפלטו האחרון של הנכשל. וראש הממשלה נתניהו נכשל, ולכן ראש הממשלה נתניהו מסית. גזלו ממנו את הצעצוע של האיום האיראני, אז הוא עבר לאויבים הפנימיים: "הערבים נוהרים", "השמאל בוגדני", כל מי שחושב אחרת מסומן ומתויג.

החוק הזה, עמיתי חברי הכנסת, עובר קו אדום, אבל הוא מסיים שנה שהתחילה באמירה הגזענית של ראש הממשלה, "הערבים נוהרים לקלפיות", ביום הבחירות. אחר כך הייתה האמירה השקרית שלו כאן, מעל הדוכן הזה, שהוא אמר שחברי הכנסת הערבים מפגינים עם דגלי "דאעש". וכאשר כל הרמזים לאזרחים הערבים לא להגיע לקלפיות, לא להצביע, כל האמירות שאומרות לחברי הכנסת הערבים שהם אינם רצויים כאן, כל הדברים האלה לא מצליחים, אז עוברים לשיטה הסופית, שיטת הגירוש וההרחקה.

מבחנה של דמוקרטיה הוא תמיד ביכולת להגן על ההתבטאויות שהן הכי מרגיזות את הרוב. גירוש חברי כנסת ערבים שמרגיזים את הרוב הוא ניסיון נוסף, חזק יותר, להראות לערבים שאין מקום לקולם בכנסת הזאת, ובלי ערבים, נתניהו אומר לעצמו, יובטח לימין הרוב לעוד הרבה שנים קדימה; בלי המצביעים הערבים הוא יוכל להישאר ראש ממשלה אולי קדנציה נוספת.

רשימת האויבים, עמיתי חברי הכנסת, הולכת וגדלה משבוע לשבוע. ערבים, אנשי שמאל, ארגוני זכויות אדם, עמותות – מי לא נמצא ברשימה הזאת?

לא נותר לי עוד הרבה מה לומר. אני רוצה רק לסיים בהתחייבות ברורה וחד-משמעית: אני מצהיר אמונים לדמוקרטיה ולזכויות האדם, ואעשה ככל שביכולתי כדי לעקור מן השורש תופעות של גזענות ופאשיזם. אמשיך להיאבק בכיבוש. אמשיך להיאבק למען שלום צודק של שתי מדינות. זו הדרך היחידה להבטיח עתיד לשני העמים. זו הדרך היחידה לפרוץ את מעגל הדם והשכול הנורא.

אמשיך להיאבק למען שוויון, צדק חברתי ודמוקרטיה. איאבק על הדברים האלה בכנסת, אבל אם יגרשו אותנו ולא נהיה כאן, נמשיך להיאבק עליהם גם מחוץ לכנסת.

היו"ר יואל חסון:

לא ניתן לזה לקרות. תודה רבה לך, חבר הכנסת חנין. חבר הכנסת טלב אבו עראר, בבקשה.

מיקי לוי (יש עתיד):

כמעט כמו טקס הדלקת המשואות.

היו"ר יואל חסון:

בבקשה, אדוני, ארבע דקות עומדות לרשותך.

טלב אבו עראר (הרשימה המשותפת):

מכובדי היושב-ראש, מכובדי השר, חברי חברי הכנסת, אני, טלב אבו עראר, מצהיר אמונים לצדק ושוויון לזכויות אדם, ואעשה כל שביכולתי כדי לעקור מן השורש תופעות של פאשיזם, גזענות והדרה. אמשיך להיאבק נגד כיבוש העם הפלסטיני ולמען שלום, ואמשיך לפעול למען צדק חברתי ושוויון. אני קורא לחברי וחברות הכנסת להצטרף להצהרה זו.

מכובדי, ביום רביעי, 30 במרס, אנו מציינים את יום האדמה ה-40, ואני פונה לבני עמי בשפה הערבית. (אומר דברים בשפה הערבית, להלן תרגומם: לתפיסתכם, אנשינו היקרים, הקהלה שלנו, הימצאותנו פה היא אמצעי ולא מטרה. אתם רואים את השנאה והגזענות המופנות נגד כל מה שהוא ערבי בארץ הזאת. אנו אומרים לכם שאנחנו נבנה במהלך הגירוש, והיום אנו עומדים איתן נגד הגזענות. מה שלא מסוגלים לעשותו במלחמה מנסים לבצעו תחת תעתוע הביטחון. אלפי ברכות שלוחות לכם, אנשי יום האדמה הנצחי, וברכת הערצה ורוממות לשהידים שלנו, החפים מפשע, השהידים של יום האדמה והם: ח'יר יאסין מעראבת אל-בטוף, רג'א אבו ריא מסח'נין, ח'ד'ר ח'לאילה מסח'נין, ראפת א-זוהיירי מעין א-שמס, חסן טה מכפר כנא, ח'דיג'ה שוואהנה מסח'נין. אנשינו, הבה נשתתף בהפגנות ובפעילויות של יום האדמה באום אלחיראן ובעראבת אלבטוף לזכר השהידים שלנו. אנו בעלי המקום. מי שלא רוצה לחיות לצדנו – שילך לגיהנום. הלוואי שיהיה מצעד יום האדמה הפגנה נגד הגזענות ונגד הרס הבתים והפקעת האדמות. המשורר שלנו אומר: "נגרום לסלעים להבין אם בני האדם אינם מבינים שהעמים, אם יתעוררו – הם ינצחו". לסיום, אומר כמו שאמר המשורר: המולדת המפוארת – גאוה. "מי שמכורתו אינה גאוה עבורו / אין לו במולדת המפוארת גאוה. / מי

שאינו מוכיח את עמו בדברי עצה / אין הוא אלא בוגד המסתתר. / מי שמגן על מכורתו / זָכְרוּ אצל הבריות כמוֹשֶׁק וְעִבְרָר / מי שבלעדי מכורתו אינו מִגֵּן / הרי שזה הוא פחדן, יתר על כן שפל נבזה".

היו"ר יואל חסון:

אם אני אוסיף לך עוד דקה, אולי תתרגם לנו מה אמרת?

טלב אבו עראר (הרשימה המשותפת):

לא, יעלה מישהו כמו זוהיר בהלול שיתרגם לך אולי. מה, זה משונה – –

היו"ר יואל חסון:

לא, שנייה. חבר הכנסת אבו עראר, ידידי היקר, אתה השארת פה קהל שלם במתח, ואני יכול גם לספר לך שבסמ"סים שקיבלתי מהציבור הרחב, בווטסאפים, אומרים לנו – למה אין תרגום? אנחנו רוצים לדעת עכשיו, ולצערנו אנחנו לא יודעים ערבית.

טלב אבו עראר (הרשימה המשותפת):

דיברתי על יום האדמה. ב-1976, כשנפלו שישה חללים בסח'נין, בכפר-כנא, בגליל, שנפלו על הפקעה, על שהמדינה הפקיעה אלפי דונמים, והרגה, רצחה בדם קר שישה ערבים ישראלים. עד היום הזה אנחנו עושים זיכרון בכל שנה, יום האדמה.

רויטל סויד (המחנה הציוני):

יואל, אתה בטוח שאתה רוצה לשמוע תרגום?

היו"ר יואל חסון:

אני קצת מתחרט על בקשת התרגום, אבל טוב לדעת מה הוא אומר, חברת הכנסת סויד. טוב לדעת.

טלב אבו עראר (הרשימה המשותפת):

בכל שנה אנחנו עושים את זה לזיכרון – יום האדמה, ואנחנו עושים הפעם הפגנה באום-אלחיראן, היישוב שהמדינה הולכת לעקור, וליישוב, להקים שם יישוב – חירן. ליהודים מותר לחיות על אדמותינו, לנו אסור לחיות שם – ובעראבה, גם בגליל, עושים גם שם הפגנה.

נורית קורן (הליכוד):

בבנייה בלתי חוקית.

היו"ר יואל חסון:

חבר הכנסת אבו עראר, בוא נדבר על החיים ועל העתיד ופחות על מה שהיה. תודה רבה לך, אדוני. תודה רבה. חבר הכנסת נחמן שי. אחריו – חבר הכנסת איתן ברושי. תודה רבה לך. חבר הכנסת נחמן שי, בבקשה.

נחמן שי (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש, אני מודה לך, חברי חברי הכנסת, יש חוקים שהם חרפה לבית-המחוקקים. החוק הזה, שיעבור הלילה, הוא בושה וחרפה. הוא חוק שמקומו לא יכירו בספר החוקים של מדינת ישראל. איך שלא ניגשים אליו, הוא רע. הוא רע בתוכנו, הוא רע בדרך הצגתו, והוא לעולם, כנראה, גם לא ייושם. אנחנו מצליחים גם לאכול את הדג המסריח וגם מגרשים אותנו מהעיר. כישרון גדול של ממשלת ישראל ומדינת ישראל. אני מסיר את הכובע, באמת.

כשהחוק הזה יתחיל להתגלגל בעולם, וכולם ישמעו שבמדינה הדמוקרטית היחידה במזרח התיכון, היחידה, ואנחנו מאוד גאים על כך, מעבירים חוקים שמאפשרים לגרש מבית-המחוקקים חברים – בניגוד לכללים הבסיסיים של הדמוקרטיה, בניגוד לכלל שמי שנבחר אמור למלא את תפקידו, בניגוד לכלל שכל אזרח במדינת ישראל זכאי לבחור ולהיבחר. כשיבינו מה אנחנו עושים, אז 100-100 ירד האסימון שמדינת ישראל במו-ידיה שוחקת את היסודות הדמוקרטיים שלה; במו-ידיה פוגעת בדברים שבזכותם היא קמה, ובזכותם היא מתקיימת, ובזכותם היא הודפת את ההתקפות הבין-לאומיות עליה – בשם המוסר שלה, בשם השקיפות, בשם הערכים הדמוקרטיים, בשם הנכסים החשובים כל כך שצברנו במשך השנים. עכשיו אנחנו זורקים אותם פנימה רק מפני שחברי כנסת ערבים מעלו באמון. מעלו באמון שלנו, שלהם, כחברים, ועמדו דום לזכרם של שלושה רוצחים. אפשר היה לחסוך את זה, לא היה צריך לעשות את זה, זה מגונה על פי כל קנה מידה, אבל זה לא מצדיק את הצעד הקיצוני שעושים הערב פה.

ולכן, כמובן, ממשלת ישראל לא תיקח את החוק הזה חזרה. הוא ייכנס עוד פעם כאות מתה לספר החוקים שלנו.

את הדקה האחרונה אני רוצה להקדיש לאירוע שהיה בחברון ולומר לכם רק דבר אחד: על הבעיות המדיניות שהוא מוליד, נתגבר. על הבעיות הביטחוניות שהוא עלול להוליד, נתגבר, אנחנו יודעים איך לעשות את זה, עשינו את זה. לא נתגבר על הכתם המוסרי הזה אם לא נמחה אותו.

ראינו פה היום שני שרים בממשלת ישראל. אני לא בטוח שהם משרתים באותה ממשלה אם זה מה שהם חושבים אחד על השני – פה השר בנט, פה השר יעלון. זה עצוב לראות, אבל זה די טיפוסי לממשלה.

אבל לא זו הבעיה. הבעיה היא האם מדינת ישראל מוכנה להבהיר לחייליה, באמצעות המפקדים שלהם, שמעשים מהסוג הזה לא ייעשו; לא ייעשו במדינת ישראל. אני יודע, האויבים שלנו עשו דברים ועושים דברים יותר חמורים, כולל המחבלים, כולל הטרוריסטים ששולפים סכינים ורצים לעברנו במכוניות, הכול. אבל אנחנו שונים, אנחנו אחרים, אנחנו דבקים בעולם הערכים, בעולם המוסרי שלנו, תמיד היינו ותמיד נהיה. תודה לך.

היו"ר יחיאל חיליק בר:

תודה, חבר הכנסת נחמן שי. חבר הכנסת יואל חסון, בבקשה.

יואל חסון (המחנה הציוני):

לא, איתן ברושי.

היו"ר יחיאל חיליק בר:

אה, איתן ברושי. בבקשה. אחריו – חבר הכנסת יואל חסון; אחריו – חבר הכנסת רוזנטל. בבקשה, אדוני, עד ארבע דקות לרשותך.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, קיבלתם, נדמה לי שכולנו, הזמנה להנצחת זכרו של יושב-ראש הכנסת לשעבר קדיש לוז כאן בכנסת. נדמה לי שאם היינו עושים את ההשוואות, היום שהיה פה בכנסת הוא לא יום שיכול להיות יום חשוב וזיכרון מעצב, בוודאי בהשוואה לדמויות ולמי שעמד אז בראשות הכנסת. אני מעריך שהפער הוא עצום.

והבעיה בחוק הזה – שנדמה לי שלפחות בקרב הדוברים הוא פסול, וכבר נאמר עליו הכול – היא לא בסכנה שיקרה ממנו משהו, כנראה לא יצא ממנו כלום. בעיני, הבעיה העיקרית זה עצם הדין. ונשאלת השאלה, מהו השלב הבא? לאן בדיוק מוליכים אותנו? וראינו מה היה פה היום בכנסת. אם נסתכל מתחילת הדין ועד עכשיו – איזה אירועים היו פה, איזה ביטויים נאמרו פה; איזה כנסת בדיוק, שבעיני הציבור צריכה להיות עמוד האש שהולך לפני המחנה, 120 נבחרו העם – במה עסקה פה היום הכנסת, לאן בדיוק הממשלה מובילה את הציבור.

אמר שר הביטחון: התבהמות, התלהמות, אלימות, גזענות. לאן זה מוביל? לאן השלב הבא יביא אותנו – אחרי ההצעות הללו, שהן הצעות שיכולות לעבור על חודו של קול, אבל אין להן תוקף ואין להן בסיס, אין להן גם היתכנות. אבל עצם הדין, עצם ההתעסקות, עצם הדין הסוער, שגם בסעיפים נוספים נושק לחוק הזה, מביא את החברה הישראלית, בתוכה, להידרדרות שלא הייתה כמות. והמעשים שצפויים בעקבות דיונים כאלה הם כאלה שלא ראינו. אבל זה לא נגמר בבית הזה, ולא נגמר בגבולות המדינה, זה גם משתקף ביחסים – במעמדה של המדינה בעולם.

תראו במה עוסקים, עם מה אנחנו מתמודדים. זאת לא מציאות שהיינו צריכים להיות בה ב-2016. ולפי דעתי, נדרשת איזושהי היחלצות מהנקודה הזאת. עובדה שבבחירות האחרונות לא התקיימה הכרעה לאן המדינה הזאת הולכת. ולא יהיה מנוס, לפי דעתי, מניסיון נוסף; ואני מציע ללכת למשאל עם. משום שעד שלא תוכרע פה השאלה אם זאת מדינה אחת או שתי מדינות, לא יהיה הסדר ולא יהיה פתרון, אפילו לא כרגע, ולטווח הרחוק זה גם משפיע על יחסים בתוכנו, גם בין היהודים לערבים וגם באזור כולו.

לפי דעתי, אם תימשך האווירה של היום, אם הממשלה תהיה יצירתית עד כדי הצעות מפלגות כאלה, ואם ההתלהמות והאלימות – וראינו את מה שקרה השבוע בחברון ולאן זה מוביל; אנחנו הולכים למדינה על חבית חומר נפץ – באיזשהו מקום אנחנו יכולים להתקרב למצב מסוכן כמו שאנחנו רואים בארצות השכנות. מה שחסר פה זה מבוגר אחראי. חסר מישהו שיגיד: עד כאן – עד איפה העסק הזה יכול להתקדם.

ולכן, לפי דעתי, מוכרחים ללכת רגע אחד אחורה, גם הקואליציה, וקודם כול הממשלה, וגם האופוזיציה, ולחזור לאיזה משהו יותר שפוי. לא יכול להיות שבעיני העם ככה נראית הכנסת, זה הסגנון, זה הדין, אלה החוקים. במקום להתעסק בהתפתחות, במקום להתעסק בצמיחה, במקום להתעסק בעלייה, עוסקים פה בחוקים חסרי שחר, שאין להם שום דבר עם המציאות – חוץ מהכפשה ואלימות והתלהמות. ולא יצא מזה כלום, חוץ מעוד כווייה ועוד צריבה ועוד סריטה בחיי האומה.

בהצעה שלי גם כתבתי – –

היו"ר יחיאל חיליק בר:

נא לסיים.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

– וגם אמרתי, ולפי דעתי צריך לקדם הכרעה ברמה הלאומית – האם פנינו למדינה אחת דו-לאומית, או האם אנחנו יודעים ומקבלים הכרעה אסטרטגית שאנחנו בוחרים בשתי מדינות לשני עמים ולהישאר מדינה יהודית ודמוקרטית. ואת ההכרעה הזאת צריך להעביר לעם. צריך לשאול את העם.

היו"ר יחיאל חיליק בר:

תודה.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

אני יודע שהציבור הלך ימינה, אבל רובו עדיין רוצה שתי מדינות. וההתנהגות של הממשלה, שמי שמכתיב את – –

היו"ר יחיאל חיליק בר:

נא לסיים

איתן ברושי (המחנה הציוני):

– הכיוון בה זה הימין הקיצוני ביותר, כי הממשלה תלויה על חודו של קול – אנחנו על קיר חלק, וזהו מרשם להתרסקות, ולא לבנייה של חברה יותר חזקה ויותר צודקת. ולכן, נחוץ כאן – –

היו"ר יחיאל חיליק בר:

תודה.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

– שינוי, ולא עוד חוקים הזויים.

היו"ר יחיאל חיליק בר:

תודה, חבר הכנסת ברושי. חבר הכנסת יואל חסון, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת מיקי רזזנטל; ואחריו – חבר הכנסת איל בן ראובן. בבקשה, אדוני, עד ארבע דקות.

יואל חסון (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש, שרים, חברי הכנסת, בתום המושב הזה אפשר להכריז ולקבוע כי הממשלה הזו היא הממשלה הכי לא רלוונטית בתולדות ישראל. אתם לא רלוונטיים, כי אין קשר בין מה שקורה ברחוב הישראלי למה שקורה אצלכם בראש. הפכתם את הציוף בטוויטר למדיניות ואת הכותרת בעיתון לחזון. אפילו החוקים שאתם מעלים הם הצגה גמורה והם לא רלוונטיים – חוק העמותות, חוק השבת, והיום גם מגיע חוק ההדחה. שום דבר מזה אתם לא באמת מתכוונים להעביר. אתם עסוקים ביצירת אשליה, אשליה אופטית – כאילו יש כאן איזושהי עשייה, אבל בפועל מדובר רק בספינים ובכותרות.

מדינת ישראל נקלעה לסערה, ואין קברניט שינווט ויוביל אותה לחוף מבטחים. הממשלה שלכם, גברתי סגנית השר – תקשיבי טוב, לא נהוג לדבר בפלאפון במליאה, גברתי סגנית השר – הממשלה שלכם הוקמה בחטא, בספין של "הערבים נוהרים". כולם יודעים היום שניצחתם כי שיקרתם. הבטחתם להיות חזקים מול ה"חמאס", ובינתיים ילדים עם מספרים מנצחים אותנו בטרור כל יום. נשבעתם, אדוני השר, גברתי סגנית השר, נשבעתם שההסכם עם איראן לא יעבור, זאת הייתה הבטחת הבחירות הגדולה ביותר שלכם, אבל איראן חזרה להיות לגיטימית בקהילה הבין-לאומית, בזמן שחיללים וקצינים של צה"ל נרדפים בעולם כמצורעים וישראל כולה לא רלוונטית בעולם בגללכם.

גם כאן, בבית, אתם לא רלוונטיים. לא הייתם רלוונטיים, לא הייתם רלוונטיים עבור 400 אזרחים שנפגעו בפיגועי טרור אכזריים, לא הייתם רלוונטיים עבור 34 ישראלים שנרצחו כאן במשמרת שלכם. הבטחתם שתסתכלו לטרור בעיניים, הבטחתם שתכניעו את הטרור הזה, אבל אתם, חברת הכנסת שרן השכל, אתם רואים מולכם רק את הטייקונים של הגז. איזו אנרגיה הייתה לכם על הגז. אם הייתה לכם הרי את אותה רגל על הגז במלחמה בטרור, המצב ברחובות היה הרבה יותר בטוח. אבל להם, לטייקונים, אתם נכנעים כל כך מהר, ולטרור – אתם לא עושים מולם דבר.

ואתם לא רלוונטיים גם, כי כל הכאוס והטירוף הזה, שיש כאן, בכנסת הזאת, מאז שהקמתם את הממשלה, מוכיח שאתם לא מצליחים למשול. לא מצליחים למשול. אולי דווקא תיקחו שיעור, או אולי כמה שיעורים, מחברכם לקואליציה סמוטריץ, שמנהל את המדינה בפועל. הבית היהודי מנהל

את המדינה בפועל, ואת התקציבים שלו הוא סוחט מכם עד תום, וכולכם הפכתם להיות ילדים ועוזרים פרלמנטריים של סמוטריץ, מנהלים ועושים את מה שהוא צריך, הוא והבית היהודי.

ואתם כל כך לא רלוונטיים, שאתם גם אפילו לא מסוגלים להקים קואליציה בין-לאומית נגד הטרור, שהעולם רוצה ומצפה לה, אדוני – ואני אסיים. קואליציה מול הטרור אתם לא רוצים להקים. ולמה אתם לא מגייסים קואליציה בין-לאומית נגד הטרור? כי אתם יודעים שיום אחרי הקואליציה הזאת ידרשו מכם צעדים מדיניים, ידרשו מכם לעשות את מה שצריך מבחינה מדינית, ואתם מפחדים. אתם מפחדים. וגם, הטרור והפחד משרתים אתכם, כי זה מונע מכם לקבל הכרעות מדיניות חשובות.

ואתם גם לא רלוונטיים בפני עצמכם, כי גם הקואליציה לא יודעת להתנהל, כי חברי הכנסת שלכם מורדים, כי השרים נעלמים, וכל אחד עושה שבת לעצמו.

אז אני אומר לכם מניסיוני הפוליטי: כל מה שתיארתי עכשיו מסמל ומסיים ומגדיר את סוף הדרך שלכם. אין לכם דרך, ולכן הדרך הזאת תיגמר במהרה, והממשלה הזאת תיפול, אני מקווה, במושב הבא. תודה רבה.

היו"ר יחיאל חיליק בר:

תודה, חבר הכנסת חסון. חבר הכנסת רוזנטל, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת בן ראובן, ואחריו – חברת הכנסת שפיר.

מיקי רוזנטל (המחנה הציוני):

תודה רבה, אדוני היושב-ראש. איפה אורן? אני רציתי להתערב.

היו"ר יחיאל חיליק בר:

יאללה. זכית בנאום ללא אורן.

מיקי רוזנטל (המחנה הציוני):

לא, רציתי להתערב. אני רוצה להתערב עם מי שמבין בזה, בהימורים, שהחוק הזה לא יעבור, ואם הוא יעבור, הוא לעולם לא יופעל. אני מוכן להניח על זה כסף. היחידי שאני יודע שמהמר פה, או מבין בהימורים, זה הוא, אבל הוא לא – – –

נורית קורן (הליכוד):

נפתח לך קופת גמל.

מיקי רוזנטל (המחנה הציוני):

כן. אוקי."

היו"ר יחיאל חיליק בר:

ההערה הזאת לא לפרוטוקול.

מיקי רוזנטל (המחנה הציוני):

אם ההנחה שלי נכונה, והחוק הזה לעולם לא ידיח חברי כנסת, אז השאלה היחידה שנותרה היא למה באמת הקואליציה הזאת, או יותר נכון ראש הממשלה וכמה מראשי הקואליציה, מתאבדים עליו כמעט. מתוך שיחות שלי עם חברי הקואליציה – לפחות רבע מחברי הקואליציה מסתייגים מהחוק בעצמם. מסתייגים מהחוק. והצורך להעביר את זה ב-61 – יהיה קשה מאוד לעשות זאת, כמו שאתם יודעים, כי יש פה לא מעט חברי קואליציה שמתנגדים. ובסוף, אם תעשו את כל השמיניות האלה באוויר ואולי החוק יעבור, אתם יודעים שהסיכוי ש-90 חברי כנסת יצביעו פה על הדחת חבר כנסת הוא אפסי. ואני חוזר ושואל: למה לכל הרוחות המאמץ המטורף הזה? למה לבזבז כל כך הרבה שעות של דיונים ומאמץ וכסף ציבורי? על מה? מה התכלית? אני באמת לא מבין.

זאת אומרת, אם התכלית היא לנסות להרתיע – אני חושב שאנשים שמדברים סרה במדינה, בוודאי שמעודדים טרור, אין מקומם בבית הזה; שלא יהיה לכם ספק בכלל. אבל אני חושב שחברי הכנסת לא יכולים להיות גם התובעים, גם החוקרים, גם השוטרים, גם השופטים, ואחר כך גם המוציאים לפועל של העונש. בשביל זה בכיתה ח', אני יודע, היו צריכים ללמד אתכם הפרדת רשויות מהי.

יש בתי-משפט במדינת ישראל. אם החוק היום לא מספק ולא עונה על המצב שבו אנשים עוברים למדינת ישראל חוזרים לפרלמנט, תתקנו את החוק, שיהיה ראוי. אבל להפוך את הכנסת גם לבית-משפט, גם למשטרה וגם לגוף המחוקק? יצאתם מדעתכם? מה קורה פה?

הסיבה היחידה שאני יכול לחשוב עליה, כרגיל, היא היכולת שלכם לנסות להסיט את תשומת הלב הציבורית מהכישלונות המתמידים של הממשלה. אם יש טרור והממשלה אינה יודעת איך להתמודד אתו, נסית נגד ערבים. אם אנחנו לא מצליחים להוריד את מחירי הדיור כמו שהבטחנו, אז

נחוקק חוקים גזעניים, שנאה, תיעוב, לפלג. זה עובד, יש לזה דיבידנד פוליטי, מקוששים קולות, סבבה.

זה יפה מאוד שאתם חושבים על הבחירות הבאות, אבל כדאי שתחשבו גם קצת על המדינה הזאת. יהודים יחיו לנצח במדינת ישראל, וערבים יחיו לנצח במדינת ישראל. אפשר לעשות את זה במדון וריב מתמיד, ואפשר לנסות לגשר על המחלוקות. ומה שאתם עושים באופן תדיר ועקבי, ובלי טיפה של שכל, זה רק לעורר מדון, כל הזמן. ואת הבית הזה, באמצעות החוקים המגוחכים, אתם הופכים למושב לצים, והציבור מסתכל ואומר: מה קורה פה? שלא לומר לעתים אפילו לבית-בושת. והיום זה יום הבושת.

היו"ר יואל חסון:

תודה רבה לך, חבר הכנסת רוזנטל. חבר הכנסת בן ראובן, בבקשה. אם תגיע מהר-מהר, תקבל גם את עשר השניות של חבר הכנסת רוזנטל. בבקשה, אדוני.

איל בן ראובן (המחנה הציוני):

כבוד היושב-ראש, חברי וחברות הכנסת, חוק ההשעיה, שעולה כאן היום, הוא חוק של פגיעה רעה ובלתי נסבלת בדמוקרטיה הישראלית. אין להתפלא, אחרי ששמעתי את חלק משרי הממשלה ואת ראשה מתבטאים נגד בג"ץ בנושא מתווה הגז; אין להתפלא, אחרי ששמעתי שרים בממשלת ישראל תוקפים את הרמטכ"ל, את שר הביטחון – ועל מה? על כך שהם מובילים את צה"ל במלחמה קשה נגד טרור ומצליחים ליצור שילוב נכון ואמיתי בין צבא לוחם ומנצח כמעט בכל מפגש וצבא מוסרי, כשהשילוב של מבצעי ומוסרי הוא-הוא באמת עוצמת צה"ל האמיתית, ויש שרים וחברי כנסת שחלקם – ואני מדגיש, לא כולם; השר אבי גבאי, אני לא מתכוון אליך – יש בהם שלא החזיקו מקל בידם מול אויב, והם תוקפים את הרמטכ"ל על דרכו. אין בושה? והתוצאה, תמונת רמטכ"ל שמתנוססת בתלבושת כזאת או אחרת על גדר הקריה. אתם לא מבינים שאתם פוגעים קשות במדינה שלנו? אתם פוגעים בעוצמתה, אתם מעדיפים את הפופולריות הזולה על גיבוי ועוצמה לרמטכ"ל מצוין של צה"ל. ועל כך אומר לכם, אלו השרים וחברי הכנסת שתוקפים את צה"ל – כמו שאמרתי, לא כולם – לאלו שתוקפים אני אומר: תתביישו לכם.

חוק ההשעיה הוא המשך של הדרך הזאת. וברמה הפרקטית, הכי פרקטית, אני שואל אתכם: האם זהו הפתרון למתקפת הטרור? בשביל מה צריך חוק רדוד כזה ולא רלוונטי? אני חבר בוועדת האתיקה, וכאשר חשבנו בוועדה הזאת שצריך להרחיק חברי כנסת לארבעה חודשים, לאחר שעשו מעשה חמור בעמידתם דום לזכרם של שהידים, עשינו זאת, וקיוויתי שזה יוריד לכם את המוטיבציה לחוק הלא-ראוי הזה. זו פשוט עוולה בלתי ראויה לאפשר לחברי כנסת לזרוק חברי כנסת שנבחרו בבחירות דמוקרטיות על-ידי העם.

צריך לומר ביושר, אתם, שמובילים את החוק הזה, וראש הממשלה בראש, מובילים את החוק מול חברי הכנסת הערבים, והחוק הזה יגיע בעתיד לאבסורדים, וחבל. יהיו כאן מסעות צלב אפשריים כנגד חברי כנסת, יהודים וערבים. זה חמור, זה לא דמוקרטי. ואני קורא לכם: עצרו, אל תאפשרו לחוק הלא-ראוי הזה לעבור. תודה רבה.

היו"ר יואל חסון:

תודה רבה לך, חבר הכנסת בן ראובן. חברת הכנסת סתיו שפיר, בבקשה.

סתיו שפיר (המחנה הציוני):

כבוד היושב-ראש, תודה רבה, חברי הנכבדים, אני יושבת פה ומאזינה לנאומים, ובעיקר לנאומים שיוצאים מטעם חברי הממשלה והקואליציה, ואני פשוט נדהמת. עומד פה שר החינוך נפתלי בנט ומטיף לחברי הכנסת, כולל מהנהגת הממשלה, שהם לא שומרים על חיילי צה"ל. וזה אותו בנט שאם אני זוכרת נכון רק ביולי האחרון – נכון, כבוד היושב-ראש? – עמד על מכולה בבית-אל בשעה שצעירים מתנחלים עבריינים הכו וירקו על חיילי צה"ל שעשו כפקודת החוק ופינו אותם ממבנים לא חוקיים; ואותו בנט, שר החינוך, עמד על המכולה והריע לעבריינים האלה שהרביצו לחיילי צה"ל, ואמר להם: כל הכבוד, תמשיכו בפעולה שלכם, כי אנחנו חייבים להגן על ארץ-ישראל. זה אותו שר חינוך. והיום הוא פתאום מדבר כאילו בממלכתיות כזו; מטיף פה לאנשים, כאילו אנחנו אלה שלא שומרים על חיילי צה"ל. אותו שר חינוך, אותו נפתלי בנט, כאילו שכח את מה שהיה שם לפני כמה דקות.

ממש היום גם שמעתי את ישראל כץ אומר שצריך לעשות סיכול אזרחי ממוקד ל-BDS. זה ישראל כץ, שר התחבורה, שעשה פה לפני כמה ימים את הפיגוע הדיפלומטי מהגדולים והחמורים שאנחנו חוונו כאן, כשהטיף לבלגים שאם הם ימשיכו לאכול שוקולד הם לא יצליחו להילחם בטרור. הדבר הזה פורסם בכל כותרות העיתונים ברחבי העולם, וביזה אותנו, את ישראל, ופגע באינטרסים המדיניים שלנו.

וראש הממשלה, שאתמול, מייד אחרי הפסיקה של בג"ץ, הלך וציין שבג"ץ הוא זה שמפריע ליחסי החוץ של ישראל, פוגע בכלכלה של ישראל. כן, אותו ראש ממשלה עם ההצהרות הגזעניות ערב הבחירות; ראש הממשלה שנסע לארצות-הברית כדי לפגוע, להתערב בפוליטיקה האמריקנית ולהפוך את התמיכה בישראל לנושא פוליטי מפלגתי אמריקני, וככה פגע באינטרסים הדיפלומטיים והאינטרסים המדיניים שלנו. זה אותו ראש ממשלה שאחר כך בא ומטיף כדי להחליש את בית-המשפט העליון.

הממשלה הזאת וחבריה ביצעו כמה מהפיגועים הדיפלומטיים החמורים ביותר שאנחנו חוונו מאז קום המדינה. הממשלה הזאת עוסקת כבר תקופה ארוכה מאוד בפירוק של שלטון החוק; ממשלה שחותרת תחת המדינה שהיא אמורה להנהיג. ממש כן. כך אותה תמיכה בפעילי "תג מחיר", בוועדי המתיישבים בשומרון ובבנימין, שממומנים על-ידינו, בכספי המסים של אזרחי ישראל, כדי לעשות פעולות נגד חיילי צה"ל ולמנוע פינויים ביהודה ושומרון. אם להקריא לכם כמה מהציטוטים שמופיעים בפומבי, של אותם ראשי מתיישבים שממומנים על-ידי המדינה, כמו איציק שדמי, ועד מתיישבי בנימין, שאמר: אם אתה אלים ולא מתחשב, אלא פשוט מאלץ את השלטון לרדת על הברכיים, אתה מצליח; או בני קצובר, ועד מתיישבי שומרון, שאמר שוועד המתיישבים יכול להרשות לעצמו לעשות דברים שהם יותר בתחום האפור, דברים שהמוסדות הרשמיים לא יכולים לעשות, אבל אל דאגה, הם נעשים בשיתוף פעולה. אותם ועדי מתיישבים שכינו את צה"ל "כוחות ההרס"; ועדי מתיישבים שאמרו שאסור שפעולות ההרס יעברו ללא תגובה הולמת; שקראו באתרי האינטרנט שלהם: "כוחות ההרס הגיעו לשומרון" – זה חיילי צה"ל – והמתיישבים נקראים לצאת למבצעי "ערבות הדדית" – ככה נקרא בעבר "תג מחיר" – לא ניתן לכוחות ללכת לנוח; אותם אנשים חילקו למתנחלים שפעלו נגד צה"ל קסדות ואלות לפני פינוי כדי לעצור את הפינוי; יצאו נגד חיילי צה"ל. איזה מסר הם מעבירים שם לחיילים ששומרים על ביטחוננו, שמופקדים להגן על אזרחי ישראל? הם מעבירים להם, אדוני – – –

היו"ר יואל חסון:

בבקשה, גברתי. חברים, נא לשמור על השקט.

סתיו שפיר (המחנה הציוני):

הם מעבירים להם מסר כפול; מסר שאומר שיש חוק אחד רשמי, אבל יש חתירה תחת החוק על מנת לממש את האינטרסים המשיחיים וההזויים של הכוחות הקיצוניים ששולטים בממשלה הזאת. זה מה שקורה כשמדינה חותרת תחת עצמה, מממנת פעולות נגד הצבא, ואז הולכת ומתנהגת כאילו היא בעד הצבא; ששריה מטיפים ויורדים ויוצאים נגד הרמטכ"ל, שיוצאים נגד שופטי בית-המשפט העליון, שמפרקים את שלטון החוק, שמנסים לפרק את הרשות השופטת ולהפוך אותה לתלויה ולפוליטית ולבלתי עצמאית, ומדברים כל הזמן הזה בשם הציונות והפטריוטיות. זו לא ציונות ולא פטריוטיות – זו חתירה תחת יסודותיה של המדינה, והדבר הזה מתרחש פה יום-יום, כמו עם החוק הבזוי הזה שאסור שיעבור, שפוגע במוסר הבסיסי ביותר של המדינה כמדינה דמוקרטית, וכמו שורה ארוכה של חוקים מיותרים שהעברתם במושב הזה; חוקים שלא עשו דבר קטן אפילו כדי למנוע ולעצור את הטרור, ועשו הרבה מאוד כדי לפגוע באינטרסים המדיניים, הביטחוניים והדיפלומטיים של מדינת ישראל.

היו"ר יואל חסון:

תודה רבה לך, חברת הכנסת סתיו. חברת הכנסת מרב מיכאלי, בבקשה.

מרב מיכאלי (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש, תודה רבה, חברי וחברותי חברות הכנסת – אני חייבת להגיד לך, אדוני היושב-ראש, שאני מרגישה טיפה במלכוד, כי אנחנו עומדות ועומדים כאן, עולות ועולים אחד אחרי השני, אחת אחרי השנייה, לעשות את החובה האזרחית ואת החובה הפרלמנטרית שלנו ולהגיד כמה החוק הזה שעומד להגיע עכשיו להצבעה בקריאה ראשונה הוא חוק מסוכן, הוא חוק מזיק, הוא חוק שעוררתי, הוא חוק נוראי, הוא חוק לא דמוקרטי – כל הדברים האלה שהם נכונים, ועוד ועוד ועוד. אבל מצד שני ברור שכשאנחנו עולות ועולים ואומרים את הדברים האלה כאן אנחנו בעצם משחקים את המשחק שראש הממשלה הזה מנציב לנו ופורס לפנינו.

צריך להגיד, אדוני היושב-ראש, שיש סיכוי – האמת היא שאני מקווה שזה יקרה, אבל האמת, אני כבר לא יודעת מה אני מקווה, חוץ מאשר שנחליף בהקדם את הממשלה האיומה הזאת. יש סיכוי שהחוק הזה לא יעבור בכלל קריאה שנייה ושלישית, משום שבגלל שגם ראש הממשלה יודע שהוא לא חוק חוקתי, שאין שום דרך בעולם להצדיק את זה שחברים וחברות שנבחרו על-ידי הציבור ידווחו או ישעו חברים אחרים שנבחרו על-ידי הציבור בגלל שהם עשו משהו שלא נראה להם. אז יכול להיות שהחוק הזה לא יגיע בכלל לחקיקה, אלא יעשה אותו דבר שעשו פה עם המון המון חוקים אחרים שהעבירו אותם בקריאה טרומית, נגיד, או מקסימום בקריאה ראשונה, בשביל לעשות את מה שאנחנו מכנות ומכנים "אפקט הצינון". אבל האפקט הזה, האמת, אדוני היושב-ראש, הוא לא מצנן; להפך – הוא מרתיח, הוא מלהיט, הוא שורף, הוא מחרב, הוא מקלקל, הוא הורס. הוא ממש חופר מתחת ליסודות שלנו וממוטט לנו, עלינו, את המדינה שלנו ואת החברה שלנו. זה מה שעושה הממשלה הזאת במומחיות, וזה מה שעושה ראש הממשלה בגאונות, לא פחות מזה.

ראש הממשלה הזה מבלה את ימיו בלהסית אותנו אחד נגד השני, לשסות אותנו אחד נגד השני; לא רק ערבים מול יהודים – חילוניים מול דתיים, מזרחים מול אשכנזים – מי שלא יהיה. כל מה שעושה ראש הממשלה הזה הוא הפרד ומשול, הפרד ומשול, הפרד ומשול. ובדרך הוא לא משאיר אבן על אבן; בדרך ראש הממשלה משאיר אדמה חרוכה ממה שהייתה מדינה לתפארת – באמת, נס. אנחנו שוכחות ושוכחים את זה, אנחנו בסך הכול פה 67 שנה, או-טו-טו 68 – היינו גאוה בעיני עצמנו ובעיני העולם, וראש הממשלה הזה הופך אותנו להיות מדינה מגונה, מדינה מושמצת, מדינה לא דמוקרטית, מדינה אוכלת אזרחיותיה ואזרחיה, והם אוכלות ואוכלים אחד את השני.

ההרס הזה, אדוני היושב-ראש, חברי וחברותי, מתגלה, בין השאר, בחוקים כמו זה. יושבת פה קואליציה שבכלל לא שואלת שאלות, שמצביעה כאיש אחד על דברים איומים; שמצביעה כאיש

אחד נגד דברים מצוינים שבאים ממול. יושבת כאן קואליציה שמועלת בחובה שלה לייצג את הציבור הישראלי, לפעול לטובתו ולשמור על מדינת ישראל.

האמת היא שזה ממש עניין טרגי, מה שקורה פה היום, חברות וחברים. עוד אחד מהצמתים האלה שקורה בו דבר נורא. הוא נראה כאילו זה עניין של יום-יום, אבל בעצם זה עוד צומת נוראי שבו אנחנו לוקחים את הפנייה הלא-נכונה ומורידים את עצמנו ביגון שאולה. תודה.

היו"ר יואל חסון:

תודה רבה לחברת הכנסת מרב מיכאלי. חברת הכנסת ציפי חוטובלי, סגנית השר, בבקשה.

ציפי חוטובלי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, במדינה נורמלית לא היה צורך בחוק ההשעיה, כי במדינה נורמלית קשה לדמיין חבר פרלמנט שיעמוד דקת דומייה למען מחבלים שרצחו בדם קר אזרחים של אותה מדינה. קשה גם לדמיין חבר פרלמנט שירגל בשירות ארגון טרור בזמן מלחמה. אבל מדינת ישראל היא לא מדינה נורמלית. יש שיר כזה שנקרא "רק בישראל" – רק בישראל ראינו את עזמי בשארה מרגל עבור "חיזבאללה" במהלך מלחמת לבנון השנייה; רק בישראל חבורה של חברי כנסת עומדת דקת דומייה לאותם מחבלים שרצחו בדם קר ישראלים תמימים. אז כאן הכול אפשרי. כבר ראינו כאן הכול.

אני מסתכלת קצת בשאט-נפש על נאומי זכויות האדם של חברי הרשימה המאוחדת. אתם לא מתביישים לדבר על זכויות אדם כשיושב בתוכם חבר כנסת, אוסאמה סעדי, שאומר שזה לגיטימי לרצוח את בני-הזוג הנקין לעיני ילדיהם? לגיטימי לעשות את זה בגלל שהם מתנחלים?

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

את שקרנית. את שקרנית קטנה, תתביישי לך.

ציפי חוטובלי (הליכוד):

הוא לא התנצל מעולם. הוא מעולם לא התנצל, אתה יודע את זה?

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

את שקרנית, תתביישי לך.

היו"ר יואל חסון:

חבר הכנסת טיבי. חבר הכנסת טיבי, תודה רבה.

ציפי חוטובלי (הליכוד):

תתבייש אתה, אחמד טיבי, שנשאת את נאום השהידים. מהלל שהידים ורוצחים.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

את גם כושלת וגם שקרנית. את כישלון דיפלומטי וגם שקרנית.

ציפי חוטובלי (הליכוד):

– – – התרבות הזאת

היו"ר יואל חסון:

תודה. חבר הכנסת טיבי. תודה רבה. נא לא להפריע.

ציפי חוטובלי (הליכוד):

– – – תת-התרבות הזאת שמתנהלת כאן

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

את יכולה ללמוד מחבר הכנסת אוסאמה סעדי. – – – אחת כמוך, חסרת בושה, שקרנית.

היו"ר יואל חסון:

חבר הכנסת טיבי. אדוני, תודה רבה, שים נקודה.

ציפי חוטובלי (הליכוד):

קשה לו לשמוע את האמת, אדוני היושב-ראש. זאת האמת.

היו"ר יואל חסון:

לא רק לו קשה.

ציפי חוטובלי (הליכוד):

חברי הכנסת האלה – –

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

– – –

היו"ר יואל חסון:

תודה רבה.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

– – –

היו"ר יואל חסון:

חבר הכנסת טיבי, סגן היושב-ראש, בבקשה.

ציפי חוטובלי (הליכוד):

– – מדברים על זכויות אדם, כשהם ברגל גסה פועלים נגד זכויות אדם פה במדינת ישראל.

אדוני היושב-ראש, אני בוגרת הפקולטה למשפטים, ואחד משיעורי היסוד בפקולטה למשפטים הוא הלכת ירדור. הלכת ירדור ניתנה על-ידי ענקי המשפט של המשפט הישראלי, הנשיא אגרנט והשופט זוסמן. כשהם אישרו את פסילת רשימת אל-ארד, רשימה שבהרבה מובנים הייתה הרבה פחות קיצונית מהדברים שתיארתי כאן, הם אמרו את הדברים הכי פשוטים והכי בסיסיים – שיש עקרונות בדמוקרטיה שהם על-חוקתיים, שלא צריך בשביל זה חוק מיוחד, שכל אדם שמבין שדמוקרטיה חפצת חיים רוצה להמשיך להתקיים חייב לקיים את העקרונות האלה. השופט זוסמן אמר את זה בשפתו הפשוטה והנהירה: כדרך שאדם אינו חייב להסכים לכך שיהרגוהו, כך מדינה

אינה חייבת להסכים שיחסלוה וימחקוה מהמפה. שופטיה אינם רשאים לשבת בחיבוק ידיים ולהתייאש מהעובדה שאין דין פוזיטיבי שמאפשר להם לעשות כן. רשויות המדינה אינן צריכות לשמש מכשיר בידי מי ששם לעצמו את חיסול המדינה כמטרה.

את זה אמר בית-המשפט העליון בשנות ה-60. מה קרה מאז? אני חושבת שזאת בושה וחרפה שהמחוקק אמר את דברו באופן מובהק בחוק-יסוד: הכנסת, וקבע שמי שתומך באופן אקטיבי בארגון טרור או במאבק מזוין נגד מדינת ישראל לא יוכל לכהן בבית-המחוקקים הזה, ובית-המשפט העליון בחר פעם אחר פעם להתעלם מהאמירה המפורשת הזאת של המחוקק. ככה הגענו לחוק הזה. אם בית-המשפט העליון היה נאמן למורשת הזאת, למורשת הקלאסית ההיסטורית הזאת, של אותה דמוקרטיה ששומרת על הזכות שלה, לא היינו מגיעים ליום הזה, ויכולנו להיעזר בדבר המחוקק המפורש ב-7א.

משפט אחרון לחברי הכנסת שעומדים להצביע היום בערב. יש חברי כנסת שאני מבינה, הם לא יכולים לתמוך בחוק הזה. אם הם משמיעים שירי הלל לשהידים, הם לא יכולים לתמוך בחוק הזה. אבל אלו מביניכם שיושבים בספסלי האופוזיציה, כמו אביגדור ליברמן, שבמשך שנים מדבר על זה שבלי נאמנות אין אזרחות, מדבר על זה שחייבת להיות כאן איזושהי תפיסה שכוללת את ערביי ישראל בתוך האתוס הישראלי – אתם לא מתביישים להתנגד לחוק הזה? כל מי שאכפת לו מדו-קיום אמיתי בין ערבים ליהודים צריך להצביע נגד החוק הזה, כי מה שקרה כאן בכנסת הזאת ובכנסת שקדמה לה, זאת התנהלות שלא משרתת דו-קיום, לא משרתת זכויות אדם – –

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

היו"ר יואל חסון:

תודה. נא לסיים, גברתי. תודה רבה.

ציפי חוטובלי (הליכוד):

– – ופוגעת בדמוקרטיה הישראלית. לכן החוק הזה הוא חוק הכרחי – –

היו"ר יואל חסון:

תודה רבה. זמנך תם.

ציפי חוטובלי (הליכוד):

-- כדי להגן על קיומה של מדינת ישראל.

היו"ר יואל חסון:

תודה רבה. חבר הכנסת טיבי, נא לא להפריע. תודה רבה. חבר הכנסת יואב קיש – בבקשה, אדוני.

עיסאווי פריג' (מרצ):

את צודקת.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

היא ביקשה להצביע נגד. גם כישלון בהסברה, גם כישלון – – – אנחנו מצביעים נגד. גם שקרנית וגם כישלון. חתיכת שקרנית, מסיתה.

יואב קיש (הליכוד):

למה אתם נותנים לו לצעוק ככה?

היו"ר יואל חסון:

קראתי אותו לסדר. אל תיתן לי עצות. קראתי אותו לסדר, הכול בסדר.

ציפי חוטובלי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, שלא יהיה ספק, אני בעד החוק הזה.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

את חתיכת שקרנית.

היו"ר יואל חסון:

סליחה, חבר הכנסת טיבי, אני קורא אותך לסדר פעם ראשונה. אני קורא אותך לסדר פעם שנייה. אני מבקש ממך.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

תתייחס – – – ולחבר שלך חזן. אתה חצי שעה משמיץ – – –

יואב קיש (הליכוד):

טיבי, קשה לך לשמוע את האמת? קשה לך לשמוע את האמת?

היו"ר יואל חסון:

אתה עכשיו התפרעת, אדוני, אתה התפרעת עכשיו חמש דקות ואני לא הוצאתי אותך. על מה אתה מדבר? מה אתה בא בטענות בכלל?

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

– – –

היו"ר יואל חסון:

תודה רבה. תודה רבה, אין בעיה, הבנתי. תודה. בבקשה.

יואב קיש (הליכוד):

כבוד היושב-ראש, השר, חברות וחברי הכנסת, מילה על החלטת בג"ץ. מה יצא לנו היום מהחלטת בג"ץ? במשא-ומתן על הגז, חברות הגז ביקשו את פסקת היציבות בחקיקה. הממשלה לא הסכימה. בא בג"ץ ואומר: לא, תעשו את זה בחקיקה, תיתנו להם את מה שהם רוצים. עכשיו, אם זה לא ילך בחקיקה, אז יהיה פתרון אחר.

עיסאווי פריג' (מרצ):

ביבי ביקש ממך לדבר על הגז?

יואב קיש (הליכוד):

יכול להיות שיהיו ערביות, משהו שהממשלה תצטרך, כדי להבטיח ליזמים ודאות שהולכים למתווה, שישקיעו את הכסף הנדרש. בעניין הזה בג"ץ אולי כיוון לטוב, אבל חד-משמעית עשה נזק לאזרחי ישראל.

מיקי רוזנטל (המחנה הציוני):

בוא נדבר על הנזק שאתה עושה.

יואב קיש (הליכוד):

אני רוצה לדבר על החוק, חוק ההשעיה. אני חושב שהחוק בעצם קיומו ימנע את ההקצנה. אנחנו רואים את ההקצנה בבית הזה קורית יום-יום ומתגברת: התחלנו עם משט לעזה, ואנחנו מסיימים עם ההגדרה שה"חיזבאללה" זה לא ארגון טרור. אנחנו חייבים לעצור את הדבר הזה, ואנחנו חייבים להעביר מסר מאוד ברור גם מהבית הזה: מי שרוצה לחיות במדינת ישראל, מדינה יהודית דמוקרטית, כאזרח שווה זכויות, יקבל מאתנו את כל התמיכה ואת כל החיזוק. אבל תומכי טרור לא יהיו בכנסת ישראל.

צריך להבין מה החוק הזה אומר. הוא לא משנה את המאזן בכנסת. האזרחים שלנו בוחרים סיעה, הם לא בוחרים מישהו ספציפי. אם חברי הכנסת הבל"דיסטים ימשיכו בהתנהגות שלהם, אז יצא בל"דיסט וייכנס בל"דיסט אחר.

היו"ר יואל חסון:

ומה הוא יהיה?

יואב קיש (הליכוד):

בל"דיסט בכנסת.

מיקי רוזנטל (המחנה הציוני):

הוא יהיה ציוני.

היו"ר יואל חסון:

הוא יהיה ציוני גדול.

יואב קיש (הליכוד):

אבל לפחות הוא לא יתמוך בטרור ולא יתנהג ברמה האישית בצורה כזו שלא נרצה לראות אותו פה בגלל שהוא מתנגד לקיומה של מדינת ישראל – בדיוק כמו שמופיע בחוק. בעניין הזה אנחנו חייבים לשים גבול. אנחנו כבית-המחוקקים צריכים לתת דוגמה. לא יכול להיות שדווקא מפה תצא ההקצנה – ולא יכול להיות שחבר הכנסת איימן עודה קורא לחברי כנסת פה "רוצחים". על הדבר הזה ועדת האתיקה כנראה לא מסוגלת להתגבר. הגיע הזמן שאנחנו, בכוחות שלנו, בכנסת הזו, נחוקק חוק שישים גבול להתנהגות הזו.

אני רוצה לקרוא הצהרה שאני מתחייב אליה: אני, חבר הכנסת יואב קיש, מצהיר אמונים למדינת ישראל, המדינה היהודית הדמוקרטית, ואעשה כל שביכולתי לקרב ולסייע למיעוטים במדינתנו. אלחם באויבינו מבפנים ובכל מי שהחליט לנסות להרוס את הארץ הזו מתוכה במקום לבחור להיות אזרח נאמן ושווה זכויות. איאבק למען ההתיישבות היהודית בארץ-ישראל כולה. אפעל נגד הטרור ונגד תומכיו בכל מקום, בשדה הקרב וגם בכנסת ישראל. אני קורא לכל חברי הכנסת להצטרף אלי. תודה.

היו"ר יואל חסון:

תודה רבה לך, חבר הכנסת קיש. חברת הכנסת נורית קורן – בבקשה, גברתי.

נורית קורן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, כנסת ישראל היא המקום שבו ניתנת לנבחר הציבור הזכות לעצב הווה ועתיד טובים יותר עבור כלל אזרחי מדינת ישראל. מי שאינו חפץ בטובת אזרחי ישראל, מקומו אינו בכנסת ישראל. איננו יכולים לקבל מצב שנבחר הציבור מנצלים לרעה את עקרונות השיטה הדמוקרטית במטרה לחתור תחת מנגנוני השלטון, לכרסם בהם ולערער אותם.

עצוב שנדרש לקבוע בחוק כי על חברי בית-הנבחרים בישראל לפעול לטובת האינטרס הלאומי והביטחוני של מדינת ישראל, זה הרי אמור להיות מובן מאליו. אפשר היה להניח כי אמות מידה מוסריות ושיקול דעת בסיסי יביאו כל אחד ואחת מחברי הכנסת למסקנה המתבקשת, שעלינו לפעול לטובת האינטרס הציבורי. אולם, לצערי, דווקא בתקופה כה קשה אנו למדים כי יש מי

שמנצלים את המצב כדי להעמיק את השסעים בחברה הישראלית, לקטב, לפלג ולהתסיס ולהשתמש בכוח העומד לרשותם כדי לסכן את שלטון החוק ולסכן את מדינת ישראל.

חוק ההשעיה הוא עבור אלה המבלבלים בין חופש הביטוי לאנרכיה. בהיעדר מנגנון ריסון עצמי והצבת גבולות, חובת המחוקק להתערב ולהשתמש בסמכויותיו על מנת להגן ולשמור על ריבונותו. אל לנו לטמון את הראש בחול בשם הדמוקרטיה, ואל לנו להקל ראש בסוסים טרויאנים הממתינים לשעת כושר כדי לעורר כאוס. לפעמים גם הדמוקרטיה זקוקה שיגנו עליה. לכן אני קוראת לכל חברי הכנסת להצביע עבור חוק ההשעיה.

היו"ר יואל חסון:

תודה רבה לך, גברתי. אדוני יושב-ראש האופוזיציה חבר הכנסת יצחק הרצוג, בבקשה.

יצחק הרצוג (המחנה הציוני):

תודה, אדוני היושב-ראש. שמעתי את דברי חברתי לפני, חברת הכנסת נורית קורן – לא מדובר בכלל באיזונים, מדובר בטריבונל ובית-דין שדה של פוליטיקאים. כולנו פוליטיקאים וכולנו יודעים כיצד מתנהל הבניין הזה, וכולנו מבינים שהיום, או כשיעבור החוק הזה, ייפול בדמוקרטיה הישראלית דבר שסופו מי ישרנו.

זה חוק שאסור לו לבוא בקהל החוקים של מדינת ישראל. זה חוק שאסור לו בשום פנים ואופן להירשם ולהיחקק בספר החוקים של מדינת ישראל. אני קורא לראש הממשלה ולממשלה: תיזהרו, מכיוון שאתם במו-ידיכם מערעים את היסודות של הדמוקרטיה הישראלית. אני מזדהר אתכם שאתם הורסים את הדמוקרטיה הישראלית, ואתם עלולים להעלות אותה בשנאת חינם עיוורת, בשיקולים פוליטיים צרים, בטיפשות ובאטימות, כך שיום אחד אנחנו עלולים להתעורר, כולנו, ולא נבין לאיזו תהום הגיעו הכנסת והדמוקרטיה הישראלית.

אין עוררין, בטרור צריך להיאבק ללא פשרות. ברור לכולנו שמי שעוסק בטרור חייב להיות בכלא, והרבה שנים. אין בבית הזה מקום לתמיכה בטרור, ואין מקום לחתירה נגד אושיות הקיום של מדינת ישראל, ואין מקום לפרובוקציות זולות שמרתיחות את הדם של כולנו. אבל החוק הזה הוא מיותר לא רק בגלל מספר חברי הכנסת הנדרש, אלא קודם כול מכיוון שיש כלים. מי שעובר על החוק ועוסק בטרור, אחת דינו ללכת לכלא. היה פה חבר הכנסת סעיד נפאע. הוא הורשע בקשר עם סוכן זר באופן מלא. מישהו מנע את המערכת המשפטית מלהעמיד אותו לדין ולחקור אותו? היו גם חברי כנסת אחרים. כך שכלים קיימים – קיימים כלים בתוך הכנסת, קיימים כלים מחוץ לכנסת. אבל חוק שמפקיד את גורלו של חבר הכנסת בידיים של חברי כנסת בניגוד לרצון בוחריו, הוא חוק פסול מעיקרו, מסוכן מאוד; חוק שפורץ גדר ומערער את אושיות הדמוקרטיה הישראלית.

אני פונה אליכם, לחוש האחריות של כולכם: הרף, אל תעשו זאת, לפני שיהיה מאוחר מדי.

היו"ר יואל חסון:

תודה רבה לך, חבר הכנסת הרצוג. חבר הכנסת צחי הנגבי, בבקשה.

צחי הנגבי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, תודה, רבותי חברי הכנסת, נבחרתי לכנסת בשנת 1988. ב-28 השנים שחלפו מאז זכיתי לחוות בבית הזה אין-ספור תחושות – חלקן תחושות של הנאה ושל התרגשות, וחלקן, באופן טבעי, גם תחושות של מועקה ושל תסכול. אני יכול להעיד בפניכם שהתחושה הבלתי-נסבלת ביותר שחווייתי, הקשה לעיכול מכולן, הייתה ונותרה תחושת ההתקוממות לנוכח מפגני התרסה מופקרים של חברי כנסת שמסתתרים מאחורי החסינות שמוענקת להם מתוקף החוק כדי לבטא את הבוז, הבוז העמוק שהם חשים לכל מה שמייצגת המדינה שלנו.

זהו בוז כלפי חובותיהם כאזרחי ישראל, בוז כלפי סמלי המדינה, בוז כלפי הערכים הבסיסיים שמאחדים את העם היהודי, ובעיקר פרובוקציה אחרי פרובוקציה מתוך תאוה אובססיבית ששואפת לקעקע את הדו-קיום בין יהודים לבין ערבים, מתוך חשש, אולי מתוך הבנה, שדו-קיום כזה יהפוך אותם, את אלה שניזונים רק מהכאוס ורק מהשסע, לבלתי רלוונטיים. מאוד חשוב לי להדגיש, לא כל חברי הכנסת הערבים וגם לא רוב חברי הכנסת הערבים מתמכרים למניפולציה הזאת. מרבית חברי הכנסת הערבים שזכיתי לעבוד אתם כקולגות בוועדות הכנסת, במליאת הכנסת, לאורך שנים, באו לכאן כדי לעבוד ולא כדי להסית; באו לכאן כדי לקדם את רווחת הבוחרים שלהם, ולא כדי להתחנף לרובד הקיצוני והשונא בציבור שלהם. זה היה נכון לכל תשע הכנסות שבהן כיהנתי, וגם לכנסת הנוכחית. אבל, לצערי, לא הם שזכו לבולטות ולחשיפה ולתהודה. מי שכן הפכו לכוכבי-על היו רק אלה שגידפו, אלא שחרחרו ריב ומדון, אלה שהשתתפו במשטים אלימים, אלה שעמדו דום לזכר רוצחים אכזריים.

לכן, רבותי חברי הכנסת, משהוגדשה הסאה ונקעה הנפש ולא ניתן היה יותר לעצום עיניים נוכח הביזוי המתמשך של הדמוקרטיה הישראלית, יזמנו את החוק שעתיד להגיע בעוד כמה דקות להצבעה.

אדוני היושב-ראש, אני מייחל לכך שחקיקת החוק תעצב אחת ולתמיד את גבולות חופש הביטוי וחופש הפעולה של חברי הכנסת, כך שלא נצטרך להתייצב ביום מן הימים לנסות ולגבש רוב של 90 חברי כנסת כדי להשעות חבר כנסת, אבל כן נוכל להתייצב סביב אותם אזרחים שהיום אין לנו תשובה כשהם שואלים: למה אתם שותקים? איך אתם מרשים לביזיון הזה להתנהל? למה אתם לא

עושים כלום כשחברי כנסת עושים מה שהם עושים, מזדהים עם המרצחים, מזדהים עם הנוראים שבאויבינו? באיזה פרלמנט בעולם – שאלו אותי לא פעם ולא פעמים, לפעמים פעמיים ביום – באיזה פרלמנט בעולם, תגיד לי אחד, עוברים לסדר-היום על כאלה התנהגויות?

אדוני היושב-ראש, אני מסיים. אחרי שהחוק הזה יהפוך לחלק בלתי נפרד מתרבות הממשל שלנו, אני מקווה שאכן לא ניאלץ לעשות בו שימוש. אבל אם לא תהיה ברירה, אם מישהו או מישהי מחברי הכנסת ירשה לעצמו לשוב ולרמוס את הקווים האדומים החדים והבהירים שהחוק הזה מתווה, לפחות תהיה לנו תשובה לציבור, לא נעמוד עוד אילמים, ולא שותקים, ולא משותקים, ולא נבוכים ולא מאלתרי תירוצים.

הכנסת משיבה לעצמה היום את הכוח, את הזכות, את החובה להתגונן מפני אלה שעד היום האמינו שהם לנצח חסינים. לא עוד, לא בכנסת ישראל. הגזמתם, ועכשיו תתרגלו למציאות החדשה.

היו"ר יואל חסון:

תודה רבה לך, יושב-ראש הקואליציה חבר הכנסת הנגבי. יסכם מטעם הממשלה השר זאב אלקין. בבקשה, אדוני.

שר העלייה והקליטה זאב אלקין:

אדוני היושב-ראש, חברי השרים, חברי הכנסת, מגיע לקריאה ראשונה, להצבעה, חוק, שאם היינו חיים במדינה נורמלית, עם פרלמנט נורמלי ועם חברי פרלמנט נורמלים, אני מניח שלא היינו נזקקים לו. אבל מדינת ישראל בשנים האחרונות שוברת את כל השיאים בהתנהלות של חלק מחברי הפרלמנט שלה, שבאופן גלוי עושים מעשה אחר מעשה, שאין להבין אותו אחרת מהזדהות גלויה, מעל המקפצה, עם הטרור ועם פעילות שעוינת את המדינה שבפרלמנט שלה הם מכהנים ואת המשכורת מטעמה הם מקבלים.

הדבר המדהים הוא, שגם לאחר האירוע הקשה של ההזדהות עם המחבלים, שהוא זה שהוליד את תהליך החקיקה הזה, הדבר המדהים הוא שכבר מאז נוצרו לא מעט סיבות לחוק הזה להיווצר, גם אם האירוע הוא לא היה מתרחש. עד כדי כך הגדילו לעשות חלק מחברי הבית הזה, שלא התביישו לרגע, אלא עמדו לימינו של ארגון הטרור "חיזבאללה" ויצאו כנגד מדינות ערב על זה שהעזו להגדיר את הארגון הזה כארגון טרור. אז אנה אנו באים? אם חשבנו שכל פעם נחצה כאן קו אדום, פתאום מתברר שיש עוד קו אדום אחריו. גם עכשיו המגינים הגדולים של ה"חיזבאללה" הם דווקא חברי הכנסת הישראלים שמכהנים בכנסת ישראל ונושאים בגאווה את התואר הזה.

לכן, אני חושב שכל מדינה חפצת חיים, אם קיימים בה חברי פרלמנט כאלה, חייבת להגן על עצמה. והדרך להגן על עצמה, חברי חברי הכנסת, היא לא לציין בטוויטר ולפרסם פוסט בפייסבוק איך אנחנו מגנים את חברת הכנסת זועבי או חברי כנסת מבל"ד, או חברי כנסת מחד"ש ובל"ד, כשהם מתייצבים לימין ה"חיזבאללה".

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

גם ראש הממשלה – – –

שר העלייה והקליטה זאב אלקין:

את יודעת שכולם יכולים לציין בטוויטר, רק בשונה מהציוצים שלכם, כשאתם מגנים בכאילו ומגינים עליהם בחיים האמיתיים, ראש הממשלה מוביל הצעת חוק כדי לפתור את הבעיה. וברגע שהצעת החוק מונחת על השולחן, פתאום כל גדולי הלוחמים כנגד המעשה הנתעב שכל כך גיניתם, גם גדולי הלוחמים במחנה הציוני, גם ציפי לבני, גם את, שלי, גם יאיר, כל אלה – – –

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

אבל – – – המפלגה – – –

שר העלייה והקליטה זאב אלקין:

– – – כל אלה שבאו ואמרו – – –

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

חבר כנסת ממפלגתך – – – זה הרמטכ"ל. אתה נגד הרמטכ"ל?

שר העלייה והקליטה זאב אלקין:

אנחנו מדברים על הרמטכ"ל? אנחנו מדברים על חברי פרלמנט ישראלי – – –

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

אתה נגד שר הביטחון?

שר העלייה והקליטה זאב אלקין:

אנחנו פועלים כאן כנגד חברי פרלמנט ישראלי שעושים הכול כדי לפגוע במדינה שאותה הם אמורים לייצג ואותה הם אמורים לנהל.

יצחק הרצוג (המחנה הציוני):

— — — פוגעים בדמוקרטיה, בחייך. יש כאן בתי-משפט, תעמיד אותם לדין.

שר העלייה והקליטה זאב אלקין:

זה פוגע בדמוקרטיה. להגן על חנין זועבי, בוז'י, זה פוגע בדמוקרטיה.

יצחק הרצוג (המחנה הציוני):

מחר זו היא, מחרתיים זה אתה.

שר העלייה והקליטה זאב אלקין:

בואו נגיד את האמת – הרי אני חושב שכל בר-דעת מבין למה פתאום אתם בורחים; למה שכשזה מגיע למעשה, אז פתאום כל אותם הציוצים בטוויטר הנזעמים זזים הצדה, ואתם כרגע בהצבעה שלכם ובקולותיכם תתייצבו לצדה של חנין זועבי וחבריה. הסיבה לזה מאוד מאוד פשוטה: כי גם אתה וגם יאיר מבינים היטב שאם יש לכם איזשהו סיכוי מתישהו להקים ממשלה, אתם תצטרכו אותם.

מיקי רוזנטל (המחנה הציוני):

אתה ממשיך להסית.

שר העלייה והקליטה זאב אלקין:

אתם תלויים בהם.

מיקי רוזנטל (המחנה הציוני):

אתה ממשיך להסית — — —

שר העלייה והקליטה זאב אלקין:

בוז'י, אתה יכול לברוח מהמליאה, אתה יכול, אבל מן האמת אי-אפשר לברוח. זאת האמת הפשוטה, שבגלל שאתם תלויים בקולות שלהם, כי בלי הקולות שלהם אין שום סיכוי לכם כשמאל להקים כאן ממשלה אי-פעם, אתם מדברים גבוהה-גבוהה כי אתם מבינים שזה מה שציבור הישראלי רוצה, אבל במבחן המעשה אתם לא מסוגלים לעמוד אפילו דקה אחת. ומה שהם לא ימשיכו לעשות, אתם עדיין תבואו ותגנו עליהם. וזה יחזור פעם אחר פעם. לפחות החברים בבנין הזה שמייצגים את מרצ הם עקביים – הם הגנו עליהם בשעת המעשה, הם מגינים עליהם גם בהצבעה. אבל אתם במחנה הציוני, אתם ויש עתיד, הצביעות חוגגת: לדבר גבוהה-גבוהה נגד, ואז לגייס את כל הקולות – תכף נראה פה את כולם – גיוס המוני, למען מי? למען חנין זועבי. עוד לא זכתה חנין זועבי לכזאת תמיכה בכנסת ישראל – כמו מה שאתם מארגנים לה היום.

ולכן, למה שתעצור? למה שתעצור? אתם נותנים לה חיסיון, אתם נותנים לה הגנה, והיא תלך ותחריף. ואז אל תתפלאו שזה לא נעצר כבר בבל"ד. כן, זה התחיל בבל"ד, המשיך בחד"ש. אפילו חד"ש מצאה את עצמה מגינה על "חיזבאללה". מי היה חושב בבית הזה. אם הייתי עולה כאן על הדוכן לפני כמה שנים, חבר הכנסת איימן עודה, והייתי אומר שמפלגת חד"ש תגן על "חיזבאללה" ותתייצב מול מדינות ערב ותבקר אותן, כולם היו חושבים שהתחרפנתי. היו אומרים: בל"ד אולי מסוגלים לעשות את זה, אבל חד"ש? הנה, הגענו.

אבל מי שאשם בזה באמת זה לא אתם. מי שאשמים בזה זה אנחנו, שישבנו בחיבוק ידיים, ופעם אחר פעם הבלגנו על עוד חציה של קו אדום ועל עוד חציה של קו אדום ועל עוד חציה של קו אדום, ולכן בסוף עוד חבר כנסת ועוד חבר כנסת – פעם זאת הייתה רק חנין זועבי, אחר כך כל חברי בל"ד, אחר כך איימן עודה כבר עומד בתור, כי כולם רוצים את התהילה הזאת, לתמוך בטרוריסטים ולהישאר חבר כנסת ישראלי.

אז מה אם לקחתם על עצמכם התחייבות? כל אחד מכם, מחברי הרשימה המשותפת, כמו כל אחד מחברי הבית הזה, כשהתמודד לכנסת הזאת חתם על התחייבות לפי סעיף 7א, אבל הוא חתם עליה בלי בכלל להתכוון לרגע לקיים אותה, כי אתם רגילים שהכלבים נובחים והשיירה עוברת, ואפשר להפך ברגל גסה את ההתחייבות הזאת פעם אחר פעם, ואפשר לתמוך בטרור, ואפשר לפעול כנגד מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, ועדיין להמשיך לקבל משכורת של חבר כנסת ישראלי, ליהנות מהחסיונות של חברי כנסת, ולעשות הכול – באמצעות הכלים שהבית הזה העמיד לכם – כדי לפגוע במדינת ישראל.

אבל הגיע הזמן שנגיד לכם: עד כאן. עד כאן. אנחנו לא מוכנים לסבול את זה יותר. הגיע הזמן שהבית הזה ישים גבולות ויפתח מנגנון לגיטימי בחקיקה, כדי שתבינו שזה עד כאן. ואגב, אין לי

ספק שברגע שהמנגנון הזה יהיה קיים, לא נצטרך להפעיל אותו, כי בסוף בסוף בסוף, כשאתם מבינים שצריך לשלם על זה את המחיר, כל האידיאולוגיה הגדולה נעלמת. אני זוכר את הדיונים שהיו בבית הזה לגבי הוספת נסיעות למדינות אויב לסעיף 7א. אמרו: לא יכול להיות. אנחנו לא יכולים לא לנסוע. לא יעלה על הדעת. אם אתם תחוקקו את זה, לא יהיה חבר כנסת אחד מהמפלגות הערביות בכנסת. ואיזה פלא, כשהסעיף הזה חוקק, כמה פעמים נאלצו להפעיל אותו? אף פעם, כי אף אחד מכם לא נסע. פתאום התברר שכשהמשמעות של העמידה האידיאולוגית של תמיכה במדינות שהן מדינות אויב, כנגד מדינת ישראל, היא לאבד את הכיסא בבית הזה, ולאבד את המעמד הזה ולאבד את המשכורת הזאת, אז זהה הצדה האידיאולוגיה, ואף אחד לא נסע.

ולכן אין לי ספק שכשיסתיים תהליך החקיקה הזה, פתאום יהיה כאן מעשה פלאי – תהיה פה מתינות, והדברים החריגים האלה, שהופכים לנוף רגיל כמעט, על בסיס שבועי, יעלמו מן העולם, כי אין מה לעשות – בסוף, חברי, חבר הכנסת טיבי וחבר הכנסת עודה, אתם מפחדים. רק כדי שבאמת תפחדו אנחנו צריכים להציב קווים אדומים ברורים מאוד. וזה מה שהבית הזה, אני מאמין, יעשה היום.

אבל אליכם אין לי טענות, כבר אמרתי. לצערי, כבר מזמן החלטתם שמה שמעניין אתכם זה לא לייצג את הציבור הערבי במדינת ישראל, אלא לפעול כנגד מדינת ישראל על בסיס יומיומי ולהעדיף את הפגיעה באינטרס של מדינת ישראל על ההישגים האמיתיים, למען שיפור החיים של הציבור ששלח אתכם לכנסת. זה לא חדש. זה קיים פה פעם אחר פעם, רק הטונים מחריפים והמעשים נהיים יותר ויותר קיצוניים, אבל הגישה היא אותה גישה.

מה שכואב לי זה באמת העובדה שכשהכנסת הזאת הייתה צריכה להתאחד, כל הכוחות הציוניים בבית הזה, בסופו של דבר השיקול והתועלתנות הפוליטית גוברים על האינטרס של מדינת ישראל. ואני חושב שישנם רגעים שמנהיגים פוליטיים חייבים להתעלות מעל החשש הפוליטי הזה – מה יקרה ואיך הוא יגיב – אלא לפעול לפי מה שהם מדברים. הרי אני אשאל אותך, חבר הכנסת יאיר לפיד – מה המשמעות, יאיר, לדברים שלך בגנות אותם חברי כנסת, אם היום בסוף יורמו כאן 11 אצבעות בעד חנין זועבי? אין שום משמעות לא לראיונות שלך ולא לציצים שלך ולא לפוסטים בפייסבוק, כי אי-אפשר להתמודד עם התמיכה בטרור בפוסטים בפייסבוק. אי-אפשר. ומה שכל חבר כנסת צריך לעשות וחייב לעשות זה להשתמש בכלים שיש לו, הכלים של החקיקה, ולשים לזה סוף. אבל גם אתה, יאיר, יודע שאין לך סיכוי להיות ראש ממשלה בלי התמיכה – איך קראת להם פעם? זועבי'ז? אתה הפנמת את האמת הפשוטה הזאת.

מיקי לוי (יש עתיד):

עזוב את ההיסטוריה.

שר העלייה והקליטה זאב אלקין:

גם אתה. אני מבין, חבר הכנסת מיקי לוי, שאתה רוצה לעזוב את ההיסטוריה. אני מבין, כי בסוף, כשתבואו לבקש מהם תמיכה אצל הנשיא ותמיכה פוליטית כדי לנסות לחסום אותנו, הם יזכירו לכם את האמירה הזאת על הזועבי'ז. אני מבין. לכן אתם רוצים למחוק את זה מההיסטוריה. בדיוק באותה מידה כמו שהיום אתם עושים הכול כדי להתקרב ולהתחנף לחברי הכנסת החרדים, כי אתם מבינים שאתם צריכים אותם, אז אתם מבינים שאתם היום צריכים לעמוד ולהגיע לכאן ולהגן על הזועבי'ז האלה – אחרת אין לכם סיכוי פוליטי.

אבל אני חושב שלחננו אתם בונים על זה שהציבור הישראלי הוא טיפש. הציבור הישראלי הוא לא טיפש, ולכן הוא יזכור היטב מי בשעת מבחן שם את הפוסטים בפייסבוק ורץ לכנסת להצביע בעד חנין זועבי, ומי בשעת מבחן עשה כל מה שהוא יכול כדי להפסיק את התופעה הזאת. אי-אפשר גם להיות בן-ברית פוליטי של אחמד טיבי ושל חנין זועבי, וגם בו-זמנית להגן עליהם בכל הכוח. אי-אפשר. זה לא הולך ביחד.

וצר לי על עוד מפלגה אחת, שלכאורה לאורך כל תהליך החקיקה דיברה על זה שהיא תומכת בחוק הזה – אני מסיים, חיים, אל תדאג – והיא לכאורה גדולת המובילים של המאבק בחברי כנסת מהרשימה המשותפת בהתנהלות שלהם. אבל פתאום, כשזה הגיע לשעת המעשה, אני רואה פה שישה כיסאות ריקים. לאן הם נעלמו? איפה חברי הכנסת של ישראל ביתנו? שהצהירו רק לפני שבוע שהם יתמכו בחוק הזה בלי שום סחר-מכר פוליטי? הם לא כאן, כי עוד פעם – מתברר שכשצריך לעשות ולא רק לדבר, יש כאלה שעושים, ויש כאלה שימשיכו לדבר, ולחפש תירוץ נוסף למה לא להיות כאן ולא ללחוץ על הכפתור.

מיקי לוי (יש עתיד):

שר העלייה והקליטה זאב אלקין:

אבל גם למרות שאתם, יאיר ואנשי יש עתיד, ברחתם, וגם למרות שאתם, בוז'י, ציפי ושלי, ואנשי המחנה הציוני כביכול, שהוא מהיום יהיה מחנה זועבי, ברחתם, וגם כשאנשי ישראל ביתנו ברחו, אנחנו עדיין נמשיך לקדם את החקיקה הזאת. ואני קורא לכנסת לקדם את החוק, ולהגיד לכל מי שתומך בטרור ופוגע במדינת ישראל: עד כאן. תודה רבה.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

תודה לשר זאב אלקין, שסיכם את הדיון המשולב בשם הממשלה. חברי הכנסת, נא לשבת. שתי הצבעות נפרדות בפנינו. חברי הכנסת, נא לשבת – מי שמעוניין להצביע. כן, חבר הכנסת יוסף ג'בארין, מה בפירך?

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

כבוד היושב-ראש, הצעה לסדר בעניין סדר ההצבעות. מה שאני טוען, שיש פה שינוי מהותי בחוק-יסוד: הכנסת, שכרוך גם בפגיעה מהותית באחת הזכויות המהותיות – הזכות לבחור ולהיבחר. לכן אני חושב שהחוק דורש תמיכה של לפחות 61 חברי כנסת. אני מודע, כבוד היושב-ראש, לעובדה שיש חוות דעת של היועץ המשפטי של הכנסת, אבל חוות הדעת מעלה ספק בנושא הזה, ואם יש ספק, אני חושב שצריך לתת משקל לפרשנות שנותנת יותר משקל לזכויות האדם, במקרה הזה, לזכות לבחור ולהיבחר. אני חושב שצריך 61 כדי שהקריאה הראשונה תעבור.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

תודה לחבר הכנסת יוסף ג'בארין. אכן קיבלתי חוות דעת משפטית של היועץ המשפטי לכנסת, שאין לי אלא לפעול לפי הנחיותיו בתחומים המשפטיים הרלוונטיים. אני לא אקרא את כל חוות הדעת, אבל סעיף 5 בה אומר: עמדתנו היא כי הואיל והסעיף המוצע אינו עוסק בתקופת בחירות או בזכות להיבחר, הרי שאין לראות בו – אין לראות בו – שינוי משתמע על עקרון שוויון בבחירות שבו עוסק סעיף 4 לחוק-יסוד: הכנסת, ולכן הוראת הרוב המיוחד אינה חלה עליו. אומנם צודק חבר הכנסת יוסף ג'בארין, שכותב בהמשך חוות הדעת היועץ המשפטי לכנסת, עורך-דין איל ינון: רצוי שאישור הצעת החוק יהיה ברוב של 61 חברי כנסת לפחות בקריאה ראשונה, שנייה ושלישית, אך כפי שצינו – הוא ממשיך – גישתנו היא שאין חובה שהתיקון יתקבל ברוב זה.

אז אין לנו כרגע אלא לקבל את חוות הדעת של היועץ המשפטי לכנסת, לקיים את ההצבעה. איני יודע מה יהיו התוצאות, אבל אם יהיה בה אפילו רוב רגיל, אנחנו נמשיך בתהליך החקיקה, ונראה מה יקרה בהמשך עם הצעת החוק ובאיזה רוב היא תתקבל או תידחה בהמשך.

חברי הכנסת, כפי שאמרתי, אנחנו נקיים שתי הצבעות נפרדות. הדיון היה משולב. הראשונה שבהן – הצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 45) (השעיית חבר הכנסת שהתקיים בו האמור בסעיף 7א), קריאה ראשונה. ההצעה היא מטעם ועדת החוקה, חוק ומשפט. חברי הכנסת, אנחנו מצביעים. שקט, אנחנו מצביעים.

הצבעה מס' 5

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לוועדה – 59

נגד – 52

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 45) (השעיית חבר הכנסת שהתקיים בו האמור בסעיף 7א) לוועדת החוקה, חוק ומשפט נתקבלה.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

חברי הכנסת, 59 בעד, 52 נגד, אין נמנעים. אני קובע כי הצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 45) התקבלה בקריאה ראשונה ותועבר להמשך הכנתה לקריאה – מה קרה?

עיסאווי פריג' (מרצ):

תתביישו לכם. תתביישו לכם.

קריאות:

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

-- לוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

נא לשמור על שקט, חברי הכנסת. נא לשמור על שקט. אנחנו עוברים להצבעה נוספת.

נחמן שי (המחנה הציוני):

פגם טכנולוגי --- הצבעתי נגד, אני מבקש לרשום ---

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

אני ראיתי שאתה גם נכחת, ואין לי ספק שהתכוונת להצביע נגד החוק. זה לא ישנה את התוצאות, ותכף, בהצבעה השנייה, אם המצב הזה יחזור, אני אספור את קולך כקול נגד. אם לא – בבקשה, אנחנו נצביע.

הצעת חוק הכנסת (תיקון מס' 44) (השעיית חבר הכנסת שהתקיים בו האמור בסעיף 7א לחוק-יסוד: הכנסת), התשע"ו-2016 – קריאה ראשונה. מי בעד? מי נגד? נא להצביע.

המסך עובד, חבר הכנסת נחמן שי? כן, הכול בסדר הפעם.

הצבעה מס' 6

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לוועדה – 59

נגד – 53

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק הכנסת (תיקון מס' 44) (השעיית חבר הכנסת שהתקיים בו האמור בסעיף 7א לחוק-יסוד: הכנסת), התשע"ו-2016, לוועדת החוקה, חוק ומשפט נתקבלה.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

אם כן, חברי הכנסת – 59 בעד, 53 מתנגדים, אין נמנעים. אני קובע כי גם הצעת חוק הכנסת (תיקון מס' 44) עברה בקריאה ראשונה, וגם היא תועבר להכנה לקריאה שנייה ושלישית בוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

קריאות:

קריאות:

ועדת – – – ועדה לנגע הסמים – – –

הצעת ועדת החוקה, חוק ומשפט בדבר פיצול הצעת חוק המאבק בטרור,

התשע"ה-2015

[נספחות.]

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

חברי הכנסת, בקשת ועדת החוקה, חוק ומשפט בדבר פיצול הצעת חוק המאבק בטרור, התשע"ה–2015, מ/949 – הצבעה תהיה בסוף ההודעה. מי שיציג את ההצעה הוא יושב-ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט חבר הכנסת ניסן סלומינסקי.

ניסן סלומינסקי (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אני אחד אחרי השני, יש לי שני פיצולים.

היו"ר יולי יואל אדלשטיין:

אה, ויש גם בקשת ועדת החוקה, חוק ומשפט בדבר פיצול הצעת חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (תיקון מס' 19), התשע"ה–2014, מ/890. גם כאן תהיה הצבעה. נא להציג את שתי הבקשות – וסגן היושב-ראש יואל חסון מתבקש להחליף אותי כאן בדוכן.

ניסן סלומינסקי (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

על-פי הצעת ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, מחליטה הכנסת, לפי סעיף 84ב לתקנון הכנסת, לאשר את החלטת ועדת החוקה, חוק ומשפט לפצל את הצעת חוק המאבק בטרור, התשע"ה–2015, לשתי הצעות חוק נפרדות, כך שחלק אחד מההצעה יכלול את סעיפים 115, 120, 131, וכן פסקה (2) בסעיף 42 המוצע בסעיף 130, וחלק אחר מההצעה יכלול את יתר הצעת החוק.

אני פונה לחברי ומבקש לאשר את הפיצול, כדי שנוכל לסיים כפי שסיימנו את חוק המאבק בטרור, ונושא נוסף יישאר לנו להמשך. תודה רבה.

היו"ר יואל חסון:

תודה רבה.

אנחנו עוברים להצבעה, חברי חברי הכנסת, לבקשתו של יושב-ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט, בדבר פיצול הצעת חוק המאבק בטרור. הצבעה, בבקשה.

הצבעה מס' 7

בעד הצעת הוועדה – 71

נגד – 11

נמנעים – אין

הצעת ועדת החוקה, חוק ומשפט בדבר פיצול הצעת חוק המאבק בטרור, התשע"ה–2015, נתקבלה.

היו"ר יואל חסון:

ובכן, 71 בעד, 11 מתנגדים. אני קובע שבקשת הוועדה אושרה.

הצעת ועדת החוקה, חוק ומשפט בדבר פיצול הצעת חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (תיקון מס' 19), התשע"ה–2014

[נספחות.]

היו"ר יואל חסון:

אני מבקש מיושב-ראש הוועדה לעלות שוב ולהציג את הנושא הבא – חבר הכנסת סלומינסקי. הנושא הבא: בקשת ועדת החוקה, חוק ומשפט בדבר פיצול הצעת חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (תיקון מס' 19).

ניסן סלומינסקי (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

על-פי הצעת ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, מחליטה הכנסת, לפי סעיף 84ב לתקנון הכנסת, לאשר את החלטת ועדת החוקה, חוק ומשפט לפצל את הצעת חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (תיקון מס' 19), התשע"ה–2014, לשתי הצעות חוק נפרדות, כך שחלק אחד יכלול את סעיף 3, והחלק האחר יכלול את יתר הוראות הצעת החוק. אני מבקש מחברי להצביע בעד.

היו"ר יואל חסון:

אנחנו עוברים להצבעה. הצבעה, בבקשה.

הצבעה מס' 8

בעד הצעת הוועדה – 70

נגד – 1

נמנעים – אין

הצעת ועדת החוקה, חוק ומשפט בדבר פיצול הצעת חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (תיקון מס' 19), התשע"ה–2014, נתקבלה.

היו"ר יואל חסון:

70 בעד, מתנגד אחד. בקשת הוועדה בדבר פיצול הצעת החוק עברה.

איימן עודה (הרשימה המשותפת):

היו"ר יואל חסון:

בטעות חבר הכנסת איימן עודה הצביע נגד ומתכוון לבעד, וחבר הכנסת סלומינסקי לא הספיק והתכוון להצביע בעד כמובן.

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

אני גם.

היו"ר יואל חסון:

לא היית במקום. היית שם, לא היית שם.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת**היו"ר יואל חסון:**

הודעת מזכירת הכנסת, בבקשה.

מזכירת הכנסת ירדנה מלר-הורוביץ:

ברשות יושב-ראש הישיבה, הנני מתכבדת להודיעכם, כי הונחו היום על שולחן הכנסת –

לקריאה שנייה ולקריאה שלישית: הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 177), התשע"ו–2016, שהחזירה ועדת העבודה, הרווחה והבריאות; הצעת חוק לקידום הבנייה במתחמים מועדפים לדיר (הוראת שעה) (תיקון מס' 3), התשע"ו–2016, שהחזירה ועדת הפנים והגנת הסביבה; הצעת חוק מיסוי מקרקעין (תיקון מס' 85 והוראת שעה), התשע"ו–2016, שהחזירה ועדת הכספים. תודה.

היו"ר יואל חסון:

תודה רבה לגברתי מזכירת הכנסת.

הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 59), התשע"ו–2016

[מס' מ/1014; "דברי הכנסת", חוב' כ"א, עמ' 11050; נספחות.]

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)**היו"ר יואל חסון:**

הנושא הבא: הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 59), התשע"ו–2016, לקריאה שנייה ושלישית. יציג את החוק יושב-ראש ועדת הכספים חבר הכנסת משה גפני, בבקשה. בבקשה, אדוני.

משה גפני (יהדות התורה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מתכבד להביא בפני הכנסת לקריאה שנייה ושלישית את הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 59), התשע"ו–2016. הצעת חוק זו היא הצעת חוק ממשלתית.

בשנת 2000 חוקקה הכנסת את תיקון מס' 19 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח–1968, שבמסגרתו הוסף פרק ט'2 שמסדיר את העברת המידע בין רשות ניירות ערך לבין רשויות ניירות ערך זרות על בסיס מזכרי הבנה או הסכמים שרשות ניירות ערך הישראלית היא צד להן, כל זאת במסגרת סיוע שמעניקה רשות ניירות ערך לרשויות זרות, ולהפך, בביצוע ובאכיפת דיני ניירות ערך.

במהלך השנים השתנה הדין, וההצעה שבפניכם היא התאמות שנדרשו לאור השינויים בדין. כך, למשל, הובהר שהסיוע לרשויות זרות הוא גם בקשר לפיקוח על ביצועם של דיני ניירות ערך;

רוכנו סמכויות הרשות בהקשר של פיקוח במסגרת סיוע לרשות חוץ בהתאם לסמכויות הנתונות לרשות בפיקוח המינהלי. כמו כן נקבעה הסמכה מקבילה בדומה לסמכות של המפקח על הבנקים ושל הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון לגלות לאותם מאסדרים ידיעה או מסמך המתבקשים לצורך מילוי תפקידם, כפי שאלה מגלים לראש רשות ניירות ערך.

במהלך הדיון סירבה הוועדה לאשר שני תיקונים שביקשה הממשלה. הראשון – הסמכת יושב-ראש רשות ניירות ערך להעביר מידע לרשות חוץ גם ביוזמתו וללא בקשה מרשות החוץ. בעניין זה ראתה הוועדה לנכון שיש לדון בסוגיה הזו במסגרת התיקון שמבקשת הממשלה בקשר למסירת מידע לרשויות מס זרות; השני – הסמכת רשות ניירות ערך לחלט רכוש בשווי רכוש הקשור לעבירת ניירות ערך, מתוך חשש שצדדים שלישיים עלולים להיפגע וכי הדבר ראוי להידון בנפרד ובכובד ראש.

תיקונים נוספים בהצעה הם הסמכת שר האוצר לקבוע הוראות שבהתקיימן תהיה רשות ניירות ערך מוסמכת לקבוע כללים לעניין יישום בתשקיף או בדוחות לעניין יישום תקן דיווח כספי בין-לאומי טרם מועד תחילתו המחייב של התקן.

להצעת החוק אין הסתייגויות, ואני מבקש לאשר את הצעת החוק בקריאה השנייה ובקריאה השלישית, בנוסח שאישרה הוועדה. תודה רבה.

היו"ר יואל חסון:

תודה רבה לך, אדוני היושב-ראש. כמו שנאמר, אין הסתייגויות ואין בקשות דיבור.

לפיכך אנחנו עוברים להצבעה על הצעת החוק כפי שהוצגה בקריאה שנייה. הצבעה – בבקשה, חברי הכנסת.

הצבעה מס' 9

בעד סעיפים 1-13 – 64

נגד – אין

נמנעים – אין

סעיפים 1-13 נתקבלו.

היו"ר יואל חסון:

64 בעד, אין מתנגדים, אין נמנעים. אני קובע שההצעה עברה בקריאה שנייה.

אדוני יושב-ראש הוועדה, האם להצביע בקריאה שלישית?

משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):

היו"ר יואל חסון:

בבקשה, אדוני, אנחנו עוברים להצבעה נוספת, הצבעה בקריאה שלישית. בבקשה, הצבעה.

הצבעה מס' 10

בעד החוק – 57

נגד – אין

נמנעים – אין

חוק ניירות ערך (תיקון מס' 59), התשע"ו–2016, נתקבל.

מירב בן ארי (כולנו):

אנחנו לא מצליחים להצביע.

היו"ר יואל חסון:

57 בעד, אין מתנגדים, אין נמנעים.

חברת הכנסת בן ארי, את רוצה שנוסיף – – –

מירב בן ארי (כולנו):

היו"ר יואל חסון:

מאה אחוז, את בעד. חבר הכנסת אכרם חסון וחבר הכנסת אוחנה – בעד. אתם הצבעתם בעד, אני רואה. מופיע שהצבעתם בעד. מאה אחוז.

אני קובע שהצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 59), התשע"ו-2016, אושרה, והחוק נכנס לספר החוקים של מדינת ישראל.

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 221), התשע"ו-2016

[מס' מ/1003; "דברי הכנסת", חוב' י"ז, עמ' 9675; נספחות.]

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר יואל חסון:

אנחנו עוברים להמשך סדר-היום – הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 221), התשע"ו-2016, קריאה שנייה וקריאה שלישית. יציג את החוק יושב-ראש ועדת הכספים חבר הכנסת משה גפני. חבר הכנסת גפני, בבקשה.

משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מתכבד להביא בפני הכנסת לקריאה שנייה ושלישית את הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 221), התשע"ו-2016. הצעת חוק זו היא חלק שפוצל מהצעת החוק הממשלתית לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 219), התשע"ו-2016.

חלק ה'2 לפקודת מס הכנסה מסדיר את המיסוי במקרה של שינוי מבנה ומיזוג של חברות, אגודות שיתופיות ועמותות, אך לא מסדיר שינוי מבנה ומיזוג של שותפויות רשומות שלגביהן חל חוזר מס הכנסה שמתייחס להיבטי המיסוי השונים הנובעים מפסק-דין של בית-המשפט העליון משנת 2001. בהצעת החוק שבפניכם – מה? מה הצעקות?

היו"ר יואל חסון:

חברים, חבר הכנסת מקלב, סגן השר מזוז, נא לשמור על השקט שם, אני מבקש.

משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):

בהצעת החוק שבפניכם מוצע להחיל את הוראות חלק ה'2 האמור גם על שותפויות רשומות, בשינויים המחויבים ובשינויים נוספים שעליהם יורה מנהל רשות המסים. כיוון שמדובר בהוראות מיטיבות, הן יחולו רק על שותפויות רשומות. בכך מקווים לעודד שותפויות שלא נרשמו והיו אמורות להירשם לפי פקודת השותפויות.

אדוני היושב-ראש, אני מבקש רק לומר – מכיוון שהיו דיונים לגבי הנושא של ועדת הכספים, אני רוצה לומר: 22 שבועות של ועדת הכספים במושב הזה – העברנו 17 חוקים בחוק ההסדרים, העברנו את מתווה ששינסקי, שזה היה חוק גדול, העברנו 35 חוקים בקריאה שנייה ושלישית; העברנו אותם ב-22 שבועות. זאת אומרת, העברנו למעלה מ-50 חוקים. כשיש כאלה שמערערים על היכולת שלנו להעביר חוקים, אז רציתי שהכנסת תדע שהעברנו במושב החורף למעלה מ-50 חוקים, ביניהם גם החוק של הטבות המס וחוקים גדולים אחרים, ואנחנו עושים את זה ברוב המוחלט של המקרים בהסכמה עם האופוזיציה. רוב החוקים שעליהם אנחנו מדברים – – –

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

זה בזכות האישיות המיוחדת של היושב-ראש וקידום הדיון היפה.

משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):

בסדר, תודה רבה. אבל אני אומר שזה גם בזכות האחריות – – –

היו"ר יואל חסון:

הרי הוא סחט את המחמאות האלה, זה ברור.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

מה רע לסחוט מחמאות?

משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):

כן, זה נכון.

היו"ר יואל חסון:

וקיבלת. וקיבלת.

משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):

אבל לא לזה התכוונתי. התכוונתי שיש כאלה שמערערים על זה ורוצים להעביר את זה לוועדה אחרת, דברים שאני חושב שאנחנו יודעים לעשות – – –

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

למשל ועדת הרפורמות.

היו"ר יואל חסון:

אוקיי.

משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):

– – אבל אני מקבל את הדין.

היו"ר יואל חסון:

יום ארוך היום.

משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):

אדוני היושב-ראש, להצעה הזאת אין הסתייגויות, ואני מבקש לאשר את החוק כמות שהוא בקריאה שנייה ושלישית. תודה רבה.

היו"ר יואל חסון:

תודה רבה, אדוני יושב-ראש ועדת הכספים. אין הסתייגויות ואין בקשות דיבור להצעת החוק הזאת.

לכן אנחנו עוברים להצבעה בקריאה שנייה. חברי הכנסת, הצבעה. שלא תגידו שלא אמרנו לכם. הצבעה, בבקשה.

הצבעה מס' 11

בעד סעיף 1 – 58

נגד – אין

נמנעים – אין

סעיף 1 נתקבל.

רויטל סויד (המחנה הציוני):

יואל. יואל.

היו"ר יואל חסון:

58 בעד, אין מתנגדים, אין נמנעים. הצעת החוק עברה בקריאה שנייה, ואנחנו עוברים לקריאה שלישית.

אני מוסיף את הצבעתה של חברת הכנסת סויד.

ואנחנו עוברים להצבעה בקריאה שלישית.

הצבעה מס' 12

בעד החוק – 51

נגד – אין

נמנעים – אין

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 221), התשע"ו–2016, נתקבל.

היו"ר יואל חסון:

בעד – 51, אין מתנגדים, אין נמנעים. אני קובע שחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 221), התשע"ו–2016, אושר ונכנס לספר החוקים של מדינת ישראל.

הצעת חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת**הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו–2016**

[מס' מ/883; "דברי הכנסת", חוב' א', עמ' ; נספחות.]

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)**היו"ר יואל חסון:**

הנושא הבא על סדר-היום: הצעת חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו–2016, קריאה שנייה וקריאה שלישית. אדוני השר – סליחה, יושב-ראש ועדת הכספים. אמרת כאילו אמרתי פה איזה משהו.

שרת התרבות והספורט מירי רגב:

— — — ליצמן.

משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מתכבד להביא בפני הכנסת לקריאה שנייה ושלישית את הצעת חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו–2016. הצעת חוק זו היא הצעת חוק ממשלתית שהוחל עליה דין רציפות.

בשנים האחרונות אנו עדים לשכר הגבוה – בסכומים מופרזים – שמקבלים נושאי משרה או עובדים בכירים בתאגידים שעיקר עיסוקם הוא ניהול כספי הציבור. הצעת חוק זו נועדה לטפל בתופעה בעייתית זו מבחינה מוסרית וערכית. ההצעה הובאה בכנסת הקודמת על-ידי משרד האוצר, והיא הובאה בפנינו מחדש על-ידי שר האוצר מר משה כחלון. ועדת הכספים קיימה שלוש ישיבות שבהן דנה בהצעת החוק, ובישיבתה הרביעית הצביעה על הצעה מתוקנת.

הצעת החוק הממשלתית המקורית קבעה ששכר של בכירים בגופים פיננסיים שעולה על 3.5 מיליון ש"ח יהיה טעון את אישורם של ועדת תגמול או ועדת ביקורת, דירקטוריון ואספה כללית. כמו כן, ההצעה קבעה כי לא יותרו ניכויים בשל שכר – — —

קריאה:

2.5.

משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):

3.5 – ההצעה המקורית. ההצעה קבעה כי לא יותרו ניכויים בשל שכר של נושאי משרה שהם מעבר ל-3.5 מיליון ש"ח, ושמתקרה זו יופחת סכום ההוצאות השנתי בשל הענקת מניות. כבר בדיון הראשון סברו חברי הוועדה שהמנגנון התאגידי לאישור הוא חסר שיניים, ושאינן מדובר בסנקציה אמיתית שיש בה משום הרתעה מפני קביעת שכר גבוה, שכן גם היום נדרש אישור הדירקטוריון, ולעתים הוא ניתן אף אם הדירקטוריון לא שלם עם הסכומים. כמו כן, הוועדה סברה שמדובר בתקרה

גבוהה במיוחד. תקרה זו נלקחה במקור מתקרה דומה שקיימת בארצות-הברית ועומדת על מיליון דולר, אך התברר בדיונים שההכנסה לנפש בישראל היא 61% מההכנסה לנפש בארצות-הברית, ולכן הסכום לכאורה צריך לעמוד על כ-2 מיליון ש"ח, אם רוצים להעתיק את הדברים מארצות-הברית.

לאורך כל הדיונים ביקשנו ממשד האוצר סנקציות אחרות, משמעותיות יותר, שגם ייצרו הרתעה מקביעת שכר מוגזם. ערב הדיון השלישי, שבו התעתדנו להצביע, פנה אלי שר האוצר במכתב, שבו הוא ציין שהוא מבקש מחברי הוועדה להעמיד את התקרה על 2.5 מיליון ש"ח. בעקבות דיוני הוועדה השר ציין גם שמדובר בנגע שיש לטפל בו באומץ.

במסגרת הדיון, לצד הנמכת התקרה ל-2.5 מיליון ש"ח, ביקשתי שוב מנציגי הממשלה להציג בפנינו סנקציות נוספות. בשיתוף עם חברי הוועדה, עלתה הצעה מטעם נציגי הממשלה, והיא לקבוע שהיחס בין השכר של נושא המשרה הבכיר לבין העובד הזוטר ביותר באותו תאגיד, ולרבות עובד קבלן, לא יהיה קטן מ-35. יחס זה נקבע על-ידי אגף שוק ההון כמייצג עלות שכר של 2.5 מיליון ש"ח. ככל שהתגמול עומד ביחס האמור, על התאגיד הפיננסי לקבל את האישורים במנגנון שצינתי קודם. במילים אחרות, לצורך העלאת שכרו של נושא משרה מעל 2.5 מיליון ש"ח בתאגיד, יש להביא להעלאת שכר העובדים בתאגיד ביחס של פי-35 בין השכר הגבוה לנמוך.

סוגיה נוספת שדנו בה ותיקנו את הנוסח הממשלתי לבקשת הגופים הפיננסיים – שפריסת ההוצאה בשל מענקי פרישה תיעשה על-פני כל שנות עבודתו של נושא המשרה הבכירה או עובד התאגיד בתאגיד הפיננסי, ולא על-פני ארבע שנים, כפי שהוצע במקור.

בנוסף, הוצע כהוראות משלימות על-ידי רשות המסים לתקן את פקודת מס הכנסה באופן שחריגה מתקרת התגמול לא תוכר כהוצאה מוכרת לניכוי בשיעור כפול משיעור החריגה מהתקרה.

הצעת החוק הממשלתית עניינה בגופים פיננסיים בלבד. אף בעניין זה התלבטנו, חברי הוועדה ואנוכי. התלבטנו אם נכון יהיה להרחיב את ההצעה לגבי גופים נוספים, אך בסופו של דבר קיבלנו את העמדה שגופים אלה מובחנים מגופים אחרים בשל היותם גופים שמנהלים את כספי הציבור באופן שוטף, בין אם בפיקדונות בנקאיים ובין אם בכספים המופקדים בקופות גמל, קרנות פנסיה וקרנות השתלמות. אופן הפקדת הכספים באותם תאגידים לא יוצר להם תמריץ להשיא תשואה מיוחדת לתאגיד, וזאת להבדיל מתאגידים ריאליים. לפיכך, בעניין זה קיבלנו את העמדה שהם מובחנים ונבדלים מגופים אחרים, וששלב זה נכון להחיל רק לגביהם את המנגנונים שבהצעה זו.

ההצעה התקבלה – אני רוצה לומר, חברי הכנסת, אדוני היושב-ראש, פעמיים ועדת הכספים קיבלה הצעת חוק והיו מחיאות כפיים בוועדה. הוועדה קיבלה את ההצעה פה אחד, וכל חברי הוועדה מחאו כפיים על זה שהחוק הזה עבר. זה היה עוד פעם בחוק של הטבות מס ליישובים.

האופן הזה מעיד על העובדה שהיה רצון כן לעצור – לפחות להתחיל בהליך. אני אמרתי את זה גם בוועדה, ואני אומר את זה גם כאן – אני לא יודע אם זה יצליח, אני לא יודע אם זה לא יצליח. אנחנו נמצאים כאן, אנחנו נבחן את הדברים, כולנו, כל חברי הכנסת, בעיקר חברי ועדת הכספים. אנחנו נבחן אם התוצאה של החוק הזה היא באמת בלימה של הדבר הנורא הזה – זה הגיע לממדים אסטרונומיים. האם זה באמת עוצר את זה? האם זה פוגע בכלכלה או לא פוגע בכלכלה, כפי שרבים טוענים?

קריאה:

משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):

לאן את ממהרת?

קריאה:

אורן אסף חזן (הליכוד):

הרב גפני, אני כחבר בסיעתך, לא ממהר.

משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):

אני מסיים. מסיים.

אורן אסף חזן (הליכוד):

יש לי את כל הערב, הרב גפני, קח את הזמן. לפחות עד הניץ.

משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):

בסדר, אני מסיים.

אורן אסף חזן (הליכוד):

היא יכולה להתקזז אם היא רוצה, אנחנו אתך כאן.

משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):

אני אומר לכם, החוק הזה כוחו בזה שלראשונה מדינת ישראל אומרת די למצב הזה שבו יש פער בין – – –

עיסאווי פריג' (מרצ):

די לחזירות.

משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):

כן. – – – בין משפחות, שאפילו אם שני בני-הזוג עובדים הם לא יכולים לפרנס את משפחתם, הם לא יכולים לקנות את הדברים הבסיסיים לילדים שלהם – ויש אנשים שמשתכרים שכר שהוא פשוט הזוי. אי-אפשר להבין איך פער המעמדות הזה יכול להתקיים ואנחנו לא אומרים כלום.

זו פעם ראשונה, אדוני היושב-ראש, שאנחנו מביאים חוק כזה. אנחנו כאן, יכול להיות שנצטרך בהמשך לעשות שינויים. חשוב מאוד החוק הזה, ואני מבקש לאשר אותו בקריאה שנייה ושלישית.

אורן אסף חזן (הליכוד):

לא מאשרים.

משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):

אין הסתייגויות. יש, אני חושב, הסתייגויות דיבור. תודה רבה.

היו"ר בצלאל סמוטריץ':

תודה רבה ליושב-ראש ועדת הכספים. כאמור, אין לחוק הזה הסתייגויות. יש לא מעט בקשות דיבור, אנחנו נעבור אותן אחת-אחת, בעזרת השם. חברת הכנסת זהבה גלאון ראשונה. אחריה – חבר הכנסת אילן גילאון.

זהבה גלאון (מרצ):

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, אני חושבת שזה יום היסטורי היום. אני רוצה לברך את יושב-ראש ועדת הכספים חבר הכנסת גפני, את כל החברים שהשתתפו בדיון בוועדת הכספים ואת שר האוצר. ואני אומרת שזה יום היסטורי, כי יום אחרי שבג"ץ פסל את מתווה הגז וסתם את הגולל על הניסיון להפוך את ישראל לאוליגרכיית גז שמחזיקה בכוח כלכלי ופוליטי אדיר, היום הכנסת הזו מחוקקת חוק שהוא צעד נוסף במהפכה; צעד שהוא בעד האזרחים ונגד מועדון ההון-שלטון שהשתלט על המדינה שלנו.

חברי חברי הכנסת, בזכות החוק שהכנסת מעבירה כאן היום – המנהלים יישארו בכירים, צריך לומר את זה. המנהלים יישארו בכירים, זה חוק להגבלת שכר הבכירים, אבל ייאלצו להפסיק להיות חזירים. פשוט ייאלצו להפסיק להיות חזירים. כי הנתונים שהתפרסמו לגבי שכר הבכירים – אתה מסתכל על המספרים ואתה אומר: זה לא אמיתי, זה לא יכול להיות. וכנגד כל הסיכויים, חברי חברי הכנסת, כנגד כל מגיני הסדר הישן – וביניהם ראש הממשלה עצמו – החוק הזה היום יעבור על אפם ועל חמתם של חברי מועדון ההון ובאי-כוחם בממשלה.

אני רוצה לספר לכם, חברי חברי הכנסת, שמאז שהחוק הזה אושר בוועדת הכספים והובא לכאן לקריאה שנייה ושלישית, הבנקים, ראשי המערכת הבנקאית, ראשי איגוד הבנקים, הפעילו את כל כובד משקלם בניסיון להתערב בהליך החקיקה, להלך אימים על בית-המחוקקים. שלחו מסרים גם לשר האוצר, גם לנו, לחברי הכנסת, גייסו לטובתם שורה של פרשנים כלכליים שניסו להסביר לנו. עברתי על כל המאמרים האלה, חבר הכנסת גפני. ניסו להסביר לנו בכל כוחם למה החוק הזה לא אפקטיבי. היום בכלל קראתי מאמר מערכת באחד העיתונים, פשוט מחפיר, שמסביר לנו למה החוק הזה בכלל יזיק לכלכלת ישראל. אפשר להתווכח אם הוא חוק טוב או חוק שיזיק לכלכלת ישראל.

חברי חברי הכנסת, גם אני וגם חברים נוספים בוועדה דרשנו להחמיר את הצעת החוק המקורית ולקשור את גובה שכר הבכירים לגובה שכר הזוטרים. ואני רוצה לומר שאני מקדמת היום הצעת חוק שתחיל את מגבלת השכר על כלל החברות הציבוריות במשק.

אני רוצה לנצל את ההזדמנות, חברי, כדי לענות על כמה מהטענות שעלו בהקשר של החוק הזה. ואני רוצה להתייחס קודם כול לטענות שעלו נגד הסעיף שקושר את שכר הבכירים לשכר הזוטרים, שמבוסס על ההסתייגויות שהעלינו בוועדה. והסעיף הזה, שבעיני הוא לא פחות ממהפכה, ממש ממש מלחיץ את הבכירים בבנקים, יותר מכל דבר אחר בהצעת החוק הזו. הם נחרדים, חברי חברי הכנסת, שהם ייאלצו לשלם שכר סביר לעובדים הזוטרים שלהם, בזמן שהם מרוויחים שכר חזירי ומנופח. ואחת הטענות – נדהמתי לשמוע; התראיינתי מול מישהו מהמערכת הבנקאית, והוא אמר שבכלל לא יהיה אפשר לאכוף את החוק הזה על עובדי הקבלן כפי שהחוק מחייב לעשות,

והסיבה, לדבריהם, היא שהמנהלים בגופים הפיננסיים – ככה הוא אמר, אני אומרת לכם מתוך ריאיון – הוא אמר שהם בכלל לא יודעים מה השכר של עובדי הקבלן באותו גוף פיננסי. אז מעבר לכך שזו טענה מקוממת, שממחישה את כל מה שרע ופסול בשיטת ההעסקה הקבלנית, שבכלל מאפשרת למנהלים לעצום עיניים אל מול תנאי ההעסקה של העובדים, לי יש הצעה רדיקלית – הצעתי לו אותה גם באותו ריאיון – עבור אותם מנהלים שלא יודעים מה השכר של עובדי הקבלן. אני פשוט מציעה להם: תבדקו, ואם צריך, תקבעו במכרז את תנאי השכר כך שאפשר יהיה לעמוד בלשון החוק. הדבר המדהים הזה – אנחנו לא יודעים מה השכר של עובדי הקבלן.

חברי חברי הכנסת, החוק הזה הוא חוק חשוב, חוק מצוין. אני רוצה לברך שוב גם את שר האוצר, גם את יו"ר ועדת הכספים, ואת כל מי שהיה נתון בימים האחרונים ללחצים אדירים – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

– – – תודה על שיתוף הפעולה.

זהבה גלאון (מרצ):

– – – לחצים אדירים מצד כוחות כלכליים כבירים, ובחר בטובת הציבור על-פני טובתם של אותם אלה שחשבו שצריך להגביל את החוק הזה או לא לחוקק אותו. תודה רבה, חברי.

אורן אסף חזן (הליכוד):

תודה רבה לך, הגברת גלאון, על שיתוף הפעולה.

היו"ר בצלאל סמוטריץ':

תודה רבה. חבר הכנסת אילן גילאון – אינו נוכח.

אורן אסף חזן (הליכוד):

יש דברים שאני תומך בך. אני רואה אותך מחייכת.

זהבה גלאון (מרצ):

למה זה מגיע לי? מה עשיתי רע? מה עשיתי רע?

אורן אסף חזן (הליכוד):

לא יעזור לך, בסוף תיכנעי לאהבה. לא יעזור.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

חבר הכנסת עיסאווי פריג'. אחריו – חברת הכנסת מיכל רוזין.

אורן אסף חזן (הליכוד):

חברת הכנסת גלאון – – – האהבה מנצחת, זהבה.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

חמש דקות, אדוני, לרשותך. בבקשה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

אני מבקש מאדוני שקט באולם.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

חבר הכנסת חזן, חבר הכנסת חסון.

אורן אסף חזן (הליכוד):

באהבה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

היום עברה הצעת – יואל, אני רואה, אני רואה – אתה נהנה ממופע הליצנות. די, נו, תן לנו,

באמת.

אורן אסף חזן (הליכוד):

רוח אל-בית, עיסאווי, רוח אל-בית.

עיסאווי פריג' (מרצ):

אני בא להגיד כמה דברים חשובים, ולא להיות חלק ממופע הליצנות במושב הזה, שאין לו מקום.

חברים, היום – בצער ויגון, אני אומר – עברה הצעת חוק בקריאה ראשונה. והצעת החוק, שעברה בקריאה ראשונה, התווספה למניין גיבורי הימין המשתולל. התווספו 59 גיבורי-על; 59 גיבורי-על שהצביעו בעד החוק המביש. במשחקי כדורגל, כשיש מהלכים מבזים, הקהל נעמד ואומר מילה מאוד נפוצה, אז תרשו לי להגיד לכם אותה, לכל ה-59 שהצביעו היום, הצבעת הבושה, אני אומר לכם: ב-ו-ו-ו-ז, ב-ו-ו-ו-ז לכם – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

ואנחנו אומרים לך: רוח אל-בית, רוח אל-בית, לך הביתה, לך הביתה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

– – תתביישו לכם, 59 גיבורים. אני בז לכם.

אורן אסף חזן (הליכוד):

– – – אין מקום – – –

עיסאווי פריג' (מרצ):

אתם הורסים את המקום הזה. המקום הזה, אתם מבזים אותו 59 פעמים. עשיתם מופע ליצנות, כאן, והימים – וההיסטוריה תשפוט אתכם – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

אני בז לך.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

חבר הכנסת חזן, אני מבקש.

עיסאווי פריג' (מרצ):

— גיבורים, גיבורים, אתם כמו — שנוסע באוטו, מוציא את היד בכיוון הרוח, רואה לאן הרוח הולכת.

אורן אסף חזן (הליכוד):

— אני עושה לך בוז — — —

עיסאווי פריג' (מרצ):

תשתוק, ליצן. ליצן.

אורן אסף חזן (הליכוד):

חצוף.

עיסאווי פריג' (מרצ):

תשתוק כבר.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אתה תלך הביתה, נראה לך את הדרך הביתה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

תלמד להקשיב, תלמד להקשיב.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

חבר הכנסת חזן, חבר הכנסת חזן. חבר הכנסת חזן, אני נאלץ לקרוא אותך לסדר פעם ראשונה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

מה שקורה, שיש מה שנקרא אידיאולוגיה, אבל הבית הזה, וראש הממשלה בנימין נתניהו ושות', החל בשר החינוך, שאמור לחנך לערכים – –

מיקי לוי (יש עתיד):

אורן, בוא לצד הזה, אורן.

עיסאווי פריג' (מרצ):

מה עכשיו? – – הם מאמצים – מאמצים רייטינולוגיה; הכול לפי הרייטינג. ראש הממשלה התחיל באמירה "חצי נחמה" עם הפיגוע, ואחרי שעתיים – הצהרה אחרת. ארבע שעות – ביבי אחר. שמונה שעות – ביבי אחר. למה? כי הרוח הולכת למקום אחר; הציבור רוצה אחרת, ההמון רוצה אחרת.

אורן אסף חזן (הליכוד):

הוא לא רוצה אתכם – – –

עיסאווי פריג' (מרצ):

תשתוק. אדוני, אי-אפשר, באמת אי-אפשר. אני מתאר לעצמי שאם אני הייתי שם ומפריע בצורה מבישה כזו, אני לא הייתי באולם.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

לא לא לא, אתה יודע שלא. אתה יודע שלא.

עיסאווי פריג' (מרצ):

חברים, נו, באמת, אני חושב שצריך חוק השעיה לליצינים ולשקרנים בבית הזה. בזה אנחנו צריכים לעסוק. מדיניות השקר שהפכה להיות חלק מהבית הזה.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אתה שומע איך הוא מדבר? אתה שומע אותו?

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

עכשיו תורו לדבר. אתה מוזמן להירשם להצעות חוק שיבואו אחר כך ולדבר.

עיסאווי פריג' (מרצ):

אני אומר לכם את זה בכאב, כי אני, כבן למדינה הזאת, שרוצה להיות חלק מהציבוריות הישראלית, ורואה אתכם, איך שאתם מתנהגים, מחזיר אותי לסגן שר הביטחון אלי בן-דהן. וזה נמשך. תת-אלוף בצה"ל, התרסק במטוס. נהרג. תת-אלוף – תת-אלוף – כדי להיות תת-אלוף צריך לעבור כברת דרך, נכון? זה משהו-משהו, נכון? קם סגן השר אלי בן-דהן – "ידיד אמת של מדינת ישראל" – שכיר חרב, לגיון זרים. וואי, איפה, איפה, חבר הכנסת חסון, אהלן וסהלן, בשכירי החרב.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה, חבר הכנסת פריג'.

עיסאווי פריג' (מרצ):

מה, הזמן נגמר?

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה. נו, מה לעשות, כשנהנים הזמן עובר מהר.

עיסאווי פריג' (מרצ):

טוב, חברים – –

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה, חבר הכנסת פריג'. חברת הכנסת מיכל רוזין.

עיסאווי פריג' (מרצ):

– – אני בעד הצעת החוק שמונחת כאן.

מיכל רוזין (מרצ):

תן לו את הזמן שלי, תן לו את הזמן שלי.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

אני רוצה לשמוע אותך.

עיסאווי פריג' (מרצ):

אני חושב שהמנהלים שירוויחו, שיהיה להם טוב, אבל אסור לנו למדוד מנהל לפי שורת הרווח.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה, תודה, חבר הכנסת פריג', אנחנו בלילה ארוך. תודה רבה, אדוני. חברת הכנסת מיכל רוזין – מוותרת. חברת הכנסת תמר זנדברג – מוותרת. חברת הכנסת ציפי לבני – מוותרת. חברת הכנסת שלי יחימוביץ.

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

לא מוותרת.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

אה, היה ברור. חמש דקות, גברתי. בבקשה.

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, בשעות האחרונות – היסטריה ופניקה, מגילות של מכתבים מעורכי-דין לוועדת הכספים, לשר האוצר, ליועץ המשפטי של הכנסת, וחתומים על הניירות האלה כל השמות המאיימים: גרוס, קלינהנדלר, חודק, הלוי, גרינברג, דודי תדמור, הממונה לשעבר על ההגבלים העסקיים, כל המשרדים הכי יקרים מתגייסים כדי להפיל את החוק הזה, שמצביעים עליו עכשיו, והמכתבים מאיימים וארוכים ומנוסחים משפטיים, ויש בהם בכי ונהי על "הפגיעה הקשה והלא-

מידתית" בנושאי המשרה. עוד מעט הם יעמדו כאן, בהפגנה מול הכנסת, וידרשו את פת הלחם שלהם.

עכשיו, מה מטריד אותי? לא שהם נלחמים על השמנת שלהם, אלא שכולם מתייחסים אליהם, ומתכתבים אתם, ועונים להם, ובפניקה – מה לעשות, הבנקים לוחצים. אני רוצה לראות את הפעם האחרונה שפגענו בחלשים ביותר, במעמד הביניים, במקבלי הקצבאות, ומישהו התייחס אליהם לפני שהעברנו את החוקים האלה. למה הם זכאים ליחס מיוחד, אדוני יושב-ראש ועדת הכספים? למה – למה לדבר אתם בכלל? למה? למה – למה לדבר עם אותו קומץ שמרוויח מיליונים רבים בשנה ולא מקבל את העובדה שחוקקנו חוק? זה לא מקובל עליהם, הם מעל החוק, הם דורשים מאתנו להתמתין עוד, כדי שחלילה לא נפגע במטה לחמם, בשכר של 6 מיליון שקלים לשנה, 8 מיליון שקלים לשנה.

החוצפה הזאת, בראש חוצות להיאבק על השכר הזה, ולא ללכת בשקט ולהגיד תודה, תודה על השכר המופלא, הנדיר והאדיר הזה, שרוב בני-התמותה אינם זוכים לו.

מטבע הדברים, אחרי ההישג המאוד גדול – ואני באמת רוצה לשבח אותך, אדוני יושב-ראש הוועדה, ליווית את החוק הזה שנים ארוכות, אנחנו הגשנו אותו שוב ושוב, חבר הכנסת חיים כץ ואני, גם אתה היית שותף לו בפאזות שונות, וכל פעם הוא נבלם, ועל כן, תודה רבה על ההובלה היעילה והטובה של החוק הזה. ואני רוצה גם, כמובן, להודות לשר האוצר משה כחלון: זה ממש ממש לא מובן מאליו; שום שר אוצר לפניו לא פגע בשכר הבכירים העשירים, נקודה. בכל פעם שאני אומרת את זה, זועקים לי מספסלי יש עתיד שהם התחילו. אבל רבאק, שנתיים שר האוצר, יכולת להעביר את זה.

מירב בן ארי (כולנו):

הם תמיד מתחילים, וכחלון מסיים.

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

והנה, בא כחלון והעביר את זה. ועל כך אני רוצה להודות לו ולשבח אותו, ולשבח אותו גם על הנכונות המוחלטת בהעברת החוק, על כך שהקשיח אותו, הוריד את התקרה ל-2.5 מיליון, הלך בעצה אחת ובשיחה אתנו, וכך הוכנסו שני מנגנונים נוספים: התקרה המתקפלת, שהיא עונש מאוד מאוד כבד, וספק אם דירקטוריונים יעזו לאשר שכר גבוה יותר עם סנקציה כספית כזאת; והדבר הנוסף, שיש בו הרבה היגיון והרבה צדק פואטי והרבה יופי, הוא העובדה שאותם מנכ"לים, שעכשיו בוכים ומפגינים מול הכנסת במר לבם על הפגיעה האנושה שהתחוללה בהם, יכולים להעלות לעצמם

את השכר כמה שהם רוצים אם העסק שלהם כל כך מצליח, אבל כל מה שהם צריכים זה שהשכר שלהם הגבוה שאותו הם מעלים לא יעלה על פי-35 מהשכר הנמוך ביותר של עובדי הקבלן.

ומכל ההתנגדויות לחוק הזה, כי הרי יש – קוראים לזה backlash – אחרי שהדבר הזה קרה, פתאום כולם יוצאים מהחורים, כולם יוצאים מהארון ומגלים את פרצופם האמיתי. הם כן, הם בעד החוק; הם כן, הם בעד הגבלת שכר בכירים, אבל – ואז מגיע אבל גדול גדול, שמראה על חוסר נכונות מוחלט לקבל מוסרית – ובעיקר על מה יוצא קצפם? על אותו מנגנון הצמדה לשכר של העובדים העניים. זה הדבר שמטריף אותם. הם מוכנים לקבל הגבלת שכר בכירים, אבל הם לא מוכנים בשום פנים ואופן שעובדת הקבלן שמרוויחה 23 שקלים לשעה, היא בחוצפתה תוצמד באיזשהו אופן למנכ"ל שמרוויח מיליונים. זה הדבר שהם לא מוכנים לקבל מוסרית, כי בעיניהם הפשע הגדול ביותר זה חלילה להשוות בין העובד הנקלה, בעיניהם, עובד הקבלן, לבין אותו מורם מעם שעכשיו מפגין באמצעות מכתבים מעורכי-דין על הפגיעה האנושה בשכרו וברמת חייו ובתגמוליו.

אני מאוד מאוד שמחה על החוק הזה – –

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה.

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

– – אני חושבת שזה אחד החוקים – משפט אחרון, ברשותך – זה אחד החוקים היותר-כלכליים, היותר-מוסריים, היותר-צודקים שנחקקו כאן במשכן. הוא יוצר איזשהו קשר בין היקום הזה, בין קבוצה קטנה שמרחפת בצפלין מעל מדינת ישראל לבין אזרחי מדינת ישראל הרגילים – –

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה. משפט ארוך, חברת הכנסת יחימוביץ. תודה.

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

– – ועל כך, שוב, אני באמת רוצה להודות לכל חברי, לכל מי שהצביעו בעד החוק הזה, לכל מי שנלחמו בעדו, ושוב, בראש ובראשונה לשר האוצר משה כחלון. כל הכבוד, אדוני שר האוצר.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה. חברת הכנסת סתיו שפיר – מוותרת; חבר הכנסת איציק שמולי – מוותר; חבר הכנסת עמר בר-לב. חבר הכנסת בר – אתה לא רוצה להזכיר אותי שוב כאן מעל הדוכן היום?

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

דווקא מעניין. חבר הכנסת עמיר פרץ – איננו כאן; חברת הכנסת מרב מיכאלי – אינה; איתן כבל – מוותר; חבר הכנסת מנואל טרכטנברג – אינו נוכח. חבר הכנסת אראל מרגלית. יש לי הצעה, חבר הכנסת מרגלית, תתחיל את משפט הסיום עכשיו, ואז יהיה לך ארוך ארוך ארוך, משך חמש דקות. תחשוב על זה.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

אתה אוהב בתור בן-אדם קצר לתת עצות לאנשים ארוכים?

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

חמש דקות, אדוני, לרשותך. בבקשה.

זהבה גלאון (מרצ):

מה קרה בשעה הזאת?

קריאות:

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

כבוד היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, ביום שהועברה הצעת החוק הזאת, גם לפני וגם אחרי, חברי בעולם העסקי התקשרו אלי, רבים מהם, ושאלו אותי את הדבר הבא: תגיד, הגם אתה, ברוטוס? אנחנו מבינים ששלי יחימוביץ – –

יואל חסון (המחנה הציוני):

תגיד להם נטו – – –

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

– – ושזהבה גלאון ושאנשים שהובילו את החוק הזה במשך הרבה זמן רוצים להוריד את שכר הבכירים במוסדות הפיננסיים, אבל אתה, שבא מהשוק העסקי והרווחת לא רע, איך אתה יכול להיות בעד חוק שהוא כל כך לא כלכלה חופשית ומקצץ שכר לבכירים שהם באמת אנשים כל כך בכירים במשק?

ואני אומר לכם, אתם בכלל לא מבינים מה ההבדל בין כלכלה קפיטליסטית ישנה, קולוניאליסטית, לבין כלכלת שוק חופשי חדשה. ואתם בכלל לא מבינים שהכלכלה העוצמתית היום במדינת ישראל היא לא הכלכלה של האוליגרכים ושל כל המערכות הישנות, אלא היא כלכלה תחרותית. ובעולם ההיי-טק, שהרבה פעמים אנשים מדברים עליו פה, אנשים לא מבינים שאין משכורות כאלה, אין. יש רווחים גדולים, אבל הרווחים באים מזה שיוצרים ערך למניות של החברה שאותה מקימים מאפס, ויוצרים ערך לכולם, לכל בעלי המניות.

אחד הדברים הגדולים שאנחנו חייבים להפנים זה שהכלכלה הריכוזית, המונופוליסטית, שאין לה אפשרות להתחרות, חייבת לעבור רפורמה משמעותית במדינת ישראל, ולכן החוק הזה הוא טוב, כי אם אתה יושב על כספי חוסכי הפנסיה, ואם אתה מקבל את כספי חוסכי הביטוח, ואם אתה מקבל את הכספים של החוסכים כשאתה דואפול במשק, ואין בעצם אפשרות ללכת למקום אחר, ואתה לא באמת מתחרה בשוק חופשי, אז אתה חייב לשים לעצמך סייג.

עכשיו, אומרים לי – בואו בעצם נגביל את שכר הבכירים לכל החברות בבורסה. ואני אומר לך, זהבה גלאון, ואולי גם לחברים או חברות אחרות שרוצים להעביר את זה פה – לא. תבדילו. כש"טבע" מנפיקה ומתחרה בעולם, כשהיא מנפיקה בנאסד"ק, אתם רוצים ש"טבע" תיסחר גם בתל-אביב, ו"טבע" היא חברה תחרותית שמתחרה בעולם, ולכן זה לא הגיוני להגביל אותה, כי היא לא מונופוליסטית, לא במדינת ישראל ולא בשום מקום אחר, ותנו לה להתחרות. ואותו דבר לחברות אחרות, שבעצם מתחרות בעולם, ואנחנו רוצים שהן תיסחרנה גם בבורסה הישראלית.

איזה חברות כן, זהבה? איזה חברות כן? חברה שיושבת על מונופול של מזון, חברה שיושבת על מונופול של מוצרי צריכה. במדינת ישראל, לא רק השירותים הפיננסיים הם הרבה יותר גבוהים בעלות שלהם מאשר במדינות המערב, אלא גם מוצרי המזון, סכיני הגילוח, מוצרי הצריכה, בממוצע פי שניים, פי שניים-וחצי או פי שלושה מאשר באירופה ובארצות-הברית. למה? כי בעצם שחקן קטן, בתוך הסופרמרקט, אין לו סיכוי. המדפים של הסופרמרקט שלכם נסגרים בין חמישה שחקנים גדולים, שבעצם סוגרים את המדף, כי אם בעל הסופרמרקט לא מגיע ל-15 או ל-20 מיליון שקלים מכירות מהמוצר שלהם, הוא לא מקבל את 15% ההנחה.

לכן אני אומר – אל תכלילו בשלב זה, זאת הצעתי, את הצעת החוק הטובה הזאת, שהיא בעצם מובילה בעולם, לכלל הבורסה הישראלית. תשאירו את הבורסה הישראלית ככזאת שמזמינה חברות – –

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

– – תחרותיות ובין-לאומיות, אבל תברכו – וגם אני מצטרף לדבריהן של זהבה גלאון ושלי יחימוביץ. אני מברך את שר האוצר משה כחלון – –

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

– – אני מברך את – רגע – חברותי – –

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

אנחנו מצטרפים לכל הברכות.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

– – חברת הכנסת זהבה גלאון ושלי יחימוביץ ועוד חברים רבים אחרים בקואליציה ובאופוזיציה – –

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

חבר הכנסת מרגלית.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

– – אתם הלכתם על זה – –

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

– – בדרך ארוכה, העברתם את זה, וזה חשוב. וגם אתה.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה, חבר הכנסת אראל מרגלית. חבר הכנסת מיקי רוזנטל – אינו נוכח. חברת הכנסת רויטל סויד – מוותרת. חבר הכנסת יואל חסון, חמש דקות, אדוני, לרשותך. בבקשה.

יואל חסון (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, מדובר בחוק חשוב. מדובר בחוק חשוב, מכיוון שכל כך הרבה שנים הרמנו סימני אזהרה ופרוז'קטורים, ודיברנו והתרענו על רמות השכר בבנקים, ולא רק בהם. כמה מאמרים נכתבו על זה, כמה נאומים ננאמו בכנסת על הדבר הזה וכמה רמזים נרמזו לבנקים, לחברות הציבוריות: תרגיעו בשכר הזה, אתם מגזימים, הפערים גדולים מדי, אי-אפשר לקבל את זה. ושום דבר. לא קרה שום דבר, לא ראינו אפילו מאמץ, ולו הקטן ביותר, של אחד מהבנקים או החברות הציבוריות לאזן קצת, להוריד את השכר, לשנות את הפערים הגדולים כל כך בין הבכירים המנהלים לבין העובדים.

דיברה כאן חברת הכנסת יחימוביץ על עובדי הקבלן. זה לא רק עובדי הקבלן. שאלתם את עצמכם כמה מקבלים הטלרים בבנקים? לא עובדי הקבלן, לא רק המאבטח או המנקה או המנקה או

המאבטחת, אלא הטלרים, שרובם הם אנשים צעירים – הרבה פעמים סטודנטים, אבל לא רק, גם צעירים – בסניף ממש, עצמו, הפערים כל כך גדולים. לא צריך ללכת עד המנכ"ל, עוד בסניף הפער הוא גדול, בין המנהל שמנהל את הסניף לבין הטלר, שממש מחזיק את הקופה. איזה פערים.

כמה רמזים העברנו, כמה דיונים קיימנו, כמה פעמים התרענו ואמרנו שהפער הזה הוא בלתי נסבל – ואף אחד לא הקשיב. ההפך, הפערים רק גדלו. אם מסתכלים על טבלאות השכר – טבלאות השכר היום, הנתונים בהן הרבה יותר גבוהים מאשר לפני שנה, שנתיים, שלוש וארבע שנים.

אז הכנסת עשתה מעשה. ואתם יודעים מה, חברי הכנסת? המסר הזה הוא מסר חשוב, כי זה מסר שקובע שהממשלה והכנסת יודעות לבוא ולשים בשלב מסוים, אדוני היושב-ראש, נקודה – אתה יודע מה? לא נקודה, סימן קריאה – ולהגיד: זהו, עד כאן. אנחנו לא נסבול את התרבות הזאת, אנחנו לא נקבל את הכללים הללו. אתם לא הקשבתם בטוב – תקבלו את זה בצורת חקיקה.

לכן אני רוצה באמת לברך את שר האוצר, שבאמת, כמו שאמרו פה קודמי, הפגין כאן אומץ לב ואומץ ציבורי ניכר, עמד גם מול לחצים גדולים, כפי שאנחנו כולנו הבנו, לחצים גדולים מאוד של ראש הממשלה לסגת מהחוק הזה, ועמד בפרץ הזה, ואני יודע שזה לא פשוט. אני רוצה גם לברך את יושב-ראש ועדת הכספים וגם לברך את חברי ועדת הכספים מטעם המחנה הציוני: אראל מרגלית, שלי יחימוביץ – פספסתי עוד מישהו שהוא חבר?

קריאה:

יואל חסון (המחנה הציוני):

אתה לא חבר ועדת הכספים, אתה לא במחנה הציוני – עדיין; מי יודע? – ואת כל חברי ועדת הכספים שהצביעו ותמכו ועזרו שחוק כזה חשוב יעבור, והעבירו למעשה מסר חד וברור, שהכנסת היא הריבון והיא הקובעת. תודה רבה.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה. חבר הכנסת זוהיר בהלול – אינו נוכח; חבר הכנסת איתן ברושי – אינו נוכח; חברת הכנסת מיכל בירן – מוותרת. חבר הכנסת נחמן שי.

נחמן שי (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, אני לא אזדקק לכל הזמן שעומד לרשותי. אני רק רוצה לומר בקצרה כמה מילים.

אני חושב שזה חוק מחולל שינוי, חוק שהדברים שיבואו אחריו לא יהיו דומים לדברים שהיו לפניו. זו המשמעות שלו. אין חוקים רבים כאלה.

זה נכון, זה חוק גם חסר תקדים; הוא לא היה עד כה בספר החוקים שלנו, והוא גם לא מקובל בעולם. אבל המצב שהשתרר בכלכלה ובחברה הישראלית, העובדה שנוצרו פערים כל כך עמוקים בין אלה שיש להם לבין אלה שאין להם, בסדרי גודל שבאמת לא צפינו כמותם לפני עשר ו-15 שנה, כשהתחילו תהליכים של הפרטה והעברת משאבי מדינה, משאבים ציבוריים, לידיים פרטיות – כל אלה חייבו גם מהלך הפוך. כמו שתמיד הדברים נראים – מול מהלך קיצוני אחד יכול להצליח רק מהלך קיצוני הפוך, ואחר כך מתחילים הדברים איכשהו לנוע כמו במטוטלת, לאיזשהו מרכז, כשהמרכז הזה כבר מאזן ומחפש את נקודת השוויון, האיזון ואולי הסבירות. אבל כרגע, מול מה שקרה פה, זו הייתה הדרך הנכונה ללכת בה.

אני חושב שיש לנו גם עוד מעגל שנסגר עם החוק הזה, וזה מעגל המחאה החברתית, שאחדים מחברי במחנה הציוני הובילו אותו. המחאה החברתית הזאת קרתה והתפתחה על אותם דברים בדיוק, על התחושה שאנשים צעירים פה הבינו שהם לא יוכלו להגיע לשום דבר, שהחברה הישראלית סגורה בפניהם. יש להם תקרת זכוכית, אבל מאוד נמוכה, שהם לא יעברו אותה ולא יצליחו להגיע לשום דבר. אז המחאה עברה, אבל התוצאות שלה הולכות ומהדהדות בעולמנו. החוק הזה, שוב, הוא אחד המקומות שבהם אפשר לראות שהיא לא הייתה לשווא, אלא השאירה אחריה איזושהי תוצאה משמעותית.

אני רוצה להזכיר לכולם – מאחר שעלה פה על סדר-היום שכר הבנקאים – את אותה פרשה שהבנקים הישראליים היו מעורבים בה, של הלבנת כספים, של העברת כספים של חסכונות שונים או תיקים שונים בדרכים עקלקלות אל הבנקים בישראל, דבר שעלה לבנק לאומי בקנס של 400 מיליון דולר. 400 מיליון דולר. כאשר הסכום העצום הזה עלה על סדר-היום, סכום שכל אחד ואחד מאתנו ישלם בצורה כזו או אחרת, ישירה או עקיפה, הבנקים כמובן התנערו מהאחריות שלהם, ובעיקר המנהלים של הבנקים, ובעיקר יושבי-הראש של הבנקים, האנשים שבעצם נהנו במשך שנים מבבונסים שמנים כתוצאה מההישגים הגדולים שלהם, אבל כאשר התברר שכל ההישגים האלה ירדו לטמיון והבנק מתבקש או נדרש לשלם קנסות בסדרי גודל שמעולם לא שמענו ולא ראינו לפני כן, נעלמו גם אותם מנהלים מוכשרים ויושבי-ראש. הם כבר לא היו שם בכלל, והם לא שילמו על כך עד הרגע הזה שום דבר. יש להם אחריות, ואת האחריות הזאת הם לא יכולים לגלגל מעל עצמם לאחריהם, גם אם יתעטפו בכמה וכמה שכבות של עורכי-דין ורואי-חשבון וכל מיני אנשים אחרים, שנהנו גם הם מהשפע הזה, השפע המלאכותי, השפע המזויף הזה שנפל על הבנקים. אז גם פה, אם מדברים על צדק, יש לפנינו עוד מעשה אחד של צדק שנעשה.

אני רוצה להביע, לסיים, הערכה לשר האוצר שנכנס לעניין הזה, הסכים לו. אולי הוא היסט באיזשהו שלב, אבל אני חושב שהקונסנזוס שנוצר סביבו היה בעל משמעות רבה; לחברי במחנה הציוני, לוועדת הכספים כולה, לחברי בוועדה – לשלי, לאראל ולחברים שליוו את הנושא הזה וידעו ברגעים המכריעים לשלב ידיים עם חברים אחרים ולהוביל את החוק הזה. אני חושב, עוד פעם, שאנחנו יכולים להתברך בו. תודה.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה. חברת הכנסת קסניה סבטלובה – אינה נוכחת; חברת הכנסת איילת נחמיאס ורבין – מוותרת. חבר הכנסת יוסי יונה. חמש דקות, אדוני, לרשותך. בבקשה.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש, אני רוצה גם לברך את שר האוצר ויושב-ראש ועדת הכספים מר גפני, שנמצא אתנו כאן, על המאמצים הממושכים. כפי שאמרנו גם כאן במליאה, שבעצם רק בימים האחרונים הגענו לידי הבשלה של החוק החשוב הזה – ברכות לאלה שקידמו את היוזמה הזו, גם חברתי לסיעה שלי יחימוביץ, ששנים ארוכות מנסה לקדם את החוק הזה. והנה, יושב אתנו יושב-ראש ועדת הכספים מר גפני, שעשה רבות בנושא הזה.

הביטו, החוק הזה הוא כל כך מתבקש, אדוני היושב-ראש, הוא כל כך מתבקש – על-פי מחקרים שאנחנו – – –

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

אדוני השר, חברת הכנסת רוזין, הבעיה של השר ארדן זה שיש לו קול שאי-אפשר לא לשמוע, אפילו כשהוא רחוק מאוד.

השר לביטחון הפנים גלעד ארדן:

לא דיברתי מילה עכשיו, אני מקשיב – – –

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אדוני השר, אתה מקשיב בקול.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

"אדוני השופט, אדוני השופט, זאת האמת, כל האמת". בקיצור – – –

יוסי יונה (המחנה הציוני):

כן. בכל אופן – – –

יואל חסון (המחנה הציוני):

– – –

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

גם אתה, יואל חסון, יש לך קול שאי-אפשר שלא לשמוע. חבר הכנסת חסון – –

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אתה מפריע למישהו מהסיעה שלך, תוסיף ותאמר לו.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

חבר הכנסת חסון, אתה מפריע למישהו מהסיעה שלך לדבר.

יואל חסון (המחנה הציוני):

אני לא מפריע, אני עוזר לו.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

הוא רוצה לפרגן לחברת הכנסת יחימוביץ, ואתה מפריע לו.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

פרגנתי. אם כן, מה שרציתי לומר – – –

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

אם הוא רוצה לפרגן לי, אז לא.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

לא לפרגן. אוקיי.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

אתם לא מאותו מחנה?

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

לא ייתנו לך – – –

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אה, אוקיי. אה, ברור. בכל אופן, אנחנו למדים ממחקרים רבים, שאחת מהסיבות המאוד-מרכזיות, בעידן שבו אנו חיים, לצמיחה ולגידול המבהיל בפערים בחברה, זה בעצם הבדלי השכר בין רבדים שונים בחברה, ההתרכזות המאוד-גדולה של ההון בחברות המתקדמות-דווקא, כפי שמראה לנו פיקטי בספרו "הקפיטל במאה ה-21" – כן, אחת הסיבות המרכזיות זה בעצם הצטברות ההון בידם של מעטים. וכאשר גם מפענחים את הנתון הזה, אנחנו למדים שהמשכורות, משכורות העתק, הן אחת מהסיבות המרכזיות ליצירתם של הפערים הללו. אז בוודאי שאנחנו צריכים לשים – ולו למתן את התופעה, אם אנחנו לא יכולים למגר אותה, ולכן יוזמת החוק הזו היא מאוד מאוד במקום, היא מאוד מאוד ברוכה.

מה גם שאנחנו מכירים את החברה הישראלית, ומכירים את פערי השכר שקיימים בה, כאשר אנחנו יודעים שהשכר החציוני במשק הוא 5,600 שקל – 6,500 שקל; זאת אומרת שמשפחות רבות אינן יכולות לסיים את החודש בשכר שהן מקבלות, ואז לעמוד בפני הבכירים שבתאגידים הפיננסיים, ולא רק בתאגידים הפיננסיים, גם בחברות ציבוריות אחרות, שמשתכרים 8, 7 ו-9 מיליון שקל – האם זו לא עדות לחמדנות שמתקיימת ברבים מהמוסדות הללו?

והנה, אנחנו שומעים שוב על המושג הזה, של "התייעלות". וכולנו יודעים, המון פעמים, מה המשמעות של מושג התייעלות: מפטרים עוד ועוד עובדים. ואז ההצטיינות של המנהל, של

המנהלת, היא בכך שהיא הביאה להתייעלות, היא הביאה לעוד פיטורים, כדי שמה יהיה? כדי שיצטבר יותר ויותר שומן למעלה, והם ייקחו אותו בסופו של דבר.

לכן, זה מסר חשוב. יש כאלה שטוענים: הביטן, התיקון הזה לא יעשה הבדל משמעותי, הוא לא יצמצם את הפערים. נכון, הוא לא יצמצם את הפערים, אבל יש בו חשיבות סימבולית מאוד מאוד גדולה לחברה הישראלית, אדוני היושב-ראש. ולכן – הוא מעביר את המסר הזה, הוא מעביר את המסר שהחברה הישראלית בכללותה, או לפחות חלקים גדולים ממנה, מאסו במציאות שבה פערי השכר והפערים החברתיים הם כל כך גדולים.

ולכן אני מברך, יחד עם חברי, למעשה מהקואליציה והאופוזיציה, שעמלו על החוק הזה והביאו לידי חקיקתו, ואני מקווה שאנחנו – ואני יודע שנעביר אותו. תודה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה. חבר הכנסת איל בן ראובן – אינו נוכח; חברת הכנסת יעל פארן – אינה נוכחת. אז נחזור לחברת הכנסת מרב מיכאלי.

מרב מיכאלי (המחנה הציוני):

תודה רבה, אדוני היושב-ראש, אני אהיה מאוד קצרה. יש לא מעט דברים שנאבקתי עליהם, הרבה לפני שבאתי לכנסת, ומאמרים שכתבתי בעניינם, וההפגנות שהשתתפתי בהן בעניינם – ופתאום באמת זה קורה, וזה הופך למציאות. זה דבר מדהים.

במדינת ישראל השכר הריאלי לא עלה כבר 15 שנה. וכמו שציין חברי יוסי יונה, 50% מהעובדות והעובדים, שמשכרות מתחת ל-6,000 שקל בחודש, שכר שרוב המדינה ממש בלתי אפשרי להתפרנס ולחיות ממנו. ועם זאת, יש כאלה שהמשיכו להרוויח 3, 4, 5, 6, 8, 9 מיליון שקל בשנה, מה שהביא ממש לדה-הומניזציה, אין לזה מילה אחרת. כשאתה מסוגל לקחת לעצמך 8 מיליון שקל, או לקבל מבעל השליטה שלך 8 מיליון שקל, כשיש לך אנשים שאתה מאפשר להם להרוויח 3,800 שקל, אתה מייצר דה-הומניזציה.

היום היה כנס מאוד חשוב שקיימו חברתי איילת נחמיאס ואלי כהן, וישבו שם אנשים מחברות ציבוריות והתלוננו על הרגולציה. באמת, אנשים חשובים מהמשק הישראלי – התלוננו על הרגולציה שאנחנו מכתיבים להם. אמרנו להם בצורה הברורה ביותר: אם הייתם עושים רגולציה לעצמכם, אם הייתם לוקחים על עצמכם את האחריות, אם הייתם רואים את עצמכם כמנהיגים של הכלכלה והחברה בישראל ועושים את הפרופורציות הנכונות, לא היינו צריכים להעביר הגבלה של שכר בכירים.

המציאות היא שלא נותרה לנו שום ברירה. בשביל להתחיל לדבר על חלוקה יותר הוגנת של ההון, ושל ההזדמנויות במדינת ישראל, לא הייתה לנו ברירה אלא להגביל את שכר הבכירים ולקשור אותו לשכר הנמוך ביותר בכל חברה.

זה ללא ספק יום חג, זה יום היסטורי, זה יום חשוב, ואני מאוד מאוד מברכת גם את הכנסת וגם את הממשלה ואת שר האוצר, שאפשרו אותו. תודה רבה.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה. חבר הכנסת איימן עודה – אינו נוכח. חבר הכנסת מסעוד גנאים – אינו נוכח. חבר הכנסת ג'מאל זחאלקה – אינו נוכח. חבר הכנסת עבד אל חכים חאג' יחיא – אינו נוכח. חברת הכנסת חנין זועבי – אינה נוכחת. חבר הכנסת דב חנין.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

דילגת עלי.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

נאמר לי שביקשת למחוק את שמך.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

לא ביקשתי.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

לא? אז אנחנו נחזור אליך מייד, חבר הכנסת טיבי. נחזור אליך מייד. חמש דקות, אדוני, בבקשה.

דב חנין (הרשימה המשותפת):

אדוני היושב-ראש, תודה לך, עמיתי חברי הכנסת, הצעת החוק הזאת היא צעד בכיוון נכון. כשאנחנו מדברים על חיזוק שוויון בחברה שלנו, אנחנו צריכים בהחלט להתמודד עם פערי שכר,

ופערי השכר בישראל הגיעו לרמה קיצונית ובלתי נסבלת, ולכן טוב שנעשה מעשה כדי לצמצם את פערי השכר. צעד בכיוון נכון.

אבל, עמיתי חברי הכנסת, אנחנו צריכים לראות בצורה מאוד ברורה, שהאתגר הגדול והמשמעותי ביותר עדיין נמצא לפנינו; החוק הזה לא פותר באופן יסודי את בעיית האי-שוויון, מכיוון שאי-שוויון, עמיתי חברי הכנסת, ביסודו אינו אי-שוויון בין מקבלי משכורות. האי-שוויון הבסיסי ביותר נמצא בין השכירים, מקבלי השכר, לבין בעלי ההון. ההכנסות הגבוהות ביותר במדינת ישראל אינן הכנסות משכר, אינן של מקבלי שכר גבוה. ההכנסות הגבוהות ביותר בישראל הן הכנסות מהון. ואם אנחנו רוצים לקדם שוויון בחברה הישראלית, אנחנו צריכים להתמודד עם הבעיה הזאת, עם בעיית הרווחים וההכנסות מההון. וזו, עמיתי חברי הכנסת, דווקא החולשה הגדולה שלנו כמערכת פוליטית; במקום להתמודד עם הכנסות-היתר הגבוהות מהון, אנחנו נותנים להון שורה ארוכה של פטורים, הקלות, הטבות, הנחות, ועוד דרכים להתחמק מתשלומים.

הדרך לייצר שוויון היא לצמצם את הכנסות-היתר מההון. וכדי לעשות את זה, עמיתי חברי הכנסת, לא צריכים להמציא מנגנונים חדשניים וחסרי תקדים. הדרך לעשות את זה היא מאוד פשוטה. יש מנגנון פשוט, מוכר, מנגנון שכבר נוסה בעבר כדי לטפל בהכנסות יתר מהון, והמנגנון הזה הוא פשוט מנגנון של מיסוי. בואו נטיל מס גבוה על ההכנסות מהון של האלפיון העליון, זה מה שצריך לעשות. זה הצעד הדרמטי, האמיתי, המצמצם באמת את האי-שוויון ואת הפערים בחברה הישראלית.

לכן, עמיתי חברי הכנסת, אנחנו כמובן תומכים בהצעת החוק הזאת, אנחנו מברכים על כל צעד לצמצום הפערים ולהגדלת השוויון בחברה שלנו, שכבר הגיעה, עמיתי חברי הכנסת, למקום השני ב-OECD ברמת הפערים החברתיים והאי-שוויון. אבל דרך המלך להקטין פערים, דרך המלך לייצר יותר שוויון בחברה שלנו, היא צמצום הכנסות-היתר מההון, ואת זה אפשר בקלות לעשות באמצעות מיסוי גבוה ואפקטיבי של הכנסות ההון העודפות של האלפיון העליון. הכול אפשרי, אם רק רוצים. תודה.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה. חבר הכנסת אחמד טיבי.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, השתתפתי בדיונים האלה, והצבעתי עבור הצעת החוק הראויה הזאת. זה המקום להודות ליוזמי החוק, גם לשלי, גם לזהבה, אבל בעיקר גם ליושב-

ראש ועדת הכספים, שעמד אתנו מול הלחצים. מגיעה מילה טובה גם לשר האוצר, ואין ספק שיש כאן אמירה חברתית, שוויונית.

אפרופו לדבר על שוויון, חבר הכנסת אכרם חסון, אני שמעתי את דבריו של סגן השר דהן –

--

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

בן-דהן.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

איך?

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

בן-דהן.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

בן-דהן, שדהן את הדרוזים – איך הוא דהן את הדרוזים? הוא – – –

יואב קיש (הליכוד):

לא דהן, בן-דהן את הדרוזים, בן-דהן את הדרוזים.

מיקי לוי (יש עתיד):

בן-דהן דהן את הדרוזים, לא הבנת.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תגיד לי, אתה בטוח שהדרוזים רוצים שתגן עליהם, אחמד? שתדבר בשמם? יש לי תחושה

שממש לא.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

תעשה טובה.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

יש לי איזו תחושה שממש לא.

יעקב מרגי (ש"ס):

אחמד, תרגם להם מה זה "דהן".

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

אוקיי. מה הוא אמר כשהוא ספד לתת-אלוף שמשרת בצבא, מוניר עמאר? הוא אמר שהוא ידיד אמת של מדינת ישראל. אני לא יודע אם לחייך, לצחוק, לכעוס, להתקומם על האמירה הזאת. יש משהו built-in במנטליות הזאת, שמתייחסת לכל מה שהוא לא יהודי כאל משהו נחות, גם במובן של המדינה, של הממלכה – הוא עושה יותר למדינה מאשר המספיד.

חוט ישר מקשר בין הדברים הנוראיים של בן-דהן לרב הראשי יוסף. הרב הראשי אמר שלגויים אסור לגור בארץ-ישראל; כך אמר הרב הראשי של מדינת ישראל – הרב הראשי של מדינת ישראל, ואמר שכשיהיה כוח ושלטון, צריך לשלוח אותם לסעודיה, ושהם צריכים לשרת – הגויים – הגויים, אכרם חסון, מש בס אנא, לא רק אני, או ג'בארין, גם אתה גוי, ח'דמת פי אל-ג'יש, מא ח'דמת פי אל-ג'יש, אתה גוי – דרוזים, נוצרים, כל מי שהוא לא יהודי הוא גוי; ולכן יש תוכנית – הוא לא קבע מתי, אבל יש תוכנית – לשלוח את כולם לסעודיה. יש – יש משהו שזור, הקו הישיר הזה, במנטליות הגזענית שרואה כל מי שהוא לא יהודי שהוא נחות יותר, ראוי לכל גינוי. בכל מדינה מתוקנת אחרת בעולם איש דת בכיר כזה, רב ראשי שהיה מתייחס כך אל אזרחים היה עף מהתפקיד אחרי חמש דקות, אבל אף אחד לא העיר לו, גם אחרי שלפני כמה שבועות הוא הסית למה שהחייל הרוצח עשה בחברון, הוא הסית, כמו חלק מהפוליטיקאים.

ולכן, דברים לא באים, ככה, מאין. הגזענות, ההדרה וההתייחסות אל האחר כאל נחות נמצאות כמעט בכל מקום בחברה הישראלית – בפוליטיקה, בכנסת, ברבנות, בקואליציה – באופוזיציה – – –

אכרם חסון (כולנו):

ב"אל על", גם ב"אל על".

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

בחברות התעופה, ב"אל על", בתקשורת, שאתה שם רואה את הערבי רק כדמות שלילית. זה הזמן להתקומם על ההתייחסות השלילית לערך האדם – כאל אדם שווה.

ואני שואל, ואז אני נזכר, חבר הכנסת אכרם חסון, חברת הכנסת מירב בן ארי, שהרב הראשי יוסף הוא הבן של עובדיה יוסף, שגם לו היו התבטאויות דומות. אני רופא – – –

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

משפט סיכום, חבר הכנסת טיבי.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

אני רופא, אדוני היושב-ראש, ועל המחלה הגנטית הזאת לא שמעתי.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

האם השיגעון הזה עובר בתורשה, ומה הדנ"א של המשפחה הזאת, לא יודע, של הקבוצה הזאת – דנ"א של שנאה.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה, חבר הכנסת אחמד טיבי. חבר הכנסת טלב אבו עראר – אינו נוכח. חבר הכנסת יוסף ג'בארין – מוותר. חבר הכנסת באסל גטאס – אינו נוכח. חבר הכנסת אוסאמה סעדי – אינו נוכח. אדוני יצלצל בפעמון. חבר הכנסת עבדאללה אבו מערוף – אינו נוכח. חבר הכנסת אביגדור ליברמן – אינו נוכח. חברת הכנסת אורלי לוי אבקסיס – מוותרת. חברת הכנסת סופה לנדבר – אינה נוכחת. חבר הכנסת חמד עמאר – אינו נוכח. חבר הכנסת רוברט אילטוב – אינו נוכח. חבר הכנסת עודד פורר – אינו נוכח.

אנחנו עוברים, אם כן – סיימנו את הבקשות לרשות דיבור, חברי הכנסת, נא תפסו מקומותיכם, אנחנו עוברים להצבעה. כאמור, אין הסתייגות לחוק, לכן אנחנו מצביעים על החוק כולו, כנוסח הוועדה. אדוני מבקש להגיב? אתה רוצה להודות על התודות?

משה גפני (יו"ר ועדת הכספים):

אני, אדוני היושב-ראש, מבקש להודות לכל אלה שעסקו בעניין הזה במשך כל השנים, ובאמת היום אנחנו מגיעים להצבעה בעניין, אבל אני מבקש להודות מאוד ליועצת המשפטית של הוועדה, לשגית אפיק, לאנשי הלשכה המשפטית, לשלומית, לאייל, לכולם, שעושים ימים ולילות עם כל החקיקה הזאת. אני רוצה להודות למנהל הוועדה, לטמיר כהן, לצוות הוועדה, באמת הוועדה מביאה פרי – בסופו של דבר אני אולי קוטף את הפירות, אבל מי שעושה את העבודה השחורה זה הם, ואני מודה להם על כך. תודה.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה ליושב-ראש ועדת הכספים.

אנחנו עוברים, כאמור, להצבעה על הצעת חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו–2016, בקריאה שנייה; כנוסח הוועדה. מי בעד? מי נגד?

הצבעה מס' 13

בעד סעיפים 1–6 – 57

נגד – אין

נמנעים – אין

סעיפים 1–6 נתקבלו.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

57 תומכים, אין מתנגדים, אין נמנעים.

אנחנו עוברים להצבעה על הצעת החוק בקריאה שלישית. מי בעד? מי נגד?

הצבעה מס' 14

בעד החוק – 56

נגד – אין

נמנעים – אין

חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו–2016, נתקבל.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

56 תומכים, אין מתנגדים, אין נמנעים. הצעת החוק עברה גם בקריאה שנייה – לא אמרתי קודם – וכעת בקריאה שלישית, ונכנסת אחר כבוד לספר החוקים של מדינת ישראל.

הודעה אישית של חבר הכנסת אורן אסף חזן**היו"ר בצלאל סמוטריץ:**

חבר הכנסת אורן חזן ביקש הודעה אישית לפי סעיף 34, מאחר ששמו הוזכר. חמש דקות לרשותך, אדוני. בבקשה.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אני לא אנצל.

אדוני היושב-ראש, רגע לפני שחבר הכנסת עיסאווי בורח מהמליאה, אני רק רוצה להגיד לו: עיסאווי, אתה יכול לקרוא לי ליצן, אתה יכול לקרוא לי שובב, אתה יכול להגיד: קוסם, אתה יכול להגיד: ילד, אבל זה לא יעזור לך, כי כל האמירות האלה לא פוגעות בי. אתה מוזמן לקרוא לי באיזה שם שתרצה, אבל את הדרך החוצה, אני אהיה זה שאראה לך. את הדרך החוצה, גם מהכנסת, ואם תמשיך בדרך שלך – גם מגבולות המדינה. את הדרך – – –

יואל חסון (המחנה הציוני):

אבל הוא ממרצ.

אורן אסף חזן (הליכוד):

לא, סליחה. את הדרך החוצה אני אראה לא רק לך. את הדרך החוצה אני אראה, ביחד עם החברים האמיצים פה, גם לך וגם לשאר החברים מהרשימה הפלסטינית המשותפת, אותם חברים תומכי טרור שקצת התבלבלו: שחושבים שבכנסת ישראל, בבית שלנו, הם יכולים לגבות טרוריסטים, הם יכולים לחבל בתהליך השלום. הם שכחו, אולי הם מתגעגעים למשטר צבאי, אני לא יודע. אולי צריך לחזור לימים של משטר צבאי. אני לא רוצה את זה – –

יואל חסון (המחנה הציוני):

אורן אסף חזן (הליכוד):

– – אני רוצה שלום, אל תתבלבל. אני אראה לך, אני רוצה שלום. אני חי עם ערבים, נושם, אוכל, מדבר, מחבק, אפילו מחמיא לפעמים, כשצריך, אבל הפער בין זה – הנה, אני רואה את זוהיר מחייר. תאמין לי, אני רואה את החיור של זוהיר, אני מחייר כפליים. יש לו לב, יש לו נשמה, הוא מבין. הוא מבין שצריכה להיות דרך לחיות ביחד, אבל כשיושב פה אחד כמו קוז'אק, עיסאווי, בא ונותן יד לתומכי טרור – – –

רויטל סויד (המחנה הציוני):

אורן, אתה מלכלך על זוהיר, הרגת אותו.

אורן אסף חזן (הליכוד):

לא, אני עוד לא התחלתי.

קריאות:

אורן אסף חזן (הליכוד):

אני עוד לא התחלתי. אתם יודעים, אני חייב, אני אגלה לכם גילוי נאות – –

קריאות:

אורן אסף חזן (הליכוד):

-- גילוי נאות, גילוי נאות: כשרצתי בפריימריז – סליחה, אני מתקן, ביקש ממני לא מזמן בחור בעל מוגבלות, על כיסא גלגלים: אל תגיד "לרוץ לכנסת", כי גם אני רוצה, ואני לא יכול לרוץ. אז אני מתקן: כשהתמודדתי בבחירות, אז -- --

יואל חסון (המחנה הציוני):

לא מקובל עלי שאתה לא תתקוף את חבר הכנסת בהלול. אני מבקש ממך לתקוף אותו.

אורן אסף חזן (הליכוד):

סליחה, אני רוצה שאתה תמתין.

יואל חסון (המחנה הציוני):

אורן אסף חזן (הליכוד):

אני לא רוצה להשתמש במילים בוטות, אני מבקש ממך בסבלנות. אני שומע -- --

יואל חסון (המחנה הציוני):

אתה לא תהפוך אותו לערבי טוב. אתה לא תהפוך אותו לערבי טוב.

אורן אסף חזן (הליכוד):

עכשיו אני רוצה שתבין: כשאני התמודדתי בבחירות, אז תקפתי את זוהיר בהלול, ואז הגענו לכנסת, והפלא ופלא, גיליתי בחור עם לב זהב, עם מתק שפתיים -- --

קריאה:

לא יכול להיות.

אורן אסף חזן (הליכוד):

– – אוהב ישראל, אוהב יהודים, אוהב חברה, מלא חמלה. מה אנחנו מגלים? שלא כולם פרובלמטיים. אני מודה, לא את כולם אנחנו לא רוצים פה. הוא, אין לי בעיה שיישאר. חוק השעיה, לא חוק השעיה.

יואל חסון (המחנה הציוני):

– – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

אני אומר לך, אני שומע, אני רואה אותו ואני שומע את תיאוריו הקוסמיים, השמים כחולים והדשא מלבלב. אני רואה אותו וטוב לי. כל כך טוב לי שאפילו גרמתי לאוסאמה סעדי לחייך. עכשיו, אותך עוד אפשר לקבל. הוא, אם אני אספר כמה אני אוהב אותו, הוא לא יוכל לחזור הביתה. אם אני אספר כמה אהבה יש בלבי אל אוסאמה סעדי, חבר הכנסת, עורך-הדין אוסאמה סעדי, שהוא חביב אלבי. אוהב אותך. עכשיו, איפה הבעיה? שהם, הם לא מסוגלים להראות את זה פה.

קריאות:

– – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

הם הולכים מאחורה, בפרסה, מחבקים – – –

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

חברי הכנסת.

אורן אסף חזן (הליכוד):

לא יכול להיות שגם כשמחמיאים לכם אתם משתוללים. מספיק זמן בכנסת, אתם אמורים לדעת את המקום. סבלנות.

יואל חסון (המחנה הציוני):

זוהיר עובר לאריאל. זוהיר עובר לאריאל.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אני אומר לך, הנה, צטט אותי: אני אקבל אותו באריאל ואני אחבק אותו באריאל – –

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

חבר הכנסת חסון.

אורן אסף חזן (הליכוד):

– – ואתה יודע מה, אנחנו ביחד נחיל ריבונות בכל יהודה ושומרון. גם הוא בעד ריבונות ביהודה ושומרון.

קריאות:

אורן אסף חזן (הליכוד):

עכשיו, למה? כי גם זוהיר בהלול וגם אוסאמה סעדי מבינים. גם איימן עודה, חברי היקר – מבינים. הנה, הוא מתחבא. מה, כאילו, עוטפים אתכם באהבה, אתם נבהלים?

אני אסכם ואומר – –

קריאות:

אורן אסף חזן (הליכוד):

– – אתם רוצים לקרוא לי ליצן? תקראו לי ליצן. אתם רוצים לצחוק, תצחקו. אתם רוצים לגחך, תגחכו. אני אמשיך להגיד לכם את האמת בפרצוף. מי שלא נאה לו, נראה לו את הדרך החוצה. מי שלא מתאים לו, יכול להישאר בחוץ.

יחיאל חיליק בר (המחנה הציוני):

– – – מה עם איימן – – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

איימן עודה, עשיתי לו לב. יש יותר מזה?

יואל חסון (המחנה הציוני):

– – – דיכטר – – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

חבר'ה, הזמן נגמר, אני מסכם – –

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

טוב, חבר הכנסת אורן חזן, תודה.

אורן אסף חזן (הליכוד):

– – אני מסכם ואומר: הערב רק התחיל, יש לי עוד כמה נאומים – – –

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

אין הודעה אישית על הודעה אישית.

אורן אסף חזן (הליכוד):

בסוף, אתנו, תרצו ביחד. לא? הביתה. תודה רבה.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

אין הודעה אישית על הודעה אישית. תקף אתה מדבר בחוק הזה, אתה מדבר עכשיו. יש לך פה, בחוק הזה, כמה שאתה רוצה.

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

אני חייב עכשיו להגיב.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

אתה תגיב תקף בזמנך. תודה רבה. אנחנו עוברים ---

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

מיקי לוי (יש עתיד):

אדוני היושב-ראש, הוא הציג את השם שלו? חבר הכנסת בהלול, הוא הזכיר את השם שלך.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

יש לך עשר דקות פה, תחכה. לפי התקנון, חבר הכנסת בהלול, אין לפי התקנון הודעה אישית על הודעה אישית. חבר הכנסת חזן מסר הודעה אישית.

נחמן שי (המחנה הציוני):

אבל הוא העליב אותו. הוא העליב אותו, הוא רשאי להשיב לו, זה לא יכול להיות.

קריאה:

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

חברים, אתם צודקים, אבל לפי התקנון אין הודעה אישית. חבר הכנסת בהלול, יש לך תכף עשר דקות שלמות לדבר על החוק הקרוב – – –

קריאה:

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

אבל הוא הזכיר אותי.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

אז אתה תוכל לדבר, תוכל להשיב לו. ממש תכף.

יואל חסון (המחנה הציוני):

אבל הוא העליב אותי, אדוני.

קריאות:

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

ממש נורא.

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 222), התשע"ו-2016

[מס' מ/1000; "דברי הכנסת", חוב' ט"ו, עמ' 9244; נספחות.]

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)**היו"ר בצלאל סמוטריץ:**

חברים, אנחנו מתקדמים לסעיף הבא שעל סדר-היום: הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 222), התשע"ו-2016, קריאה שנייה וקריאה שלישית. מציג את הצעת החוק יושב-ראש הוועדה המיוחדת לדיון בהצעת חוק הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית ובהצעת חוק – אלי, לא יכולת לבחור איזה שם קצר יותר? בקיצור, יושב-ראש הוועדה עם השם הארוך ביותר בכנסת, חבר הכנסת אלי כהן. תסלח לי – 24:00 – אני מדלג על שמה של הוועדה. אני מקווה שאדוני היושב-ראש לא ידיח אותי, יושב-ראש הכנסת. שם ארוך יש לוועדה שלו. בבקשה, אדוני.

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, אחרי ההודעה האישית המרגשת והמיוחדת של חבר הכנסת חזן, אז מה באמת נוכל לבוא ולהוסיף, אבל עדיין נצטרך להתייחס. אז אני באמת מתכבד להביא בפניכם את הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 222), התשע"ו-2016, לקריאה שנייה ושלישית. לפני כעשר שנים התווסף לפקודת מס הכנסה פרק שני 1 –

היו"ר בצלאל סמוטריץ':

חברי הכנסת, קצת יותר שקט באולם.

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

– הגדרות והוראות מיסוי לעניין קרנות השקעה במקרקעין המכונות קרנות ריט. למרות הזמן הרב שחלף מאז הותקנו אותן תקנות של מס הכנסה, עד היום יש בסך הכול שתי קרנות ריט בלבד, ומטרת הצעת החוק שלנו היא לבוא ולעודד הקמה של קרנות נוספות.

צוות שהוקם על-ידי משרדי הממשלה במטרה לבחון אפיקי מימון נוספים למתחמים המיועדים לדיור להשכרה ארוכת טווח, בחן את התיקונים הנדרשים בחוק של קרנות הריט על מנת שיתאימו גם לפרויקטים להשכרה לטווח ארוך. בהתאם, הוצע להוסיף קרן להשכרה למגורים, שהיא קרן שרכשה מקרקעין לצורכי דיור להשכרה או מקרקעין מניבים, כהגדרתם בחוק, אשר יפתחו וישכללו את שוק הדיור להשכרה לטווח ארוך. קרן זו תקבל הקלות כפי שיפורט בהמשך. אמצעי זה הוא צעד נוסף לבוא ולהתמודד עם הנושא של משבר הדיור – לתת היבט נוסף של גיוון מקורות המימון לדיור להשכרה ארוכת טווח.

היתרונות של קרנות הריט לגופים המוסדיים: לעומת השקעה ישירה, זה מאפשר להם פיזור רחב יותר, השתתפות של גופים מוסדיים קטנים, והשקעה פיננסית בלי צורך לבוא ולפתח התמחות בתחום, נטרול סיכונים מוניטין והגדלה של השכירות והנזילות. היתרונות למשקי-הבית זה שקרנות ריט יאפשרו השקעה בשוק הדיור באמצעות השגת פיזור רחב, גידור נוח יותר כנגד התנודתיות במחירי

הדיור וכן השקעה בשוק הדיור בלא צורך בניהול הנכסים בפועל. היתרונות לכלל המשק הם בניית התמחות גבוהה והתמקצעות בתחום ההשקעה בדיור, בחינת ביצועים באופן השוואתי בין קרנות הריט, מנגנוני חלוקת סיכונים ופיזור סיכונים טוב יותר, שכלול שוק ההון המקומי וחיזוק הבורסה.

על מנת לעודד את קרנות הריט החדשות, הציעה הממשלה בהצעת החוק, בין היתר, להחיל באופן מדורג הנחיות שבהן לא יהיו יותר מחמישה בעלי מניות, הגדולים ביותר, שיחזיקו 50%, ובתום שלוש שנים – 70%.

לעניין קרנות הריט למגורים, הוצע לקבוע תקופת התארגנות של שלוש שנים.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

קבוצה מצומצמת של גורמים – –

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

תכף אפרט – – –

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

– – ששולטים בשוק השכירות מקבלים הטבות – –

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

חבר הכנסת מרגלית – –

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

– – שאין כרגע – – –

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

– – אני מקריא את ההצעה הממשלתית, ותכף אתן תיקונים שבהחלט היו במסגרת הצעת

החוק.

בנוסף, הוצע לקבוע עבור הריט למגורים תקופת התארגנות של שלוש שנים עד לרישום המסחר לבורסה, מס רכישה מופחת בעת רכישת מקרקעין בשיעור של 0.5%, וכן שכירות ושבח ריאלי בשיעור של 20%, במקום 25%. כמו כן, ניתן לקרנות אפשרות לקבל מינוף ברמה גבוהה יותר – בעוד שבנדל"ן מניב רמת המימון שאפשר לקבל היא 60%, כאן ההצעה הייתה 80%.

בהכנה לקריאה השנייה והשלישית לקחו חלק פעיל כל חברי הוועדה, ואנחנו משתדלים באמת לא לעשות הבחנה בין חברי הקואליציה לאופוזיציה ולהתייחס להערות ענייניות.

אני, אגב, באמת רוצה בזה המקום להודות לחברי הכנסת שהיו פעילים ובעזרתם הצלחנו לבוא ולבצע התאמות חשובות בחוק. אני רוצה להודות לחברת הכנסת לוי אבקסיס על ההערות שלה – ותכף אחזור – לחבר הכנסת יונה, לחברת הכנסת איילת נחמיאס ורבין, לחבר הכנסת חיים ילין, וכמובן כמובן לחבר הכנסת יואב קיש על תרומתו החשובה וההשקעה, לא רק במסגרת דיוני הוועדה, לטובת הנושא של הצעות החוק.

התיקונים שהחליטו עליהם חברי הכנסת מכל סיעות הבית היו מתוך מטרה לייצר איזון. אחד התיקונים המשמעותיים שהובלנו דיבר על כך שקרנות ריט, במסלול שהיה עד היום – ואני מזכיר לכם שזה חוק קיים שביצענו לו הצעה: היה יכול להיות מקרה שבו בעל מניות אחד יחזיק כמעט 50% מהמניות, ולכן התלבטנו בין 10%-ל-49%, ובסופו של דבר אנחנו מביאים כאן להמלצה ולאישור בפני חברי הכנסת, שהמגבלה של חמישה חברים שיחזיקו לא יותר מ-50% תישאר בעינה, אך יחד עם זאת, בעל מניות אחד, בתום תקופת ההתארגנות שהוגדרה, לא יוכל להחזיק יותר מ-20%.

קרנות הריט נותנות כאמור יתרונות מיסוי משמעותיים ביותר גם במס רכישה, גם במס שבח, גם במס שוטף, וחשוב לנו שהם יגיעו לציבור.

היום, אגב, קיימנו, חברת הכנסת איילת נחמיאס ורבין ואני, כנס שעסק בנושא של התייבשות הבורסה בישראל, בין היתר על הרקע של נטל הרגולציה והאווירה האנטי-עסקית שעולה כאן מחברי הבית אצלנו – מאתנו, חברי הכנסת – וגורמת לכך שגם היום חששו בעלי העסקים להגיע לכנסת ישראל. וצריך לבוא ולזכור, רבים מאתנו תומכים בנושאים של חינוך, בנושאים של רווחה, אבל בלי שתהיה צמיחה בכלכלה הישראלית כל הדברים האלה לא יקרו. אם נמשיך באותו כיוון נגרום לכך שתהיה האטה במשק הישראלי. ומי שחושב – – –

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

יש האטה במשק הישראלי.

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

ואתם באמת תורמים לנושא של הצמיחה.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

יש האטה במשק הישראלי – – –

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

באמת תורמים לנושא של הצמיחה. כל היום רק מסבירים למה הכול צריך להיות בבעלות המדינה.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

בעלות המדינה – – –

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

ואיפה היום – ואתה הגעת מחברות היי-טק. איפה כל חברות ההיי-טק שבורחות מישראל?

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

איפה כל החברות – –

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

ואף אחד לא מגיע ואף אחד לא נמצא כאן.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

– – בתעשייה. חברה אחר חברה לקחה ב-2015 – –

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

אנחנו העברנו את חוק המו"פ.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

— — — תחת המשמרת שלכם — — —

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

— — ולכן, הגיע הזמן לעשות — —

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

אתם יודעים לנהל את הכלכלה?

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

— — במעשים ולפעול על מנת שהם יהיו כאן.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

— — —

אורן אסף חזן (הליכוד):

לא לריב, לא לריב, ילדים, לא לריב.

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

ולכן, פעלנו כאן ועשינו את אותם איזונים. אז כפי שאמרתי, האיזון המרכזי, וכאן אני חושב

שזאת הייתה תרומה — —

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

— — —

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

– של חברת הכנסת לוי אבקסיס וחבר הכנסת יונה, לעניין של הגדרת אחוז האחזקה בידי בעל מניות יחיד, שלא יהיה יותר מ-20%.

בנוסף, על מנת לפתח ולשכלל את שוק הריט, הייתה גם הערה של חבר הכנסת קיש על כך שיכולה להיות העברת נכסים לקרן – וכאן עשינו שינוי ביחס להוראות מס הכנסה ככה שלא יהיה פטור ממס אלא תהיה דחיית מס. וכאמור, הוסכם, ממצב שאין דחיית מס בכלל, על דחיית מס של חמש שנים.

בנוסף, פעלנו שיהיה אפשר גם לרכוש איגודי מקרקעין בתנאים שנקבעו. ובנוסף, פטור ממע"מ. מכיוון שמי שרוכש דירות למגורים בשוק הפרטי פטור ממע"מ, בעוד שחברות לא יכולות להיות פטורות. היום המצב בישראל הוא שמרבית הדירות להשקעה מוחזקות על-ידי יחידים, בעוד שבמרבית מדינות העולם המערבי הן מוחזקות על-ידי הגופים המוסדיים, ואת זה אנחנו רוצים לשנות.

חשוב לי להבהיר דבר אחד: אין בעצם הקמת קרנות הריט – וחברת הכנסת לוי, חברת הכנסת לוי אבקסיס, חברת הכנסת לוי – אין בעצם הקמת קרנות הריט משום המלצה שלנו להשקיע בתחום הנדל"ן למגורים, בין אם הוא יעלה ובין אם הוא ירד. יש לנו מטרה ליצור מכשיר פיננסי נוסף, שייתן אפשרות למי שירצה לשמור על הכסף שלו צמוד ביחס למדד המגורים, בין אם הוא יעלה ובין אם הוא ירד – אפשרות לבוא ולתת. ויש אנשים שיש להם גם סכומים שלא מספיקים לכדי דירה, והם מחפשים גם כלי נזיל וכלי סחיר.

השינויים האלה, שקבענו בעזרתם של חברי הכנסת, הופכים את ההצעה למאוזנת יותר, מבטיחים שההטבות ילכו בעיקר לטובת הציבור וגם לטובת הגופים המוסדיים, שמחפשים אפיקי השקעה. אנחנו נפעל על מנת שהצעת החוק הזאת בהחלט תוכל לתת גם שינוי בשוק ההון.

בשל שיתוף הפעולה בוועדה גם של חברי הקואליציה וכמובן גם של חברי האופוזיציה, הסכימו חברי הכנסת להסיר כמעט את כל ההסתייגויות שהוגשו במהלך הדיונים, למעט שתי הסתייגויות. על רקע זה, אני מבקש מחברי הכנסת מהקואליציה ומהאופוזיציה, מכיוון שאין לנו כאן – כולנו אחראים לבוא ולפתור את כל אותן סוגיות שהעליתי, ואני מבקש מכם לאשר את הצעת החוק בקריאה השנייה והשלישית בנוסח המוצע על-ידי וועדה.

אני רוצה להודות למנהלת הוועדה הגברת אריאלה מלכה, שטרחה, אני רוצה להודות ליועצים המשפטיים של הוועדה, לתומר רוזנר ולגלעד קרן, שעושים את עבודתם נאמנה, ועל כך תודתי. ואני מבקש את תמיכתכם בהצעה. תודה רבה, אדוני.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה, חבר הכנסת אלי כהן. תקף אעבור לסדר ההסתייגויות.

אני רק רוצה לבקש, על רקע ההודעה האישית ובקשתו, שסורבה קודם, של חבר הכנסת בהלול לדבר, להקדים אותו. חברת הכנסת אבקסיס, חברת הכנסת אבקסיס, אני רוצה לבקש רשות ממך ומחברי המחנה הציוני לתת לחבר הכנסת זוהיר בהלול להסתייג ראשון, כדי שהוא יוכל גם להגיב, כשהברזל עוד חם. ואחר כך נעבור לפי הסדר. אז, חבר הכנסת בהלול, במסגרת עשר הדקות שיש לך לנמק את שתי הסתייגויותיך תוכל לומר את כל אשר על לבך. עשר דקות, אדוני, לרשותך. בבקשה.

איך אומרים "אני אוהב אותך" בערבית?

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

— — — לא ידעתי

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

ששש, חברי הכנסת. ששש.

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

לא ידעתי, גבירותי ורבותי, שאדם יקבל בחייו תהילת עולמים פעמיים. תהילת העולמים הראשונה שהייתה נחלתי הייתה ב-1980 — — —

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

— — — רגע

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

חיים.

עיסאווי פריג' (מרצ):

תחזור. תתחיל מהתחלה, איבדנו את הקשר.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

חבר הכנסת ליברמן.

קריאות:

חיים ילין (יש עתיד):

תשמע, זה ---

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

חברות וחברים ---

אורן אסף חזן (הליכוד):

באתי לשמוע את חביב אלבי מדבר.

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

לא ידעתי שאזכה בחיי לתהילה כפולה, כי האמרה הידועה שהברק לא מכה פעמיים היא אמרה שמלווה אותנו בכל דרכנו. ולכן, כשאלוהים חנן אותי באותה תהילת עולמים ב-1980, כאשר "הגשש החיזור" הנציח אותי באחד מהמערכונים המיתולוגיים, חשבתי שבזה תם תפקידי. עד לרגע שבו התייצב בגו זקוף ידידי וחברי אורן חזן והרעיף עלי ממחמדיו וממנעמיו, כאשר הוא מזכיר לי את אותו מערכון, שמחר יהיה בסט-סלר. הפלייליסט של "גלי צה"ל" יציב את המערכון הזה של אורן חזן בראש מצעד השירים, ואני אכנב כאחרון הסופרסטארים במדינה.

קריאה:

אורן חזן (הליכוד):

אני מבקש לא להפריע לו.

זוהיר בהלול (המחנה הציוני):

אז המערכון הזה יזכה בוודאי לאחד מהתפקידים ההוליוודיים המעוטרים בפרסים הכי אקסקלוסיביים, ואתה, אורן חזן, תככב שם בדיוק כמוני. אז אני לא רוצה להתנער מדברייך, כי הם בבחינת מיתה או גיליוטינה או כיסא חשמלי מבחינתי. אבל הואיל וגזר-הדין כבר נפסק, ועבדכם הנאמן כבר נידון למיתה, אז אני לפחות אמות בן-אדם מפורסם. תודה רבה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

— — — תגיד

קריאה:

— — — הודעה אישית, אתה רואה?

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה, חבר הכנסת בהלול. חבר הכנסת אביגדור ליברמן – אינו נוכח. חברת הכנסת אורלי לוי אבקסיס.

קריאות:

— — —

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

עשר דקות, גברתי, לרשותך. בבקשה.

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

תודה רבה לך, אדוני היושב בראש. האמת היא שזה קצת טריקי לעלות אחרי זוהיר בהלול במין נאום שכזה, ואני מסתכנת בכך שיגדירו אותי כעוכרת שמחות. אך לפעמים זה תפקיד שהוא מתבקש, בעיקר כאשר מוצגת לפנינו הצעת חוק אשר הקואליציה מצהירה עליה – —

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

בעיקר כשאת באופוזיציה.

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

נכון. – – והקואליציה מצהירה לגביה הצהרה שכולנו היינו רוצים להאמין בה, וכולנו היינו רוצים לחבק אותה בשתי ידיים ולהביא פתרונות דיור לאוכלוסיות מוחלשות, להפוך את הזוגות הצעירים לחלק מהשחקנים בשוק הדיור, גם אם אין להם כל ההון העצמי הנדרש היום לרכישת דירה. אך במקום, אנחנו מקבלים הצעת חוק שבאה בעצם לפתוח את הבורסה לקרנות שהן בשם המוכר קרנות ריט, שאמורות להיות בסופו של דבר, בסוף של תהליך, בידי הציבור, כי הפנסיות שלו הן אלו שאמורות להשקיע באותן קרנות. בתוך התהליך הזה, כדי להכניס את אותם משקיעים, יש פיתויים, ופיתויים לא מועטים. חלקם הוצגו כאן: פטור ממס שבח כמעט לחלוטין, במקום 8% או 6% – 0.5%; מס רכישה, אבל יש גם פטור ממס שבח. וגם נותנים איזשהו מסלול די ארוך, שבו, עד שמתארגנים אותם שחקנים חדשים – דרך אגב, יש כרטיס כניסה למועדון האקסקלוסיבי הזה, וכרטיס הכניסה הזה למועדון, כדי להיות חבר במועדון, הוא כרטיס די יקר: תג המחיר שלו הוא 200 מיליון שקל מינימום בנדל"ן. וכשאנחנו מנסים – – –

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

תגידו, שכר הבכירים – – – ל-2.5 מיליון, או שזה חוק שנצטרך לחוקק עוד מעט?

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

וכשאנחנו מנסים להבין מה אנחנו מקבלים בתמורה לאובדן הכנסות, לעידודים, לכניסת השחקנים – בואו נודה, הממשלה באה ואומרת: אני רוצה לצנן את המשקיעים הקטנים, הפרטיים, אלו שדיבר עליהם שר האוצר כחלון ואמר: לכל אחד פתאום משתחררת פנסיה והוא לא יודע מה לעשות עם הכסף, אז הוא הולך וקונה דירה להשקעה, כי יש שם תנובה גבוהה. אותם אנחנו רוצים להוציא מהשוק. רק שבדרך אנחנו מוציאים שחקנים בינוניים קטנים: אותם אנשים פרטיים שהשתחרר להם עכשיו איזשהו סכום מסוים שאולי יכול לאפשר להם לקנות דירה במתחם, אולי שתיים, גם כן הגזמנו, ואנחנו מכניסים במקומם שחקן – שתבינו: מחויב לקנות כ-20 יחידות במתחם למשל. אז מה יעשה אותו זוג צעיר, שאין לו אפילו את הדירה הראשונה? הוא כבר לא נלחם נגד בעל הדירה הפרטי, או זה שהשתחרר לו הפנסיה ורוצה להשקיע בנדל"ן; הוא יצטרך להתמודד מול הטייקונים, שנתנו להם הטבות מרחיקות לכת במסים, שפיתינו אותם להיכנס לתוך המסלול הזה, שנתנו להם תקופה ארוכה להתארגן. בתקופה הזו הם יכולים להעריך את הנכס שלהם איך שהם רוצים, אף אחד לא בודק.

ובסופו של תהליך אומרים לנו: הם לא יהיו עם גרעין שליטה. רק שאני גיליתי, ובעקבות כך גם הסבנו את תשומת הלב של יושב-ראש הוועדה, שהיה פה תרגיל לוגי קטן של רשות המסים, שבעקבות בקשה שלנו לבדוק שאכן לא יישארו גרעיני שליטה, שלא יהיה בעל שליטה, שקרנות הפנסיה שלנו בעצם לא יינתנו במתנה לאותו בעל הון, אנחנו מגלים שעשו לנו תרגיל הכי פשוט, כיתה ג' – לא, סליחה, כיתה ח' – ואמרו לנו: חמישה אנשים יחדיו יוכלו להחזיק עד 50%. המוח רוצה לפשט ולעגל מספרים, אז אוטומטית יוצא כאילו קיבלו את ההצעה שלנו – 10% מקסימום לאחד. רק שבהפסקה אני ניגשת למשרד ואני מסתכלת ואני מרימה טלפון ליושב-ראש הוועדה, והוא אומר לי: אני חושב שאת טועה. ייאמר לזכותו, הוא נכנס ובדק. וכינסנו את הוועדה והתייעצנו עם היועץ המשפטי, שאמר: את צודקת לחלוטין: מחזיק אחד מתוך החמישה יכול גם להחזיק ב-49%, והארבעה הנותרים יתחלקו בחצאי אחוזים, 0.25%. זה בעל שליטה.

האבסורד הוא הרבה יותר גדול, כי אם המהלך הזה מצליח – וזה בסופו של דבר המשחק והרעיון העיקרי. באים לנו ממשרד האוצר ומאגף המסים ואומרים: אנחנו רוצים שיהיו השקעות בנדל"ן, אנחנו רוצים שיהיה כסף, שאנחנו נביא יותר אופציות למגורים וכדומה, ולכן אנחנו מקימים את הנתיבים הללו, את הקרנות הללו.

אדוני היושב-ראש, תעשה לי סדר בבלגן. אם הממשלה מצהירה שמחיר הנדל"ן במדינת ישראל הולך לרדת בעקבות הצעדים מרחיקי הלכת שלה בתחום הדיור, זאת אומרת שאנחנו מכניסים את הפנסיה שלנו להשקעה במניה שאנחנו יודעים שהיא הולכת לרדת. אנחנו הולכים להמר על כספי הפנסיה של אזרחי המדינה בתוך אותן קרנות שיחזיקו בהן גרעיני שליטה – כן, כרישי נדל"ן, כן. וזה, אם הצעדים של הממשלה יצליחו והמחיר ירד. אבל היה ודווקא קרנות הריט יצליחו – חבר'ה, תבינו, כדי שהפנסיה תרוויח אין ברירה, חייבים שהמניה תעלה. אז אם המניה עולה, זאת אומרת שמחיר הנדל"ן עלה. האזרח הפשוט ישלם כפול. הזוג הצעיר, שזקוק עכשיו ל-400,000–500,000 שקל הון עצמי – זה יצטרך לעלות הרבה יותר. אבל, שוב, ואני בכוונה חוזרת על זה, אם המהלכים שלהם יצליחו – ואנחנו כולנו רוצים שיצליחו כדי שזוגות צעירים יוכלו להרשות לעצמם את הדירה הראשונה – אנחנו מסכנים את הפנסיה. זה lose-lose situation, איך שלא תהפכו את זה.

תוך כדי שאנחנו עוברים בחוק, והצגתי קודם את העניין של אחוזי השליטה, אז אנחנו מסתכלים ואנחנו אומרים: חבר'ה, אם אנחנו עושים את כל זה, לפחות שבאמת יגיע רוב ההכנסה, השליטה באותן קרנות, לציבור, לפנסיה. אבל לא, זה לא קורה, חברים. ואם פיתו אותנו להאמין שזה כדי לעודד השקעה בדירות להשכרה לטווח ארוך, גם זה לא קורה, כי בתוך החוק, כאשר אתה צולל אליו, אז רק בתקופת ההתהוות – אתה יודע, כשזחל הופך לגולם, לפני שהוא הופך לפרפר, זה תקופת ההתהוות של קרנות הריט, מהרגע שהם מתחילים את התהליך עד לרגע שהם סוחרים בבורסה. אז יש פה שני נתיבים, אחד יותר ארוך ואחד יותר קצר, ובסופו של תהליך מסתבר שהחוק

מחייב רק בתקופת ההתהוות להחזיק 30% בדירות להשכרה. ברגע שאתה נכנס לבורסה, אין את ההגבלה. אז בשלב מסוים – – –

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

ה-70% הנוספים במה?

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

מה זה?

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

30% זה דירות להשכרה, והיתר?

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

והיתר? נדל"ן מניב.

חיים ילין (יש עתיד):

קניונים.

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

קניונים, אזורי מסחר, דברים אחרים.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

ובבורסה, גם זה לא.

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

ומה שאני שואלת הוא דבר נוסף. תגידו לי, אנחנו, יכול להיות, משרתים פה איזו קבוצה מסוימת שאנחנו לא יודעים מי היא ומה היא, כי את הציבור – בטוח שלא, בטח לא את הזוגות

הצעירים, שהמחירים אם הם יעלו חלילה וחס, ירחיקו אותם עוד יותר מחלום הדירה. ופה אני שואלת, מי מרוויח?

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

זה חמש קבוצות.

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

לכן אני הגשתי, והתלוננו על העניין של מחזיקי השליטה, והגענו לאיזושהי הסכמה – אני חייבת לומר, בעזרתו של דוד ביטן, יושב-ראש ועדת הכנסת. הגשתי נושא חדש כשהבנתי שהשליטה בהחלט נשארת לחלוטין בידיים של היזמים הפרטיים והכסף שלנו ממנף את הכסף שלהם, ואף אחד לא יודע באמת כמה שווים הלכה למעשה הנדל"ן שהוא מכניס לתוך הקרן.

שמע, אראל מרגלית, אתה מכיר ומבין באקזיטים, זה אחלה מתכונת לאקזיט.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

אני לא נגד אקזיטים אבל זה אקזיט – – –

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

אבל זה אקזיט לא הוגן, לא הוגן, לא הוגן. המדינה תפסיד את ההכנסות, האוכלוסייה תפסיד את ההשקעות.

עכשיו אני שואלת: תראו לי, באמת, בן-אדם עם הון עצמי אולי של 100,000 שקל, משהו כזה, שרוצה לחסוך; הוא, במקום לקנות דירה ולנסות להשיג את ההון העצמי, ילך וישקיע את הכסף הזה שלו בקרנות הריט? זה יקרה בדרך כלל בקופות הפנסיה במוסדיים.

פה השאלה היא אחרת.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

משפט סיכום.

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

אנחנו הצלחנו להגיע, בעזרתו של דוד ביטן, לאיזשהם סיכומים. הסיכומים האלה לא מניחים את דעתי, אבל חלק מחברי האופוזיציה, ואני ביניהם, אמרו שאם אנחנו לא מצליחים לעצור את התהליך לפחות נכניס בו תיקונים. ואכן, במקום 49% למחזיק אחד מתוך החמישה, הגבלנו ל-20%. זה הישג גדול, רשות המסים לא הייתה מוכנה, ומשה גם עשה תרגיל מסריח בסוף ההצבעה, אבל הצלחנו להביא בפשרה גם את הנושא הזה, כמו עוד נושאים נוספים, כדי לתקן אם זה כבר יוצא לדרך.

שתי ההסתייגויות שלי, שאליהן הצטרפו גם המחנה הציוני, גם מרצ, גם יש עתיד ואחרים, מדברות על כך שגרעין השליטה – –

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

חברת הכנסת לוי אבקסיס, זמנך תם. היה לך הרבה.

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

– – כל אחד יוכל להחזיק עד 10% ו-30% נדל"ן לכל אורך הפרויקט.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה.

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

זאת אומרת, לא רק בתקופת ההתהוות אלא גם לאחר המסחר בבורסה, 30% יצטרכו להיות על דירות להשכרה בפריסה ארצית. אני מבקשת מכם לתמוך בהסתייגויות. תודה.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה לחברת הכנסת אורלי לוי אבקסיס. חברת הכנסת סופה לנדבר – אינה נוכחת, חבר הכנסת חמד עמאר – אינו נוכח, חבר הכנסת רוברט אילטוב – אינו נוכח, חבר הכנסת עודד פורר – אינו נוכח, חבר הכנסת יצחק הרצוג – אינו נוכח, חברת הכנסת ציפי לבני – אינה נוכחת, חברת הכנסת שלי יחימוביץ – אינה נוכחת; שלי נוכחת אבל מוותרת. חברת הכנסת סתיו שפיר – אינה נוכחת, חבר הכנסת איציק שמולי – – –

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

בירכת את שלי ליום ההולדת שלה?

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

אני לא בירכתי, אבל כיוון שבגיל הזה כבר לא שואלים כמה, אז זה מסובך לברך, ובכל זאת מזל טוב.

חבר הכנסת איציק שמולי – אינו נוכח, חבר הכנסת עמר בר-לב – מוותר, חבר הכנסת יחיאל חיליק בר – אינו נוכח, חבר הכנסת עמיר פרץ – אינו נוכח, חברת הכנסת מרב מיכאלי – אינה נוכחת, חבר הכנסת איתן כבל – – –

איתן כבל (המחנה הציוני):

אני שומע אותך אבל לא רואה אותך.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

מישהו רואה אם חבר הכנסת כבל כאן? – מוותר. חבר הכנסת מנואל טרכטנברג – אינו נוכח. חבר הכנסת אראל מרגלית, עשר דקות שלמות, אדוני, לרשותך. יש לך משפט סיום מאוד מאוד ארוך הפעם. בבקשה.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

רגע, אתה מתחיל לספור לי זמן כשזה למטה.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

אתה הרי תמשוך אותי, מה, אני לא יודע איך זה?

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

כבוד היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, באופן כללי חוק של ריט בשוק משוכלל, חבר הכנסת אלי כהן, זה דבר חיובי. כי באופן כללי ריט זה כלי להשקעה בדיור להשכרה מניב, או מגורים או מסחרי, וזה דבר חיובי.

אני אגיד לך מה מטריד אותי בסביבה שבה החוק הזה מחוקק. כשמייקל בלומברג בניו-יורק אפשר את הריטים היו ארבע קטגוריות של דיור בר-השגה גם לציבור הכללי: דיור בר-השגה לזוגות צעירים – young professionals, כמו שזה נקרא שם – דיור בר-השגה לגיל השלישי, למחוסרי דיור ולשכירות. ואז זוג צעיר בקטגוריות כאלה ואחרות היה יכול לקבל דיור בר-השגה בשכירות – היה יכול לקבל. 168,000 יחידות דיור בניו-יורק, בשמונה השנים האחרונות, רק בעיר ניו-יורק. עכשיו, מה הריט עושה? הריט בעצם נותנת בעצם סוג של הטבות של דיור בר-השגה לשכירות, שהן חשובות. אבל מה אתם עושים? אתם בעצם, כמו בשוק הפנסיה או שוק הביטוח במדינת ישראל, שמנוהל על-ידי שלוש או ארבע קבוצות, נותנים רק לשלוש או ארבע קבוצות, שיכולות להקים את הריטים האלה, את כל ההטבות האלה. כל שאר הציבור, אין לו דיור בר-השגה לשכירות כמו לריטים. ואז, מה זה יוצר? זה יוצר מצב שאתם יוצרים ריכוזיות חדשה, כמו שישנה ריכוזיות בשוק הפיננסי, בשוק של דיור לשכירות. אתם נותנים את כל הכוח בידי מספר מאוד מצומצם של קבוצות, כמו שיש כוח בידי מספר מצומצם של קבוצות שמנהלות את הביטוח או את הפנסיה במדינת ישראל.

אז קודם כול, אלי כהן, מה שאני רוצה לשמוע מכם זה שכמו שהגבלנו את שכר הבכירים בבנקים ובארגונים הפיננסיים ל-2.5 מיליון, נגביל את שכר הבכירים גם בריטים ל-2.5 מיליון. אני מציע לעצמנו צעד סמלי חשוב.

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

תגיש הצעה.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

ההצעה הזאת, היא קיימת?

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

לא, תגיש הצעה.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

אוקיי, אז אני מציע את זה.

דבר שני: אני קורא לך לראות איזה מצב – אתם כאילו אומרים שהמשקיע הבודד רוצה להיכנס לריט כדי להשקיע בדיוור מניב. אבל זאת לא הבעיה הגדולה. זה כלי חשוב, בסדר גמור שהוא קם, אבל תקימו אותו יחד עם קטגוריה חדשה של דיוור בר-השגה לשכירות. כלומר, שיהיה אפשרי שלא רק אם אני בעל שליטה של ריט ויכול לגייס 200 מיליון אני אוכל לקבל את ההטבות המיוחדות האלה, אלא גם אם אני זוג צעיר שרוצה ועומד בקריטריונים שהמדינה קובעת לדיוור בר-השגה לשכירות. לכן אני מעלה את החשש שיצירת ריטים בלבד, בלי תקנה רחבה יותר לציבור הרחב, יוצרת מצב לא מאוזן של שלוש או ארבע או חמש קבוצות שפתאום יקבלו מיליארד – נכון? כי כל קבוצה תגייס לפחות 200 מיליון. אז נגיד 1.5 מיליארד לשוק השכירות. הן שולטות – דרך אגב, זה לא נכון שזה 10% או 20%. מותר לכמה שותפים ביחד לשלוט ב-50%. נכון, חבר הכנסת קיש?

יואב קיש (הליכוד):

אבל לא יותר מ-10%.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

כל אחד.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

20%.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

אבל אם אתה ואני שותפים, אנחנו יכולים לחלק את זה בינינו.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

כל אחד 20%.

חיים ילין (יש עתיד):

לא, לא, 5 כפול 10%.

קריאה:

עד 50%.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

ברור, אבל אנחנו יכולים להיות ביחד. אנחנו יכולים לעבוד כקבוצה ולקחת 50%.

חיים ילין (יש עתיד):

אז תצביע בעד ההסתייגות, ויהיה 5 כפול 10% ולא 2.5 כפול 20%.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

בסדר, אני אצביע בעד ההסתייגות, אבל אני מראה לך שאתה עדיין – חמש קבוצות שמחלקות ביניהן את העסק יכולות לשלוט כל אחת בשוק הזה, והם מקבלים את ההטבה.

לכן אני אומר לכם, רבותי, אלי כהן, אנחנו מוכנים לעבוד אתכם כמו שעבדנו אתכם בכמה נושאים. בואו נביא דיור בר-השגה לארבע קבוצות אוכלוסייה, כמו שעושים בארצות-הברית ובאירופה, public private partnership. בסדר? נפתח את זה לגמרי, נכון? ואז אני מוכן ללכת אתכם, ואני מרגיש שלא נעשה פה איזה עוול, כי רק קבוצה אחת מקבלת.

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

זה לא סותר.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

1. לזוגות צעירים. נקבע אנחנו איפה בארץ, נקבע אנחנו מי זכאי, ונקבע אנחנו פיילוט של זוגות צעירים במקומות שונים, שבהם אנחנו רוצים לפזר את האוכלוסייה. אחת. 2. גיל שלישי. נקבע את הדיור בר-השגה לגיל השלישי לפי התקנה, כמו בניו-יורק או כמו באירופה, איפה שאנחנו רוצים, ונוליך את התקנה הזאת. 3. מחוסרי דיור, או דיור ציבורי. בשכונות שבהן יש הרבה מאוד מחוסרי דיור, כמו שעשו בהארלם, או כמו שעשו בברונקס, או כמו שעשו במקומות אחרים, נביא תקנה למחוסרי דיור. 4. לשוק השכירות. נביא תקנה לכלל הציבור לדיור בר-השגה לשכירות, לאלה שעומדים בקריטריונים, לסטודנטים ולגורמים אחרים, כדי לפתוח את שוק השכירות, ואז נקבל מאסה

של – עכשיו, כל קבלן, שיבנה לזוגות צעירים, וצריך להרוויח, יקבל מאתנו את ההטבות המיוחדות, של מחיר קרקע מופחת, של הטבת מס, של כל הדברים שנמצאים גם באירופה וגם בארצות-הברית.

נלך אתכם. אבל אל תשאירו את המצב רק עם ריטים, רק עם כמה קבוצות שמקבלות איזשהו יתרון על פני אחרים, אלא בואו נלך למצב שבו אנחנו פותחים את זה לקבוצות אוכלוסייה נרחבות ולחלקים גדולים של השוק. תודה.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה, חבר הכנסת מרגלית. חבר הכנסת מיקי רוזנטל – אינו נוכח. חברת הכנסת רויטל סויד – אינה נוכחת. חבר הכנסת יואל חסון – אינו נוכח. חבר הכנסת איתן ברושי – מוותר. חברת הכנסת מיכל בירן – מוותרת. חבר הכנסת נחמן שי – מוותר. חברת הכנסת קסניה סבטלובה – אינה נוכחת. חברת הכנסת איילת נחמיאס ורבין. עשר דקות, גברתי, לרשותך. בבקשה.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

חברי חברי הכנסת, אדוני השר – אני לא רואה שר במליאה, אבל אני מהמרת שיש שר, אני מקווה שיש שר במליאה, כי מדובר באמת בחוק מאוד מאוד חשוב. אה, יואב פה. אתה מתחבא. אתה כל כך קטן, לא רואים אותך.

אני רוצה לומר לכם משהו על החוק הזה. מהדיון הראשון בחוק הזה אמרתי, וחברי חבר הכנסת אלי כהן נכח, וכמובן חברי חבר הכנסת יוסי יונה וחברתי חברת הכנסת אורלי לוי, אני אמרתי: מדובר בכלי פיננסי, חברי חבר הכנסת אראל מרגלית, וככה צריך להסתכל עליו.

היום, באמת, חברי חבר הכנסת אלי כהן ואני עשינו כנס, כי הבורסה מתייבשת, ובסופו של דבר אדם שלא רואה את המשוואה בין הבורסה לבין הפנסיה לא רואה משהו מאוד מאוד משמעותי: בורסה חזקה זה אינטרס ציבורי, זה לא אינטרס של טייקונים ובעלי שליטה, שאנחנו לא נתבלבל; זה אינטרס שלנו שהבורסה תהיה חזקה, ושכוחו של בעל המניות הקטן, שלרוב מיוצג על-ידי המשקיעים המוסדיים, יהיה גדול בו. זה מה שאנחנו צריכים להבין. זה מורכב, זה דורש באמת חלוקת ערך הוגנת, הרבה מאוד אומץ, לא אחת גם ממליאת הכנסת, שהיום הלכה למהלך מאוד מאוד מורכב, של הגבלת שכר הבכירים, אבל בתחושה של חוסר ברירה. דיברתי היום הרבה מאוד בכנס על דבר אחד שהוא בעיני מאוד מאוד עקרוני, וזה הרגולציה העצמית, ואלה המקומות שאליהם אנחנו צריכים לדחוף. אנחנו צריכים לדחוף למקומות של דירקטוריונים עצמאים, חזקים, שמסוגלים להתוות את הדרך של החברה לרגולציה עצמית, לבחון את עצמם. אני רוצה באמת – אני אומרת את זה במלוא הרצינות – אני רוצה שחברות ציבוריות ופיננסיות יזדקקו לנו פחות. אני אומרת את האמת.

נושא חוק הריטים – צריך להסתכל עליו כעוד איזשהו כלי פיננסי. לא פשוט להסתכל עליו בצורה כזאת. כמובן, אני בעד ההסתייגות שהגשנו בנושא השליטה, כי אני כן חושבת שהשליטה צריכה להיות מצומצמת בעניין הזה, כי מה שהריטים אמורים לעשות, אדוני היושב-ראש וחברי חברי הכנסת, הריטים אמורים להפגיש בין הציבור לבין נכסים שהם בעצם בשום דרך אחרת לא היו יכולים להיפגש אתם, ולכן, בעולמות האלה, של השליטה, דחפנו – וחלק מהשינוי – לא יצאנו עם מלוא תאוותנו בתיקונים, אבל חלקים נכבדים מההסתייגויות שלנו בעניינים האלה התקבלו, ונלחמנו על לא מעט דברים.

אני גם חושבת, אגב, כמוך, אראל מרגלית, שהטבות מס בעולמות האלה, של מקבצי דיור משמעותיים, בין אם מדובר בגיל השלישי ובין אם מדובר בסטודנטים, ובין אם מדובר במחוסרי דיור, זה אינטרס לאומי, לא פחות מזה. אני אומרת דוגרי. בעיני, החוק הזה לא מטפל בזה, ואמרתי את זה מול אביגדור יצחקי, ואמרתי את זה לחברי יושב-ראש הוועדה אלי כהן – אני לא חושבת שהחוק הזה יטפל בזה. אומר את זה אחרת: לא משם ניוושע. השאלה היא אם הציבור יוכל ליהנות מנכס פיננסי משמעותי שייווצר לו בזכות החוק הזה. אני אומרת את האמת, אני יכולה רק לקוות שכן.

החוק הזה הוא לא החוק האופטימלי. כמו שחברתי חברת הכנסת אורלי לוי סיפרה קודם, עמדנו בכמה סיטואציות מאוד מאוד מוזרות תוך כדי חקיקת החוק הזה, אבל בסופו של דבר אני חושבת שלא הרבה חוקים נכנסים לוועדה בצורה אחת ויוצאים ממנה בצורה לגמרי לגמרי שונה. בהחלט אפשר לומר שבתיקון הזה זה קרה. תודה רבה.

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

תודה רבה. חבר הכנסת יוסי יונה.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אדוני היושב-ראש, השעה מאוחרת, ואני אנסה לא לנצל את כל הזמן, אבל אני אפתח קודם במחמאות לאלי כהן: אכן, ניהלת את הוועדה במקצועיות ובהגינות, ואפשרת לכל ההסתייגויות בכל הדיונים שביקשנו לקיים – אפשרת את קיומן, ואני מחמיא לך. אבל עדיין, כפי שהצעתי לחברי הסיעה שלי, מן הראוי שנתנגד לחוק הזה.

אני רוצה להתחיל בתיאור סיטואציה די מוזרה. אנחנו יושבים – אלי, להזכיר לך – אנחנו יושבים בוועדת הרפורמות – חיים, אתה זוכר, נכון? בוועדת הרפורמות, ואז אנחנו שואלים את השאלה המתבקשת: תגידו, החוק הזה, מה הוא בא לעשות? ישבו שם אלי כהן, ידידי, ואביגדור יצחקי, נכון? ואביגדור יצחקי הדגיש כל הזמן שבעצם חוק הריטים נועד לתת מענה למצוקת הדיור בישראל, ואילו אלי כהן, בהגינותו הרבה, אמר: חברה, מדובר פה בכלי פיננסי גרידא; אף שהיום

חזרת והזכרת, ידידי אלי כהן, את הטענה שנזנחה במהלך הדיונים, שאכן חוק הריטים, או קיומם העתידי של הריטים, אמור לתת מענה למצוקת הדיור, והקונפליקט הזה וחוסר הבהירות הזה מאפיינים את הצעת החוק, גם כפי שהיא מגיעה אלינו.

חברתי אורלי לוי דיברה על כך לפני כן, ואמרה: תגידו, יש פה איזושהי בעיה; הרי אחת המשימות, אחד האתגרים שעומדים בפני השר כחלון, שאכן רוצה לתת פתרון לבעיית הדיור, למצוקת הדיור – אחת הבעיות היא כניסת משקיעים לתחום הזה. איך נצנן את השוק? ולכן הוטלו מסים גם על המשקיעים. והנה, על פניו – או לא על פניו, כך מוצע – דווקא הריטים הללו, שבעצם מעודדים את הציבור להשקיע בתחום הנדל"ן, אמורים לצנן. כיצד יצננו? והצגת את זה מאוד יפה, אורלי, שבמהותו של החוק הזה, או במהותן של המניות, שיהיו נסחרות בבורסה, או לפחות האינטרס של בעלי המניות, שערכן של המניות יעלה, ואם ערכן של המניות יעלה, זו לא בשורה טובה. זאת אומרת, יש כאן איזושהו –

היו"ר בצלאל סמוטריץ:

פרדוקס.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

– פרדוקס, זאת אומרת שאם ערכן של המניות יעלה, זו לא בשורה טובה, זה לא יצנן את שוק הדיור.

והתרענו על כך, ואמרנו: תגידו מה אתם רוצים לעשות – זה כלי פיננסי, או שזה בעצם איזושהו מודל לפתרון מצוקת הדיור? אז הוא לא. ועכשיו, בוא נלך לחלק הזה, בואו נזנח – בואו נזנח את האמירה הזאת, שזה אמור לפתור את בעיית מצוקת הדיור, וחברי אראל מרגלית דיברו כאן רבות על מה היינו צריכים לעשות לו היינו רוצים לתת פתרון לבעיית הדיור. ואם אנחנו באמת מדברים על דיור להשכרה – אנחנו אומרים לדיור להשכרה, והמושג שרצינו להכניס ולא הצלחנו להכניס, שזה יהיה דיור בר-השגה.

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

– – – אפילו

יוסי יונה (המחנה הציוני):

חד-משמעית. ולא קיבלנו את זה. זאת אומרת, אין כאן גם דיור בר-השגה. לכן, אראל, ההצעות שהצעת, עד כמה שהן יפות וראויות, הן לא חלק מהסיפור, הן לא יכולות להיות חלק מהסיפור.

אז נניח שזנחנו את החלק הזה, שלא קיימת זיקה, ואולי אם קיימת זיקה בין בעיית הדיור לבין הריטים, הרי הזיקה – הקשר הסיבתי יהיה שמחיר הדירות יעלה. מצד שני, אם אנחנו זונחים – חברי אלי כהן, אם אנחנו זונחים את החלק הזה, ואנחנו אומרים, אין לנו כאן כוונה לתת פתרון לבעיית הדיור, אלא – כפי שגם חברתי איילת ורבין אמרה – כלי פיננסי, שהציבור יוכל להשקיע, בואו נראה מה הבעיות הכרוכות בחוק הזה.

קריאה:

נכון.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

הפכנו והפכנו, ומתחוויר לנו שיהיה גרעין שליטה מאוד מאוד משמעותי. כשהייתה הפשרה הזאת – בעצם זו לא הייתה פשרה, כי אנחנו – עד עכשיו – אנחנו עוד נגיש את ההסתייגות שלנו לגבי הסוגיה הזאת – – –

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

אבל תיקנו – – – גם אם יעבור, זה יעבור – – –

יוסי יונה (המחנה הציוני):

כן, נכון, אבל למען האמת, אורלי, בעודי חושב על כך, לא כל כך ברור לי, בסופו של דבר, לאיזו פשרה הגענו, בגלל הנקודה הבאה – שעל-פי הנוסח הזה של החוק, יכול להיות מצב שהמייסדים, יחדיו, יהיו בידם כ-40% או 45% מהשליטה.

עכשיו אני אומר לכם, רבותי, חברות וחברי הכנסת, מהי בעיית היסוד של הבורסה הישראלית: השליטה של בעלי עניין. וכאשר דיברו רבות על הבעיות של הבורסה הישראלית – – –

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

לא לא לא, דירקטוריונים לא מספיק עצמאים.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

לא, גם של בעלי עניין.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

כן, אבל זה לא אותו דבר.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

זאת אומרת, השוק הוא לא שוק מתוחכם; השוק הוא כזה שכמה שחקנים מרכזיים יכולים לקבוע את ערכה הגבוה או הנמוך של המניה. קראו לזה שוק לא מתוחכם. אוקיי, זו אחת הבעיות. אז הנה אנחנו עכשיו – – –

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

26 קבוצות ששולטות בבורסה באמצעות 26 מנגנוני – – –

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אנא בטובך, אמור זאת בקול, אראל.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

זה התרחב.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

הבעיה בבורסה הישראלית, שיש קבוצה יחסית מצומצמת ששולטת, באמצעות מכשירים פיננסיים שנקראים פירמידות, בכמה קבוצות, ושאר השחקנים אין להם – – –

יואב קיש (הליכוד):

מה זה, שיעור בכלכלה לפרופסור יונה? מה קורה פה?

יוסי יונה (המחנה הציוני):

לא, זה שיעור בכלכלה לכם.

יואב קיש (הליכוד):

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אנחנו פשוט משלימים, הנה.

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

יוסי יונה (המחנה הציוני):

גברתי היושבת-ראש, הוא פשוט – ביקשתי מאראל לספק לנו ולו מעט אינפורמציה – – –

יואב קיש (הליכוד):

בסדר, אחרי המליאה אתה יכול שיהיה שיעור.

היו"ר טלי פלוסקוב:

נראה לי – – –

יוסי יונה (המחנה הציוני):

יואב, אתה יכול – – –

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

בנאסד"ק וב-New York Stock Exchange אין פירמידות.

היו"ר טלי פלוסקוב:

נראה לי שאתה יכול להסתדר.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אני מסתדר, אבל כעזר כנגדו מדוע לא?

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

עשינו דוקטורט יחד. אומנם – – –

יוסי יונה (המחנה הציוני):

נכון.

היו"ר טלי פלוסקוב:

אוקיי, עכשיו הכול ברור.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

עכשיו הכול ברור, והנה, אני אפילו לא דורש תוספת זמן, גברתי היושבת-ראש.

אז כפי שאני אומר, אחת מבעיות היסוד של הבורסה הישראלית זה השליטה של בעלי עניין, והנה, אנחנו יוצרים עוד מנגנון של בעלי עניין.

אלי, יקירי, תגיד לי, האם הסצנריו הזה, שאני הולך להציג בפניך, הוא אפשרי או בלתי אפשרי? הרי אם אנחנו נמצאים בסוף תהליך של דילול המניות, בסוף התהליך, ובידי בעלי השליטה יש יחדיו כמעט 50% מהמניות – האם הם לא יכולים, כפי שקורה המון פעמים בשוק המניות, להביא לכך שהמניה תעלה ותעלה, ולאחר מכן אם הם ימכרו את המניות, גם כאשר הם יצטרכו לשלם את מס השבח הנדחה שלהם, הם יעשו מכה, מה שאנחנו קוראים לזה בעברית צחה אקזיט? האפשרות הזאת קיימת, חבר'ה. האפשרות הזאת היא אפשרות ריאלית.

לכן – אני רוצה לומר משהו – – –

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

יוסי, כשאתה מדבר על הרצת מניות – זו עבירה פלילית. תזכור את זה, זה הכול.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אני זוכר זאת, והעבירה הפלילית הזאת, משום מה, לא מאוד זרה לשוק ההון הישראלי.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

דווקא יחסית לעולם מצבנו לא קטסטרופה בהיבט הזה. יש דברים אחרים שהם הרבה יותר גרועים פה.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אז בואי נתנחם בכך שמצבנו בעולם הוא לא כל כך גרוע – –

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

— — —

יוסי יונה (המחנה הציוני):

— — ועדיין, הוא לא מזהיר.

אז לכן אני אומר, גברתי היושבת-ראש, עם כל האמפתיה – – –

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

— — כינוי החיבה של הבורסה הישראלית זה סיציליה – – –

יוסי יונה (המחנה הציוני):

יפה. אז עם כל האמפתיה, ועם באמת אמפתיה מלאה, ועם שיתוף הפעולה שעשינו, ואני מסכים אתך, איילת, חברתי לסיעה, שאכן הגענו להישגים כאלה ואחרים בתהליך ניסוחו של החוק לפני הבאתו לכאן, בפני באי הבית, עדיין לטעמי החוק הזה פגום, עדיין לטעמי החוק הזה בעייתי,

ואני מפציר בכם, חברות וחברי הכנסת, לא להצביע עבורו, כי אנחנו לא רוצים – זה הדבר האחרון שחסר לנו – כניסתם של בעלי שליטה לבורסה הישראלית, שיעשו שם ככל שעולה על דעתם, ובעזרת התהליך – – –

יואב קיש (הליכוד):

הם כבר שם, יוסי. הם כבר שם.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

סליחה?

יואב קיש (הליכוד):

הם כבר שם. מה זה "כניסתם", הם כבר שם, אנחנו רוצים להוציא אותם, שימכרו לציבור, אתה לא נותן להם אפילו את זה, נו, באמת.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

ברשותך, גברתי היושבת-ראש.

היו"ר טלי פלוסקוב:

יש לך עוד עשר שניות.

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

--- יואב ---

יוסי יונה (המחנה הציוני):

לא לא, עכשיו – אני לא ביקשתי את העזרה הכלכלית של יואב, אבל הוא – – –

יואב קיש (הליכוד):

לא, תבקש שיעור מאראל מרגלית, זה ילמד אותך.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

לא, בסדר, אין בעיה, הוא ייתן לי ואתה תיתן לי, מכל מלמדי השכלתי, יואב.

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

יואב, יואב – – –

יוסי יונה (המחנה הציוני):

ברשותך – – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

בקצרה בבקשה.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

עלתה הטענה הזאת – חשוב מאוד לומר זאת – שעל-ידי כך שאנחנו מתנגדים, אלה מאתנו שמתנגדים לחוק הריטים, אנחנו נותנים יתרון לקרנות הריטים שכבר נמצאות בפעולה. אם לכך התכוונת, יכול להיות שכן.

יואב קיש (הליכוד):

לא לא, אז לא הבנת אותי, כמו שלא הבנת – – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

חבר הכנסת קיש, אני לא יכולה להאריך עוד את הזמן. אתה מושך שאלות – – –

יואב קיש (הליכוד):

אל תאריכי לו – – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

לא, אז אל תשאל שאלות.

יואב קיש (הליכוד):

אני לא שואל שאלות. אני לא שאלתי שאלות – – –

יוסי יונה (המחנה הציוני):

יואב, יואב, הנה אני מסיים.

יואב קיש (הליכוד):

היו"ר טלי פלוסקוב:

הוא מחפש להשיב לך.

יואב קיש (הליכוד):

אני לא מבין על מה הוא מדבר, מה לעשות.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אני מסיים. אני מסיים, רגע.

היו"ר טלי פלוסקוב:

חבר הכנסת יוסי יונה, אני מבקשת לסיים.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אני מסיים. לכן אני אומר רק משפט אחד – – –

יואב קיש (הליכוד):

אני לא מבין על מה הוא מדבר, מה אני אעשה.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אוקיי, משפט אחד. ההבדל הגדול – ואנחנו מצדדים בבנייתן של קרנות ריטים חדשות, אבל שתהיינה כמו במודל הקיים, שתהיינה ציבוריות, כלומר בשליטת הציבור. תודה, גברתי היושבת-ראש.

כפי שאמרתי, אני מתנגד להצעת החוק הזאת, ואני מפציר גם בכם להתנגד, באי הבית. תודה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת יוסי יונה. חבר הכנסת איל בן ראובן – אינו נוכח; חברת הכנסת יעל כהן-פארן – אינה נוכחת; חברת הכנסת זרבה גלאון – מוותרת; חבר הכנסת אילן גילאון – אינו נוכח. חבר הכנסת עיסאווי פריג'ל. עד עשר דקות, אדוני.

עיסאווי פריג'ל (מרצ):

גברתי היושבת-ראש, חברים, השעה מאוחרת, בוא נחשוב על משהו יחד, נגיד, שנתעורר. אני רואה את חבר הכנסת קיש יוצא מגדרו בהצעת החוק – – –

יואב קיש (הליכוד):

אתה עוד לא ראית אותי יוצא מגדרי.

עיסאווי פריג'ל (מרצ):

עוד לא? כל זה ועוד לא?

יואב קיש (הליכוד):

עוד לא, עוד לא.

עיסאווי פריג' (מרצ):

אבל אני עכשיו שואל את אחד החברים כאן, למה דווקא בהצעת החוק הזאת אתה מגלה עניין מעבר לנורמלי?

יואב קיש (הליכוד):

אני אדבר, ואז אני אגיד.

עיסאווי פריג' (מרצ):

כי פתאום – – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

גם לו יש עשר דקות.

יואב קיש (הליכוד):

אתה תשמע אותי, עיסאווי. אם לא תלך, תשמע אותי.

עיסאווי פריג' (מרצ):

לא לא, אני אשאר להצבעה.

בוועדה להתחדשות מתקיימים דברים די חשובים, ופתאום החלטת משום מה להופיע ולגלות עניין, וזה משך את תשומת לבי, ומעניין לדעת למה.

אני אגיד לכם, חברים, אני מתלבט, למען האמת. כי הלכה למעשה, בהצעת החוק הזאת אתה צריך לחכות – אורלי – כמה שנים, לראות את התוצאה, ואז תגיד אם זה הצליח או נכשל. מדד ההצלחה, לבחון אותו. בהצעת החוק הזאת אני מתקשה להצביע על תוצאה. אני, האמת, מתקשה, ואני רוצה את עזרתכם בחשיבה הזאת. הרי כולנו, ושר האוצר, כשנכנס לתפקיד, הייתה לו ססמה שהוא הלך אחריה: הורדת יוקר המחיה ומלחמה – ופתרון למצוקת הדיור. כחלון, שר האוצר, כמו כל שר אוצר שהיה לפניו, וגם שיבוא אחריו – נכנסים לאוצר; פקידי האוצר מציעים להם ארגז כלים איך להתמודד, כל התוכניות נמצאות במגירה, ומציעים להם ארגז כלים. אז ארגז הכלים הזה, יש שר

אוצר שקונה מע"מ אפס, ויש שר אוצר שקונה מחיר למשתכן, ויש שר אוצר, גם, שקונה קרן ריט. כל שר אוצר בא, ונערי האוצר מצליחים לשכנע אותו.

ועלו כאן שתי נקודות חשובות, שאני רואה מחובתי גם לעמוד עליהן. האם הצעת החוק שמונחת בפנינו היא כלי פיננסי וכלי השקעה עממי, או מכשיר לפתרון מצוקת הדיור? כל החברים לפני שמו את שתי האופציות. אני רוצה לנתח את זה יחד אתכם, ואני אתחיל מהסוגיה של כלי פיננסי. אם זה כלי פיננסי, זאת אומרת שהקרן הולכת להרוויח כסף. אם הקרן מרוויחה כסף – וחברת הכנסת אבקסיס תיארה את זה מצוין – אם הקרן תרוויח כסף, סימן שהדיור יעלה, מחירי הדיור עולים. ואם מחירי הדיור עולים, אני לא עניתי על המטרה הראשונה – פתרון מצוקת הדיור. ואם הקרן תפסיד, וכלי ההשקעה הזה לא הופך להיות רווחי, אז מי שמפסיד – מי שהשקיע בקרן, וזה ברור, כולם לוטשים עיניים אל כספי הפנסיה, זה ברור. אז אם הפסידו, באמת מי שהשקיע, וזה כספי הפנסיה והציבור – הפסיד כסף. לי אין תשובה. זה יכול להיות וזה יכול להיות.

אבל אני חייב לשתף אתכם בחשיבה אחרת.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אולי שתי האופציות הן גרועות. מה שאתה מתאר, שתי האופציות הן גרועות.

עיסאווי פריג' (מרצ):

לא לא, תלוי למשקיע. עזוב.

השאלה אם אני הגעתי – התכלית של החוק. מה התכלית? מה מסתתר מאחורי זה? עומד כאן חבר הכנסת כהן, אלי כהן, ואמר פעמיים וחזר והדגיש: הצעת החוק אינה המלצה למשקיעים. אמרת את זה, אדוני? אינה המלצה. חזר ואמר. למרות – תקשיבו, חברים, למה אני – יש ספקות. כי היום בארץ יש שתי קרנות פעילות, שטייקון אחד, ששמו מתחיל באות תי"ו, מנהל אותן, והקרנות האלה מרוויחות כסף ותשואה טובה מ-2006 – רווחיות, הקרנות האלה. אם ידוע לי, נתון ידוע, שהקרנות מרוויחות כסף, והוכיחו במשך עשר שנים שהן רווחיות, ועומד כאן מציע החוק, חבר הכנסת עמיתי רואה-החשבון אלי כהן, ומקפיד ומדגיש: הצעת החוק אינה המלצה, זה אומר לי: דורשני. אני מודאג מהמשפט הזה. למה?

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

אתה נתן המלצות?

עיסאווי פריג' (מרצ):

אני אגיד לך למה אני מודאג. כי הקרנות הקיימות היום בשוק מאוד רווחיות. הן נמצאות בנדל"ן מניב, מסחרי, ומראות תוצאות מאוד חיוביות ומאוד מרשימות.

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

בעלי השליטה שם לא – – –

עיסאווי פריג' (מרצ):

כן, בעלי השליטה – זה אמת, זה נכון.

יואב קיש (הליכוד):

למה אמרת ת'י? למה אמרת שהם נשלטים על-ידי ת'י?

עיסאווי פריג' (מרצ):

לא, מנוהלים על-ידי ת'. מנוהלים, לא נשלטים. והמנכ"ל שם הוא בעל זיקה לאנשים מאמצע הכיסא הזה. לא רוצה להיכנס לשמות, אנחנו יודעים במה מדובר.

יואב קיש (הליכוד):

אני לא יודע.

עיסאווי פריג' (מרצ):

אנחנו יודעים במה מדובר, ומי האנשים שמובילים בקרנות הקיימות, מי הם ומה הם עושים, ושיהיה להם לבריאות, בסדר? זה כלי פיננסי.

עכשיו אני רוצה לעבור לאופציה השנייה שחברי יוסי יונה הזכיר. האם תכלית החוק לפתור את מצוקת הדיור? זאת השאלה. החלק השני. אם היא לא כלי פיננסי, אז לפחות שתפתור את מצוקת הדיור. שר האוצר התחיל עם הרפורמה בדיור, שהתחילה במחיר למשתכן. מחיר למשתכן, עשינו – בדקנו פה ושם, עזר לי חבר הכנסת מיקי לוי – 47,000 יחידות דיור מחיר למשתכן בשנה האחרונה, שזה בסך הכול 320 יחידות דיור – – –

מיקי לוי (יש עתיד):

47 התחלות בנייה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

התחלות בנייה זה מהתקופה שלכם, לא? חוק הרציפות עבר.

יואב קיש (הליכוד):

רגע, זה מע"מ אפס, עכשיו אנחנו מדברים?

עיסאווי פריג' (מרצ):

שנייה, אני רוצה לחשוב יחד אתכם. יש לי עוד שתי דקות, אני אשתדל להעביר את זה. אז אני אומר, שר האוצר התחיל עם הרפורמה לדיור, הוא רוצה לעמוד בהבטחה שלו לציבור. וכאן אני נכנס לסוגיה. חברים, כל פוליטיקאי, כל שר אוצר – – –

חיים ילין (יש עתיד):

כל זה היה פתיח בשביל הסוגיה?

עיסאווי פריג' (מרצ):

לא. כל שר אוצר – הרי על הבטחות – זה כסף הציבור – לא משלמים קנס. אני אגיד לציבור שלי: אני ניסיתי, השקעתי, לקחתי מארגז הכלים שהאוצר הציע לי, לא הסתדר. הפסדנו כסף. הציבור – יאללה, ניסה, ניתן לו. כמו מע"מ אפס: ישבנו שישה חודשים בוועדת הכספים, ישבנו שישה חודשים, יום ולילה – מע"מ אפס, מע"מ אפס, מע"מ אפס, מע"מ אפס. כל הכנסת הייתה עסוקה במע"מ אפס. מה יצא בסוף?

ענת ברקו (הליכוד):

אפס.

עיסאווי פריג' (מרצ):

רפורמה – אני לא אחזור על מה שאמרה חברת הכנסת. שר האוצר כחלון התחיל לנו עם המחיר למשתכן, עם קרנות הריט ועם כל החשיבה של הרפורמות. הציבור – אני ניסיתי. בינתיים – ניסיתי. בינתיים מה קורה? הדיור עולה ב-8%, אבל אני מנסה, והדיור עולה ב-8%. אני ממשיך לנסות, הדיור יעלה ב-10%. אז מה קורה? הניסיונות האלה זה להעסיק את הציבור, והתוצאה היא (אומר בערבית ומתרגם): במקומך עמוד איתן: תמכור אידיאולוגיה לציבור.

אני מתלבט, בהצעת החוק הזאת, כי אני לא מבטיח שתכלית החוק אכן תיושם. אנחנו לא ארצות-הברית. המודל שם שונה, יש אלפי קרנות ריט שם, וזה עובד אחרת.

היו"ר טלי פלוסקוב:

נא לסכם.

עיסאווי פריג' (מרצ):

האם אצלנו הקרנות האלה יביאו למצב שלפחות אחת מהמטרות תושג? התשובה היא: בסימן שאלה גדול.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה. תודה רבה לחבר הכנסת פריג'. חברת הכנסת מיכל רוזין – אינה נוכחת. חברת הכנסת תמר זנדברג – אינה נוכחת. חבר הכנסת חיים ילין. עד עשר דקות, אדוני.

חיים ילין (יש עתיד):

כבוד היושבת-ראש, כנסת נכבדה, למרות השעה, אני מקווה מאוד שאני אהיה מספיק צלול בשביל להבהיר את עמדותי. אני לא מאמין שיש שר אוצר או ממשלה שמסוגלים להוריד את מחירי הדיור במדינת ישראל ב"זבנג וגמרנו". לא בשנה, לא בשנתיים, לא בשלוש. אל תמכרו לעם דברים שאי-אפשר לעשות. אני כן מאמין שאם כולנו נהיה מאוחדים, קואליציה ואופוזיציה, ונעשה צעדים נכונים, אולי בתוך עשור אנחנו נגיע ליעד שאנחנו רוצים. אבל מה לעשות שכל פעם שמתחלפת ממשלה, כל אחד רוצה להביא את הקסם שלו, שהוא חושב שכך הוא יוריד את המחירים. והסיבה –

--

יואב קיש (הליכוד):

לפחות האופוזיציה – – –

חיים ילין (יש עתיד):

יואב, תרשה לי, אני במקצוע שלי כלכלן, ואני חוזר למקורות. המקורות הם רק ביקוש והיצע, אין שום דבר אחר. אפשר להמציא מה שאתם רוצים. אם יש מספיק היצע, המחירים ירדו. אם יש יותר ביקוש, המחירים יעלו. פלאי הטכנולוגיה. כבר 3,000 שנה יודעים את התיאוריות הכלכליות האלה, מאז ומתמיד, אבל פה ממציאים את הגלגל מחדש.

עכשיו, למה אני אומר את זה? כי צריך כמה דברים. א. צריך קרקעות. אנחנו נראה את זה בחוק הבא. מנסים. צריך תכנון. בבקשה. בסוף אין מספיק בודקים שיבדקו את התוכניות, ועל זה ייפלו כמעט כל החלומות של התכנון במדינת ישראל, כי אין מספיק בודקים. ולכן תב"ע, והיתר, וכל מה שאתם רוצים, לוקח שמונה שנים. בואו תתחילו לעבוד.

ואז אנחנו שומעים את אביגדור יצחקי, שאומר בוועדה – ובצדק – המטרה שלי היא לגייס מהציבור 5, 6, 7, 10 מיליארד שקל, כך שהכסף הזה יקנה דירות; הדירות האלה תינתנה למשפחות שזקוקות, שלא יכולות לקנות, בשכר דירה. תהיה תשואה – – –

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

חיים ילין (יש עתיד):

לא לא, רגע, שנייה, אני אומר – – –

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

--- עבדו עלינו.

חיים ילין (יש עתיד):

אורלי, אני יודע, אני אומר את מה שאביגדור אמר.

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

חיים ילין (יש עתיד):

במקום שהאוצר ישים את הכסף הזה, דרך משרד השיכון, אנחנו עכשיו נגייס מהציבור. זה נשמע אפילו פנטסטי, כשאני שומע את זה. עוד יותר, יש רק שתי קרנות ריט, אז פתאום תהיה גם תחרות. גם את זה אנחנו רוצים. סבבה, אין שום בעיה.

ואז מתחילים לתת את הדוגמאות מארצות-הברית. חברים, אנחנו לא ארצות-הברית. אנחנו אפילו לא מתקרבים לשכונה הכי קטנה בניו-יורק. תפסיקו עם ההשוואות האלה של ארצות-הברית. אנחנו לא שם.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

למה להפסיק?

חיים ילין (יש עתיד):

ארצות-הברית זאת -- --

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

למה להפסיק?

חיים ילין (יש עתיד):

רגע, שנייה, מה?

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

למה להפסיק עם ההשוואות?

חיים ילין (יש עתיד):

כי אנחנו משהו אחר. זה שוק משוכלל, שם, שהתחרות היא אבן יסוד בו. אנחנו לא נמצאים שם. מה אנחנו? אני אספר לך סיפור. לפני עשר שנים הייתי בטורונטו, מדינה – מה זה מדינת טורונטו? כמו מדינת ישראל, כמעט 8 מיליון. יש שלוש "איקאה", יש שלוש כזה ושלוש כזה – במדינת ישראל היה רק אחד מכל דבר. אנחנו מתפתחים, רק שלוקח זמן עד שאנחנו רואים את זה.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

זה אותם בעלים של "איקאה".

חיים ילין (יש עתיד):

כן. ואז מה? רוצים לגייס מהציבור, מצוין, אבל אז מתחילים לגלות את החוק, ומבינים מאנשי עסקים שמגיעים לשם שהסיכוי שהתשואה תהיה גבוהה במקום שזה דירות להשכרה, או דירות, הסיכוי הוא נמוך מאוד, ורוב הקרנות ילכו – לאן? למגדלים של משרדים, שהתשואה מאוד גבוהה שם, לקניונים, בעצם לנדל"ן.

עכשיו, האם החוק הזה טוב יותר ממה שהיה קיים? כן, אני מודה. אני מודה שאלי גם ניהל את הדיון, וגם עשינו שינויים – והוא יותר טוב ממה שקיים. האם זה מה שאנחנו חלמנו? לא. האם צריך לתת צ'אנס? אני מודיע לכם היום, כחבר האופוזיציה: צריך לתת צ'אנס לכל דבר שיש לו סיכוי להוריד את המחירים. האם זה יעשה את זה? לא בטוח. אבל צריך גם את זה לאפשר.

מיקי לוי (יש עתיד):

— — — דירות רק להשכרה?

חיים ילין (יש עתיד):

לא. לא. לכן לא ייכנסו לשם בכלל.

האם צריך לחוקק עוד חוקים? כן. חבר הכנסת אראל מרגלית צודק – אכן, אני העליתי את הדיון הזה בדיוק כמו שאתה העלית אותו. העליתי אותו – לא במסגרת של ארבע קבוצות, כמו שאתה העלית, אלא יותר במצוקה אמיתית של המשפחות הצעירות, שבחיים שלהן לא יהיה להם מיליון שקל לקנות. לא יהיה להן – כשאנחנו מחוקקים חוק שהשכר המקסימלי שיהיה הוא 2.5 מיליון שקל. לפעמים זה נראה לי מגוחך. אחרי זה, אם הילדים שלנו, חס וחלילה, ילכו לאוסטרליה, או לקנדה, אז יגידו: אחלה חינוך, כך אנחנו מגדלים אותם, אנטי-ציונים; הולכים למקום אחר, ששם בעשר שנים ישיגו גם רכב, גם מקצוע, גם דירה, ופה כל החיים שלהם יעבדו בשביל זה. אנחנו חייבים לעשות

מדינה שהיא יותר טובה לצעירים, עזבו כרגע ביטחון. עזבו כרגע כיבוש, עזבו את הפוליטיקה – איך חברתית אנחנו עושים מדינה שתהיה יותר טובה לילדינו?

ואנחנו מגיעים בסופו של דבר לקרנות האלה. ואני מודיע לכם, אני אצביע – למרות כל מה שאמרתי וההסתייגויות שיש – אני אצביע בעד החוק, כי אני חושב שצריך לתת לזה צ'אנס. אבל אני מבקש מהאופוזיציה ומהקואליציה להצביע בעד ההסתייגויות ששמנו; יש שתי הסתייגויות – 1. שיהיה 5 כפול 10, שלא ישתלטו מעבר לחמישה אנשים על 50%. זהו, ושלפחות ל-50% האחרים יהיה מהעם, 1%, 2%, מה שלא – – –

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

חיים, אפשר להגיד בהגינות וברצינות שאנחנו היינו מעדיפים שהשליטה תהיה הרבה יותר מבזרת.

חיים ילין (יש עתיד):

ברור.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

צריך להגיד, חשוב שזה יישמע בקול רם.

חיים ילין (יש עתיד):

אני אומר: הרבה יותר מבזרת, בשוק יותר משוכלל, בתחרות, בהרבה מאוד דברים.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

– – – גם בשוק הישראלי זה יכול לקרות.

חיים ילין (יש עתיד):

אין לנו את זה. אין לנו את זה פה. אין לנו את זה.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

אני מאמינה שזה יכול לקרות.

חיים ילין (יש עתיד):

אבל צריך לתת לזה צ'אנס. והדבר הנוסף, שהוא must, חבר'ה: אנחנו חייבים שיהיו שם לפחות 30% לדיור. את זה אני מקווה שכולם מקבלים, כי אחרת, אלי, לא עשינו כלום בחוק הזה.

קריאה:

חיים ילין (יש עתיד):

לא, יש שם הסתייגות שלאורך כל הדרך 30%. שים לב. אחרי כמה שנים הם מגיעים ל-30%, פה ההסתייגות שאנחנו שמנו – סיכמנו אותה – זה 10 כפול 5, 10% במקום 20%, ועד 30%, אבל קווי. זאת אומרת, הם חייבים – שים לב למה שאני אומר. יואב, גם אם הם שמים עכשיו השקעה בנדל"ן, הם חייבים גם להשקיע בדיור, בשביל לשמור על הפרופורציות לאורך כל הדרך. שלא יהיה מצב שבתחילת הקרן ילכו כולם עוד פעם בנדל"ן, ואז, מה הרווחנו מזה? עוד פעם משרדים, עוד פעם תשואות? אני לא רוצה שבן-אדם ישים כסף שם בשביל התשואה; שישים את זה בבורסה. אני רוצה שהאלטרנטיבה של אותו בן-אדם תהיה לא לקנות את הדירה, אלא לקחת את הכסף הזה, ובמקום שישים אותו בדירה השנייה, השלישית, הרביעית, ויעשה עסק מזה, שישים את זה בקרנות, והקרנות יתעסקו בזה. אני חושב שכך יהיה פחות כאב ראש, נוכל לפתוח את שוק הדיור.

חבר'ה, צריך סבלנות. זה לא שנה ולא שנתיים, וכל מי שמבטיח את זה, הוא לא יכול לעמוד בזה. אולי נקודתית נראה את הירידה במחירים, בסוף – צריך להבין, יש גם ניגוד אינטרסים – מחירי דירות שיוורדים בעצם זה טוב לעם, זה לא טוב לקרנות, כי בעצם התשואה תרד. בסופו של דבר אנחנו חייבים לאזן את המדיניות שלנו על-ידי החקיקה.

אני מבקש מכולם לקבל קודם כול את ההסתייגויות, זה חשוב, ואחרי זה לקבל את החוק. תודה רבה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת חיים ילין. סיימנו עם ההסתייגויות, יש לנו גם בקשות דיבור. חבר הכנסת יואב קיש, בבקשה. עד חמש דקות יש לך.

יואב קיש (הליכוד):

כבוד היושבת-ראש, שרים, חברות וחברי כנסת, אני יודע שהשעה מאוחרת, אבל אף-על-פי שאני מהקואליציה, אני השקעתי בחוק הזה באמת שעות רבות, ואני חושב – יש לי לא מעט דברים שאני רוצה להגיד על הבמה הזאת. הנושא הוא נושא מורכב, הוא לא פשוט. בכלל, ריט – אנחנו כולנו אומרים ריט. אראל מרגלית יודע מה ראשי התיבות של ריט? מאיפה זה בא?

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

?Retail investment trust

יואב קיש (הליכוד):

Real Estate Investment Trust. קרוב. בעיקרון, מדובר בכלי פיננסי שהיתרון הבולט שלו, שמצד אחד הוא נהנה מהטבות מס, אבל מצד שני מחויב לתשלומי דיבידנד קבועים, ומדמה בעצם השקעה של אזרח או של הציבור בכלי – כאילו חלק מדירה, חלק מנדל"ן מניב, מסחרי, וזו המטרה שלו.

ומה קרה בחוק הזה? אביגדור יצחקי, יושב-ראש מטה הדיור, אמר: אני רוצה לפתוח ריטים להשכרה, שנוכל גם בכלי הזה להשתמש כדי לעזור במצוקת הדיור.

על החוק הקיים, שבאמת נכשל – ואמר את זה גם אלי כהן, ידידי; חוק הריטים הקודם נכשל, שתיים וחצי קרנות זה לא הצלחה.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

למה, מה היה קודם שעכשיו – – –

יואב קיש (הליכוד):

במשך עשר שנים, שתיים וחצי קרנות זה כישלון, אנחנו רצינו הרבה יותר מזה. לצערי, זה כישלון.

אז אמרנו – אוקיי, החוק כבר הגיע לוועדה, בואו נתקן. אז מצד אחד יש הנושא של הדיור להשכרה, ובעניין הזה אני חושב שהייתה בוועדה הסכמה כמעט מלאה בין האופוזיציה לקואליציה – המטרה היא לייצר הגדלה של ההיצע, בעניין הזה אני מסכים עם חברי חבר הכנסת ילין, חשוב מאוד

שאנחנו נייצר היצע בשוק, אחרת המחירים לא ירדו, ולבנות דירות עולה כסף, ויש פה מנגנון שמאפשר את זה.

ואז נגענו בחוק של הנדל"ן המסחרי, משרדים וכיוצא בזה, מה שנקרא נדל"ן מניב, ופה היו שאלות קשות. באו משוק ההון ואמרו לנו: תשמעו, כבר יש היום חברות של טייקונים, שעומדים עם 70%, 80% מהחברה, ואנחנו רוצים להעביר אותם לריטים, רוצים להגיד להם: בואו תעברו מהמנגנון שבו אתם בשליטה למנגנון שבסופו של דבר תאבדו שליטה, תגיעו ל-20%, המספר שאליו הגענו בהסכמה בסוף. אני מצטרף לאורלי לוי אבקסיס, שבאמת רצתה 10%, אבל באו מרשות ההון ואמרו: תשמעו, ב-10% אף אחד לא יבוא, אז עזוב את החוק, בשביל מה אתה מתעסק אתו?

אז הייתה פה פשרה, נכון, כי מצד אחד – כן, רצינו להעביר אותם למקום הזה, אבל מצד שני הבנו שאם נלך ל-10%, אז לא עשינו כלום, הציבור לא הרוויח כלום, ואם באמת נצליח שבעקבות הטייקונים שעשינו אותן חמש חברות של המיליארדים של שקלים שכבר קיימים ידוללו למעשה, והציבור פתאום ייהנה מהדיבידנדים – – –

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

— — — זה מה שיקרה, או שיקומו קבוצות חדשות – – –

יואב קיש (הליכוד):

זו הכוונה. קודם כול, זו כוונה אחת שהם רצו לעשות אותה.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

למה שהם יוותרו על השליטה – – –

יואב קיש (הליכוד):

או, למה? בדיוק. מה נתנה להם רשות המס? נתנה להם קודם כול את הדבר שהם הכי רצו, וזה דחיית מס שבח. בעצם, בקבלת מניות – הם לא צריכים לשלם מס. זו הייתה אחת הבעיות, הרי אמרו: מה פתאום, הם לא יבואו, ולכן היה פה שילוב של מצד אחד הטבות מס, שייצרו תמריץ באמת לאותם טייקונים של החזקות גדולות לעבור למנגנון הזה, לאפשר לציבור ליהנות מהעניין הזה.

ונאלצנו להתפשר. למה? בשביל שזה יצליח. כי אות מתה בשפה של החוקים לא צריך, רגולציה יש מספיק ולא משתמשים בה, גם ככה תהיה שאלה אם הדבר הזה יצליח.

מה כן רצינו? רצינו גם לתקן את הכשלים, למה עד היום השוק לא הצליח, שגם קרן חדשה שתקום – כמו שאתה אומר – תוכל להתמודד. ואיפה היו להם בעיות? בזה שלמשל בחוק הקיים הם לא יכלו לקנות איגוד מקרקעין, היו חייבים לקנות את הנכס פרופר. אז מה קרה? הם הפסידו המון עסקאות, לא יכלו לגדול. ולכן – – –

יצחק כהן (ש"ס):

– – – יואב

יואב קיש (הליכוד):

דקה, אני אשתמש בזמן, איציק. אני מבקש להוסיף לי דקה, כי החברים מפריעים. בכל מקרה, זה הנושא של קניית איגוד מקרקעין, וזה נכנס. הנושא של דחיית מס שבח גם לקרנות הקיימות, באמת בשביל לאפשר להעביר נכסים כנגד מניות. הרי מה רצינו? למה שרק הטייקון ייחנה מזה בכניסה? תנו גם לאנשים אחרים שמחזיקים נכסים. לא חייב להיות שהוא מחזיק 100 מיליון שקל, יכול להיות נכסים של 5 מיליון.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

אז איך אנשים אחרים יכולים ליהנות?

יואב קיש (הליכוד):

הם גם יכולים. הם יכולים – לקרן קיימת, או לקרן עתידית, למכור נכס ב-5 מיליון שקלים, לקבל מניות ולהחזיק אותן פטורות למשך חמש שנים. זה הישג שהשגנו מרשות המסים.

את הנושא של פטור ממע"מ גם לדירות להשכרה פתרנו, ורשות המסים, בעניין הזה, כופפנו אותם – אני אומר בכנות, יחד עם חברי הכנסת מהאופוזיציה והקואליציה, כופפנו את רשות המסים, כדי שהעניין יצליח, ובשביל הציבור.

אז אם אני אסכם, כי באמת השעה מאוחרת – – –

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

אתם לא נותנים הטבה מאוד לא סימטרית ביחס לשאר השוק, לאותן קבוצות – – –

יואב קיש (הליכוד):

יש פה הטבה ספציפית לקרנות ריט בכלל, ויש פה הטבה נקודתית ל-transition, שבאמת אחרת לא היה קורה. ואתה צודק, על זה הייתה דילמה מאוד גדולה, למה אלה מקבלים ואחרי זה הציבור לא?

אבל בסוף, תבינו, חברים – ובזה אני מסכם – הציבור – במידה שנצליח – ואני מסכים עם מה שאמר חבר הכנסת ילין: אני לא יודע אם נצליח, יש פה המון סימני שאלה, אבל יש פה אפשרות להצליח, להכניס את הציבור בסכומי כסף משמעותיים למנגנון שמצד אחד ישקף השקעה בנדל"ן, מצד שני יאפשר דיבידנדים, ואולי יעזור לנו גם לפתור את בעיית הדיור. תודה רבה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת יואב קיש.

יואב קיש (הליכוד):

רק מילה. שכחתי להודות – את רואה, מרוב זה. כמובן, ראשון וראשונה, לאלו כהן, בהיותו – תפקיד מדהים בוועדה, עם אוזן קשובה, ועזר לנו בעניין הזה; אופוזיציה – אורלי לוי אבקסיס, יוסי יונה; קואליציה – אורי מקלב, ואני מצטער אם שכחתי – וכמובן, חברת הכנסת נחמיאס ורבין. תודה רבה על העזרה.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

תודה, יואב.

היו"ר טלי פלוסקוב:

שוב, תודה לחבר הכנסת יואב קיש. חבר הכנסת אורי מקלב.

אורי מקלב (יהדות התורה):

היו"ר טלי פלוסקוב:

מוותר. אם כן, רבותי, יסכם את הדיון חבר הכנסת אלי כהן, יושב-ראש הוועדה.

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

גברתי היושבת-ראש, אני ארצה להתייחס בקצרה לנושאים שעלו כאן. צריך להבהיר שהפתרון למצוקת הדיור, קודם כול טמון בהגדלת ההיצע, לא בחוק אחד כזה או אחר.

ולכן, גם לאחר הדיון הזה יתקיים דיון בחוק נוסף, שיחד, מתוך מכלול, הם יכולים לתת פתרון.

לגבי הדברים שהעלה כאן חבר הכנסת אראל מרגלית, הם אכן נכונים, שצריך לפעול לטובת דיור בר-השגה. אבל אחד הכישלונות ואחד הקשיים שלנו לטפל בפיקוח זה שאנשים פרטיים מחזיקים בדירות. אם היינו במצב כמו במדינות המערביות האחרות, שיש שוק מוסדי שמחזיק בדירות, היה לנו הרבה יותר קל לפקח. ולכן, צריך לעשות את זה, לצד הצעדים שאתה דיברת עליהם.

וחבר הכנסת יונה, למה אתה מתנגד, אדוני? האם אתה רוצה שהמצב הקיים, של שתי קרנות ריט, יישאר?

יוסי יונה (המחנה הציוני):

לא.

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

אני שואל אותך שאלה.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

לא.

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

האם אתה רוצה – ואמר כאן חבר הכנסת אראל מרגלית – ששתי הקרנות הקיימות מקבלות בין 16 ל-20 מיליון שקל דמי ניהול בשנה – זה מה שאתה רוצה שיישאר?

יוסי יונה (המחנה הציוני):

חד-משמעית לא, אבל זה לא קשור.

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

האם אותו זוג צעיר שיש לו רק 200,000 שקל – –

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

– – שאתה מתהדר – ואני מקבל את זה – –

יוסי יונה (המחנה הציוני):

זה לא קשור.

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

– – אותו זוג צעיר שיש לו רק 200,000 שקל – –

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אני רוצה שהקרנות הבאות גם תהיינה ציבוריות.

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

– – ורוצה להצמיד את כספו למחירי הדיור – –

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

-- האם לזה אתה מתנגד?

יוסי יונה (המחנה הציוני):

--- אני רוצה שהקרנות החדשות --

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

אז למה אתה מתנגד, אדוני?

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אני אומר לך.

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

תסביר, ותהיה אחראי.

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

חשוב גם לציין את הנושא הזה.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

--- אני אשמח להשיב.

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

חברת הכנסת לוי, אני חושב – –

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אני רוצה שהקרנות החדשות גם תהיינה ציבוריות.

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

– – שההצעה שהבאנו, לא בכדי יש לה רק שתי הסתייגויות, מכיוון שפעלנו שהיא תהיה מאוזנת. ואגב, בנושא של קרנות הריט, המפתח של 5/50, שחמישה בעלי מניות מחזיקים 50%, קיים בכל העולם – אגב, קיים בחוק הקיים, שאם היום לא נשנה אותו, ואם היום אתה לא תתמוך בו בסוף, זה מה שיישאר. אבל אנחנו עשינו תיקון אחד מרכזי – –

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אבל יש רק שני ריטים.

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

– – שלא קיים בשום מקום, תיקון המגבלה של 20% – –

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

– – – יש לך מנגנון פנימי – – –

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

– – במטרה שאותן הטבות מס ילכו רק לציבור. ולכן ה-5/50 שביקשו רשות המסים ורשות ניירות ערך, היה על בסיס מה שקיים בעולם – אנחנו כאן הוספנו את המגבלה הזאת.

אגב, אני רוצה להגיד לכם נקודה נוספת, שתדעו את הנתונים: בשנת 2015, 16% מהדירות נרכשו על-ידי משקיעים מזוהים. אגב, יש עוד הרבה משקיעים שאנחנו לא יודעים לזהות אותם, מכיוון

שהם קונים לילדים שלהם, ולכן קשה לזהות, אבל יש 20,000 דירות שמכרנו למשקיעים, וכאן, אנחנו היינו רוצים להסיט את הביקוש לכיוון המכשירים הפיננסיים, כמו קרנות הריט.

ונקודה אחרונה – –

אורלי לוי אבקסיס (ישראל ביתנו):

אלי כהן (יו"ר הוועדה המיוחדת):

– – כיום אנחנו נמצאים במצב שהגופים המוסדיים, חברות הביטוח בישראל, הולכים ומשקיעים בחו"ל, במקום שהם ישקיעו בארץ. לכן, חברים יקרים, מי שלא יתמוך בהצעת החוק הזאת ינציח את המצב הקיים, שבו יש בעלי שליטה, שבו יש מצב של שתי חברות שמקבלות 16 ו-20 מיליון.

ולכן, אני קורא לכם, חברים, נפעל יחד לאותו שינוי, וצריך לתמוך בהצעת החוק, שהיא מאוזנת והיא חלק מפסיפס של הצעות חוק, שיחד – לא תוכנית קסם – יצליחו להוביל לשינוי. תודה רבה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת אלי כהן.

רבותי, אנחנו עוברים להצבעות. אני מבקשת לחזור למקומות. חברי הכנסת המעוניינים להצביע, נא לחזור למקומכם. לסעיף 1 אין הסתייגויות. כרגע אנחנו נצביע בקריאה שנייה. לכן, אנחנו מצביעים על סעיף 1, מי בעד ומי נגד, כנוסח הוועדה. מי בעד? מי נגד? נא להצביע.

הצבעה מס' 15

בעד סעיף 1 – 46

נגד – 13

נמנעים – 3

סעיף 1 נתקבל.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 46, 13 מתנגדים, שלושה נמנעים. הסעיף עבר בקריאה השנייה, כנוסח הוועדה.

עכשיו – מצביעים על ההסתייגויות, חברת הכנסת? אוקיי. כרגע לסעיף 2 יש לנו שתי הסתייגויות. הסתייגויות של קבוצת סיעת ישראל ביתנו – חברי הכנסת אביגדור ליברמן, אורלי לוי אבקסיס, סופה לנדבר, חמד עמאר, רוברט אילטוב ועודד פורר; קבוצת סיעת המחנה הציוני – חברי הכנסת יצחק הרצוג, ציפי לבני, שלי יחימוביץ, סתיו שפיר, איציק שמולי, עמר בר-לב, יחיאל חיליק בר, עמיר פרץ, מרב מיכאלי, איתן כבל, מנואל טרכטנברג, אראל מרגלית, מיקי רוזנטל, רויטל סויד, יואל חסון, זוהיר בהלול, איתן ברושי, מיכל בירן, נחמן שי, קסניה סבטלובה, איילת נחמיאס ורבין, יוסי יונה, איל בן ראובן ויעל כהן-פארן; קבוצת סיעת מרצ – חברי הכנסת זהבה גלאון, אילן גילאון, עיסאווי פריג', מיכל רוזין ותמר זנדברג. רבותי, אני מבקשת להירגע. כעת נצביע בקריאה שנייה על הסתייגות מס' 1 לסעיף 2. מי בעד? מי נגד ההסתייגות? נא להצביע.

הצבעה מס' 16

בעד ההסתייגות – 27

נגד – 34

נמנעים – 1

ההסתייגות (1) של קבוצת סיעת ישראל ביתנו, קבוצת סיעת המחנה הציוני, קבוצת סיעת מרצ וחבר הכנסת חיים ילין לסעיף 2 לא נתקבלה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 27, 34 מתנגדים, אחד נמנע. הסתייגות מס' 1 לא התקבלה.

כעת אנחנו מגיעים להצבעה על הסתייגות מס' 2 לסעיף 2. מי בעד? מי נגד? נא להצביע. אנחנו מצביעים בעד או נגד הסתייגות מס' 2.

הצבעה מס' 17

בעד ההסתייגות – 27

נגד – 33

נמנעים – 1

ההסתייגות (2) של קבוצת סיעת ישראל ביתנו, קבוצת סיעת המחנה הציוני, קבוצת סיעת מרצ וחבר הכנסת חיים ילין לסעיף 2 לא נתקבלה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 27 חברי כנסת, 33 מתנגדים, אחד נמנע. גם הסתייגות מס' 2 לא התקבלה.

מסעיף 2 עד סעיף 10 אין הסתייגויות, לכן אנחנו מצביעים בקריאה שנייה על סעיפים 2–10, כולל. מי בעד? מי נגד? נא להצביע. כנוסח הוועדה.

הצבעה מס' 18

בעד סעיפים 2–10, כהצעת הוועדה – 38

נגד – 16

נמנעים – 7

סעיפים 2–10, כהצעת הוועדה, נתקבלו.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 38 חברי כנסת, 16 מתנגדים, שבעה נמנעו. סעיפים ברצף מ-2 עד 10 כולל, עברו בקריאה השנייה.

וכעת, רבותי, אנחנו עוברים להצבעה בקריאה השלישית – על כל החוק כנוסח הוועדה. מי בעד? מי נגד? נא להצביע.

הצבעה מס' 19

בעד החוק – 38

נגד – 19

נמנעים – 5

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 222), התשע"ו–2016, נתקבל.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 38 חברי כנסת, 19 מתנגדים, חמישה נמנעו. הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 222), התשע"ו–2016, עברה בקריאה שנייה ובקריאה שלישית ונכנסת לספר החוקים של מדינת ישראל.

הצעת חוק לקידום הבנייה במתחמים מועדפים לדיור (הוראת שעה) (תיקון מס'**3), התשע"ו-2016**

[מס' מ/841; "דברי הכנסת", חוב' י"ד, עמ' 8972; נספחות].

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)**היו"ר טלי פלוסקוב:**

רבותי, אנחנו עוברים להצעת חוק לקידום הבנייה במתחמים מועדפים לדיור (הוראת שעה) (תיקון מס' 3), התשע"ו-2016, קריאה שנייה וקריאה שלישית. יציג את הצעת החוק חבר הכנסת אורי מקלב בשם יושב-ראש ועדת הפנים והגנת הסביבה. בבקשה, אדוני.

אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):

גברתי היושבת בראש, תודה רבה, חברי חברי הכנסת, מכובדי השר – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

אם אפשר להתקרב למיקרופון. לא שומעים.

אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):

– – התבקשתי על-ידי יושב-ראש ועדת הפנים חבר הכנסת דודו אמסלם להביא בפניכם את הצעת חוק לקידום הבנייה במתחמים מועדפים לדיור (הוראת שעה) (תיקון מס' 3), התשע"ו-2016, לקריאה שנייה ולקריאה שלישית.

הצעה זו, שיזמה הממשלה עוד בכנסת התשע-עשרה ואשר הכנסת הנוכחית החילה עליה דין רציפות, נועדה להוות נדבך נוסף בהתמודדות הממשלה והכנסת עם משבר הדיור החרף שבו אנו מצויים.

במסגרת מכלול הצעדים הננקטים על-ידי הממשלה בתחום זה, נחקק החוק המקים את הוועדה למתחמים מועדפים לדיור, שבמסגרתה מתוכננת בהליך מהיר עשרות-אלפי יחידות דיור ברחבי הארץ. הצעת החוק שלפניכם נועדה להשלים וללוות את תהליכי התכנון בכל הנוגע לפן הקנייני של המקרקעין הנדרשים בעקבות הליכי התכנון. זאת, משום שלעתים המתחמים שבהם מתוכננות יחידות הדיור החדשות מצויים במקרקעין המוחזקים בידי חוכרים שקיבלו אותם מהמדינה

לצורך עיבוד חקלאי או למטרות אחרות, וכעת הם נדרשים להשיב את אותן קרקעות למדינה, הזקוקה להם לצורך הבנייה למגורים.

אומנם במרבית המקרים אחד התנאים שלפיהם נמסרה הקרקע לאותם מחזיקים, הכלול בהסכם שנחתם בשעתו בינם לבין רשות מקרקעי ישראל, הוא התנאי הקובע שאם ייעוד הקרקע ישתנה במסגרת הליכי תכנון חייב המחזיק בקרקע להשיב אותה לחזקת הרשות, שתוכל לשווק אותה לצורך מימוש הייעוד החדש, אולם במקרים רבים מחזיקי הקרקע אינם ממלאים אחר תנאי זה מסיבות שונות וממשיכים להחזיק בקרקע למרות שינוי הייעוד.

על-פי המצב המשפטי הנוכחי, פדיון הקרקע מידי אותם מחזיקים כפוף למגבלות שונות, ובעיקר כאשר המחזיקים בקרקע מתנגדים להשבה. במצב הרגיל, הדרך היחידה לכפות עליהם את קיום ההתחייבות לפנות את הקרקע היא באמצעות פנייה לבית-המשפט והגשת תביעת פינוי. הליך משפטי זה אורך זמן רב, וכתוצאה מכך נוצר חסם משמעותי המונע את שיווק הקרקע ובנייה עליה. מטרת החוק המוצע לקדם את הליכי הפדיון של קרקעות המדינה מידי חוכרים חקלאיים או בעלי זכויות אחרים בקרקע – הליכים אשר נמשכים היום שנים רבות ומהווים חסם משמעותי להגדלת היצע הדירות.

הצעת החוק באה לקבוע הסדרי השבה מיוחדים לעניין מקרקעין הנכללים בתוכניות מועדפות לדיור ותוכניות רחבות היקף לדיור ומוחזקים בידי מי שחלה עליו חובת השבה לבעל הקרקע לפי הסכם שחתם עם רשות מקרקעי ישראל או לפי החלטות מועצת מקרקעי ישראל. היא מבקשת ליצור הליך פדיון מינהלי מחד גיסא, ולהציע למחזיקי הקרקע תמריצים שיניעו אותם להקדים ולמסור את הקרקעות לצורך הבנייה בהן מאידך גיסא.

ההצעה קובעת כי לאחר כניסתה לתוקף של תוכנית המשנה את ייעוד הקרקע באופן שמקיים חובת השבה, יוכלו רשות מקרקעי ישראל, יחד עם היועץ המשפטי של הרשות, לתת צו המעביר את כל הזכויות בקרקע להשבה לבעל הקרקע. עוד מוצע לקבוע, כי אם הזכויות היו לקניין המדינה, יוכלו מנהל הרשות, יחד עם היועץ המשפטי של הרשות, לתת צו הדורש מהמחזיק בקרקע לפנות את המקרקעין במועד שייקבע בצו.

עוד מבקשת הצעת החוק להקדים את הליכי המשא-ומתן שמתנהלים היום בין הגוף שמקדם את התוכניות במוסד התכנון ובעלי הזכויות בקרקע לפני אישור התוכנית, ולקבוע כי המשא-ומתן יתנהל בפרק הזמן שבין קליטת התוכנית במוסד התכנון לבין הפקדתה. הליך זה יאפשר את השבת הקרקע למדינה עוד בטרם אישור התוכנית ושינוי הייעוד, וכך יאיץ את ביצוען של תוכניות הבנייה למגורים בהיקפים משמעותיים.

כדי להמריץ את מחזיקי הקרקע לפנותה בהקדם האפשרי, מוצע לקבוע שרשות מקרקעי ישראל תציע להם להתקשר בהסכם השבה אשר במסגרתו ישולם להם תמריץ מיוחד, לפי עקרונות שייקבעו על-ידי מועצת מקרקעי ישראל.

ההצעה אומנם קובעת הליכי השבה יוצאי דופן, אבל יש להדגיש כי היא באה להתמודד עם מצב יוצא דופן ועם משבר דיור קשה וכואב, אשר משפיע על ילדינו. כולנו יודעים שבשנים האחרונות חלה עלייה ניכרת במחירי הדיור בישראל, אשר אינה מאפשרת לזוגות צעירים אזרחי המדינה הרוצים לחיות בה לרכוש דירה ומטילה נטל כלכלי כבד על כלל משקי-הבית אשר בוחרים לרכוש דירה. לכן יש להתמודד ולמצוא פתרונות לאחד מהחסמים המשמעותיים להגדלת היצע יחידות הדיור.

עוד אני רוצה להדגיש, כי ההצעה המונחת לפניכם היום היא הצעה שונה מזו שהוצעה מלכתחילה על-ידי הממשלה. חלק מהשינויים התבקשו על-ידי הממשלה במסגרת העבודה על הצעת החוק וחלקם נדרשו על-ידי הוועדה. כך, מחד גיסא, ההצעה המונחת בפניכם היא רחבה יותר מהצעת החוק הממשלתית וכוללת, לבקשת הממשלה, לא רק תוכניות מועדפות לדיור אשר תוכננו במסגרת הוועדה למתחמים מועדפים לדיור אלא אף תוכניות בנייה מפורטות למגורים שאושרו במוסדות תכנון אחרים ויש בהן פוטנציאל לבניית 750 יחידות דיור לפחות, וביישוב מיעוטים – 200 יחידות דיור לפחות. בכך מבקש החוק לקדם את מימושן של תוכניות רחבות היקף שעשויות לתרום באופן משמעותי להגדלת היצע הדיור.

מאידך גיסא, בשל העובדה כי ההצעה מבקשת לסטות מדרך המלך לפינוי מקרקעין הקבועה בחקיקה ובפסיקת בית-המשפט העליון, שהיא פנייה לבית-המשפט ובקשת צו פינוי, דרשה הוועדה להוסיף להצעה איזונים ובלמים שיבטיחו כי הפגיעה בבעלי הזכויות היא מידתית, ועל כן מונה הצעת החוק כמה שינויים עקרוניים.

ראשית, הוועדה דרשה כי הצעת החוק תחול רק על תוכניות רחבות היקף לדיור בתוקף כהגדרתן בחוק, שפורסמו למתן תוקף לכל המאוחר בארבע השנים האחרונות. רק לגבי תוכניות כאלה קיימת הצדקה לפעולה חריגה מעין זו. בקשת הממשלה להחיל את ההסדר לתכנון על תוכניות ישנות יותר נדחתה, משום שלגבי תוכניות כאלה שלא מומשו אין להפעיל את המנגנונים החריגים שמציע חוק זה, ויש לפעול בהליכים רגילים לפינוי הקרקע.

שנית, הוועדה דרשה כי לא יינתנו לעובדי החברה הממשלתית לדיור להשכרה סמכויות אכיפה ופיקוח, כפי שהוצע במקור, בשל העובדה כי אלו לא כפופים לדין המשמעותי של עובדי המדינה ולא להנחיות היועץ המשפטי לממשלה. ואכן, בהצעת החוק המונחת לפניכם נמחקו הסמכויות שניתנו לחברה הממשלתית כאמור.

שלישית, לפי דרישת הוועדה נמחק מהצעת החוק סעיף העונשין. אני רוצה להבהיר: הצעת החוק הזו אינה עוסקת בפולשים או בפושעים אלא באנשים שעידו את אדמת המדינה שנים רבות ותרמו לפיתוחה של הארץ, ועכשיו הם נדרשים להשיבה. על כן, אף שאני חושב שהצעת החוק הזו – אני אומר הכול בשם יושב-ראש הוועדה – משיגה מטרה חשובה בכך שהיא מפנה את קרקעות המדינה במהירות לטובת אינטרס לאומי חשוב, שהוא המגורים, לא ראוי ולא נכון להטיל על אנשים אלה סנקציות פליליות במקרה שהם לא מפנים את הקרקע.

הגבלה מרכזית שהוטלה על הליך הפינוי המוצע כאן היא הגבלת זמן. הוועדה סבורה כי יש להגביל את האפשרות להשתמש בכלי חריג זה רק למקרים שבהם יש צורך מיידי בפינוי הקרקע, ולכן הוגבלה האפשרות לעשות שימוש בהליך הפינוי המינהלי לתקופה של 30 החודשים שלאחר אישור התוכנית שאותה רוצים לממש. אם המימוש נדחה מעבר למועד זה, תתכבד המדינה ותפעל בהליך רגיל, ולא תעשה שימוש בכלי זה, שיש בו משום עשיית דין עצמית.

הוועדה דרשה עוד כי העברת הזכויות לקניין בעל הקרקע תיעשה רק בדרך של מתן צו מינהלי ולאחר שרשות מקרקעי ישראל, יחד עם היועץ המשפטי של הרשות, שוכנעו כי מדובר בקרקע להשבה, ולא כפי שביקשה הממשלה – באופן אוטומטי לאחר אישור התוכנית. כמו כן דרשה הוועדה כי הזכויות יועברו רק אחרי 30 יום מעת מתן הצו, על מנת שתינתן שהות לבעלי הזכות לעתור לבית-המשפט כנגד הצו. הצעת החוק שלפניכם כוללת הוראות המיישמות דרישות אלה.

כאמור, לצד המקל מוצע גם גזר: בהצעת החוק עוגנה הוראה המבטיחה כי למחזיק שיסכים לפנות את הקרקע במועד הנדרש ישולם תמריץ מיוחד. מועצת מקרקעי ישראל תהיה מחויבת לקבוע את התמריץ המיוחד למי שחותם על הסכם השבה עם רשות מקרקעי ישראל, לעומת הפיצויים – נגמר – שאותם מקבלים מי שמחזירים – – –

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

אנחנו מקבלים את מה שאתה אומר.

אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):

הכתיבו לי. זה מה שהכתיבו לי. אני משתדל לנצל את כל כישורי לדיבור מהיר לצורך הקראת החוק הזה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

רואים את זה, כן.

אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):

— — — מי שמחזירים את הקרקע במועד ההשבה המקורי.

כמו כן דרשה הוועדה כי מי שישלם את הוצאות הפינוי מהקרקע תהיה רשות מקרקעי ישראל, ובעל הזכויות בקרקע אף יוכל לבחור לא לפנות את הקרקע בעצמו.

כמו כן, הוועדה דרשה כי במידה שלא תאושר תוכנית, במסגרת ההסכם ייקבעו הוראות לעניין החזרת הקרקע למי שהיה בעל הזכויות לגבי הקרקע להשבה.

עוד הובהר במסגרת הצעת החוק שלפניכם כי בגין התקופה שבין מועד העברת החזקה בקרקע לידי בעל הקרקע לבין מועד ההשבה המקורי, יהיו זכאים בעלי הזכויות לגבי הקרקע להשבה שלא חתמו על הסכם, לפיצויים לפי פקודת הקרקעות והחוק לתיקון דיני הרכישה לצורכי הציבור.

אמיר אוחנה (הליכוד):

כבוד הרב, תן להגיד אמן.

חיים ילין (יש עתיד):

הוא מתפלל, הוא לא נושם.

אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):

זאת מכיוון שמדובר למעשה בהפקעת הקרקע מידי בעל הזכויות לפני המועד שבו הוא חייב על-פי ההסכם שחתם עם הרשות להשיב את הקרקע לידיה.

יש להבהיר כי ההסדרים המוצעים הם חלק מהוראת שעה הקבועה למשך ארבע שנים מיום תחילתו של החוק לקידום הבנייה במתחמים מועדפים לדיור (הוראת שעה), דהיינו עד לאוגוסט 2018, וזאת לאור הסמכויות החריגות ורחבות ההיקף והליכי ההשבה יוצאי הדופן שנקבעו בהצעה ולשם בחינת השפעתם על היצע הדיור ועל מחירי הדיור.

על רקע האיזונים הרבים והעדינים שנעשו במסגרת הצעת החוק, אומר יושב-ראש הוועדה, אני מאמין שלפנינו הסדר שנועד לתכלית ראויה, הסדר מידתי, המביא בחשבון את הפגיעה בקניינם של המחזיקים בקרקע ובזכויותיהם האחרות מצד אחד, ומצד שני קובע הסדרים שמבטיחים שפגיעה

זו תהא פגיעה שתועלתה עולה על הנזק הטמון בה, והוא יופעל באותן נסיבות שבהן הדבר נדרש באורח ממשי ותוך פגיעה מינימלית באותן זכויות. זאת, כאמור, בד בבד עם קביעת תמריצים חיוביים לאותם המחזיקים שזכויותיהם נפגעות.

כמה שורות אחרונות.

אמיר אוחנה (הליכוד):

שוכנענו, שוכנענו.

רחל עזריה (כולנו):

אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):

כמה שורות. אני קורא מה שמוכתב לי.

אני סמוך ובטוח שהממשלה זרועותיה יעשו שימוש מושכל בכלי העוצמתי שאנו נותנים בידיהן היום, תוך התחשבות מרבית באותם חוכרים ובעלי זכויות שעידו את הקרקע שנים רבות ומתוך רגישות לצורכיהם ולרגשותיהם. הפעלת החוק חייבת אף היא להיות מידתית וראויה, וזהו תנאי הכרחי להצלחת השימוש בו. אם ייושם החוק כראוי, נשיג את המטרה של פדיון קרקעות הנדרשות לבנייה, תוך שמירה והגנה על זכויותיהם ומעמדם של חוכרים ומחזיקים אחרים הנדרשים לשאת בנטל ולהשיב את אותן קרקעות למדינה.

להצעת החוק הוגשו הסתייגויות של המחנה הציוני וכן של חבר הכנסת חיים ילין. אבל במסגרת משא-ומתן ודיון עם יושב-ראש הוועדה ושר האוצר ויושב-ראש הקואליציה, הוסכם כי אתה מסיר את ההסתייגויות האלה, ואנחנו נוסיף לפרוטוקול של הדיון פה, של המליאה, את ההצעה שמוסכמת על כולם, כי ממשרד האוצר ורשות מקרקעי ישראל נמסר שהנוהג הוא לפעול ולשווק קודם את האדמות שנפדו וטרם נבנו, ורק לאחר מכן לפדות אדמות נוספות. נוהג זה יכול גם לבוא לידי ביטוי בהחלטה שתובא בתיאום למועצת מקרקעי ישראל, אך אין מקומו בחקיקה ראשית. האם זה מספק אותך? אז אתה מסיר.

אם כן, אבקש מהכנסת לדחות, את ההסתייגויות האחרות, ולאשר את הצעת החוק כנוסח הוועדה בקריאה שנייה ובקריאה שלישית. תודה רבה, ואני מתנצל על האריכות.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת אורי מקלב. אני רוצה להבין, ממה שאמרת כאן – כל ההסתייגויות הוסרו?

חיים ילין (יש עתיד):

לא, אני אעלה ואסביר.

היו"ר טלי פלוסקוב:

אוקיי. אז ההסתייגויות של המחנה הציוני הוסרו?

איתן ברושי (המחנה הציוני):

לא, לא.

היו"ר טלי פלוסקוב:

גם לא. אוקיי, רבותי, כאמור, הוגשו לא מעט הסתייגויות ובקשות דיבור. אז אקריא את השמות, ומי שירצה לעלות – מוזמן. חבר הכנסת יצחק הרצוג – אינו נוכח, חברת הכנסת ציפי לבני – אינה נוכחת, חברת הכנסת שלי יחימוביץ?

שלי יחימוביץ (המחנה הציוני):

מוותרת.

היו"ר טלי פלוסקוב:

מוותרת. חברת הכנסת סתיו שפיר – אינה נוכחת, חבר הכנסת איציק שמולי – מוותר, חבר הכנסת עמר בר-לב – מוותר, חבר הכנסת יחיאל חיליק בר – מוותר, חבר הכנסת עמיר פרץ – אינו נוכח, חברת הכנסת מרב מיכאלי – אינה נוכחת, חבר הכנסת איתן כבל – אינו נוכח, חבר הכנסת מנואל טרכטנברג – אינו נוכח, חבר הכנסת אראל מרגלית – מוותר, חבר הכנסת מיקי רוזנטל – אינו נוכח, חברת הכנסת רויטל סויד – אינה נוכחת, חבר הכנסת יואל חסון – אינו נוכח, חבר הכנסת זוהיר בהלול – אינו נוכח, חבר הכנסת איתן ברושי – עד חמש דקות, אדוני.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, השעה מאוחרת – –

אלי אלאוף (כולנו):

– – – לקצר.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

– – אבל זה לא עושה את הבעיה פשוטה.

נחמן שי (המחנה הציוני):

לא, השעה מוקדמת.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

זו אומנם יוזמת הממשלה הקודמת, אבל הממשלה הזאת אימצה את ההחלטה הקודמת. זאת החלטה שנדמה לי שאין כדוגמתה. מצד אחד, היא מיותרת, וראינו פה, בהסכמה עם ההצעה של חיים, שבעצם הממשלה לא כל כך זקוקה להחלטה הזאת, וספק אם היא תוריד את מחירי הדיור; מצד שני, היא מאוד קשה ומאוד בלתי שגרתית בממדים שלה ובגזירות שלה.

אני יכול לומר לשבחו של היושב-ראש דודי אמסלם, שאיננו כאן, שהוא ניהל את הדיונים בצורה שנתנה ביטוי גם לקשיים וגם לרגישויות, וההצעה שמובאת לכאן היום היא בהחלט שונה מזאת שנכנסה לוועדה.

קריאה:

– – –

איתן ברושי (המחנה הציוני):

סליחה, אראל. אבל אמרתי לאביגדור יצחקי, שאיננו פה, נדמה לי, וליואב גלנט, עוד בדיון על הרציפות אמרתי להם, והם שניהם בוגרי החווה של אריק שרון: אריק שרון בחיים לא היה נותן להצעה כזאת לבוא לכנסת הזאת. וחבל שיואב גלנט ואביגדור את זה לא הביאו לכאן מפורום החווה.

ואני רוצה להגיד למה ההצעה הזאת אינה נכונה, ולא מההיבט של החקלאים. ההצעה הזאת, כפי שהממשלה מביאה אותה, היא בעצם ביטוי לכישלון של הממשלה בפיזור האוכלוסייה. מה שהממשלה הקודמת רצתה בתמ"א 35 זה לחזק את הנגב ואת הגליל. שם לא חסרות קרקעות. מה שהממשלה הזאת עושה, היא מוכנה לשלם הרבה מאוד כסף בפיצויים מוגדלים, וזו מטרת החוק, כדי לרכז את האוכלוסייה בגוש-דן, ולקחת את שאריות הקרקע של השטחים הפתוחים והשצ"פים והחקלאות, ולהפוך אותם לנדל"ן באזורים צמודי דופן לערים קיימות.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

אבל הממשלה הזאת לא יודעת להביא לנגב ולגליל תעסוקה. אז מה אתה רוצה? נשלח אותם לשם – – – כל הזמן פנימה.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

הממשלה יוצרת הטיה, כאילו שאם ניקח יותר קרקעות ונהפוך אותן לבטון – היא חוזרת לשיר "נלבישך שלמת בטון ומלט", כאילו זה מובן שיורדים המחירים כאשר בעלת הקרקע זאת המדינה והיא קובעת את המחירים, וזה לא רק שאלה של איפה הקרקע.

אני רוצה לומר שבחוק הזה יש אכזריות גדולה מאוד. תשמעי, גברתי יושבת-ראש מרצ, יישוב כמו כפר-ביאליק, של עשרות משפחות, שנמצאים שם עשרות שנים – יישוב שלם מתחסל, מתחסל יישוב שלם. ולכן יוגש בג"ץ. הבג"ץ יוגש מחר-מחרתיים. הממשלה כבר מכירה את כוחו של בג"ץ, אפילו התאמצה מאוד כדי להגיע למצב שבג"ץ פסל את המהלכים שלה. הבג"ץ הזה יוגש מחר-מחרתיים, ובגלל קשיחות של הממשלה ובגלל רוע לב של פקידי המינהל, שבסופו של דבר, למרות שהעבירו את הסמכויות לכחלון, הם נשארו עם התרבות של פעם – הבג"ץ הזה, אני מאמין, יעמיד את החוק הזה בצורה אחרת מזאת שבה הוא מוגש.

תקשיבו טוב, מושב כמו כפר-ביאליק, שממוקם בין קריית-ביאליק לקריית-אתא, מה הוא עשה רע שמשאירים אותו רק עם החצר שלו? למה, קריית-אתא זה יעד לאומי? קריית-ביאליק זו שאלה גורלית, יותר מחיסולו של יישוב בישראל? איפה נשמע דבר כזה, צחי? אתה הקמת יישובים בארץ-ישראל השלמה, חלמת שיפרקו יישוב – – –

צחי הנגבי (הליכוד):

איתן ברושי (המחנה הציוני):

מה? חלמתם שיפרקו יישוב? לכן, אני חושב שזאת הצעה – – –

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

בגלל שקוראים ליישוב "ביאליק". אם היו קוראים לזה "אורי צבי גרינברג", הם לא היו מפרקים.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

אנחנו עוד זוכרים את המראות של פינוי של יישובים. עכשיו, צחי – – –

צחי הנגבי (הליכוד):

עץ אחד לא – – –

איתן ברושי (המחנה הציוני):

אתה יושב-ראש קואליציה שמפנה יישובים. משום מה. אומרים חוקרים ומומחים שאין שום סיבה, אבל יש לממשלה איזה עיניים גדולות ורצון ליצור איזו תחושה, שלא בטוח שהיא מועילה, עד כדי פגיעה באזורים כשאין בזה צורך. אני יכול לומר שמעולם לא חסרה קרקע לבנייה, לא בכפרים ערביים, לא בערים, בשום מקום. זה נכון שהממשלה נותנת פיצוי – – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

נא לסכם.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

אני מסכם.

נחמן שי (המחנה הציוני):

לא, אל תסכם עוד.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

ולכן, אנחנו צריכים להגיע להבנה על ההסתייגויות, ובסופו של דבר אני מאמין שיש לנו אינטרס בהסדרת שאלות הבנייה. אבל מה שהממשלה התבלבלה בו – היא התבלבלה בין שאלת היעדים הלאומיים – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

– – ובין הפיכתה לממשלת נדל"ן של מרכז הארץ. ולכן החוק הזה הוא מיותר, הוא לא עונה על היעדים הלאומיים, ספק אם הוא ייתן פתרון לשיכון, אבל הוא פוגע שלא לצורך, ואנחנו לא מדברים על כסף – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

נא לסיים, אדוני.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

– – אנחנו מדברים על קרקע חלופית והמשך החזקת השטחים הפתוחים והירוקים גם באזורי העיר, הבנייה והמרכז. תודה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת איתן ברושי. חברת הכנסת מיכל בירן – אינה נוכחת; חבר הכנסת נחמן שי – מוותר; חברת הכנסת קסניה סבטלובה – אינה נוכחת; חברת הכנסת איילת נחמיאס ורבין – אינה נוכחת; חבר הכנסת יוסי יונה – אינו נוכח; חבר הכנסת איל בן ראובן – אינו נוכח; חברת הכנסת יעל כהן-פארן – מוותרת; חבר הכנסת חיים ילין.

צחי הנגבי (הליכוד):

לא, לא.

רחל עזריה (כולנו):

חיים, חיים, חיים.

קריאות:

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

אל נא תעקור נטוע.

היו"ר טלי פלוסקוב:

התחלנו לשיר.

רחל עזריה (כולנו):

תודה לאבא ואימא שהביאוני עד היום.

חיים ילין (יש עתיד):

אני חייב להגיד לכם משהו. רק לפני שבוע – – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

אני חייבת להגיד לך שיש לך עד חמש דקות.

חיים ילין (יש עתיד):

רק לפני שבוע הפלתם לי חוק של תוצרת כחול-לבן סתם, ועכשיו, אתם מה? מה, חיים, מה?
לא מבין, לא מצליח להבין.

אראל מרגלית (המחנה הציוני):

זה שיאיר לפיד עמד שם בז'נבה?

חיים ילין (יש עתיד):

אבל דווקא אני רוצה להגיד לכם, בגלל שחבר הכנסת אורי מקלב, שהוא גם חבר וגם עמית, הוא הקריא את מה שהוא הקריא – – –

רחל עזריה (כולנו):

מהמם, מהמם.

חיים ילין (יש עתיד):

אז אני חייב להסביר מה נסגר ולמה התקשתי בעצם על הסעיף הזה.

צחי הנגבי (הליכוד):

שלח לנו מייל.

חיים ילין (יש עתיד):

מה?

צחי הנגבי (הליכוד):

שלח לנו מייל. שלח לנו במייל, במייל.

רחל עזריה (כולנו):

גם בוועדה – – –

חיים ילין (יש עתיד):

חבר'ה, אני מבין שאני בשעה 02:00 צריך להתחיל לחלק גפרורים לכולם ופקקי אוזניים, או ללמוד כמו מירב, שרואה סרט בלתי רגיל – נכון?

מירב בן ארי (כולנו):

כן, הוא מעולה.

חיים ילין (יש עתיד):

במחשב, לפחות שהמחשב שקונים על חשבון – נכון, התקציב של – – –

מירב בן ארי (כולנו):

הקשר עם הבוחר – – –

חיים ילין (יש עתיד):

קשר עם הבוחר, בדיוק. טוב, לגופו של עניין, לגופו של עניין – – –

מירב בן ארי (כולנו):

איך אתה רוצה – – –

חיים ילין (יש עתיד):

עוד לא אמרתי שום דבר, כבר כולם – הטענה הבסיסית שלי היא שמדינת ישראל לא צריכה להפקיע יותר קרקעות, נקודה. למה? כי יש מספיק רזרבות במדינת ישראל, אלא מה? מה קרה? האדמות האלה, שהופקעו לפני 20 שנה ו-15 שנה, בעצם לא תכננו עליהן כלום, וכל מה שאני ביקשתי זה: קודם כול תתכננו את כל מה שהפקעתם ב-20 השנים האחרונות, ולאחר מכן נמשיך הלאה לדבר, ואכן זה התקבל. לכן, ההסתייגות שלי, שהייתה בסיסית, עקרונית, בתוך החוק, שלא עברה בוועדה ולא יכולה להיכנס לחוק – הפשרה הייתה שהחלטה הזאת תגיע למועצת מקרקעי ישראל, ששם יש הרבה מאוד חברים, יקבלו את ההחלטה הזאת ויעבדו בשכל ויתחילו לתכנן את כל מה שהופקע במשך 20 שנה.

עכשיו אני רוצה להגיד משהו לחבר הכנסת ברושי: זה, הסעיף הזה, מציל את כפר-ביאליק. למה? כי הופקעו, ב-1996, 560 דונם מכפר-ביאליק; דונם אחד לא תוכנן ולא נבנה, כלום. ולכן, אני מאוד מקווה שגם לא ילכו לבג"ץ, כי בעצם ההחלטה הזאת היא החלטה שעושה צדק עם מי שיושב על קרקע, השתתף בבניית מדינת ישראל, נתן את חלקו – ועזבו אותו בשקט.

למה אני אומר את הדברים האלה? כי חייב להיות היגיון, בסדר? מצד שני, אני אומר עכשיו לכולכם, כל הקואליציה: אני לא אתן בשום פנים ואופן לאביגדור יצחקי לבצע את המשימה של הפקעת 500,000 דונם, שזה 25% מסך החקלאות הפעילה במדינת ישראל, בשביל שיהיו שם בטונים, או בגלל שראש עיר מסוים הוא מהמפלגה הנכונה ועכשיו הוא רוצה גם וילות אצלו, לא רק בניינים לגובה; ואחרי זה ישלח את הילדים שלו להתחנך בקיבוצים ובמושבים. זה לא ייתכן.

רחל עזריה (כולנו):

מה, מה זה היה? מה זה היה?

חיים ילין (יש עתיד):

רחל – – –

רחל עזריה (כולנו):

מה זה היה?

חיים ילין (יש עתיד):

מה זה "מה זה היה"?

רחל עזריה (כולנו):

מה זה "ישלח להתחנך בקיבוצים ובמושבים"?

חיים ילין (יש עתיד):

מה קרה לך, רחל? 02:00, לילה, מה "מה זה היה"?

רחל עזריה (כולנו):

אז מה זה היה? מה זה "ישלח להתחנך בקיבוצים ובמושבים"? למה?

חיים ילין (יש עתיד):

זה נכון, מה קרה? "מה זה היה?" זה נכון, מה שאני אומר זה נכון, מה לעשות.

רחל עזריה (כולנו):

שמה, שאין – – –

חיים ילין (יש עתיד):

תסתכלי, כל הקיבוצים וכל המושבים מלאים, כל מעונות היום, כל הגנים, לא מהילודה הפנימית אלא מערים בסביבה. זה מה שרוצים אנשים. אם זה מה שרוצים, אז שגם החינוך הזה יהיה עירוני, גם. זה מה שיש לי להגיד. ויש לי ככה להסביר לכם בדיוק איך עושים חינוך כש-60% מהתקציב הולך לחינוך ורווחה. זה מה שאתם תראו במועצות, זו איכות החיים שיש שם. אז כולם רוצים כזה; לא מפקיעים קרקע בשביל שלכולם יהיה כזה, אלא נותנים לאותם יישובים להתרחב.

ולכן, יש לי דילמה מאוד קשה עם החקיקה הזאת. אני אמרתי את זה, אבל ברגע שהאוצר קיבל שקודם כול מנהלים את הקרקעות שהופקעו ולאחר מכן ממשיכים הלאה בהתדיינות – יש מועצות אזוריות, יש חקלאים שרוצים להמשיך להיות חקלאים.

ועוד סעיף מהותי, שנכנס לתוך החקיקה, זה שאף אחד לא יקבל פיצויים – קודם כול ינסו לתת לו קרקע חלופית. חקלאי רוצה להמשיך להיות חקלאי, הוא לא רוצה כסף, וזה מה שחשוב. אם אנחנו רוצים ביטחון תזונתי ולהתחבר לחקלאות וגם להבין מה המשמעות של ירידת מחירי הדיור, אז כנראה נצטרך להגיע לפשרה. בסוף, חברה, אל תתלו את החקלאים, הם לא אחראים למחירי הדיור והם גם לא אחראים ליוקר המחיה ולמחירים של הירקות. תודה רבה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת – – –

חיים ילין (יש עתיד):

ואם לא הבנתם – אני מוריד את כל ההסתייגויות שלי.

היו"ר טלי פלוסקוב:

שלך?

חיים ילין (יש עתיד):

כל ההסתייגויות שלי יורדות תמורת הסעיף הזה שהגיע.

היו"ר טלי פלוסקוב:

טוב, תודה רבה לחבר הכנסת חיים ילין. יש לנו גם בקשות דיבור: חברת הכנסת זהבה גלאון – מוותרת; חבר הכנסת אילן גילאון – אינו נוכח; חבר הכנסת עיסאווי פריג' – אינו נוכח; חברת הכנסת מיכל רוזין – מוותרת; חברת הכנסת תמר זנדברג – אינה נוכחת.

אם כן, רבותי, אני רוצה להבין מול מי אני פועלת לגבי הסתייגויות. מהמחנה הציוני, עם מי אני פועלת לגבי הסתייגויות, לגבי הצבעות על הסתייגויות? איתן ברושי, אתה?

איתן ברושי (המחנה הציוני):

כן.

היו"ר טלי פלוסקוב:

שאלה: האם אנחנו נצביע על הסתייגות מס' 1?

איתן ברושי (המחנה הציוני):

אנחנו מצביעים על סעיף 1, הסתייגות 3.

היו"ר טלי פלוסקוב:

הסתייגות מס' 3 לסעיף 1, נכון? זאת אומרת, הסתייגות מס' 1 מורידים. הסתייגות מס' 2 – מורידים. וכעת אנחנו מצביעים על הסתייגות מס' 3 לסעיף 1.

אוקיי, רבותי, אנחנו מצביעים בקריאה שנייה, וכרגע אנחנו מצביעים על הסתייגות מס' 3 לסעיף 1 כי הסתייגויות מס' 1 ו-2 ירדו. הסתייגות של קבוצת סיעת המחנה הציוני – חברי הכנסת יצחק הרצוג, ציפי לבני, שלי יחימוביץ, סתיו שפיר, איציק שמולי, עמר בר-לב, יחיאל חיליק בר, עמיר פרץ, מרב מיכאלי, איתן כבל, מנואל טרכטנברג, אראל מרגלית, מיקי רוזנטל, רויטל סויד, יואל חסון, זוהיר בהלול, איתן ברושי, מיכל בירן, נחמן שי, קסניה סבטלובה, איילת נחמיאס ורבין, יוסי יונה, איל בן ראובן ועל כהן-פארן. מי בעד, מי נגד ההסתייגות? אנחנו מצביעים על הסתייגות מס' 3 לסעיף 1.

הצבעה מס' 20

בעד ההסתייגות – 17

נגד – 28

נמנעים – 3

ההסתייגות (3) של קבוצת סיעת המחנה הציוני לסעיף 1 לא נתקבלה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

17 חברי כנסת בעד, 28 מתנגדים, שלושה נמנעים. הסתייגות מס' 3 לא התקבלה.

מס' 4?

איתן ברושי (המחנה הציוני):

סעיף 7.

היו"ר טלי פלוסקוב:

7. מס' 4, 5 ו-6 ירדו. אנחנו מצביעים על הסתייגות מס' 7. רגע, יש לנו לחלופין? איפה? יש

5 לחלופין – גם יורד?

חיים ילין (יש עתיד):

לא, הורדתי את הכול.

היו"ר טלי פלוסקוב:

הורדת. אוקיי.

חיים ילין (יש עתיד):

תסתכלו טוב, הרי 5 לחלופין זה החלטת מינהל.

היו"ר טלי פלוסקוב:

הסתייגות מס' 4 ירדה. כל ההסתייגויות של חבר הכנסת חיים ילין ירדו. המחנה הציוני כן מתעקש להצביע על הסתייגות מס' 7?

איתן ברושי (המחנה הציוני):

כן.

היו"ר טלי פלוסקוב:

כעת אנחנו מצביעים על הסתייגות מס' 7 לסעיף 1. מי בעד, מי נגד? נא להצביע. אנחנו מצביעים על הסתייגות מס' 7 לסעיף 1.

הצבעה מס' 21

בעד ההסתייגות – 18

נגד – 27

נמנעים – 3

ההסתייגות (7) של קבוצת סיעת המחנה הציוני לסעיף 1 לא נתקבלה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 18 חברי כנסת, 27 מתנגדים, שלושה נמנעים. הסתייגות מס' 7 לא התקבלה.

אנחנו מצביעים על הסתייגות מס' 8 לסעיף 1. מי בעד, מי נגד הסתייגות מס' 8? נא להצביע.

הצבעה מס' 22

בעד ההסתייגות – 18

נגד – 28

נמנעים – 2

ההסתייגות (8) של קבוצת סיעת המחנה הציוני לסעיף 1 לא נתקבלה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 18, נגד – 28, נמנעו שניים. הסתייגות מס' 8 לא התקבלה.

איתן ברושי (המחנה הציוני):

.25

היו"ר טלי פלוסקוב:

9 – יורד, 10 – יורד, לחלופין – יורד, 11 – יורד, 12 – יורד, 13 – יורד, 14 – יורד, 15 – יורד, 16 – יורד, 17 – יורד, לחלופין – יורד, 18 – יורד, 19 – יורד, 20 – יורד, לחלופין – יורד, 21 – יורד; חיים ילין, נכון. עוד פעם, חבר הכנסת איתן ברושי, מה אמרת כן?

איתן ברושי (המחנה הציוני):

.25

היו"ר טלי פלוסקוב:

אז 22, 23, 24 – יורדים, וכעת אנחנו מצביעים על הסתייגות מס' 25 לסעיף 1. מי בעד? מי נגד? נא להצביע.

הצבעה מס' 23

בעד ההסתייגות – 18

נגד – 28

נמנעים – 3

ההסתייגות (25) של קבוצת סיעת המחנה הציוני לסעיף 1 לא נתקבלה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 18, נגד – 28, נמנעים – 3. הסתייגות מס' 25 לא התקבלה.

וכעת, גם לסעיף 2 חיים ילין מוריד את ההסתייגות, נכון?

כעת נצביע על סעיפים מס' 1 ו-2, על שני הסעיפים 1 ו-2 אנחנו מצביעים כנוסח הוועדה. מי

בעד, מי נגד – נא להצביע בקריאה שנייה. כנוסח הוועדה.

הצבעה מס' 24

בעד סעיפים 1-2, כהצעת הוועדה – 31

נגד – 18

נמנעים – אין

סעיפים 1-2, כהצעת הוועדה, נתקבלו.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 31, נגד – 18, אין נמנעים. סעיפים 1 ו-2 אושרו כנוסח הוועדה בקריאה השנייה.

אנחנו עוברים לסעיף השלישי. האם מצביעים, חבר הכנסת איתן ברושי?

איתן ברושי (המחנה הציוני):

סעיף 27.

היו"ר טלי פלוסקוב:

סעיף 27? הסתייגות מס' 27 לסעיף 3.

אנחנו נצביע. מי בעד, מי נגד הסתייגות מס' 27 לסעיף 3?

הצבעה מס' 25

בעד ההסתייגות – 18

נגד – 28

נמנעים – 3

ההסתייגות (27) של קבוצת סיעת המחנה הציוני לסעיף 3 לא נתקבלה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

18 חברי כנסת בעד, 28 מתנגדים, שלושה נמנעים. ההסתייגות 27 לא התקבלה.

ולכן, כעת אנחנו עוברים להצבעה על סעיפים 3, 4, ו-5, כולל, כנוסח הוועדה; שלושה סעיפים. מי בעד, מי נגד? נא להצביע. כנוסח הוועדה – סעיפים 3, 4 ו-5 בקריאה שנייה.

הצבעה מס' 26

בעד סעיפים 3-5, כהצעת הוועדה – 31
נגד – 18
נמנעים – אין
סעיפים 3-5, כהצעת הוועדה, נתקבלו.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 31, נגד – 18, אין נמנעים. סעיפים 3, 4 ו-5 אושרו בקריאה שנייה כנוסח הוועדה.
וכעת, רבותי, נעבור להצבעה על החוק כולו בקריאה שלישית. מי בעד, מי נגד – נא להצביע.

הצבעה מס' 27

בעד החוק – 31
נגד – 18
נמנעים – אין
חוק לקידום הבנייה במתחמים מועדפים לדירור (הוראת שעה) (תיקון מס' 3), התשע"ו-
2016, נתקבל.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 31, נגד – 18, אין נמנעים. הצעת חוק לקידום הבנייה במתחמים מועדפים לדירור (הוראת שעה) (תיקון מס' 3), התשע"ו-2016, עברה בקריאה שנייה ושלישית ונכנסת לספר החוקים של מדינת ישראל.

הצעת חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ו-2016

[מס' מ/894; "דברי הכנסת", חוב' ה', עמ' 5818; נספחות].

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר טלי פלוסקוב:

אנחנו עוברים להצעת חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ו–2016, קריאה שנייה וקריאה שלישית. ההצעה קיבלה פטור מחובת ההנחה. יציג את הצעת החוק חבר הכנסת אורי מקלב, בשם יושב-ראש ועדת הפנים והגנת הסביבה. בבקשה, אדוני.

אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):

גברתי היושבת בראש, תודה, מכובדי השר, חברי חברי הכנסת, לפני שניגש להצעת החוק הזו, כמה מילות תודה למנהלת הוועדה הגברת לאה קריכלי ולכל צוות הוועדה וליועץ המשפטי תומר רוזנר ולכל הצוות המשפטי שאתו: רוני טיסר וגלעד קרן – תודה רבה לכם.

אנחנו נעבור, אם כך, גברתי היושבת בראש, מכובדי השר, להצעת החוק הבאה שהתבקשתי על-ידי יושב-ראש ועדת הפנים חבר הכנסת דודו אמסלם להציג לקריאה שנייה ושלישית, הצעת חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ו–2016.

הצעת חוק זו, שיזם השר הקודם להגנת הסביבה חבר הכנסת עמיר פרץ, אושרה בקריאה ראשונה בכנסת הקודמת – –

יעל גרמן (יש עתיד):

אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):

זה יפה מאוד מצד מי שהכין. – – והוחל עליה דין רציפות בכנסת הזו, והיא הובלה על-ידי השר להגנת הסביבה אבי גבאי. מטרתו המרכזית של החוק, כפי שהדבר כבר בא לידי ביטוי בשמו, היא לצמצם את השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, וכך להפחית את כמות פסולת השקיות ואת ההשפעות הסביבתיות השליליות של שקיות אלה.

כיום נמסרות שקיות נשיאה חד-פעמיות לציבור בעת רכישת מוצרים חנים ובלא הגבלה. הן הופכות לפסולת סמוך לאחר הרכישה ויוצרות מגוון של בעיות סביבתיות. השימוש העודף בשקיות אלה הפך לחלק בלתי נפרד מהרגלי הקנייה של מוצרי צריכה, הן בקרב ציבור הצרכנים והן בקרב הקמעונאים המספקים את השקיות. חלוקת שקיות הנשיאה החד-פעמיות בדרך זו יוצרת כמות גדולה ועודפת של פסולת שאינה מתפרקת במשך מאות שנים ומזהמת את הסביבה, את השטחים הפתוחים ואת הסביבה הימית העולמית.

זרם פסולת שקיות הנשיאה – גם בהצעת חוק זו ההנמקה ארוכה. אני התייעצתי עם היועץ המשפטי והוא המליץ בפני שאני אקריא את כולה; אני אשתדל כמה שיותר מהר.

זרם פסולת שקיות הנשיאה החד-פעמיות הוא בעל מאפיינים ייחודיים בהשוואה לזרמי פסולת אחרים, ובשלהם מצדיק הטיפול בו הסדרה ייעודית בחקיקה. למסקנה זו הגיעו – – –

קריאה:

אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):

אני חושב שלא, אבל ננסה לקצר. למסקנה זו הגיעו מדינות רבות בעולם, אשר אימצו חקיקה מיוחדת לצמצום השימוש בשקיות חד-פעמיות. ראוי להזכיר כי בשנה שעברה אימץ האיחוד האירופי דירקטיבה מקיפה בעניין זה, שלפיה חייבות כל מדינות האיחוד לאמץ חקיקה או אמצעי הסדרה אחרים שיביאו לצמצום כמות שקיות הנשיאה שבהן נעשה שימוש יומיומי על-ידי הציבור. מדינות רבות כבר אימצו חקיקה כזו, ולאחר שתתקבל הצעת חוק זו בכנסת, תצטרף ישראל לאותן מדינות.

ההסדר המוצע נועד להוסיף על ההסדר הכללי, שחל גם על שקיות, הקבוע כבר היום בחוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011, שלפיו מוטלת חובה על יצרנים ויבואנים של מוצרים ארוזים ושל אריזות, ובכלל זה גם שקיות, לממן מנגנונים לאיסוף הפסולת הנוצרת מהאריזות ולטיפול סביבתי בפסולת כאמור, בהתאם ליעדים הקבועים באותו חוק.

בתחילת הדרך עסקה הצעת החוק בהסדר נוסף, שיחול על יצרנים ויבואנים של שקיות, אך בדיונים בוועדה הגענו, בעצה אחת עם הממשלה, למסקנה שיש להחליף את ההסדר שהיה קיים בהצעה המקורית בהסדר אחר, שאינו מתמקד ביצרנים ויבואנים דווקא; הצעת החוק שלפניכם עוסקת בשלב אחר של השימוש בשקיות, שהוא שלב השיווק הקמעונאי.

על אף הנזקים הסביבתיים, בכל שנה נמסרות לצרכנים בישראל בסביבות 2.2 מיליארד שקיות גופייה, שמהן בסביבות 1.4 מיליארד שקיות כאמור מחולקות לצרכנים במרכולים של רשתות השיווק הגדולות. השימוש בשקיות גופייה בישראל הוא כ-274 שקיות לנפש בשנה, כלומר 975 שקיות בשנה למשק-בית. ערכים אלה גבוהים במידה ניכרת מהמקובל בעולם.

בהיבט הכלכלי הישיר, עלות שקיות הנשיאה החד-פעמיות המחולקות במרכולים וברשתות השיווק בישראל מוערכת ב-80 מיליון ש"ח בשנה. כיום עלות זו מושתתת בפועל על הצרכנים באופן

עקיף במחירי המוצרים. במטרה להביא להפחתת השימוש בשקיות אלה מוצע לקבוע הסדר שמבהיר מהי עלות השקית ומיהו הגורם הנושא בה, וכן קובע מרכיב של היטל, שנועד לגרום לשינוי בהתנהגות הצרכנית.

אף שכיום שקיות הנשיאה החד-פעמיות מפלסטיק הן המקור העיקרי לבעיה הסביבתית, ההסדר המוצע – – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):

– – – ההסדר המוצע נועד להבטיח ירידה בהיקף השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות בכלל, שכן גם שקיות העשויות מחומרים אחרים עשויות לגרום נזק לסביבה. על כן מוצע שהחוק יחול על שקיות נשיאה מכל סוגי החומרים.

הצעת החוק מטפלת בשני סוגים של שקיות נשיאה וקובעת לגביהם הסדרים שונים. לגבי שקיות שעוביין עד 20 מיקרון, כלומר השקיות הדקיקות שכולנו מכירים, שאיכותן נמוכה והן נוטות להיקרע מהר מאוד, ולכן הן למעשה פסולת מלכתחילה – מוצע לאסור על כל עוסק שעיסוקו מכירת מצרכים לציבור למסור או למכור שקיות כאלה, כדי להביא לצמצום משמעותי בשימוש באותן שקיות. איסור זה לא יחול על שקיות מסוג זה שמשמשות לנשיאת מזון הבא במגע ישיר עמן, כמו פירות וירקות, או לנשיאת תרופות, או לנשיאת מזון הנמכר לבית-אוכל. ברשתות השיווק יהיה אפשר להציע שקיות כאלה רק אם אין להן ידיות, כלומר מותר יהיה להמשיך להפיץ שקיות כאלה למטרות שצינתי, אך בהיקף מצומצם ומבוקר ולמטרות מוגדרות.

ההסדר השני קשור לשקיות נשיאה שעוביין בין 20 ל-50 מיקרון. לגבי שקיות אלה ההסדר המוצע בחוק קובע שיהיה מותר להציע אותן לציבור רק בתשלום, ושהעוסק ישלם בגין היטל בסכום שנקבע בהצעת החוק. קמעונאי גדול המציע לציבור שקיות כאלה יהיה חייב לגבות בעבורן מחיר שאינו נמוך מ-10 אגורות לשקית. מחיר מינימלי זה הוא סכום ההיטל בתוספת מע"מ.

הסדר זה חל רק ברשתות השיווק המוגדרות "קמעונאי גדול" לפי החוק לקידום התחרות בענף המזון, כלומר אותן רשתות שיווק גדולות שהוכרזו "קמעונאי גדול" לפי אותו חוק. כיום מדובר ב-19 רשתות שיווק שהוכרזו כאמור. למרות המספר המצומצם של גורמים שההסדר חל עליהם, על-פי הנתונים שהוצגו לפני הוועדה מתברר שיותר מ-60% מהיקף השימוש בשקיות הנשיאה נעשה ברשתות שיווק אלה. לכן צמצמנו את ההסדר לאותן רשתות, כדי למקד את המאמץ לטיפול בתופעה

במקום שבו היא קיימת בצורתה החריפה ביותר, מצד אחד, ולהשיג יעילות באכיפה ובפיקוח מצד שני.

בשלב זה, ההסדר לא חל על עוסקים אחרים, אך בהצעת החוק יש אפשרות להרחיב את תחולתו בעתיד גם על סוגי עוסקים נוספים. המטרה היא לבדוק את מידת היעילות של ההסדר ואת השגת המטרות של החוק לאורך זמן, כך שאם יהיה צורך ותוכח הצדקה להרחבת התחולה, תהיה אפשרות כזו לפי מנגנון שנקבע בהצעת החוק.

כאמור, קמעונאי גדול שיציע שקיות מהסוג הזה לציבור יהיה חייב לגבות בעבורן מחיר שלא יפחת מ-10 אגורות לשקית, ויהיה חייב ליידע את הלקוחות בדבר גביית התשלום, ולציין זאת בחשבונית העסקה בנפרד. כך תגבר מודעות הציבור לכך שלשקיות יש עלות ממשית, ויש לקוות כי הציבור יתרגל שלא לרכוש אותן אלא להשתמש בשקיות רב-פעמיות או באמצעים אחרים לנשיאת מצרכים. מכיוון – מכיוון – – –

אמיר אוחנה (הליכוד):

ואמרו אמן.

אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):

אנחנו כבר מסיימים.

עיסאווי פריג' (מרצ):

אנחנו – – –

אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):

כיוון שאיננו יכולים לצפות בוודאות כיצד תשפיע גביית ההיטל על הרגלי הצריכה של הציבור, בחרנו לקבוע בשלב זה היטל בסך 10 אגורות, כדי לא לגרום הכבדה בעניין.

בניגוד להצעת החוק המקורית, עמדנו על כך שכל סכום ההיטל שייגבה מהקמעונאים הגדולים יועבר לקרן לשמירת הניקיון, לחשבון נפרד, וייעשה בכספים אלה שימוש ייעודי למטרת הפחתת השימוש בשקיות חד-פעמיות, בין היתר באמצעות פעולות חינוך והסברה ופעולות לעידוד השימוש באמצעי נשיאה רב-פעמיים.

אדגיש כי עמדתי על כך – "עמדתי" זה יושב-ראש הוועדה – שגם סכום השווה לשיעור המע"מ הנגבה על ההיטל יועבר למשרד להגנת הסביבה, ושר האוצר התחייב בכתב לכלול סכום זה בבסיס התקציב משנת התקציב הבאה. ההסדר הזה, לגבי סכום בשווי המע"מ, לא מופיע בהצעת החוק, אבל יש לנו התחייבות בכתב של שר האוצר, מגובה בסיכום תקציבי, וזה מספיק חזק כדי להבטיח שכך אכן יקרה. באמצעות – אנחנו כבר מסיימים.

בהצעת החוק יש מנגנונים מפורטים לגביית ההיטל – דיווח של קמעונאים למשרד להגנת הסביבה ודיווח שוטף לכנסת ולציבור על הנושאים הקשורים לטיפול בשקיות ובהיטל באופן שיבטיח שקיפות ודיווחיות בכל הנוגע להפעלת החוק.

העיצום – עכשיו ככה – אנחנו מדברים על זה שאין אכיפה מינהלית ואין אכיפה פלילית, מתוך הבנה שלא כל דבר מתאים לאכיפה פלילית. זהו ניסיון ראשון בחקיקה ללכת בנתיב חדש, של אכיפה מינהלית בלבד, שאנחנו צריכים לעקוב אחריו בצורה הדוקה ולבחון את ההשלכות לעתיד; אם יתברר שהכלים שהענקנו בהצעת החוק לא מספיקים, ייתכן שיהיה צורך לתקן את החוק ולהוסיף בו כלים נוספים.

העיצום הכספי הוא אמצעי אכיפה רגולטורי יעיל ומהיר, שמטרתו העיקרית היא כפיית קיום ההוראות החוקיות והחזרת המפוקח למשטר ציות. לנוכח העובדה שמדובר בהליך מינהלי, עשויות יעילותו ומהירותו לשמש גורם מרתיע ולהביא להקטנת השכיחות של הפרת החובות המפורטות בחוק. העיצום הכספי הוא כלי אכיפה מינהלי בידי רשות המינהל, המאפשר הטלת סנקציה בדרך קלה יחסית. הטלת העיצום הכספי נבדלת מהטלת הסנקציה – ואלה כבר השורות האחרונות – בכך שהיא אינה – במה היא נבדלת מהטלת סנקציה פלילית – היא אינה מלווה בקלון חברתי הכרוך בהרשעה בפלילים ואינה גוררת אחריה רישום פלילי.

לבסוף, חשוב לציין שהחוק ייכנס לתוקף ב-1 בינואר 2017, כדי לאפשר לנוגעים בדבר להיערך ליישומו, אבל הקמעונאים הגדולים יידרשו לאסוף מידע ולדווח על השקיות שהם מוכרים כבר ממועד הפרסום של החוק, כדי לאפשר למשרד להגנת הסביבה להכין בסיס נתונים נאות ליישום החוק.

לסיכום, היושב-ראש חושב שמדובר בהצעת חוק סביבתית חשובה, שתשפיע על כל אחד מאתנו, ותגביר את המודעות לצורך להגן על הסביבה ולפעול באופן אקטיבי לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות ולמעבר לשימוש בסלי נשיאה רב-פעמיים או באמצעים אחרים הפוגעים פחות בסביבה. לכן יש לחוק הזה לא רק חשיבות מבחינת צמצום פסולת השקיות, אלא גם חשיבות חינוכית מהמעלה הראשונה.

אני רוצה לברך את השר להגנת הסביבה על הצעת החוק הזאת ולאחל לכולנו הצלחה ביישומה.

להצעת החוק הוגשו הסתייגויות, ואני מבקש מהכנסת לדחותן ולאשר את הצעת החוק כנוסח הוועדה בקריאה שנייה ובקריאה שלישית. תודה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת אורי מקלב. גם להצעת החוק הזאת הוגשו הסתייגויות, אבל הגענו להבנות ששלושה חברי כנסת יציגו את ההסתייגויות. ראשון הדוברים – חבר הכנסת דב חנין, עד חמש דקות. אחר כך – חברת הכנסת יעל כהן-פארן וחברת הכנסת מיכל רוזין, ואז אנחנו נגיע להצבעות על ההסתייגויות. עד חמש דקות, אדוני, שלך.

דב חנין (הרשימה המשותפת):

תודה לך, גברתי היושבת-ראש. השעה מאוחרת, ובכל זאת אנחנו צריכים לנהל את הדיונים שלנו בכנסת בחקיקה בצורה רצינית, ואני רוצה להפנות את תשומת לבך, גברתי היושבת-ראש, לכך שבפעם הראשונה בהיסטוריה – מאז אני חבר הכנסת – מה שקיבלנו בתמצית שנמצאת לפנינו זה לא הצעת החוק, זו הצעת חוק אחרת. אגב, אם מה שכתוב פה בתמצית היה נכון, הייתי מצביע לחוק אפילו בלי הסתייגויות. אלא מאי? התמצית היא אופטימית יותר ממה שיש לנו בהצעת החוק, ולכן, אף שאני מברך את השר להגנת הסביבה, בכל זאת עליתי לנמק כמה הסתייגויות.

עמיתי חברי הכנסת, הוסבר כאן נכון, ששקיות פלסטיק הן מטרד, שקיות פלסטיק הן נזק, שקיות פלסטיק הן דבר שצריך לנסות לצמצם אותו. עוד דבר שצריך לומר זה שקיות פלסטיק זה גם לא כזה דבר נוח. אנחנו פשוט התרגלנו לשאת מצרכים בשקיות פלסטיק, שלעתים נקרעות, לא נעים להחזיק אותן ביד, ואם הייתה לנו חלופה טובה, היינו כולנו מעדיפים את החלופה הטובה. וזה היה הגרעין של הצעת החוק הממשלתית, שהובאה עוד בקדנציה הקודמת, הצעת חוק שאני חשבתי שהיא מהלך מאוד מאוד נכון, שעשתה גם צעד מול שקיות הפלסטיק שבהן אנחנו משתמשים ואליהן אנחנו רגילים – באמצעות ההיטל, באמצעות גביית הכסף, ומהצד השני, קידמה חלופה של שקיות רב-פעמיות, שהמדינה לקחה על עצמה לחלק בהיקפים גדולים, כדי להרגיל את אזרחי ישראל למשהו שהוא גם יותר נוח, גם יותר נכון וגם, בסופו של דבר, יותר סביבתי.

לצערי הגדול, יש נסיגה מסוימת מכמה מהעקרונות שנקבעו בהצעת החוק הממשלתית בקדנציה הקודמת. נבנה מנגנון מאוד מורכב, אבל המנגנון הזה כולו תלוי על בלימה, מכיוון שההיטל שנקבע הוא מאוד נמוך, בסופו של דבר. השאלה היא אם ההיטל הזה יעבוד בכלל, אם אנחנו לא מדברים פה על סכום כסף כל כך מצומצם, של 10 אגורות לשקית, שבסופו של דבר כל המהלך

הגדול וכל המאמץ העצום שנעשה בהצעת החוק, וכל המנגנון שאנחנו הקמנו סביב הצעת החוק, ירד בסופו של דבר לטמיון – זה החשש שלי, ואנחנו כולנו נצטרך לעקוב אחרי מימושו של החוק הזה בפועל כדי לראות אם הוא מצליח, אכן, להשיג את המטרה החשובה של צמצום מספר השקיות.

זה, גברתי היושבת-ראש, הכיוון הכללי של ההסתייגויות שאני וחברותי וחברי לאופוזיציה מביאים פה בפני הכנסת. אני מקווה שההסתייגויות תתקבלנה, אבל גם אם ההסתייגויות לא תתקבלנה אנחנו כמובן נתמוך בהצעת החוק. אנחנו חושבים שראוי להתחיל בדרך, גם אם הדרך איננה בדיוק מה שאנחנו חושבים שצריך לעשות. טוב מעט מאשר לא כלום, ואנחנו מקווים שהמעט הזה יהיה פתיחה לעשייה רבה יותר בהמשך. תודה רבה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת דב חנין. חברת הכנסת יעל כהן-פארן. עד חמש דקות, גברתי.

יעל כהן-פארן (המחנה הציוני):

גברתי היושבת-ראש, תודה רבה, חברי חברות וחברי הכנסת, טוב, אני אצטרף לברכות לשר גבאי על הצעת החוק, שאני בהחלט מאמינה שהיא חשובה מאוד ותעשה – בעיני – לא פחות ממהפכה בתודעה של כל אזרח ותושב בישראל לנושא הסביבתי, כי כל אחד היום מגיע לסופר ושולף שקיות בלי הבחנה ובלי דעת בכלל; אז – זה אולי ייפסק, אבל אני עכשיו אסתייג, ופה הסתייגויותי. אני חוששת שה"אולי" הזה יישאר אולי מאוד גדול, ואנחנו בעצם לא נדע, וההסתייגויות שלי נוגעות בשלושה תחומים. 1. לגבי היעדים של החוק; 2. לגבי מחיר השקית, ו-3. לגבי הפתרון שאנחנו מציעים לאזרחים.

אני אתחיל מהסוף דווקא. אם מראש נציע פתרון לכל בית ובית בישראל, וניתן להם את הפתרון לא כשהם ילכו לסופר, הם יתעצבנו שהם צריכים עכשיו לשלם כמה שקלים – כמה שקלים זה המון שקיות, כן – אבל יקבלו מראש את הסל הביתה, לא משנה איך; צריך למצוא את הפתרון. אולי יקבלו אותו בסופר, אבל זאת תהיה מתנה מהמדינה, הם ירגישו שהם קיבלו פה מענק. הם לא ישנאו את החוק, הם יאהבו אותו. הם לא יראו את זה כמס על הציבור, הם יראו את זה כמתנה שהם קיבלו, וגם יבינו את המשמעות. בסופו של דבר זאת המטרה, לעשות כאן שינוי התנהגותי של הציבור, ואפשר לעשות אותו מהר מאוד. אז זאת הסתייגות אחת, שבה ביקשתי – והיא מועילית עוד מעט – בפירוש, שיחלקו שקיות עוד לפני שהחוק נכנס לתוקף. לא שקיות, סלים.

העניין השני הוא באמת המחיר; המחיר וההיטל של כל שקית ושקית. האם 10 אגורות – מישהו שנפל לו מטבע של 10 אגורות, מתי הוא מתכופף להרים אותו? אז הוא יתכופף, כי לא נעים שיראו שלא אכפת לו מ-10 אגורות. אבל אם מישהו מוצא ברחוב 10 אגורות, הוא מתכופף להרים

אותן? לא בטוחה כל כך. ופה השאלה, עד כמה אנשים יספרו את השקיות כשהן עולות להם רק 10 אגורות. וכאן ההצעה שלי, כאן הצעתי – לחזור על המשפט? האם אתה מתכופף להרים 10 אגורות כשנפלות לך? חבר הכנסת גואטה, אני לא בטוחה שרבים האנשים שמתכופפים להרים אותן. אולי כי לא נעים להם שיראו שהם לא מרימים כסף שנופל. אבל בסופו של דבר, אם המחיר היה חצי שקל, 30 אגורות, 60 אגורות – אגב, אני לא סתם הוצאתי את המחיר הזה; בהצעת החוק הקודמת, בממשלה הקודמת, בקדנציה הקודמת של הכנסת, המחיר שהוצע היה 30 אגורות, ולפי המחקרים של המשרד להגנת הסביבה – פחות מ-60 אגורות לא יהיה אפקטיבי. אז אני אומרת, תנו מחיר שזה יהיה אפקטיבי, תגדירו מחיר שאנחנו נראה תוצאות, ולא מחיר שאנשים לא יתייחסו אליו. ואם תעשו את זה בהתחלה, יחד עם חלוקת שקיות לאזרחים, כולם יאהבו את החוק הזה, כולם יאהבו ויעריכו את המאמץ הציבורי שנעשה כאן.

והדבר האחרון – אולי הייתי צריכה להגיד אותו ראשון – שימו לב שבחוק לא נקבעים יעדים. יודעים שהיום משתמשים ביותר מ-2 מיליארד שקיות, סדר גודל. 2 מיליארד שקיות בשנה בישראל זה המון, ואין שום יעד – לכמה להפחית, לא פר-נפש, לא כללי. אז אוקיי, הצלחנו להכניס בדיונים בוועדה שיהיו יעדים, אבל הם יגיעו רק בעוד שנתיים. למה צריך שנתיים כדי להחליט על יעדים? תגידו עכשיו שאתה רוצים, תציבו יעד נמוך. תגידו 10%, 20%, 5%. אל תבואו בלי כלום. אז בהסתייגויות גם ביקשנו לפחות לצמצם את הזמן שבו אנחנו נציב יעדים, כדי שנוכל באמת לעקוב אחר הצלחת החוק הזה.

ואני באמת מאחלת שהוא יעבור, עוד כמה דקות, ואנחנו נצא ב-1 בינואר 2017 עם מהפכה בתחום הסביבתי בישראל. תודה רבה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחברת הכנסת יעל כהן-פארן. חברת הכנסת מיכל רוזין. חבר הכנסת אורי מקלב, אני מבינה שאתה מוותר על זכות הדיבור אחר כך – כי יש בקשת דיבור.

אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):

היו"ר טלי פלוסקוב:

לכן אני שאלתי, כן. כן, גברתי, עד חמש דקות, בבקשה.

מיכל רוזין (מרצ):

כבוד השר, כבוד יושבת-ראש הישיבה, אני חייבת לומר שאני מאוד מתרגשת, אף-על-פי שהשעה מאוחרת, או מוקדמת, תלוי מאיזה כיוון מסתכלים; זוהי אחת מהצעות החוק הפרטיות הראשונות שהגשתי בכנסת התשע-עשרה, בכנסת הקודמת. לשמחתי השר לשעבר, השר להגנת הסביבה עמיר פרץ, הוביל חקיקה ממשלתית שאני נצמדתי אליה, חקיקה ששופרה, אפשר לומר, או השתנתה, על-ידי השר אבי גבאי בכנסת הזאת, ואני חושבת שראוי היה לעשות כך, ואכן הובלת פה מהפכה.

אני רוצה לומר שלאורך כל הדרך, אחד הדברים המרגשים ביותר בהצעת החוק הזאת היו הילדים. מספר הילדים – לא רק שהגיעו לוועדה וביטאו את הרצון שלהם והתמיכה בהצעת חוק – אני אומרת לכם, הזמינו אותי כבר, בגלל הפרסומים, עוד בכנסת התשע-עשרה לבתי-ספר לדבר על הצעת החוק הזאת. ילדים מאוד מתרגשים מהשינויים האלה, מאוד אכפת להם מהגנת הסביבה, והם רואים בחוק הזה באמת מהפכה אמיתית בשמירה על הסביבה, ואני בטוחה שדרך הילדים גם ההורים ישתנו. כי כשילד אומר לך: אבל אימא, למה את לא ממחזרת? או, למה את זורקת לפח בקבוקים, או עיתון? אז פתאום גם למבוגר לא נעים. ולכן גם בסופר הילד יגיד: אימא, לא לקחת את התיק הרב-פעמי ואת משתמשת בשקיות שמזיקות ומזהמות מאוד מאוד את הסביבה.

אני רוצה לומר, שנכון שאנחנו חשבנו וטענו לאורך כל חקיקת החוק ש-10 אגורות זה מחיר נמוך. אנחנו עדיין חושבות כך, ואנחנו גם מעלות ומעלים את זה להצבעה בהסתייגויות, אבל חשבנו שנכון יותר להתחיל את המהפכה – לצעוד את הצעד הראשון הזה, ולהתחיל להטמיע בציבור את ההבנה ואת ההתנהגות, פשוט, התנהגות צרכנית, אחראית, סביבתית אחראית כמובן.

יש כמה דברים שאני רוצה לציין ושחשוב לי שיתוף הפעולה, באמת, עם המשרד להגנת הסביבה, עם הצוות של השר גבאי, ובאמת שינינו דברים תוך כדי החקיקה, דברים מהותיים וחשובים, כמו הנושא, באמת, של הצבת שלטים, גם בנקודות המכירה, גם בקופות, גם בכניסה לרשתות, שיסבירו לציבור, יידעו את הציבור על ההיטל, על המטרות שלו, שזה לא יהיה איזה אות מתה, איזה חוק כזה שלא יודעים עליו, אלא שבאמת תהיה לכך משמעות ונדאג גם לפרסום החוק ולהיכרות של הציבור אתו. אני אשמח מאוד אם הציבור יחליט לפתוח בקמפיין בעניין הזה, קמפיין סביבתי, שכמובן יעורר – אני בטוחה שהרבה בתי-ספר ירצו להצטרף לקמפיין כזה, ובוודאי גם באמצעי התקשורת השונים. אני חושבת שזה חשוב.

נושא נוסף, באמת חשבנו שנכון שיהיה סוג של מנגנון בדיקה לבחינת האפקטיביות של הצעת החוק, במיוחד מכיוון שהוחלט על היטל בגובה יחסית נמוך, שיבדוק אם באמת זה מביא אל היעד, כי כל המטרה שלנו היא להפחית את השימוש במקור, ולכן באמת קבענו שלאחר שנה ורבעון

נבחן אחורה את השימוש, האם הצלחנו ביעד של להפחית את השימוש, ואז נקבע יעדים קדימה, שגם כך זה היה חשוב ביותר.

הנושא הנוסף, הסתייגות נוספת שלי, שהייתה, ואני שמחה שהוסכם עליה – שהשקיות לאריזת מזון בתפזורת, כלומר פירות וירקות, יהיו ללא ידיות נשיאה, כדי שאנשים לא ייגשו לחלק של ירקות ופירות, ייקחו את השקיות עם ידיות הנשיאה וישתמשו בהן בעצם לעקיפת מנגנון הגבייה.

אני רוצה לסיים בתודות. בראש ובראשונה – לברך את ארגון "צלול" על היוזמה ועל העבודה הרבה והמדהימה; לברך את ועדת הפנים והגנת הסביבה, את כל הצוות, כמובן, את יושב-ראש הוועדה חבר הכנסת אמסלם, גם על היעילות, על הדיון המעמיק בחוק, על ההתעקשות על הדברים; את השר גבאי, שוב, שקידם את ההצעה הזאת בהמון מחויבות ובאמת הביע אמון מלא במטרה של החוק, ואני בטוחה שאם זה יימשך כך, שהחוק יצליח. אין לי ספק שמדובר כאן במהפכה שתהווה שינוי משמעותי בהגנה על הסביבה בישראל, ואני גאה להיות חלק ממנה. תודה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחברת הכנסת מיכל רוזין. יסכם את הדיון השר להגנת הסביבה אבי גבאי.

השר להגנת הסביבה אבי גבאי:

גברתי היושבת-ראש, חברי כנסת נכבדים, אני אתייחס בקצרה לחוק. אני לא ארחיב בנושא המטרות שלו, המטרות שלו הן די ברורות, לצמצם את השימוש, ואנחנו רוצים לעשות את זה בלי שאנחנו מקשים על האזרחים.

החוק שקיבלנו, ואני מודה מאוד לחבר הכנסת עמיר פרץ שהביא את החוק בכנסת הקודמת – אנחנו בעצם החלנו עליו רציפות. עשינו בו כמה שינויים, בחוק, כמה שינויים לא קטנים, במטרה לפשט את החוק הזה ולהפוך אותו לישים. חבר כנסת חנין, הוא לא יותר מורכב, הוא הרבה יותר פשוט מהחוק הקודם, ועכשיו אני אפרט.

הנושא הראשון זה הנושא של יוקר המחיה. נורא קל ללכת עם 30 אגורות, אבל אנחנו חושבים שבסופו של דבר הדרך הנכונה להשיג את המטרות היא ליצור אינטראקציה בין הקופאי או הקופאית בסופר לבין הצרכן. ברגע שישנה האינטראקציה הזאת, זה כבר מוריד את השימוש בשקיות, את הכמות, וזה כבר לא משנה אם זה 10 אגורות או 30 אגורות. אבל לאנשים רבים יש הבדל בין 10 אגורות ל-30 אגורות, ולכן אנחנו לא רוצים להקשות בעניין הזה. אנחנו גם יודעים שכשמתחילים נמוך, אם זה לא מצליח אפשר להעלות, אבל כשמתחילים גבוה, גם אם זה מצליח לא מורידים, כי המערכת מתרגלת למספרים האלה.

הנושא השני זה הנושא של הפישוט. בחוק המקורי – חברת הכנסת עזריה, אם הייתי יודע שתפריעי לי, אני לא בטוח שהיית במקום שאת עכשיו יושבת. אנחנו חברים טובים.

היו"ר טלי פלוסקוב:

השעה 02:42.

שולי מועלם-רפאלי (הבית היהודי):

אפשר לחשוב ש-02:42 אחר-הצהריים, ולא לפנות בוקר.

קריאה:

אתה יכול לקרוא לה חברת הכנסת סמוטריץ.

אורן אסף חזן (הליכוד):

סליחה, השר גבאי, אין לך איזה מכל אמוניה להביא?

השר להגנת הסביבה אבי גבאי:

אורן, אותך לא רציתי להדליק.

הנושא השני זה בעצם פישוט כל תהליך הגבייה. בעצם בחוק הקודם יצרני השקיות היו אלה שהוטלה עליהם המשימה להיות גובי המס של מדינת ישראל. ואנחנו, כשפגשנו את יצרני השקיות, הבנו שהמשימה הזאת היא ממש לא רלוונטית לגביהם. הם לא מסוגלים לעשות את זה, ואסור לתת להם משימה שהם לא יעמדו בה, ולכן העברנו בעצם את האחריות לרשתות המזון. בעצם הן אלה שגובות את הכסף ומעבירות אותו למדינה. גם כאן, מה שעשינו זה בעצם הגבלנו את החוק; החוק לא חל על כל העסקים, אלא הגבלנו אותו רק לעסקים הגדולים, ל-19 רשתות המזון הגדולות, ושחררנו בעצם את העסקים הקטנים מהמחויבות הזאת בחוק. בעניין הזה אנחנו נותנים יתרון לעסקים הקטנים.

הנושא הרביעי זה הייעוד של הכסף. הייעוד המקורי של הכסף היה בעצם לאוצר המדינה. בוועדה שינינו בעצם את הייעוד, והייעוד היום הוא לקרן לזיהום אוויר. זאת אומרת, כל שקל שייכנס לקרן הזאת מתשלום על שקיות ניילון יועבר בעצם לטיפול בצמצום זיהום האוויר בישראל, ולעניין הזה

היום אין תקציבים, כך שאנחנו מייצרים תקציבים, בעצם, לבריאות של האזרחים. הכסף לא הולך לבעלי רשתות המזון. זאת אומרת, יש כל מיני טענות כאלה, שטייקונים יקבלו את הכסף – הם לא יקבלו את הכסף, הוא הולך בעצם לטיפול בזיהום האוויר.

אני רוצה רק לסיים ולהודות כמובן לצוות של ועדת הפנים: לתומר, ללירון, ללאה ולאחרים, שפשוט נותנים עבודה מדהימה, וכמובן לדודי, היושב-ראש המסור והענייני כל כך, ולחברי הוועדה, שהיו כל כך רציניים בדיונים. אני רוצה כמובן להודות לעובדי ועובדות המשרד שלי, לטל, לג'וש ולאחרים, ולצוות שלי, ובראשם רותם קקון, שנמצא כאן, שפרפר ופרפר והשאיר מאחוריו הרבה חברים, וזאת חוכמה גדולה מאוד, בכנסת, להשאיר חברים מאחור. תודה רבה לכולם.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה לשר אבי גבאי. ברור לכולם שזה לא ברור מאליו שהוא נשאר עד שעה 02:44 כדי לסכם את הדיון. תודה רבה גם לשר.

אני רוצה שוב לשאול, מול מי אני פועלת באופוזיציה לגבי ההצבעות על הסתייגויות? מיכל רוזין? אוקיי.

רבותי, כעת אני מציעה להצביע קודם כול על שינוי שם החוק, על שם החוק כהצעת הוועדה. זאת הצבעה נפרדת. מי בעד? מי נגד? נא להצביע.

הצבעה מס' 28

בעד שם החוק – 42

נגד – אין

נמנעים – אין

שם החוק נתקבל.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 42, אין מתנגדים, אין נמנעים. שם החוק אושר – הצעת חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ו-2016.

כעת אנחנו עוברים להצבעות על הסתייגויות. לסעיפים מ-1 עד 3, כולל, אין הסתייגויות, לכן אנחנו נצביע בקריאה שנייה על שלושת הסעיפים האלה ברצף, כנוסח הוועדה. מי בעד? מי נגד? נא להצביע.

הצבעה מס' 29

בעד סעיפים 1-3 – 44

נגד – אין

נמנעים – אין

סעיפים 1-3 נתקבלו.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 44, אין מתנגדים, אין נמנעים. סעיפים 1-3, כולל, אושרו בקריאה שנייה כנוסח הוועדה.

הסתייגות מס' 1 – אנחנו מצביעים; כעת אנחנו נצביע על הסתייגות מס' 1 לסעיף 4. מי בעד? מי נגד ההסתייגות? הסתייגות של קבוצת סיעת הרשימה המשותפת – חברי הכנסת אימן עודה, מסעוד גנאים, ג'מאל זחאלקה, אחמד טיבי, עאידה תומא סלימאן, עבד אל חכים חאג' יחיא, חנין זועבי, דב חנין, טלב אבו עראר, יוסף ג'בארין, באסל גטאס, אוסאמה סעדי ועבדאללה אבו מערוף, וקבוצת סיעת המחנה הציוני – חברי הכנסת יצחק הרצוג, ציפי לבני, שלי יחימוביץ, סתיו שפיר, איציק שמולי, עמר בר-לב, יחיאל חיליק בר, עמיר פרץ, מרב מיכאלי, איתן כבל, מנואל טרכטנברג, אראל מרגלית, מיקי רוזנטל, רויטל סויד, יואל חסון, זוהיר בהלול, איתן ברנר, נחמן שי, קסניה סבטלובה, איילת נחמיאס ורבין, יוסי יונה, איל בן ראובן ויעל כהן-פארן.

הצבעה מס' 30

בעד ההסתייגות – 18

נגד – 24

נמנעים – אין

ההסתייגות (1) של קבוצת סיעת הרשימה המשותפת וקבוצת סיעת המחנה הציוני לסעיף 4 לא נתקבלה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 18, נגד – 24. הסתייגות מס' 1 לסעיף 4 לא התקבלה.

לכן אנחנו נצביע בקריאה שנייה על סעיף 4, כנוסח הוועדה. מי בעד? מי נגד?

הצבעה מס' 31

בעד סעיף 4, כהצעת הוועדה – 44

נגד – אין

נמנעים – אין

סעיף 4, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 44, אין מתנגדים, אין נמנעים. גם סעיף 4 אושר בקריאה שנייה.

הסתייגות מס' 2, מצביעים – אנחנו כעת נצביע על הסתייגות מס' 2 לסעיף 5. מי בעד? מי נגד הסתייגות מס' 2 לסעיף 5? הסתייגות קבוצת מרצ – חברי הכנסת זהבה גלאון, אילן גילאון, עיסאווי פריג', מיכל רוזין ותמר זנדברג, קבוצת סיעת הרשימה המשותפת וחברת הכנסת יעל גרמן.

הצבעה מס' 32

בעד ההסתייגות – 18

נגד – 24

נמנעים – אין

ההסתייגות (2) של קבוצת סיעת מרצ, קבוצת סיעת הרשימה המשותפת וחברת הכנסת יעל גרמן לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 18, נגד – 24 חברי כנסת, אין נמנעים. הסתייגות מס' 2 לא התקבלה.

3 לא. אני מסתכלת על מיכל רוזין. 4 כן.

כעת נצביע על הסתייגות מס' 4 לסעיף 5. מי בעד ומי נגד הסתייגות מס' 4 לסעיף 5?

הצבעה מס' 33

בעד ההסתייגות – 18

נגד – 24

נמנעים – אין

ההסתייגות (4) של קבוצת סיעת מרצ, קבוצת סיעת הרשימה המשותפת וקבוצת סיעת המחנה הציוני לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 18 חברי כנסת, מתנגדים – 24, אין נמנעים. הסתייגות מס' 4 לא התקבלה.

מיכל רוזין (מרצ):

עד הסתייגות 14 לא להצביע.

היו"ר טלי פלוסקוב:

5 – יורד, 6 – יורד, 7 – יורד, 8 – יורד, 9 – יורד. רגע.

אם כן, רבותי, אני מצביעה על סעיפים מס' 5, 6 ו-7, כולל, כנוסח הוועדה. מי בעד? מי נגד?
נא להצביע.

הצבעה מס' 34

בעד סעיפים 5-7, כהצעת הוועדה – 44

נגד – אין

נמנעים – אין

סעיפים 5-7, כהצעת הוועדה, נתקבלו.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 44, אין מתנגדים, אין נמנעים. סעיפים 5, 6, 7, כולל, עברו בקריאה השנייה, כנוסח הוועדה.

10 לא, נכון? אז גם סעיף 8 מתפנה לנו. 9 אין, ו-11 גם לא? אז יש 8, 9, 10, 11, 12 גם לא, 13 גם לא. נכון?

מיכל רוזין (מרצ):

עד 34.

היו"ר טלי פלוסקוב:

עד 34. אוקיי.

אנחנו כעת נצביע מסעיף 8 עד סעיף 34, כולל, כנוסח הוועדה. מי בעד? מי נגד? נא להצביע.

הצבעה מס' 35

בעד סעיפים 8–34 – 44

נגד – אין

נמנעים – אין

סעיפים 8–34 נתקבלו.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 44. אין מתנגדים, אין נמנעים. הסעיפים מ-8 עד 34, כולל, אושרו, כנוסח הוועדה, בקריאה השנייה.

הסתייגות מס' 14 – מצביעים. הסתייגות מס' 14 לסעיף 35 – אנחנו מצביעים. מי בעד? מי נגד? הסתייגות מס' 14 לסעיף 35.

הצבעה מס' 36

בעד ההסתייגות – 18

נגד – 24

נמנעים – אין

ההסתייגות של קבוצת סיעת המחנה הציוני, קבוצת סיעת מרצ, קבוצת סיעת הרשימה המשותפת וחברת הכנסת יעל גרמן לסעיף 35 לא נתקבלה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 18 חברי כנסת, מתנגדים – 24, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה.

לכן אנחנו כעת נצביע על סעיפים 35–38, כולל, בקריאה השנייה, כנוסח הוועדה. מי בעד? מי נגד? נא להצביע.

הצבעה מס' 37

בעד סעיפים 35–38, כהצעת הוועדה – 44

נגד – אין

נמנעים – אין

סעיפים 35–38, כהצעת הוועדה, נתקבלו.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 44, אין מתנגדים, אין נמנעים. הסעיפים מ-35 עד 38, כולל, אושרו, כנוסח הוועדה, בקריאה השנייה.

הסתייגות 16 יורדת. 15 – יורדת.

לכן אנחנו מצביעים על סעיף 39, כנוסח הוועדה. מי בעד ומי נגד סעיף 39, כנוסח הוועדה?

הצבעה מס' 38

בעד סעיף 39 – 43

נגד – אין

נמנעים – אין

סעיף 39 נתקבל.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 43 חברי כנסת, אין מתנגדים, אין נמנעים. סעיף 39 אושר, כנוסח הוועדה, בקריאה השנייה.

לסעיף 40 הסתייגות מס' 16 – מורידים.

לכן מצביעים על הסתייגות מס' 17 לסעיף 40. מי בעד ומי נגד הסתייגות מס' 17?

הצבעה מס' 39

בעד ההסתייגות – 18

נגד – 24

נמנעים – אין

ההסתייגות (17) של קבוצת סיעת המחנה הציוני, קבוצת סיעת מרצ, קבוצת סיעת הרשימה המשותפת וחברת הכנסת יעל גרמן לסעיף 40 לא נתקבלה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 18, 24 מתנגדים. הסתייגות מס' 17 לסעיף 40 לא נתקבלה.

כעת אנחנו נצביע על סעיף 40, כנוסח הוועדה, בקריאה השנייה. מי בעד? מי נגד? כנוסח הוועדה.

הצבעה מס' 40

בעד סעיף 40, כהצעת הוועדה – 43

נגד – אין

נמנעים – אין

סעיף 40, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 43 חברי כנסת, אין מתנגדים, אין נמנעים. סעיף 40 עבר בקריאה השנייה, כנוסח הוועדה.

כעת כל ההסתייגויות הוסרו, ולכן נצביע על הצעת החוק בקריאה השלישית. מי בעד? מי נגד? נא להצביע.

הצבעה מס' 41

בעד החוק – 44

נגד – אין

נמנעים – אין

חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ו–2016, נתקבל.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 44, אין מתנגדים, אין נמנעים. הצעת חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ו–2016, אושרה בקריאה השנייה והשלישית, ונכנסת לספר החוקים של מדינת ישראל.

הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 106), התשע"ו–2016

[מס' מ/974; "דברי הכנסת", חוב' ח', עמ' ; נספחות.]

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר טלי פלוסקוב:

אנחנו עוברים להצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 106), התשע"ו–2016, לקריאה שנייה וקריאה שלישית. קיבלה פטור מחובת הנחה. יציג את הצעת החוק חבר הכנסת אורי מקלב, בשם יושב-ראש ועדת הפנים והגנת הסביבה. בבקשה, אדוני.

אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):

גברתי היושבת בראש, תודה, מכובדי השרים, השר, וחברי חברי הכנסת, אני קודם כול אודה על הצעת החוק הקודמת לצוות הוועדה בראשות לאה קריכלי, וללשכה המשפטית – תומר רוזנר, לירון אדלר, רוני טיסר וגלעד קרן; וכמובן לשר אבי גבאי, שהשכיל להביא הצעת חוק מאוזנת.

רבותי, אני עובר להצעת החוק הבאה, שהתכבדתי והתבקשתי על-ידי יושב-ראש ועדת הפנים להציג בפניכם, הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 106), התשע"ו, שיזמה הממשלה.

מאיר פרוש (יהדות התורה):

מי יושב-ראש ועדת הפנים?

אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):

חבר הכנסת דודו אמסלם. ואם אתה שואל אותי למה הוא לא נמצא פה – אני לא יודע לענות לך. בכל אופן, הצעת החוק הזו הרבה יותר קצרה.

זוהי הצעת חוק נקודתית וספציפית מאוד, שנועדה להסדיר עניין תכנוני הנוגע להפרטת חברת תע"ש, הנמצאת בימים אלה בשלבים מתקדמים. הממשלה החליטה על הפרטת חברת תע"ש, והליך ההפרטה מצוי בעיצומו. ההצעה שלפנינו לא עוסקת בשאלת ההפרטה, אלא נועדה לטפל בסוגיה נלווית להפרטה – מה יקרה למבנים ולמתקנים שנבנו בשטחים שונים של תע"ש לאחר ההפרטה, כשהיא תחדל להיות חברה ממשלתית ומתקניה יחדלו להיות מתקנים ביטחוניים, מבחינה תכנונית.

המתקנים המשרתים את פעילותן של חברות ממשלתיות העוסקות בייצור מוצרים ביטחוניים הוקמו במהלך השנים במתקנים ביטחוניים לפי פרק ו' לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, אשר מאפשר הקמה והרחבה של מבנים מכוח היתרים שנותנת הוועדה למתקנים ביטחוניים בלא צורך באישור תוכניות, כדי למנוע מצב שבו, עם הפרטת חברה ממשלתית ביטחונית – ובמקרה הקונקרטי שלפנינו חברת תע"ש – יהפכו המתקנים אשר שימשו את החברה שהופרטה למתקנים בלתי-חוקיים, וכדי לאפשר לרוכש החברה המופרטת לבצע שינויים במתקנים אלה עד לאישור תוכניות מתאר לגביהם. מוצע לקבוע כי למשך תקופת מעבר ימשיכו לראות במתקנים הקיימים של החברה שהופרטה מתקנים ביטחוניים כאמור בפרק ו' לחוק, וזאת לעניין ארבעה מתחמים המפורטים בתוספת: בנצרת-עילית, בטירת-כרמל, ברמת-השרון וברמת-בקע. כל זאת, בתנאי שבתוך שנה ממועד ההפרטה תאשר הוועדה למתקנים ביטחוניים מפרט מצב קיים למתקנים שיכלול את סימון גבולות המתקן, תיאור המבנים הקיימים בו, ייעודי הקרקע העיקריים המותרים בו והשטח הכולל הבנוי בתחומו.

מוצע כי לעניין המתחמים בנצרת-עילית ובטירת-כרמל תימשך תקופת המעבר עד אישור תוכנית למתקן, ולעניין המתחמים ברמת-השרון וברמת-בקע תימשך תקופת המעבר עד תום ארבע שנים מיום אישור תוכנית למתחם רמת-בקע, זאת במטרה לאפשר את התחלת המעבר של המתקנים מרמת-השרון לרמת-בקע.

בנוסף, מוצע לקבוע כי בתקופת המעבר יחולו על המתקנים הוראות סעיף 172(2) לחוק, המאפשר בנייה במתקן קיים ללא קבלת היתר, בתנאי שהבנייה הנוספת לא עולה על 50 מ"ר, שאגף ההנדסה והבינוי במשרד הביטחון אישר את הבנייה הנוספת בדרך שבה היה מאשר בניית מתקן ביטחוני בידי מערכת הביטחון ושהבנייה בוצעה בתוך שבע שנים ממועד ההפרטה.

בנוסף, ניתן יהיה לקבל היתר לבנייה נוספת על-ידי הוועדה למתקנים ביטחוניים, בתנאי שהשטח הכולל של הבנייה הנוספת לא יעלה במצטבר על 15% מהשטח הכולל הבנוי במתקן הקיים, ולגבי מתקנים המצויים במתחם רמת-השרון – לא יעלה במצטבר על 5% מהשטח הכולל הבנוי במתקן הקיים. כל זאת, נוסף על אישור אגף ההנדסה והבינוי במשרד הביטחון כאמור לעיל, ובלבד שהבנייה בוצעה בתוך שבע שנים ממועד ההפרטה.

מוצע לקבוע כי בכל מקרה, אם לא הופקדה תוכנית למתקן בתוך שבע שנים ממועד ההפרטה, תסתיים תקופת המעבר לגביו, ואולם שר האוצר ושר הביטחון רשאים להאריך תקופה זו בשתי תקופות נוספות של שנתיים כל אחת. בנוסף, תסתיים תקופת המעבר גם אם לא אושרה תוכנית למתקן בתוך ארבע שנים ממועד ההפקדה.

הצעת החוק מוגשת בצירוף הסתייגויות, אך אבקש מהכנסת לדחות הסתייגויות אלו ולאשר את הצעת החוק בקריאה השנייה והשלישית בנוסח המוצע על-ידי הוועדה. תודה רבה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת אורי מקלב. כאמור, הוגשו הסתייגויות להצעת החוק הזו גם כן. חבר הכנסת יצחק הרצוג – אינו נוכח; חברת הכנסת ציפי לבני – אינה נוכחת; חברת הכנסת שלי יחימוביץ – אינה נוכחת; חברת הכנסת סתיו שפיר – אינה נוכחת; חברת הכנסת איציק שמולי – מוותר; חברת הכנסת עמר בר-לב – מוותר; חברת הכנסת יחיאל חיליק בר – אינו נוכח; חברת הכנסת עמיר פרץ – אינו נוכח; חברת הכנסת מרב מיכאלי – מוותרת; חברת הכנסת איתן כבל – אינו נוכח; חברת הכנסת מנואל טרכטנברג – אינו נוכח; חברת הכנסת אראל מרגלית – אינו נוכח; חברת הכנסת מיקי רוזנטל – אינו נוכח; חברת הכנסת רויטל סויד – אינה נוכחת; חברת הכנסת יואל חסון – אינו נוכח; חברת הכנסת זוהיר בהלול – אינו נוכח; חברת הכנסת איתן ברושי – אינו נוכח; חברת הכנסת מיכל בירן – מוותרת; חברת הכנסת נחמן שי – מוותר; חברת הכנסת קסניה סבטלובה – אינה נוכחת; חברת הכנסת איילת נחמיאס ורבין – אינה נוכחת; חברת הכנסת יוסי יונה – אינו נוכח; חברת הכנסת איל בן ראובן – אינו נוכח; חברת הכנסת יעל כהן-פארן – אינה נוכחת.

רבותי, אם כן, אפשר למשוך את כל ההסתייגויות. אני מאוד שמחה לבשר לכם כי כל ההסתייגויות נמשכו, ויש לנו בקשות דיבור. חברת הכנסת זהבה גלאון – אינה נוכחת; אילן גילאון – אינו נוכח; חברת הכנסת עיסאווי פריג' – מוותר; חברת הכנסת מיכל רוזין – מוותרת; חברת הכנסת תמר זנדברג – אינה נוכחת.

קריאות:

היו"ר טלי פלוסקוב:

אם כך, רבותי, אנחנו עוברים להצבעה. הוסרו כל ההסתייגויות, ולכן אנחנו נצביע על הצעת החוק בקריאה שנייה. אנחנו מצביעים על הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 106), התשע"ו–2015, בקריאה שנייה. מי בעד? מי נגד? נא להצביע.

הצבעה מס' 42

בעד סעיפים 1–2 – 21

נגד – 6

נמנעים – אין

סעיפים 1–2 נתקבלו.

היו"ר טלי פלוסקוב:

21 בעד, שישה נגד, אין נמנעים. הצעת החוק עברה בקריאה שנייה.

ולכן אנחנו עוברים להצבעה בקריאה שלישית. מי בעד? מי נגד? נא להצביע.

הצבעה מס' 43

בעד החוק – 20

נגד – 8

נמנעים – אין

חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 106), התשע"ו–2016, נתקבל.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 20 חברי הכנסת, שמונה מתנגדים, אין נמנעים. הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 106), התשע"ו–2015, עברה בקריאה שנייה ובקריאה שלישית ונכנסת לספר החוקים של מדינת ישראל.

הצעת חוק כלי הירייה (תיקון מס' 18), התשע"ו–2016

[מס' מ/1012; "דברי הכנסת", חוב' י"ח, עמ' 10067; נספחות.]

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר טלי פלוסקוב:

אנחנו עוברים להצעת חוק כלי הירייה (תיקון מס' 18), התשע"ו-2016, קריאה שנייה וקריאה שלישית. יציג את הצעת החוק חבר הכנסת אורי מקלב, בשם יושב-ראש ועדת הפנים והגנת הסביבה. בבקשה, אדוני.

אורי מקלב (בשם ועדת הפנים והגנת הסביבה):

גברתי היושבת בראש, תודה רבה, מכובדתי השרה, חברי חברי הכנסת, שוב תודות לצוות המשפטי ולצוות הניהולי של הוועדה על הצעת החוק הקודמת. ואנחנו מגיעים להצעת החוק הראשונה בסדרה של היום, שהיא הצעת חוק כלי הירייה (תיקון מס' 18).

אני מתכבד להציג בשם יושב-ראש ועדת הפנים חבר הכנסת דודו אמסלם את הצעת חוק כלי הירייה (תיקון מס' 18) לקריאה שנייה ולקריאה שלישית.

חוק כלי הירייה, התש"ט-1949, קובע, בין היתר, הוראות לעניין נשיאת כלי ירייה על-ידי שומרים. החוק מגביל את נשיאת כלי הירייה על-ידי השומרים למסגרת עיסוקם ולאזור שבו הם מועסקים, זאת במטרה להפחית את החינוך האפשרי בין הציבור הרחב לבין כלי הנשק ולמקד את נשיאתם במקומות שבהם הם דרושים.

בהצעת החוק מוצע לערוך שלושה תיקונים בהסדר זה. שני התיקונים הראשונים נועדו להבהיר ולחדד את הוראות החוק הקיים: ראשית, נוכח האי-בהירות בביטוי "אזור" בנוסח הסעיף הקיים, מוצע להבהיר כי ההגבלה על נשיאת כלי הירייה תהיה למקום ולפרק הזמן שבהם מתבצעת השמירה; שנית, מוצע להסמיך את פקיד רישוי כלי הירייה לקבוע הוראות בעניין נטילת כלי הירייה לצורך השמירה מהמקום שבו הם מאוחסנים דרך קבע והחזרתם לאותו מקום. התיקון השלישי המוצע בהצעת החוק נגזר מהמצב הביטחוני, ומטרתו להסתייע במאבטחים ובכלי הירייה שלהם בהתמודדות עם מפגעים. לפי ההצעה, השר לביטחון הפנים יהיה רשאי להורות כי תותר נשיאה של כלי ירייה שלא בעת ובמקום ביצוע השמירה כאמור, מטעמים של שמירה על שלום הציבור וביטחון. הוראת השר תוגבל בזמן, והוא יוכל להחילה במדינה כולה או בשטח מסוים. בצד זאת, נקבע כי בהוראת השר אין כדי להתיר נשיאת כלי ירייה שלא בעת ביצוע השמירה ומחוץ למקום העבודה למי שיש רישום משטרתי הנוגע לו בשל עבירות אלימות, ובכלל זה אלימות במשפחה, או בדבר תיק שנסגר בשל היעדר עניין לציבור, וכן בידי מי שיש לגביו מניעה אחרת לכך מטעמים של שלום הציבור וביטחון.

אציין כי בהצעת החוק נכללה בתחילה הוראה נוספת, שעניינה הסמכת פקיד רישוי כלי הירייה להתיר נשיאת כלי ירייה מחוץ למקום שבו מתבצעת השמירה גם בנסיבות נוספות, ואולם חברי הוועדה סברו כי יש ללבן סוגיה זו בטרם תובא לאישור הכנסת, ולכן פוצל נושא זה מהצעת החוק, והוא יובא לקריאה שנייה ולקריאה שלישית במועד מאוחר יותר.

להצעת החוק הזו הוגשו הסתייגויות. אבקש מחברי הכנסת לדחות את ההסתייגויות ולאשר את הצעת החוק בקריאה שנייה ובקריאה שלישית. בבקשה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת אורי מקלב. גם להצעת החוק הזו הוגשו הסתייגויות, ולכן אנחנו מתחילים לעבור על השמות: חברת הכנסת תמר זנדברג – עד חמש דקות, גברתי, לרשותך.

תמר זנדברג (מרצ):

גברתי היושבת-ראש, תודה, חברות וחברים, זה השבוע האחרון של הכנסת, השעה 03:04, לפנות בוקר, וככל הנראה, הממשלה או הקואליציה, או אני לא יודעת מה, חשבו שאם יתישו אותנו עד השעה הזאת, אז זה אומר או שנתעייף או שנצביע בעד, או שהחוקים שמביאים כאן הם בסדר. ולא היא.

אורן אסף חזן (הליכוד):

— — — כאילו עכשיו נפתחה המליאה.

תמר זנדברג (מרצ):

תראו, הצעת החוק הזו אומנם נדחקה לה אי-שם לשעות הקטנות של הלילה, אבל היא לא פחות ממסוכנת. מדובר בסדרה של הצעות חוק שמטרתן להתמודד עם הטרור. ויש כאן איזושהי מחשבה שאם נגיד את המילה טרור, אנחנו כולנו ניבהל ומייד נעבור לדום, נצדיע ונצביע בעד. אבל הצעת החוק הזו יש לה פוטנציאל לעלות בחיי אדם יותר ממה שהיא תציל, וזאת כמובן בהנחה שאנחנו מתייחסים ומתייחסות לנשים, ילדים ואזרחים כאל חיי אדם שהם שווים ערך בדיוק לחיי אדם בזירת פיגוע או אירוע טרור או אירוע ביטחוני כזה או אחר.

חברות וחברים, הזיגזג שמבצעת הממשלה – אגב, לא רק הממשלה הזו, כל הממשלות, הזיגזג שהן מבצעות עם פריסת הנשק במרחב האזרחי, נשק מאבטחים שנלקח הביתה, הקלה על רישיונות ללקיחת נשק, ואחר כך בהלה, ההבנה או ההכרה שהנשק הזה הורג, שיש רציחות בבית,

במשפחה, במרחב האזרחי, התאבדויות, מוות בשוגג של חפים מפשע בזירות כאלה ואחרות, צמצום אותן תקנות, פתאום מאבטחים צריכים להחזיר את הנשק, חיילים לא קרביים לא יוצאים עם הנשק הביתה, החמרה ברישיונות הנשק, וחוזר חלילה – צריך פעם אחת ולתמיד לשים בפנינו מראה שמראה את המציאות באופן נורא נורא ברור: כלי נשק הורגים.

אני לא אתחיל לתאר לכם כאן את כלי הנשק – אגב, החל מפיגועים, ודרך רצח בתוך המשפחה, ודרך התאבדויות, שקרו מכלי נשק ברישיון. או שנעשה בהם שימוש מקרי, מופרז, מוגזם, טעות, או שאותו נשק ברישיון נלקח על-ידי מי שאין לו רישיון. מספיק לציין את האירוע בדיזנגוף שבו המחבל נשאת מלחם לקח נשק, גנב נשק שהיה ברישיון, ואתו ביצע פיגוע קשה מאוד. ושלא לדבר על אותן נשים שנרצחות – שמזכירה לנו כל פעם מחדש "קואליציית האקדח על שולחן המטבח", שמזכירה לנו שוב ושוב שהנשק במרחב האזרחי הורג.

ולכן, הניסיון כרגע שוב להקל ברישיונות כלי נשק יעלה בסופו של דבר ביותר חיי אדם ממה שכביכול יציל – והם לא יצילו. ולכן להצעת החוק הזו צריך להתנגד, ואת המצב הביטחוני ואת הטרור – לטפל בהם בדרכים אחרות. אנחנו כבר חצי שנה בגל טרור קשה וקטלני וחבלני, ולא הימצאותם של יותר כלי נשק היא שתתמודד עם זה, אלא בדיוק להפך. תודה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחברת הכנסת תמר זנדברג. חבר הכנסת דב חנין. עד חמש דקות לרשותך, אדוני.

דב חנין (הרשימה המשותפת):

תודה לך, גברתי היושבת-ראש. אכן, השעה מאוחרת, אני מניח שכולנו עייפים, ובכל זאת חשוב להגיד כמה מילים על הצעת החוק הזו, שהיא מהלך מוטעה וגם מסוכן.

עמיתי חברי הכנסת, צריך להבין, יותר נשק ברחובות זה לא פתרון. יותר נשק ברחובות זה החמרה של הבעיה; יותר נשק ברחובות זה יותר תאונות; יותר נשק ברחובות זה יותר אפשרויות של אנשים לפגוע בנשק הזה; יותר נשק ברחובות זה יותר התאבדויות; יותר נשק ברחובות זה יותר מקרים של אלימות ורצח במשפחה. עמיתי חברי הכנסת, יש לנו נתונים מספריים שמראים בצורה ברורה מה עושה יותר נשק ברחובות.

לכן, עמיתי חברי הכנסת, המהלך שהממשלה מקדמת לא ייצר כאן יותר ביטחון – הוא ייצר כאן יותר אנרכיה; הוא ייצר פחות ביטחון; הוא ייצר יותר פגיעה באנשים, יותר פגיעה באזרחים חפים מפשע, יותר פגיעה בנשים, יותר תאונות מיותרות. יש פתרונות שאתם אפשר לצמצם את רמת

החרדה שקיימת בציבור. הפתרונות האלה לא כוללים תוספת נשק; הפתרונות האלה כוללים חשיבה בכיוון אחר לגמרי – יציאה מהמעגל של הדם, השכול וההרג באמצעות מהלכים מדיניים, באמצעות יצירת תקווה, באמצעות יצירת פתרונות אמיתיים.

עמיתי חברי הכנסת, אני קורא לכם לתמוך בהסתייגויות שלנו ולהתנגד להצעת החוק.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת דב חנין. חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן. עד חמש דקות לרשותך.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

בוקר טוב, כבוד היושבת-ראש, חברי כנסת, כשהובא החוק הזה לקריאה ראשונה אמרנו עד כמה החוק הזה מסוכן, ואמרנו שהוא בעצם עושה פרסה אחורה, חוזר אחורה לשנים שלפני המאבק שהובילו בעיקר ארגוני נשים בגלל כל מקרי הרצח שאירעו עם כלי ירייה שהיו בהחזקת מאבטחים או כל מיני אנשים שיכולים לשאת את הנשק באופן "חוקי". המאבק הזה נמשך שנים, עד שארגוני הנשים הוכיחו כמה מסוכן להסתובב עם הנשק ולקחת את הנשק הביתה.

היום, באווירה הקיימת במדינה, בסקר שעשינו לכבוד 8 במרס, יותר מ-30% מהנשים במדינה הביעו את חששן להיפגע על-ידי מישהו מבני משפחתן. השאלה שנשאלו הנשים, לא צורפה אליה גם כן ההערה: תיקחי בחשבון שאולי אחד מבני המשפחה שלך, שאת חוששת שאולי יפגע בך, יהיה לו נשק. אם היינו מצרפים את ההערה הזו, אני בטוחה שהסטטיסטיקה של הנשים שחוששות שייפגעו על-ידי בני משפחה הייתה עולה, ויותר ויותר נשים היו מרגישות מאוימות.

אפשר לדבר ולהמשיך לנמק למה זה מסוכן גם ובמיוחד לנשים. כאשר יש אווירה של טרור ואווירה של פחד מתמיד בתוך הבית, ונלווה לזה גם נשק זמין, שאפשר להוציא אותו, לשלוף אותו בכל רגע ולירות בו, אז אפשר באמת לדבר על טרור ששולט בתוך הבתים וברחובות. אבל דווקא גם היום, לאחר כל הוויכוח שהיה גם בכנסת וגם בכלי התקשורת סביב המקרה שבו הייתה הוצאה להורג על-ידי חייל, אנחנו באים כדי לחוקק חוק שייתן למאבטחים להשתמש בנשק שלהם בדרך הביתה או ביציאה מהבית לפי שיקול דעתם. דווקא באווירה שהתקיימה היום, כאילו הכנסת הזו באה להוסיף עוד שמן לתבערה, נותנת לאנשים להסתובב עם כלי ירייה ולחזור הביתה עם הכלים האלה ולהיות במצב של דריכה מתמדת, כשהם יכולים לשלוף את הנשק שלהם מתי שיראו לנכון ומתי שיחששו שאולי מי שנמצא מולם מאיים על החיים שלהם.

זאת טעות איומה, זאת טעות טרגית, ומעל לכול, זאת בגידה במה שהופקדנו עליו ובמה שהממשלה הופקדה עליו, שזה ביטחון האזרחים. זה לא יביא יותר ביטחון לאזרחים. להפך, זה יפגע בביטחונם, זה יערער את ביטחונם, ולצערי הרב, כל מי שיצביע לחוק הזה ייתן יד לפגיעה הזו.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחברת הכנסת עאידה תומא סלימאן. חבר הכנסת יוסף ג'בארין. עד חמש דקות, אדוני, לרשותך.

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

כבוד היושבת-ראש, חברי חברי הכנסת, לחברי בקואליציה, ואני רואה בעיקר את חבר הכנסת אלאלוף שנוטר, ואולי גם חבר הכנסת מקלב, אגב הדיון בכלי ירייה ושימוש בנשק, אבל גם החוק שעבר בקריאה ראשונה בעניין השעיית חברי הכנסת, עלה לי רעיון שרציתי לשתף אתכם בו בשעה מאוחרת זו.

היו"ר טלי פלוסקוב:

או מוקדמת.

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

גם חבר הכנסת חזן נמצא. בשעה מוקדמת.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אני התעוררתי.

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

וכשאני חושב על החוק הזה של השעיית חברי הכנסת, ואני חושב על המקרה של החייל שירה בראשו של הפצוע הפלסטיני בחברון, אני חושב שיכול להיות שאם נשתמש בחוק ההשעיה, אולי חברי הכנסת הראשונים שצריכים להיות על הכוונת בחוק הזה, כשיעבור, אלה חברי הכנסת שנתנו גיבוי למעשה של החייל. כי לתת גיבוי למעשה כזה, זה גם לפעול כנגד ערכים דמוקרטיים, זה גם להסית לגזענות, ואפילו הייתי אומר שזה גם לתמוך במאבק מזוין נגד ישראל. כי יש כאן שימוש בנשק שבוודאי צריך לפרש אותו כסותר כל ערך אנושי.

לכן זו המחשבה שחשבתי עליה. אני לא יודע אם חבר הכנסת אלאוף חשב עליה בשעה הזו, אבל נראה לי באמת שחברי כנסת שהשמיעו כאן קול שתומך בחייל ומגבה את החייל, צריכים לחשוב טוב מאוד על הערכים שלהם. וכשמדברים על חברי הכנסת שחוקקו ההשעיה אמור להתייחס אליהם, אולי הפוך על הפוך, צריך לסמן את אותם חברי כנסת שנתנו גיבוי לחייל הזה. תודה רבה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת יוסף ג'בארין. חבר הכנסת אוסאמה סעדי. עד חמש דקות, אדוני, לרשותך.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אני עומד לשיר.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אתה עומד לשיר? אוסאמה, אתה יודע לשיר?

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

זה שיר לאום כולתום.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אתה יודע לשיר? אז אולי תשאיר אותנו לבד?

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

גברתי היושבת-ראש, גברתי השרה, חברי חברי הכנסת, אני לא רציתי לעלות ולדבר, אבל היום, גברתי השרה – מרב – היום שני חברי כנסת מהליכוד, סגנית שר וחבר כנסת, דיברו בנואמים שלהם והזכירו אותי ואת חברי זוהיר בהלול. וחברי זוהיר בהלול, בלשוננו החדה, הגיב כפי שהגיב. חבר הכנסת חזן ציטט ואמר כמה הוא אוהב אותי, וציטט את המילים בערבית "חביב קלבי".

אורן אסף חזן (הליכוד):

"אנא בחיבכ, יא זלמי".

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

ואני מזכיר לו – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

"אנא בחיבכ, אח'וי".

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

– – את השיר של אום כולתום.

אורן אסף חזן (הליכוד):

"אנא בחיבכ, אח'וי".

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אני הבאתי לך את זה, אבל אני לא אשמיע מעל הדוכן, כי אסור.

קריאה:

– – –

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

מותר?

קריאה:

מותר.

היו"ר טלי פלוסקוב:

לא. לא. לא. רבותי, יש גבול.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אסור. אסור.

היו"ר טלי פלוסקוב:

יש גבול.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אני אשמיע לך.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אנחנו לא קוראים – – –

עיסאווי פריג' (מרצ):

– – –

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אבל יש שיר לאום כולתום, אלי אלאלוף – –

עיסאווי פריג' (מרצ):

מה הוא אומר?

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

– – "בדי אחכי לכ עלא פי קלבי".

עיסאווי פריג' (מרצ):

אני מספר לך – – –

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

– – – על מה שיש בלבי.

אורן אסף חזן (הליכוד):

מהלב שלי, מהלב שלי.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

זה בדיוק, יש שיר, אני אשמיע לך אותו.

אורן אסף חזן (הליכוד):

בוא תספר לי.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

ואני אומר לך, יש משל בערבית שאומר, אורן: "ומן אל-חב מא קטל" – יש אהבה שרוצחת. והאהבה שלך רוצחת אותי – "חבכ ברס".

אורן אסף חזן (הליכוד):

אבל אתה מבין שזה מראה על המקום שאתה נמצא בו?

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אתה יודע מה זה "חבכ ברצ"? "חבכ ברצ".

אורן אסף חזן (הליכוד):

אבל זו מראָה על המקום שאתה נמצא בו.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

מצד שני, גברתי השרה, עלתה – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

עכשיו יאשימו אותי ברצח.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

– – סגנית שר החוץ – והכול באותו יום – ואמרה לחברי הכנסת מהרשימה המשותפת, לחברים שלי: אתם לא מתביישים לדבר על זכויות אדם כשיושב בתוכם חבר הכנסת אוסאמה סעדי – והיא הזכירה אותי בשם שלי – שאומר שזה לגיטימי לרצוח את בני-הזוג הנקין לעיני ילדיהם?

אורן אסף חזן (הליכוד):

אמרת את זה?

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

לגיטימי לעשות את זה בגלל שהם מתנחלים. אז מצד שני, אני מקבל אהבה כה עזה, עד רצח, מהמתנחל אורן חזן, וסגנית שר חוץ תוקפת וחוזרת על שקרים – – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

אבל אתה לא אמרת זה, נכון?

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

– – – וחוזרת על שקרים – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

תגיד שלא אמרת את זה.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

– – והיא חושבת שאם היא חוזרת על אותם שקרים, זה כבר נהיה לאמת ולעובדה, וזה שקר וכזב.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אבל סעדי, לא אמרת.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אני אמרתי – וזה מוקלט, והיא יכולה לחזור על זה, ואמיר אוחנה היה שם, והוא שהעביר את זה לראש הממשלה, שעלה לפה, לדוכן, והתחיל לתקוף אותי. זה מוקלט, ואתם יכולים לשמוע את זה. אני אמרתי "אנחנו נגד רצח", וגינתי את הרצח שבוצע בדיזנגוף. ואמרתי שזכותו של העם הפלסטיני, שנמצא תחת כיבוש, להיאבק נגד הכיבוש. אבל אמרתי "אני בעד מאבק עממי", ואתם יכולים לשמוע את זה, וזה מוקלט. לחזור עוד מעט על שקרים – –

אמיר אוחנה (הליכוד):

זה טרור?

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אמיר אוחנה, תפסיק. אתה הלכת – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

לא, הוא שואל שאלה לגיטימית.

אמיר אוחנה (הליכוד):

זה טרור או לא טרור?

אורן אסף חזן (הליכוד):

הוא שואל שאלה טובה, אתה הרמת להנחתה.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אני אמרתי "אנחנו בעד מאבק עממי ציבורי" – –

אמיר אוחנה (הליכוד):

– – – תגנה את זה, זה טרור.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

– – זה המאבק של הרשות הפלסטינית.

גברתי היושבת-ראש, לעניין החוק שלנו, אנחנו מתנגדים לחוק הזה. אנחנו חושבים שמדובר בהצעת חוק שלא פותרת את הבעיה, אלא מחריפה את הבעיה. רוצים היום להזרים יותר מדי נשק לאזרחים, לרחובות, בטענה שזה יפחית את הפיגועים, את האלימות – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

אתם מפריעים לחבר שלכם.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

– – ולכן אנחנו כמובן מתנגדים להצעת החוק הזאת. תודה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת אוסאמה סעדי. חבר הכנסת עבדאללה אבו מערוף – מוותר. חבר הכנסת עמר בר-לב. כן, אדוני, עד חמש דקות לרשותך.

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

תודה. זה יהיה קצר. בקריאה הראשונה התנגדתי לחוק הזה, לפחות כך אני זוכר, לפחות בתור סיעה התנגדנו. אבל המציאות השתנתה. לצערי, המציאות השתנתה, ולכן בקריאה הזאת אני אצביע בעד החוק הזה. ואני מאוד מקווה שיגיעו זמנים יותר טובים, שאפשר יהיה לבטל את החוק הזה, אבל במצב הנוכחי, שהמציאות השתנתה, אני נאלץ להצביע בעד החוק. תודה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת עמר בר-לב. חברת הכנסת מרב מיכאלי. ואחריה – חבר הכנסת נחמן שי, אחרון הדוברים.

מרב מיכאלי (המחנה הציוני):

תודה, גברתי. אני הצבעתי בקריאה הראשונה נגד החוק הזה, ואני אצביע גם עכשיו נגד החוק הזה. את יודעת, גברתי, אלה הרגעים שאנחנו בדילמה: מצד אחד, החוק הזה מדבר על הרצון להביא יותר ביטחון לאזרחיות ואזרחי ישראל; מצד שני, זה בדיוק המקום שצריך לשאול מהו ביטחון ולמי אנחנו מביאות ומביאים ביטחון. המצב שהיה כאן לפני שנאסר על מאבטחים לקחת נשק הביתה הוא מצב שבו נרצחו עשרות אזרחים, ובעיקר אזרחיות, חפות מפשע, התאבדו מאבטחים, וכמובן, היו גם הרבה תאונות ביתיות. זה חוסר ביטחון מהרמה החמורה ביותר. לעשרות אזרחיות ואזרחים נשק ברחובות הוא דבר שמביא חוסר ביטחון, לא ביטחון. ככל שאנחנו מבינות ומבינים את החרדה, החרדה שיש לכולנו במצב של חוסר ביטחון קיומי כל כך גדול ברחובות – מה שהחוק הזה יעשה, הוא רק יחמיר את המצב, ודאי לא ישפר אותו. ולכן אני קוראת לחברי ולחברותי להצביע נגדו. תודה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחברת הכנסת מרב מיכאלי. חבר הכנסת נחמן שי. עד חמש דקות, אדוני.

נחמן שי (המחנה הציוני):

תודה. תודה, גברתי. תודה לכם, חברי וחברותי. אני אלך בדרך קודמי ואקצר ואומר לכם כך: אף אחד לא שמח לראות אנשים נושאי נשק ברחובות. זה ממש לא מראה משובב. אבל בישראל של 2016 זה צורך, ולצערנו, צורך חיוני אפילו. אנחנו התלבטנו ארוכות בתוך הסיעה שלנו לגבי ההצעה הזאת, והלכי הרוח גם השתקפו בדברי קודמי. עם זאת, חלק מאתנו יצביעו כך, חלק אחרת, מתוך האמונה שזה סוג של החלטה אישית. אני סבור שבנסיבות הביטחוניות שמדינת ישראל נתונה בהן היום – אולי בגלל שאני גם חי באזור היותר-נפגע, אזור ירושלים וכדומה – יותר אנשים מיומנים, מאומנים, מורשים – אני חוזר: מיומנים, מאומנים ומורשים – שיש בידיהם נשק, שממלאים תפקידי אבטחה, שיסתובבו ויהיו במקומות כאלה ואחרים, הן בתוקף תפקידם והן כאנשים פרטיים, יתגברו את ההרתעה שלנו. הרתעה, לדעתי, היא כלי המפתח לנצח, או להרגיע את המצב – ניצחון זה סיפור בפני עצמו. יש לזה סיכוי.

אני חושש שחלק מהכישלון של הממשלה בהשתלטות על גל הטרור היה מפני שהיא לא הבינה – היא קראה את זה כמו מצבים בעבר. זה לא כך. הרתעה, הרתעה והרתעה. ולכן העובדה שבאיזשהו מקום ימצא אדם שיהיה ברשותו נשק, והוא יכול להפעיל אותו לפי הצורך, לפי הכללים, בצורה שקולה, מדודה ואחראית, זה יגביר את הביטחון. ולכן החלטתי לתמוך בהצעת החוק. תודה לך.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת נחמן שי.

האם אנחנו מצביעים על כל ההסתייגויות? מול מי אני פועלת?

דב חנין (הרשימה המשותפת):

מולי, ואנחנו מסירים את ההסתייגויות.

היו"ר טלי פלוסקוב:

לא שומעת.

דב חנין (הרשימה המשותפת):

האופוזיציה מסירה את ההסתייגויות, ואפשר להצביע בקריאה שנייה ובקריאה שלישית.

היו"ר טלי פלוסקוב:

אוקיי. כאמור, כל ההסתייגויות הוסרו, ולכן אנחנו מצביעים על הצעת החוק בקריאה שנייה.

רבותי, מי בעד? מי נגד? נא להצביע. הצעת חוק כלי הירייה (תיקון מס' 18) – כהצעת הוועדה.

הצבעה מס' 44

בעד סעיף 1 – 21

נגד – 8

נמנעים – אין

סעיף 1 נתקבל.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 21, נגד – 8, אין נמנעים. הצעת החוק עברה בקריאה שנייה.

ועכשיו אנחנו נצביע על הצעת החוק בקריאה שלישית. מי בעד? מי נגד?

הצבעה מס' 45

בעד החוק – 21

נגד – 8

נמנעים – אין

חוק כלי הירייה (תיקון מס' 18), התשע"ו–2016, נתקבל.

קריאות:

היו"ר טלי פלוסקוב:

היית צריך לעשות את זה בקול רם קצת יותר.

בעד – 21 חברי כנסת, שמונה מתנגדים, אין נמנעים. הצעת חוק כלי הירייה (תיקון מס' 18),

התשע"ו–2016, עברה בקריאה שנייה ובקריאה שלישית, ונכנסת לספר החוקים של מדינת ישראל.

הצעת חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) (תיקון מס' 86), התשע"ו–2016

[רשומות (הצעות חוק, חוב' מ/1036); נספחות].

(קריאה ראשונה)

היו"ר טלי פלוסקוב:

אנחנו עוברים להצעת חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) (תיקון מס' 86), התשע"ו–2016, קריאה ראשונה. יציג את הצעת החוק סגן שר האוצר חבר הכנסת יצחק כהן.

קריאה:

יצחק, מהר. תצביעו – – –

קריאות:

– – –

סגן שר האוצר יצחק כהן:

בדרך כלל אתה לא טועה, הפעם טעית.

שרת המשפטים איילת שקד:

– – – שני משפטים.

צחי הנגבי (הליכוד):

תודה. תודה.

סגן שר האוצר יצחק כהן:

בוקר טוב. הצעת חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) (תיקון מס' 86). בהצעת החוק מוצע תיקון לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג–1963, אשר יקל את הביורוקרטיה הנדרשת ברכישת מקרקעין על-ידי אזרחי ישראל באזור יהודה ושומרון וחבל-עזה.

על-פי המצב החוקי היום, אזרחי ישראל הרוכש זכות במקרקעין באזור, חייב לשלם תשלומי חובה לרשויות האזור מכוח הדין הטריטוריאלי החל על כל מי שקונה מקרקעין באזור, לפי חוק אגרות רישום מקרקעין מס' 26 לשנת 1958, וכן חייב לשלם מס רכישה למדינת ישראל מכוח הדין הפרסונלי החל על תושבי מדינת ישראל וקבוע בחוק מיסוי מקרקעין. כדי שלא יוטל על אזרח כאמור כפל מס, נקבע בסעיף 16א(ו) כי יופחת מסכום המס אשר חייב לשלם למדינת ישראל סכום האגרה אשר

שולמה לרשויות האזור. אולם, ברוב המקרים משולם מס הרכישה למדינת ישראל לפני תשלום האגרה, ולכן ההחזר ניתן רק לאחר שהאזרח הוציא מכיסו כספים כדי לשלם את שני הסוגים של תשלומי החובה האמורים. רק לאחר ששילם פעמיים הוא יכול לדרוש מרשויות המס בישראל את החזר האגרה ששולמה לרשויות האזור.

קריאות:

סגן שר האוצר יצחק כהן:

בהצעת חוק זו מוצע לייעל את מנגנון תשלום המס במקרים כאלה ולמנוע הכבדה על האזרחים. מוצע לאפשר למנהל מיסוי מקרקעין להעביר לפי בקשת אזרח ישראלי ששילם מס רכישה את סכום המס ששילם בהעברה ישירה לשלטונות האזור, כך שהאזרח יצטרך לשלם לרשויות האזור רק את ההפרש שבין גובה האגרה לרשויות האזור לגובה מס הרכישה, אם האגרה באזור יותר גבוהה, או שלא יצטרך לשלם כלל, אם מס הרכישה בגובה האגרה.

ההסדר המוצע אינו משנה את חבות המס של האזרח או את סכום הכסף המגיע בסופו של דבר לרשויות האזור ורשויות המס בישראל, אבל מקל באופן משמעותי את המסלול הביורוקרטי שאזרח ישראלי צריך לעבור כדי לרכוש זכות במקרקעין באזור יהודה ושומרון וחבל-עזה.

מי קונה בחבל-עזה?

עיסאווי פריג' (מרצ):

תחזור על המשפט ---

סגן שר האוצר יצחק כהן:

אבקש מחברי הכנסת לאשר את הצעת החוק בקריאה ראשונה ולהעבירה לוועדת – איזו ועדה?

היו"ר טלי פלוסקוב:

רשום אצלי ועדת החוקה ---

עיסאווי פריג' (מרצ):

תחזור על המשפט האחרון.

קריאות:

היו"ר טלי פלוסקוב:

לא, ועדת הכספים.

סגן שר האוצר יצחק כהן:

לאן שאת רוצה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

מה שתגיד.

קריאות:

היו"ר טלי פלוסקוב:

טוב. תודה רבה לסגן שר האוצר חבר הכנסת יצחק כהן.

מיקי לוי (יש עתיד):

--- חבל-עזה כבר.

היו"ר טלי פלוסקוב:

רשימת הדוברים נעולה --

נחמן שי (המחנה הציוני):

אוי, בדיוק כשרציתי.

היו"ר טלי פלוסקוב:

-- אבל יש לי פה רשימה, רבותי. חבר הכנסת עיסאווי פריג'.

אורן אסף חזן (הליכוד):

ראשון הדוברים במעלה. מזמן לא נאמת, עיסאווי.

היו"ר טלי פלוסקוב:

עד שלוש דקות.

עיסאווי פריג' (מרצ):

אני אעשה את זה קצר. קצר ומעניין.

כבוד היושבת-ראש, גברתי השרה, להתרענן – עכשיו יש לכם חוק, חוק של הבית היהודי, קלאסה, אקסלנס – את צריכה להיות ערנית.

אלי אלאוף (כולנו):

עיסאווי פריג' (מרצ):

עמד כאן סגן השר והקריא את זה בצורה – "בלה-בלה" – שלא נבין. למה לא נבין? מרוב שזה חשוב, ויש לו השלכות, לחוק הזה – -- --

היו"ר טלי פלוסקוב:

הוא לקח בחשבון שאתה כבר קראת אותו ונרשמת לרשימת הדוברים.

אורן אסף חזן (הליכוד):

דבר לאט, שנבין אותך.

עיסאווי פריג' (מרצ):

חברים – – –

סגן שר האוצר יצחק כהן:

עיסאווי, הסברתי לך קודם.

עיסאווי פריג' (מרצ):

תראה מה מטרת – – –

סגן שר האוצר יצחק כהן:

הסברתי לך קודם.

עיסאווי פריג' (מרצ):

אני קלטתי כמה משפטים. תראה מה מטרת החוק. מטרת החוק להקל – להקל, חברים – על רוכשי קרקעות ביו"ש וחבל-עזה.

עמר בר-לב (המחנה הציוני):

באזור.

עיסאווי פריג' (מרצ):

באזור. והוא נתן פירוט לאזור – "בלה-בלה" – חבל-עזה. נתת את זה, נתפסת. אז זאת מטרת החוק, חברים. תראה, מטרת החוק להקל על רוכשי קרקעות באזור.

סגן שר האוצר יצחק כהן:

ביהודה ושומרון וחבל-עזה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

– – וחבל-עזה – –

קריאות:

– – –

עיסאווי פריג' (מרצ):

– – יעני, בשפה העממית נגיד שזה סיפוח זוחל – –

סגן שר האוצר יצחק כהן:

– – – לא. יותר – – –

עיסאווי פריג' (מרצ):

– – וכולם משת"פים בסיפוח הזה, כל אחד בדרך שלו. אתה, בהקראה המהירה – אל תבינו, תהיו שם – משרד האוצר, הרי כל החקיקה הזו וכל הפרינציפ מאחורי זה ידוע שנים על-גבי שנים.

מה התעורר עכשיו? מה התעורר? התעורר שהבית היהודי כופה ומחייב אותנו להישאר עד שעה כזו בשביל להעביר סיפוח זוחל, הצעת חוק כזו? שואל אתכם. הרי כל השנים ידוע, יש חוקי יו"ש, חוקי הגדה, שהמינהל מפעיל את זה, ויש את מיסוי מקרקעין. והאזרח, כשהוא קונה אדמה, משלם את אגרת המקרקעין שם על-פי הדין המקומי שם, ומשלם את מיסוי מס שבח ומס רכישה על-פי הדין הישראלי. וזה קיים, ואין שום כפל – מתקזז ומתחשבן. עכשיו אנחנו רוצים לתת לו "פוש", לתת לו הקלה, לספח, לשתף פעולה, כולם ביחד.

למה אתם עושים את זה? למה אתם ממשיכים בשיתוף הפעולה שלכם לסבך ועוד לסבך? למה? למה? האנשים טיפשים? לא רואים ולא מבינים מה שאתם עושים? תראה, חבר הכנסת סמוטריץ יושב עם היד ככה, אומר: ואללה – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

נא לסיים.

עיסאווי פריג' (מרצ):

-- בשעה כזו חשבנו להעביר את זה, שלא ידברו.

אורן אסף חזן (הליכוד):

עכשיו -- --

עיסאווי פריג' (מרצ):

ד. האנשים רואים --

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

-- ואתם רק מוסיפים שמן למדורה --

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה.

אורן אסף חזן (הליכוד):

עיסאווי -- --

עיסאווי פריג' (מרצ):

-- אתם מסבכים את העניינים --

היו"ר טלי פלוסקוב:

חבר הכנסת פריג', תודה רבה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

-- חברים.

אורן אסף חזן (הליכוד):

נגמר הזמן.

עיסאווי פריג' (מרצ):

נגמר הזמן?

היו"ר טלי פלוסקוב:

נכון, אני אמרתי את זה כמה פעמים. אותי לא שמעת, רק את חזן אתה שומע?

עיסאווי פריג' (מרצ):

תראי, אורן חזן, הקול שלו כל כך חזק בבית הזה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

אדוני, אני מבקשת לסיים.

עיסאווי פריג' (מרצ):

אז די עם הקומבינות --

אורן אסף חזן (הליכוד):

עיסאווי פריג' (מרצ):

-- די עם הרמאות --

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

-- בואו נהיה שקופים, חברים --

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת פריג'.

עיסאווי פריג' (מרצ):

-- הצעת החוק הזאת היא בלתי חוקית.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה. תודה רבה לחבר הכנסת עיסאווי פריג'. חבר הכנסת אראל מרגלית – אינו נוכח;
חברת הכנסת זהבה גלאון – אינה נוכחת; חבר הכנסת עפר שלח – אינו נוכח; חבר הכנסת אמיר
אוחנה – מוותר. חבר הכנסת דב חנין.

דב חנין (הרשימה המשותפת):

מסכים לדברי חבר הכנסת פריג' -- --

היו"ר טלי פלוסקוב:

וואי, חבר הכנסת דב חנין מוותר. חברת הכנסת מירב בן ארי – מוותרת; חברת הכנסת
עליזה לביא – אינה נוכחת; חבר הכנסת ישראל אייכלר – אינו נוכח; חבר הכנסת יוסף ג'בארין –
מוותר.

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

גם מסכים עם עיסאווי – – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

אוקיי. חברת הכנסת יעל כהן-פארן – אינה נוכחת; חברת הכנסת מיכל רוזין – מוותרת; חברת הכנסת יעל גרמן – מוותרת; חבר הכנסת מנואל טרכטנברג – אינו נוכח; חבר הכנסת אחמד טיבי – אינו נוכח; חבר הכנסת יוסי יונה – אינו נוכח; חברת הכנסת איילת נחמיאס ורבין – אינה נוכחת; חבר הכנסת מנחם אליעזר מוזס – אינו נוכח; חברת הכנסת נורית קורן – אינה נוכחת; חברת הכנסת קסניה סבטלובה – אינה נוכחת; חברת הכנסת רויטל סויד – אינה נוכחת. חבר הכנסת אורן אסף חזן.

קריאות:

היו"ר טלי פלוסקוב:

מוותר. חבר הכנסת יחיאל חיליק בר – אינו נוכח; חבר הכנסת עמר בר-לב – מוותר; חבר הכנסת נחמן שי – מוותר; חבר הכנסת יואל חסון – אינו נוכח; חבר הכנסת טלב אבו עראר – אינו נוכח; חבר הכנסת איתן ברושי – אינו נוכח; חבר הכנסת איציק שמולי – מוותר; חבר הכנסת זוהיר בהלול – אינו נוכח.

אם כן, רבותי, אנחנו עוברים להצבעה בקריאה ראשונה על הצעת חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) (תיקון מס' 86). מי בעד? מי נגד? נא להצביע.

הצבעה מס' 46

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לוועדה – 18

נגד – 12

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) (תיקון מס' 86), התשע"ו-

2016, לוועדת הכספים נתקבלה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 18 חברי כנסת, 12 מתנגדים, אין נמנעים. הצעת חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) (תיקון מס' 86), התשע"ו–2016, עברה בקריאה ראשונה ועוברת לוועדת הכספים להכנה לקריאה שנייה ושלישית.

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 224), התשע"ו–2016

[רשומות (הצעות חוק, חוב' מ/1041); נספחות.]

(קריאה ראשונה)

היו"ר טלי פלוסקוב:

אנחנו עוברים להצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 224), התשע"ו–2016, קריאה ראשונה. יציג את הצעת החוק סגן שר האוצר חבר הכנסת יצחק כהן. בבקשה, אדוני.

סגן שר האוצר יצחק כהן:

עיסאווי, קבל עוד אחד.

עיסאווי פריג' (מרצ):

לאט-לאט אבל.

סגן שר האוצר יצחק כהן:

שוב בוקר טוב, גברתי היושבת-ראש, חברי חברי הכנסת, הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 224) לקריאה ראשונה.

סעיף 3א לפקודת מס הכנסה קובע כי הכנסתו של אזרח ישראלי שהופקה או שנצמחה באזור, יראו אותה כהכנסה שהופקה או שנצמחה בישראל. "אזור" מוגדר בסעיף האמור כך – כל אחד מאלה: יהודה ושומרון וחבל-עזה, כולל השטחים הכלולים בתחום השיפוט הטריטוריאלי של הרשות הפלסטינית, על-פי ההסכם בדבר רצועת-עזה ואזור יריחו, שנחתם בקהיר בין ישראל לבין ארגון השחרור הפלסטיני, ביום כ"ג באייר התשנ"ד (4 במאי 1994). אתה מקשיב?

עיסאווי פריג' (מרצ):

מה ההכנסה שלו? מה מעמדה?

סגן שר האוצר יצחק כהן:

רגע, רגע. חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, וחוק לעידוד השקעות הון בחקלאות, התשמ"א-1980, אינם מעניקים סמכות לתת הטבות ומענקים מכוחם באזור, ובהתאם הטבות המס מכוח חוקים אלה אינן ניתנות לעניין השקעות הון באזור. יחד עם זאת, מענקים לעידוד השקעות הון ניתנים היום באזור, בהתאם להסדר מינהלי שנקבע בהחלטות ממשלה, הקובע הסדר מקביל להסדר לפי חוקי עידוד השקעות הון לעניין מענקים כאמור הניתנים בישראל. במצב זה אזרחי הפועל באזור נושא מחד גיסא במלוא החובות מכוח הפקודה, בדומה לאזרחי הפועל בישראל, אך מאידך גיסא אין הוא נהנה ממלוא ההטבות המוענקות מכוח חוקי עידוד השקעות הון לאזרחי הפועל בישראל.

מוצע על כן לקבוע – הנה, זה בשבילך – בסעיף 3א לפקודה – תקשיב טוב – שעניינו הכנסה מאזור, כי תושב ישראל או אזרחי ישראל, כהגדרתו בסעיף 3א(א) לפקודה, שהוא תושב האזור כהגדרתו באותו סעיף, שיש לו הכנסה שהופקה או שנצמחה באזור והוא זכאי למענק לעידוד השקעות הון בשל המפעל שממנו הופקה או נצמחה אותה הכנסה, לפי ההסדר המינהלי החל באזור, זכאי בשל אותה הכנסה להטבות המס הניתנות בישראל לפי חוקי עידוד השקעות הון, בתנאים ובהיקף הקבועים באותם חוקים ובשינויים המחויבים.

אבקש מחברי חברי הכנסת לאשר את הצעת החוק בקריאה ראשונה ולהעבירה לוועדת הכספים להכנה לקריאה שנייה ושלישית.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לסגן שר האוצר חבר הכנסת יצחק כהן. רשימת הדוברים נעולה. חבר הכנסת יגאל גואטה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

במקום שיעודדו את בני-ברק, במקום לעודד את בני-ברק מעודדים את אלון-מורה. אתה רואה?

היו"ר טלי פלוסקוב:

עד שלוש דקות, אדוני.

עיסאווי פריג' (מרצ):

הצעות חוק כאלו מביאים בשעה כזו?

היו"ר טלי פלוסקוב:

נא להירגע, רבותי. אנחנו ממשיכים בדיון. כן, אדוני, עד שלוש דקות.

עיסאווי פריג' (מרצ):

הצעות חוק כאלו בשעה כזו? אלה המחטפים שאתם עושים?

יגאל גואטה (ש"ס):

עיסאווי, אתה תאהב את זה.

גברתי היושבת-ראש, כבוד השרה, חברי חברי הכנסת – עיסאווי, למה אתה לא מקשיב? – אני מבקש למחות כנגד דבריו החצופים והנלוזים של חבר הכנסת אחמד טיבי, וחבל שהוא לא נמצא כאן, כנגד מרן הראשון לציון הרב יצחק יוסף, והגדיל ברוב חוצפתו לעשות בדבריו כנגד מרן, מורנו ורבנו עטרת ראשנו הרב עובדיה יוסף, זכר צדיק וקדוש לברכה.

אני לא רוצה לחזור על דבריו. אצלנו אומרים: עפרא לפומיה – עפר לפיו. אחמד טיבי, מה שמרן הרב עובדיה יוסף עשה בחייו למען ערביי ישראל, לא אתה ולא שכמותך יעשו פה בעוד מאה שנה; מה שאריה דרעי עשה למען ערביי ישראל בשליחותו של מרן הרב עובדיה יוסף, לא אתה, לא שלוחיך ולא חבריך תעשו פה בעוד מאה שנה. הרי באמת לא קידמתם את הערבים בכלום, חוץ מלהמריד אותם כל היום ולהוביל אותם מדחי אל דחי; אתם באמת לא עושים שום דבר למען ערביי ישראל, רק ממרידים אותם כל הזמן.

מיכל רוזין (מרצ):

שיעשה פחות ויסית פחות. שיסית פחות.

יגאל גואטה (ש"ס):

כנראה באמת צריך לחשוב על זה – –

מיכל רוזין (מרצ):

שיטת פחות ויפסיק להתנהג כמו אחרון הטוקבקיסטים.

יגאל גואטה (ש"ס):

-- חשיבה מחודשת. אני מאוד מקווה שאחמד טיבי עכשיו, כשהוא שוכב על מיטתו, כבר --

--

עיסאווי פריג' (מרצ):

למה אתה דופק בשולחן?

יגאל גואטה (ש"ס):

האמת שבתוכנית היה לי לדפוק על הראש שלו, אבל הוא לא נמצא אז אני דופק על השולחן.

אני מאוד מקווה שכבר עכשיו, כשהוא שוכב במיטתו, הוא מביע הרהורי חרטה גדולים, כי

אתם באמת יודעים -- --

עיסאווי פריג' (מרצ):

זה לא פייר ממך להגיד את הדברים כשהוא לא נמצא.

יגאל גואטה (ש"ס):

שיהיה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

אז תדחה.

יגאל גואטה (ש"ס):

אז מה זה, אתה מדבר ובורח?

עיסאווי פריג' (מרצ):

לא, תדחה.

יגאל גואטה (ש"ס):

חבל מאוד. חבל מאוד שהוא דיבר על דברים, על מחלה גנטית, לא גנטית. הוא רופא. כן שמע ולא שמע – זה בכלל לא יפה. זו בושה וחרפה לדבר ככה, ואני מאוד מקווה שעכשיו כשהוא שוכב במיטה הוא לא נרדם והוא מתגלגל – – –

עיסאווי פריג' (מרצ):

פחדת מהלשון שלו?

יגאל גואטה (ש"ס):

לא מפחד מאף אחד. תאמין לי, לא מפחד מאף אחד.

עיסאווי פריג' (מרצ):

אז תדחה את הדברים למחר.

יגאל גואטה (ש"ס):

אני אגיד את זה גם מחר, וגם מחרתיים, וגם אחרי הפגרה אני אמשיך להגיד את זה. לא מפחדים מאף אחד, בטח לא מאחמד טיבי.

היו"ר טלי פלוסקוב:

נא לסיים.

יגאל גואטה (ש"ס):

אני מאוד מקווה שעד מחר בבוקר הוא יתחרט על מה שהוא אמר, יביע חרטה ויחזור בו. תודה רבה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת יגאל גואטה.

אם כן, רבותי, אנחנו עוברים להצבעה. אנחנו הולכים להצביע על הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 224) בקריאה ראשונה. מי בעד? מי נגד?

הצבעה מס' 47

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לוועדה – 18

נגד – 14

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 224), התשע"ו–2016, לוועדת הכספים נתקבלה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 18 חברי כנסת, 14 מתנגדים, אין נמנעים. הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 224), התשע"ו–2016, עברה בקריאה ראשונה ועוברת לוועדת הכספים להכנה לקריאה השנייה והשלישית.

הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 126) (עבודת שירות – בדיקות סמים), התשע"ו–

2016

[רשומות (הצעות חוק, חוב' מ/1034); נספחות].

(קריאה ראשונה)**היו"ר טלי פלוסקוב:**

אנחנו עוברים להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 126) (עבודת שירות – בדיקות סמים), התשע"ו–2016, קריאה ראשונה. תציג את הצעת החוק שרת המשפטים חברת הכנסת איילת שקד. בבקשה, גברתי.

שרת המשפטים איילת שקד:

גברתי היושבת-ראש, תודה רבה, כנסת נכבדה, הצעת החוק מבקשת לתקן את פרק עבודת השירות בחוק העונשין ולהעניק לממונה על עבודות השירות סמכות להורות לנאשם או לעובד שירות לבצע בדיקת שתן לגילוי סמים. סמכות זו נדרשת בשני מצבים: האחד – טרם מתן גזר-הדין, לשם בדיקת אפשרות השמת הנאשם בעבודת שירות המתאימה לו; השני – בזמן ביצוע עבודת השירות, כדי לקבוע אם ראוי שעובד השירות ימשיך לבצע את עבודת השירות במקום העבודה שנקבע לו, או בכלל.

אני מבקשת להעביר את הצעת החוק לוועדת החוקה, ונוכח האמור לעיל, אני מבקשת את תמיכת חברי הכנסת. תודה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לשרת המשפטים חברת הכנסת איילת שקד. אנחנו עוברים לרשימת הדוברים; הרשימה סגורה. חברת הכנסת תמר זנדברג – מוותרת; חבר הכנסת אראל מרגלית – אינו נוכח; חברת הכנסת זהבה גלאון – אינה נוכחת; חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן – מוותרת; חבר הכנסת עפר שלח – אינו נוכח; חבר הכנסת אמיר אוחנה – מוותר; חבר הכנסת דב חנין – מוותר; חברת הכנסת מירב בן ארי – מוותרת; חברת הכנסת עליזה לביא – אינה נוכחת; חבר הכנסת ישראל אייכלר – אינו נוכח; חברת הכנסת יעל כהן-פארן – אינה נוכחת; חברת הכנסת מיכל רוזין – מוותרת; חברת הכנסת יעל גרמן – מוותרת; חבר הכנסת עבד אל חכים חאג' יחיא – אינו נוכח; חבר הכנסת מנואל טרכטנברג – אינו נוכח; חבר הכנסת אוסאמה סעדי – אינו נוכח; חבר הכנסת אורי מקלב – מוותר; חבר הכנסת אחמד טיבי – אינו נוכח; חבר הכנסת יוסי יונה – אינו נוכח; חברת הכנסת איילת נחמיאס ורבין – אינה נוכחת; חבר הכנסת מנחם אליעזר מוזס – אינו נוכח; חברת הכנסת נורית קורן – אינה נוכחת; חברת הכנסת קסניה סבטלובה – אינה נוכחת; חברת הכנסת רויטל סויד – אינה נוכחת. חבר הכנסת אורן אסף חזן – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

מוותר.

היו"ר טלי פלוסקוב:

– מוותר. חבר הכנסת עיסאווי פריג'.

עיסאווי פריג' (מרצ):

לא מוותר.

שרת המשפטים איילת שקד:

אי-אפשר לשאול אם יש מישהו שרוצה לדבר?

היו"ר טלי פלוסקוב:

אי-אפשר. אני חייבת להקריא את שמות של מי שרוצה.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אני יכול לחזור בי מהוויתור?

שרת המשפטים איילת שקד:

די, עיסאווי, בחייאת.

עיסאווי פריג' (מרצ):

מה זה בחייאת? תראי, אתם בשעה כזו, גברתי היושבת-ראש – – –

שרת המשפטים איילת שקד:

מה יש לך להגיד נגד החוק הזה?

עיסאווי פריג' (מרצ):

יש לי מה להגיד. אגיד לך מה יש לי להגיד. החוק, אין לי מה להגיד נגדו, אבל בשעה 03:00

--

קריאה:

.04:00

עיסאווי פריג' (מרצ):

– – 04:00, כשאתם מחזיקים אותנו ומביאים שתי הצעות חוק כל כך מרחיקות לכת, על חוק עידוד השקעות הון באזור, ולהעביר את זה בקלילות כזו, זה לא הגון. זה לא משחק פייר, זה לא משחק פייר. אתם קובעים את הכללים וכופים אותם עלינו בצורה לא דמוקרטית ולא פיירית. להביא לכאן בשעה כזו שתי הצעות חוק כל כך חשובות, הן אידיאולוגית והן מעמדית בתוך המדינה, בשעה כזו, זה לא פייר, זה לא הגון וזה לא ישר מה שאתם עושים. אתם מתעקשים להישאר בשעה כזו כדי להביא שתי הצעות חוק כאלו. זה לא משחק הגון, חברים.

אורן אסף חזן (הליכוד):

לאן אתה ממהר? לתפילה?

עיסאווי פריג' (מרצ):

אלה דברים שהם הרבה מעבר למה שאתם חושבים.

אמיר אוחנה (הליכוד):

עיסאווי, אם זה כל כך חשוב, איפה האופוזיציה?

עיסאווי פריג' (מרצ):

הרבה מעבר למה שאתם חושבים. ואתם מעבירים את זה, ומניחים את זה על השולחן – יאללה.

מירב בן ארי (כולנו):

– – – על-גבי שעות היחיד שמדבר.

אורן אסף חזן (הליכוד):

– – –

עיסאווי פריג' (מרצ):

חברי האופוזיציה בשעה כזו לא קיימים?

אורן אסף חזן (הליכוד):

אתם כבר שנה שלמה לא קיימים.

עיסאווי פריג' (מרצ):

ואתם מצפים מאתנו לשבת ולשבת בראש שקט.

אורן אסף חזן (הליכוד):

עיסאווי, האופוזיציה כבר שנה שלמה לא קיימת.

עיסאווי פריג' (מרצ):

אני שומע את סגן שר האוצר כאן עומד – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

אופוזיציה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

– – ומציג את זה – חשכו עיני.

אורן אסף חזן (הליכוד):

ועדת קישוט אצלי בבית-ספר הייתה – – –

עיסאווי פריג' (מרצ):

חשכו עיני. ולהניח את זה – ואני מברר את זה, להניח את זה בסדר-היום אחרי ישיבות הסיעה ואחרי הכול, להניח את זה כאן ולהכניס את זה, להשחיל את זה לסדר-היום בטענה של "לנקות שולחן" – על איזה שולחן אתם מדברים? אתם עושים מחטפים.

מאיר פרוש (יהדות התורה):

שולחן ליל הסדר.

עיסאווי פריג' (מרצ):

אתם אנשים לא הוגנים. אתם מתנהלים כגנב בלילה. מי שמביא הצעות חוק כאלו הוא רק גנב בלילה.

אורן אסף חזן (הליכוד):

עיסאווי, אתה מתבלבל, אנחנו כאן.

עיסאווי פריג' (מרצ):

זה לא מוסיף לכם כבוד. אתם שלטון חסר כבוד בתנאים האלו.

מאיר פרוש (יהדות התורה):

תגיד: יש כבוד.

עיסאווי פריג' (מרצ):

תודה לך, גברתי.

אורן אסף חזן (הליכוד):

ואתם אופוזיציה חסרת – – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת פריג'. חבר הכנסת יחיאל חיליק בר – אינו נוכח; חבר הכנסת עמר בר-לב – מוותר; חבר הכנסת נחמן שי – מוותר; חבר הכנסת יואל חסון – אינו נוכח; חבר הכנסת טלב אבו עראר – אינו נוכח; חבר הכנסת איתן ברושי – אינו נוכח; חבר הכנסת איציק שמולי – מוותר; חבר הכנסת זוהיר בהלול – אינו נוכח.

רבותי, אנחנו עוברים להצבעה. הצבעה על הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 126) (עבודת שירות – בדיקות סמים), התשע"ו-2016. מי בעד? מי נגד? נא להצביע.

עיסאווי פריג' (מרצ):

אתה עשית את היומית שלך, מוטי. שני חוקים כאלו, בשר קיבלת היום.

הצבעה מס' 48

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לוועדה – 26

נגד – 5

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 126) (עבודת שירות – בדיקות סמים), התשע"ו–2016, לוועדה שתקבע ועדת הכנסת נתקבלה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 26 חברי כנסת, חמישה מתנגדים, אין נמנעים. הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 126) (עבודת שירות – בדיקות סמים), התשע"ו–2016 – –

דב חנין (הרשימה המשותפת):

ועדת הסמים.

היו"ר טלי פלוסקוב:

– – עברה בקריאה ראשונה ועוברת לוועדת החוקה.

דב חנין (הרשימה המשותפת):

ועדת הסמים.

היו"ר טלי פלוסקוב:

סמים. עוברת לוועדת הכנסת לקביעת הוועדה להמשך טיפול בהצעת החוק.

הצעת חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) (דרכי ענישה – הוראת שעה),**התשע"ו-2016**

[רשומות (הצעות חוק, חוב' מ/1038); נספחות].

(קריאה ראשונה)**היו"ר טלי פלוסקוב:**

אנחנו עוברים להצעת חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) (דרכי ענישה – הוראת שעה), התשע"ו-2016, קריאה ראשונה. תציג את הצעת החוק שרת המשפטים חברת הכנסת איילת שקד. בבקשה, גברתי.

שרת המשפטים איילת שקד:

גברתי היושבת-ראש, תודה, כנסת נכבדה, לפני כחמישה חודשים יצאו מביתם חסן בן ה-17 ואחמד בן ה-13, שטופי שנאה והסתה, במטרה לרצוח יהודים. הם דקרו בחור בן 25 וילד בן 13. ילד יהודי בן 13 יצא מביתו באותו יום לקנות ממתקים בחנות, וסיים את יומו בבית-חולים פצוע קשה. לצערי, על-פי המצב המשפטי כיום, לא ניתן לגזור עונש מאסר על המחבל בן ה-13.

המצב הבלתי-נסבל הזה מתקיים לא רק כאשר הנסיבות הן נסיבות של טרור, אלא גם כאשר מדובר בנסיבות פליליות. גם במצבים כאלה ילד בן 13 שרצח אדם ייכנס למוסד לכמה שנים, ולכל היותר בגיל 20 יצא אל החיים, אחרי ששילם את חובו לחברה. התוצאה הבלתי-נסבלת הזו מוזילה את ערך חיי האדם ולא מאפשרת לשופטים מרחב מספק של שיקול דעת כדי להטיל עונש מאסר במצבים מסוימים שבהם עונש זה נדרש בנסיבות העניין.

הצעת החוק נועדה להסמיך את בית-המשפט לכלול רכיב מאסר בעונשו של קטין שהורשע בעבירות רצח, ניסיון לרצח או הריגה, גם אם טרם מלאו לו 14 שנים ביום גזירת דינו, ובלבד שרכיב המאסר ירוצה רק לאחר שימלאו לו 14 שנה.

תראו, בחוק הנוער יש הרבה מאוד היגיון, זה חוק שהוא עם אוריינטציה שיקומית, מכיוון שמניחים שנער, ילד מתחת גיל 14, לא בהכרח מודע תמיד למעשיו. ולכן אני מדברת פה, דיברתי עם חברת הכנסת ענת ברקו שהייתה לה הצעת חוק דומה – כן, תבדקו בוועדה אם אתם רוצים לצמצם את זה רק לנסיבות של טרור. יחד עם זאת, לא יכול להיות שנער בן 13, שבמכוון יצא לרצוח יהודים ופצע באורח אנוש נער אחר, כמעט שלא ישלם על מעשיו.

אי לכך, אני מבקשת לתמוך בהצעת החוק. תודה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לשרת המשפטים חברת הכנסת איילת שקד. יש לנו רשימת דוברים. חבר הכנסת אראל מרגלית – אינו נוכח; חברת הכנסת רויטל סויד – אינה נוכחת; חברת הכנסת זהבה גלאון – אינה נוכחת. חבר הכנסת עיסאווי פריג'.
עיסאווי, לא דיברת היום.

אורן אסף חזן (הליכוד):**היו"ר טלי פלוסקוב:**

הרשימה נעולה.

יגאל גואטה (ש"ס):

ואחרי זה תגיד, שמחזיקים אותך עד 04:00.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אחרי זה אתה – – –

מירב בן ארי (כולנו):

מה קורה אתך?

אורן אסף חזן (הליכוד):

– – – אתם עושים מחטף.

מיכל רוזין (מרצ):

אל תביאו חוקים כאלה ב-04:00. אין שום בעיה – – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

אל תתלונני. שידבר, אני בעד.

היו"ר טלי פלוסקוב:

עד שלוש דקות, אדוני.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אני בעד שידבר.

היו"ר טלי פלוסקוב:

חבר הכנסת אורן חזן, בוא נמשיך להתנהל בכבוד.

עיסאווי פריג' (מרצ):

גברתי היושבת-ראש, רעי אורן חזן – – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

רעי?

עיסאווי פריג' (מרצ):

אצ'פר אותך, רק תן לי לדבר ברצף של דקתיים וחצי.

אורן אסף חזן (הליכוד):

כנראה עשיתי משהו לא טוב.

עיסאווי פריג' (מרצ):

חברים, זה לא עניין של לבוא ולעלות ולדבר. אנחנו מעלים דברים עקרוניים, דברים שצריכים להשמיע עליהם דעה ועמדה.

יגאל גואטה (ש"ס):

הכול אצלך עקרוני.

אורן אסף חזן (הליכוד):

מה לא עקרוני?

עיסאווי פריג' (מרצ):

כאן עולה הצעת חוק, שאני רוצה לשתף אתכם באופן פתוח – בכל העולם המערבי הגיל שבו מעמידים לדין הוא מ-15 ומעלה – –

שרת המשפטים איילת שקד:

לא נכון.

עיסאווי פריג' (מרצ):

– – מלבד שתי מדינות אירופיות – שתיים. זה הונגריה – – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

גם באירופה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

תן לי, אחי. אמרתי לך "רעי". אני לא יכול עליך, אז אני מחבק אותך.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אוקיי. אוקיי.

עיסאווי פריג' (מרצ):

אז שוואיה שוואיה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

מלבד שתי מדינות: טורקיה והונגריה.

שרת המשפטים איילת שקד:

ובריטניה.

ענת ברקו (הליכוד):

מה פתאום? גם בריטניה.

אורן אסף חזן (הליכוד):

עיסאווי, תראה מי בא לכבד אותך.

עיסאווי פריג' (מרצ):

ובריטניה, בסדר. ואנחנו כאן מורידים את זה וקובעים שיא חדש – 13. ולאן זה הולך לרדת?
אף אחד לא יודע. אם זה 12, מחר זה 11. מה הגיל? מה הגיל? אין לי תשובה, ולכם גם אין תשובה.

מאיר פרוש (יהדות התורה):

מה אתה מציע? מה אתה מציע?

עיסאווי פריג' (מרצ):

חברים, כולם קבעו שילד בגיל 12 ו-13 הוא לא אחראי למעשיו. החוק הזה הוא בניגוד
מוחלט לאמנת הילד הבין-לאומית.

אורן אסף חזן (הליכוד):

חמור ששמים עליו מטען חבלה – – –

עיסאווי פריג' (מרצ):

זה בניגוד מוחלט.

ענת ברקו (הליכוד):

שלא ינצלו אותם. שלא ינצלו ילדים – – –

עיסאווי פריג' (מרצ):

אזכיר לכם. חבר הכנסת סמוטריץ, שאני אוהב להזכיר אותו, חבר הכנסת סמוטריץ, אחרי

הרצח בדומא – –

יגאל גואטה (ש"ס):

למה לו אתה לא אומר רעי כמו לאורן?

עיסאווי פריג' (מרצ):

– – אם זיכרוני לא מטעה אותי, אחרי הרצח בדומא אמר: הילדים טעו, צריך להכניס אותם למערכת חינוכית, לתת להם סדרת חינוך ולא להעמיד אותם לדין. אמרת את זה, חבר הכנסת סמוטריץ? שלא אפיל עליך משהו.

אז, חברים, בואו נהיה אמיתיים עם עצמנו. מה שאנחנו עושים לעצמנו – יורים לעצמנו ברגל. יורים לעצמנו ברגל. אנחנו מדרדרים את חלקיות המוסר שנשארה לנו, אנחנו מוכרים אותה ובחנים נותנים אותה. מה זאת אומרת להוריד מ-14 ל-13? מה נרויח? נפסיק פיגועים עם ההורדה הזו?

היו"ר טלי פלוסקוב:

נא לסיים.

עיסאווי פריג' (מרצ):

ילד שאני מכניס לכלא, מה יוצא ממנו? יוצא ילד מחונך?

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

הוא לא יוצא עברייני? לאן אתם רוצים להגיע, גברתי השרה?

היו"ר טלי פלוסקוב:

חבר הכנסת פריג', נא לסיים.

עיסאווי פריג' (מרצ):

החוק הזה הוא חוק בשביל לרצות המון.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת פריג'.

עיסאווי פריג' (מרצ):

אתם צריכים להוביל את ההמון, לא שההמון יוביל אתכם.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה.

עיסאווי פריג' (מרצ):

תודה, גברתי.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת פריג'. חברת הכנסת תמר זנדברג – מוותרת; חברת הכנסת מיכל רוזין – מוותרת; חברת הכנסת יעל כהן-פארן – אינה נוכחת; חבר הכנסת אמיר אוחנה – מוותר; חבר

הכנסת איציק שמולי – מוותר; חבר הכנסת עמר בר-לב – מוותר; חברת הכנסת קארין אלהרר – אינה נוכחת; חבר הכנסת ישראל אייכלר – אינו נוכח; חבר הכנסת יוסי יונה – אינו נוכח; חברת הכנסת איילת – מן הסתם; חברת הכנסת מירב בן ארי – מוותרת; חבר הכנסת זוהיר בהלול – אינו נוכח; חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן.

אורן אסף חזן (הליכוד):

תשיר לנו שיר ערש – – –

מיקי לוי (יש עתיד):

ניסיון רצח – – –

עיסאווי פריג' (מרצ):

למה שיהיה?

מיקי לוי (יש עתיד):

למה שלא יהיה? אם מישהו בא ורצח בגיל 13, בגיל 12.5 – – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

עד שלוש דקות, גברתי.

אורן אסף חזן (הליכוד):

למה שלא נוציא אתכם – – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

חברי הכנסת היקרים, אני מבינה שהשעה מוקדמת, נא להירגע, אנחנו ממשיכים.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

מוקדמת?

היו"ר טלי פלוסקוב:

מוקדמת כבר.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

כן. תודה, גברתי היושבת-ראש. תראו את המצב האבסורדי שאנחנו נמצאים בו – חוק כזה, במדינה נורמלית, עם ערכים ומוסר ודמוקרטיה, היה אמור להתקיים עליו דיון לפחות של שעות.

עיסאווי פריג' (מרצ):

נספיק לישון איזה ארבע שעות.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

חברי כנסת נכבדים – –

מיקי לוי (יש עתיד):

אולי בגיל 14 הוא יהיה בבית-סוהר, מה רע בזה?

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

– – בעצם היה צריך לקיים על זה דיון של שעות, דיון שגם יתייחס לערכים, גם יתייחס למוסר, גם יתייחס לזכויות הילד – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

מדובר ברוצחים.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

– – אבל לא. בשעה כזאת – – –

יוסף ג' בארין (הרשימה המשותפת):

אין שר.

אורן אסף חזן (הליכוד):

יש, יש שרה באולם, תירגע. היא יושבת עם לבני, תירגע.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

אבל במקום זה מתווכחים אפילו על זכותנו להתנגד לחוק הזה, מתווכחים על עצם העובדה שעדיין יש אנשים, יש ח"כים וח"כיות שרוצות להביע דעה על זה – גם את זה אתם רוצים לשלול מאתנו?

אורן אסף חזן (הליכוד):

כן.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

אז מה? בשביל מה אנחנו נמצאים פה? כדי – – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

אתם לא צריכים להיות פה.

קריאה:

די.

אורן אסף חזן (הליכוד):

למה די? הם לא צריכים להיות פה, מה לעשות.

יעל גרמן (יש עתיד):

גברתי היושבת-ראש, אני לא חושבת שצריך לשתוק על הדברים ולא – – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

חבר הכנסת חזן, אני מבקשת לא להפריע.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

אם ההסתה הזו תמשיך מהאולם בצורה הפרועה הזו, תומכי טרור או לא תומכי טרור – אתה טרור בעצמך.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אני?

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

אתה טרור בעצמך, ותשלוט בעצמך קצת, נמאסת – – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

אם להגיד לך את האמת בפנים שיש להם טרור אז זה בסדר.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

נמאסת, נמאסת – – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

חצופה.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

לך לישון – – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

חבר הכנסת אורן חזן.

אורן אסף חזן (הליכוד):

חצופה, תלכי לעזה.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

לך לישון.

היו"ר טלי פלוסקוב:

חבר הכנסת אורן חזן, אני קוראת אותך לסדר בפעם הראשונה.

אורן אסף חזן (הליכוד):

לעזה תלכי.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

לך לישון. אתה תלך לאן שאתה רוצה, אני נשארת פה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

השעה 04:00, אתה רוצה שאני אוציא אותך מהאולם? חבל. בבקשה, גברתי.

נחמן שי (המחנה הציוני):

לאן תלך, אורן? אין לך לאן ללכת, תישאר פה בשמחה, יש לך אוכל, שתייה – – –

אורן אסף חזן (הליכוד):

אני מסודר.

היו"ר טלי פלוסקוב:

רבותי, נא להירגע.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

זה בדיוק הפנים של הבית הזה, זה בדיוק איך שהבית הזה רוצה להיראות. בחוליגניות הזו, בברוטליות הזו, בגזענות הזו – כך אתם רוצים שייראה?

יעל גרמן (יש עתיד):

לא שמעת מה הוא אמר.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

כך אתם רוצים שייראו הפנים של הבית הזה? כל הכבוד, תמשיכו. אין צורך שאנחנו נגיד כלום, אתם עושים עבודה נהדרת בשביל זה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחברת הכנסת עאידה תומא סלימאן. חבר הכנסת אורן אסף חזן, הוא רשום לדבר אז אני לא יכולה לא להזמין אותו. כן, אדוני.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אני לא מבקש עמדה אישית.

היו"ר טלי פלוסקוב:

כן, בבקשה, אדוני. שלוש דקות, אדוני.

אורן אסף חזן (הליכוד):

הם כל כך מפחדים לשמוע את האמת שהם נוהרים החוצה – מחוץ למליאה.

גברתי היושבת-ראש, כבוד השרה, חברת הפחדנים שברחה החוצה, אני לא יודע אם מגיעה להם בכלל התייחסות. כשאני הייתי בגיל 14 והלכתי למכולת, אז הלכתי למכולת כדי לקנות שוקו, קצת סוכריות גומי, במקרה הכי טוב אולי טרופית, לא זכור לי שהלכתי למכולת עם סכין וכוונת רצח. בן 14 שהולך למכולת עם סכין וכוונת רצח הוא לא ילד ואין לו קשר לא לתום ולא לתמימות, ודינו אחד, דינו כדין כל טרוריסט, כדין כל מחבל, דינו מוות.

אני אמרתי פה לפני חודשים רבים – כשהייתי בין הראשונים לזהות את גל הטרור שאנחנו חווים היום; אז קראתי לו אינתיפאדה, והיה מי שלעג – שהטרור אין לו גיל, לא צבע, לא מין, הוא קם, הוא מכה בנו. אנחנו יוצאים מהבית, הולכים לנחם עוד משפחה ועוד משפחה, אנחנו מנסים לראות איך אנחנו משלימים בינינו לבין עצמנו. אנחנו נצמדים לפוליטיקלי-קורקט כדי להיות כל כך נחמדים, שחלילה לא תעמוד פה איזו חברת כנסת מהרשימה הפלסטינית ותקרא לנו "טרוריסטים", כאילו אבדה דרכנו שלנו.

צריך להצדיע לשרת המשפטים שמובילה כזו חקיקה. בעיני זו רק ההתחלה. דינם של המחבלים הקטנים האלה הוא לא להיות בינו, לא להלך בינו, לא לשכב במיטה בבית-החולים ולהתפנק ממנעמים ממטעמים ומביקורים. המחויבות שלנו והחובה שלנו היא קודם כול, בראש ובראשונה, כלפי אזרחי מדינת ישראל. אגב, יהודים וערבים כאחד.

אני יושב פה ערב שלם ואני שומע אחד אחרי השני עולים פה חבורה של לצים מהרשימה הפלסטינית, שמייצגים, כמו שאמרתי, איזה קומץ הזוי שחולם להיות עם; עומדים פה ומצהירים שהם בעד הדמוקרטיה ונצמדים לזכויות האדם, אבל איש מהם, שנהנה יום-יום, שעה-שעה, מהתשתיות במדינה, מהחברה, מהחיים פה, מהחינוך פה, מהכספים – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

נא לסיים.

אורן אסף חזן (הליכוד):

– – איש מהם לא אמר, ואפילו לא פעם אחת, לא רק את המילה "מצהיר", את המילה "מדינת ישראל". ואם המחיר האישי – ואני מסיים, גברתי היושבת-ראש – שאני אשלם זה בזה שיקראו לי "טרוריסט" כשאני אזכיר להם שזו מדינת ישראל – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה.

אורן אסף חזן (הליכוד):

— — ביתם ומבטחם של היהודים, אני מוכן לשלם את המחיר הזה, והטרוריסטים, את המחיר שלהם ישלמו, דמם בראשם. תודה רבה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחבר הכנסת אורן אסף חזן. חבר הכנסת יוסף ג'בארין. ואחריו – אחרון הדוברים, חבר הכנסת אוסאמה סעדי.

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

כבוד היושבת-ראש, חברי חברי הכנסת, גברתי שרת המשפטים, מה שההצעה הזו מבקשת לעשות זה פשוט לשנות הסדר שקיים כמעט 50 שנה. זה הסדר שמקובל במשפט הישראלי מאז שנות ה-50, ואני מתפלא שמשנים הסדר כזה פשוט כי יש איזשהו מקרה שאיננו מוצא חן בעיניך, מבלי שמתקיים דיון באמת מהותי, ענייני, בנושא שהוא לא רק ישראלי אלא פשוט נושא אוניברסלי. אם אנחנו בודקים מה קורה במדינות עולם דמוקרטיות בעניין גיל המאסר — —

מיקי לוי (יש עתיד):

זה הולך לוועדה.

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

לעניין גיל המאסר — —

מיקי לוי (יש עתיד):

זה הולך לוועדה.

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

— — אם אנחנו בודקים מה קורה במדינות עולם דמוקרטיות בעניין — —

שרת המשפטים איילת שקד:

דרך אגב, שכחתי להגיד שזו הוראת שעה לשלוש שנים.

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

זה שלוש שנים, אבל אנחנו מכירים מה זו הוראת שעה בישראל – הוראת שעה, כל הזמן מאריכים אותה.

אני עשיתי את הבדיקה הזו, ובמרבית מדינות העולם הדמוקרטיות, פשוט הרוב המוחץ, הגיל הוא מעל גיל 14, ולפעמים אפילו 15. ולכן, עד עכשיו מדינת ישראל בקושי ענתה על הסטנדרטים המקובלים, ועכשיו היא רוצה להרע את המצב. מדינת ישראל היא גם צד לאמנה הבין-לאומית לזכויות – – –

מיקי לוי (יש עתיד):

אני לא מבין, החוק מבקש שמתחת לגיל 14 במוסד סגור, ורק אחרי גיל 14 יבוא בפני שופט שידון – – – מה לא בסדר פה?

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

אז אני עונה לך – אני אגיד לך מה לא בסדר. כשאתה רוצה לדעת אם אתה בסדר או לא בסדר, מה שאתה עושה – הרי אני ואתה איננו מומחים, לא לילדים ולא לטיפול ולא לשיקום. הרעיון הוא רעיון שיקומי.

ענת ברקו (הליכוד):

שלא ינצלו ילדים – – –

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

היות שאנחנו לא מנוסים – – –

ענת ברקו (הליכוד):

יש ילדים שהבטיחו להם – תן לי רק להגיד לך משהו – – –

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

בסדר, זה לא על חשבון הזמן שלי אבל.

ענת ברקו (הליכוד):

חבר הכנסת ג'בארין, יש ילדים ששלחו אותם לפיגועי טרור והבטיחו להם שהם לא ישבו יום אחד בכלא. אני ראיתי את הילדים האלה. יש ילדים כאלה, אני אומרת לך.

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

אז אני רוצה להגיד לך, מדינת ישראל היא לא שונה – – –

ענת ברקו (הליכוד):

זה מה שעושים אתם. ועוד מנצלים אותם.

היו"ר טלי פלוסקוב:

חברת הכנסת ענת ברקו. אני רוצה להמשיך, רבותי.

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

– – – היא לא שונה ממדינות אחרות שמתמודדות עם מצבים כאלו, ולכן אני אומר: תסתכלו מה קורה בעולם. כשאתם רואים שהגיל בעולם גבוה מהגיל ישראל, אז זה פשוט סימן שיש בעיה עם התיקון הזה. מדינת ישראל היא צד לאמנה הבין-לאומית לזכויות הילד, היא צד לה והיא חתומה עליה. באמנה הבין-לאומית, גיל האחריות הפלילית המומלץ – – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

חבר הכנסת אורן אסף חזן, היית פה כבר.

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

— — גיל האחריות הפלילית, אפילו לא גיל המאסר, המומלץ הוא מעל 14. ולכן מה שאני אומר, אפשר לתת דוגמה מהמדינה הזו ודוגמה מהמדינה. לכן, אם את רואה — —

היו"ר טלי פלוסקוב:

נא לסיים.

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

— — מקרה אחד, בונים עליו כדי פשוט לשנות הסדר שקיים במדינה הזו לעניין האחריות הפלילית. זה יסוד מיסודות האחריות הפלילית בכל מה שקשור לטיפול בילדים.

ולכן אני קורא לחברי לא לתת יד לשינוי הזה.

אורן אסף חזן (הליכוד):

מה אתה מציע לעשות — — —

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה לחבר הכנסת יוסף ג'בארין. אחרון הדוברים — חבר הכנסת אוסאמה סעדי.

אורן אסף חזן (הליכוד):

אה, ג'בארין, לשחרר אותם?

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

המצב הקיים נותן את התשובה.

אורן אסף חזן (הליכוד):

התשובה לא מספקת.

ענת ברקו (הליכוד):

לפלילי כן, לטרור לא. לפשיעה קונבנציונלית כן, לטרור הוא לא נותן מענה. תראה מה קורה.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

גברתי היושבת-ראש, גברתי השרה, חברי חברי הכנסת, ההערה האחרונה של גברתי שרת המשפטים מאוד מאוד מדאיגה אותי. אנחנו לא מדברים עכשיו על עבירות של רצח ושל הריגה ושל ניסיון רצח, אלא את הולכת בכיוון של טרור – – –

שרת המשפטים איילת שקד:

לא, לא, לא. רק שלוש העבירות האלה.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אבל זה מה שאמרת, שענת ברקו – – –

שרת המשפטים איילת שקד:

לא, אמרתי ההפך.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אנחנו יודעים מה ענת ברקו רוצה.

שרת המשפטים איילת שקד:

אני אדייק, אני אדייק: רק שלוש העבירות.

ענת ברקו (הליכוד):

אני רציתי שלא – – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

רגע, רבותי, כרגע השרה משיבה. דקה, תנו לשרה להשיב.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

כן, גברתי.

שרת המשפטים איילת שקד:

רק לשלוש העבירות האלה. אני לא אתן להרחיב את זה.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

שלוש העבירות. אוקיי. אז לפחות – – –

ענת ברקו (הליכוד):

זה רק על טרור. ההמלצה היא רק על טרור ולא גם על פלילי.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

זה לא מה שאמרה שרת המשפטים. אז זו הצעה שלך, כשהיא תגיע אנחנו נתייחס אליה.

גברתי שרת המשפטים, אמרת שיש הרבה היגיון בחוק הנוער, ויש אוריינטציה של שיקום, וזו המטרה של חוק הנוער, שבשם שלו כתוב "ענישה ודרכי טיפול". לפי ההיגיון הזה, חבר הכנסת מיקי לוי, אולי גם נבטל את האחריות הפלילית, את גיל האחריות הפלילית? הרי גם אם בן 11.5 עשה פיגוע, גם אותו צריך לשלוח למאסר עולם, למה לא? לפי ההיגיון הזה, מה ההבדל בין 11.5 ל-12.5? מה ההבדל בין 11.5 ל-13? יש עקרונות יסוד במשפט הישראלי, בשיטת המשפט שלנו, וגם בשיטות המשפט בכל העולם יש מה שנקרא גיל האחריות הפלילית. מתחת לזה לא מעמידים לדין, גם אם הוא עשה את העבירה החמורה ביותר. מזוז, זה המצב.

אמיר אוחנה (הליכוד):

גיל 12.

מיקי לוי (יש עתיד):

הוא מקבל אחריות – – – 12.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

זה מה שאני אומר, מה ההבדל בין 12 ל-13? מה ההבדל? למה אתה רוצה לשלוח בן 13 למאסר עולם חובה, ושהוא יבלה מאסר עולם, ילד בן 13, וילד בן 12.5 או בן פחות מ-12 אתה נותן לו פטור מלא. מה ההבדל? לפי ההיגיון שלך, תגיד לי למה. מה ההבדל?

מיקי לוי (יש עתיד):

כתוב בהצעת החוק שיובא בפני שופט.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

הצעת החוק מדברת על פחות מ-14. אתה יודע מה המצב היום? אני שואל אתכם, אתם יודעים מה המצב היום? מה החוק קובע? למה, גברתי שרת המשפטים, לא אמרת להם ולא הסברת להם, לחברי הכנסת הנכבדים, שאם אני עכשיו אשאל אתכם – –

היו"ר טלי פלוסקוב:

נא לסיים.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

– – מה קורה היום אם, נגיד, בן 13 עושה פיגוע, מה קורה לו? מה, הוא יוצא? הוא מקבל פרס? ענת ברקו, את יודעת מה קורה לו?

ענת ברקו (הליכוד):

גוררים אותו עד גיל 14 וקובעים את מועד המשפט כדי שהוא יעבור את גיל 14, ואז אפשר לתת – – –

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

לא. ואם הוא נשפט ב-13, מה קורה?

ענת ברקו (הליכוד):

זה מה שקורה.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

מה קורה?

היו"ר טלי פלוסקוב:

חבר הכנסת אוסאמה סעדי.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

את יודעת ששולחים אותו למעון נעול עד גיל 20, שהוא ישתקם? זה השיקום, עד גיל 20. הוא לא מקבל פרס.

היו"ר טלי פלוסקוב:

אדוני, אני מבקשת לסיים. תודה רבה לחבר הכנסת אוסאמה סעדי.

אם כן, רבותי, אנחנו עוברים להצבעה. אנחנו הולכים להצביע בקריאה ראשונה על הצעת חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) (דרכי ענישה – הוראת שעה). מי בעד? מי נגד? נא להצביע.

הצבעה מס' 49

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לוועדה – 19

נגד – 13

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) (דרכי ענישה – הוראת שעה), התשע"ו–2016, לוועדת החוקה, חוק ומשפט נתקבלה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 19 חברי הכנסת, 13 מתנגדים, אין נמנעים. הצעת חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) (דרכי ענישה – הוראת שעה), התשע"ו–2016, עברה בקריאה ראשונה, ועוברת לוועדת החוקה, חוק ומשפט להכנה לקריאה שנייה ושלישית.

הצעת חוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, התשע"ו-2016

[רשומות (הצעות חוק, חוב' מ/1040); נספחות].

(קריאה ראשונה)**היו"ר טלי פלוסקוב:**

אנחנו עוברים להצעת חוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, התשע"ו-2016, קריאה ראשונה. תציג את הצעת החוק שרת המשפטים חברת הכנסת איילת שקד.

שרת המשפטים איילת שקד:

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, זו ההצעה שלי. מפאת השעה המאוחרת אני לא אסביר עכשיו על ההצעה. אני רק אגיד שיש היום גוף ביקורת על הפרקליטות. מטרת החוק היא להסדיר את גוף הביקורת הזו בחקיקה, לתת מצד אחד גם הגנה על הפרקליטים שנמצאים תחת ביקורת וגם לאפשר עבודה סדורה של הנציבות.

אני מבקשת להעביר את הצעת החוק לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לשרת המשפטים חברת הכנסת איילת שקד.

הצעת חוק נציבות ביקורת על מערך התביעה וייצוג המדינה בערכאות,**התשע"ו-2015**

[הצעת חוק פ/20/2136; נספחות].

(הצעת חברת הכנסת ציפי לבני)**היו"ר טלי פלוסקוב:**

יש לנו הצעה שהוצמדה, הצעת חוק של חברת הכנסת ציפי לבני. בבקשה, גברתי, את יכולה להציג את הצעת החוק שלך.

ציפי לבני (המחנה הציוני):

הצעת החוק באה לעגן את המעמד של גוף הביקורת על גופי התביעה שהוקם בתקופת כהונתי כשרת משפטים. יש בינינו מחלוקות על היבטים שונים של הנציבות, איך ראוי ומה ראוי לעגן. אבל בסך הכול חשוב לעגן אותה בחוק, ולכן אני הגשתי את ההצעה שלי, והיא הוצמדה להצעת החוק הממשלתית.

אני מבקשת להעביר את ההצעה שלי לוועדת ביקורת המדינה, ואני מניחה שהמחלוקת הזאת תוכרע בוועדת הכנסת.

היו"ר טלי פלוסקוב:

אוקיי. אם כן, יש לנו רשימת דוברים. חבר הכנסת אראל מרגלית – אינו נוכח; חברת הכנסת רויטל סויד – אינה נוכחת; חברת הכנסת זהבה גלאון – אינה נוכחת; חבר הכנסת עיסאווי פריג' – אינו נוכח; חברת הכנסת תמר זנדברג – אינה נוכחת; חברת הכנסת מיכל רוזין – אינה נוכחת; חברת הכנסת יעל כהן-פארן – אינה נוכחת; חבר הכנסת אמיר אוחנה – אינו נוכח; חבר הכנסת איציק שמולי – מוותר; חבר הכנסת עמר בר-לב – מוותר; חברת הכנסת קארין אלהרר – אינה נוכחת; חבר הכנסת ישראל אייכלר – אינו נוכח; חבר הכנסת יוסי יונה – אינו נוכח; חברת הכנסת מירב בן ארי – מוותרת; חבר הכנסת זוהיר בהלול – אינו נוכח. חברת הכנסת יעל גרמן, ואחריה – אחרונת הדוברים, שלי יחימוביץ, אף-על-פי שאני לא רואה אותה. הרשימה נעולה, רבותי.

יעל גרמן (יש עתיד):

גברתי היושבת-ראש, חברותי וחברי, נשארתי במיוחד עד השעה הזו מפני שאני חושבת שנציבות הביקורת על הפרקליטות, ובכלל על התביעה במדינת ישראל, זה אחד הדברים החשובים שהוקמו. ואני חושבת שהיא גם עובדת בצורה בלתי רגילה. אני מודעת להתנגדות הרבה שיש בתוך הפרקליטות, בקרב הפרקליטות והפרקליטים, לביקורת הזו, אבל זו אינה הצדקה, זאת ממש אינה הצדקה לשנות את המתכונת הקיימת. להפך. אני לא חושבת שצריך לחכות את השנה כפי שאת רוצה, שנה כזו ושנה כזו. היה פיילוט, הפיילוט נמשך כבר כמה זמן, ציפי? שנתיים. הפיילוט נמשך כבר שנתיים. זהו פיילוט מצוין. יש לנו נציבה מעולה. היא מוציאה מתחת ידיה – בפעם הראשונה שבאמת יש דוחות ביקורת שניתן לעבוד אתם, ושהם באמת ביקורת בונה. לא ביקורת שבאה לנגח, אלא ביקורת בונה.

ולכן אני מצביע נגד ההצעה שלך. אני מצביע בעד ההצעה של חברת הכנסת לבני, שאני חושבת שהיא מאוזנת ונכונה. יכול להיות שאפשר להקל פה ושם, אבל בסך הכול היא ההצעה הנכונה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לחברת הכנסת יעל גרמן. חברת הכנסת שלי יחימוביץ – אינה נוכחת.

אם כן, רבותי, אנחנו עוברים להצבעה. נצביע על שתי הצעות חוק נפרדות. כעת אנחנו נצביע על הצעת חוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, התשע"ו–2016, שהציגה לנו שרת המשפטים. מי בעד? מי נגד? נא להצביע.

אורן אסף חזן (הליכוד):

זה של איילת?

שרת המשפטים איילת שקד:

כן, כן, בעד. תצביעו על שני החוקים בעד.

אורן אסף חזן (הליכוד):

גם לה להצביע?

שרת המשפטים איילת שקד:

כן.

אורן אסף חזן (הליכוד):

טוב, בסדר.

הצבעה מס' 50

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לוועדה – 18

נגד – 1

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, התשע"ו–2016, לוועדה שתקבע ועדת הכנסת נתקבלה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 18 חברי כנסת, מתנגד אחד, אין נמנעים. הצעת החוק עברה בקריאה הראשונה.

וכעת אנחנו נעבור להצבעה – רגע, אנחנו נעביר את שתיהן.

אורן אסף חזן (הליכוד):

טרומית?

היו"ר טלי פלוסקוב:

הצעת החוק הראשונה עוברת לוועדת החוקה, חוק ומשפט להכנה לקריאה שנייה ושלישית.

וכעת אנחנו נצביע על הצעת החוק של חברת הכנסת ציפי לבני.

יעל גרמן (יש עתיד):

אפשר להעביר אותה לוועדה לענייני ביקורת המדינה? זה לא הגיוני שהצעה אחת תהיה פה ואחת תהיה שם.

היו"ר טלי פלוסקוב:

אז זה יעבור לוועדת הכנסת לקביעת הוועדה.

יעל גרמן (יש עתיד):

תודה רבה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

וכעת אנחנו נצביע על הצעת החוק של חברת הכנסת ציפי לבני. מי בעד? מי נגד? נא להצביע.

יעל גרמן (יש עתיד):

שנזכה לומר ברכות.

ציפי לבני (המחנה הציוני):

בסוף.

יעל גרמן (יש עתיד):

בסוף.

הצבעה מס' 51

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לוועדה – 20

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק נציבות ביקורת על מערך התביעה וייצוג המדינה בערכאות, התשע"ו–2016, לוועדה שתקבע ועדת הכנסת נתקבלה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

20 חברי כנסת בעד, אין מתנגדים, אין נמנעים. גם הצעת החוק עברה בקריאה ראשונה ועוברת לוועדת הכנסת לקביעת הוועדה להמשך הפעולה.

קריאה:

היו"ר טלי פלוסקוב:

ועדת הכנסת, כי הייתה פה הצעה של ועדת החוקה, ולכן ועדת הכנסת תקבע בעצם את הוועדה שתמשיך לטפל בהצעת החוק הזאת.

הצעת חוק איסור התערבות גנטית (שיבוט אדם ושינוי גנטי בתאי רבייה) (תיקון**מס' 3), התשע"ו-2016**

[רשומות (הצעות חוק, חוב' מ/1039); נספחות].

(קריאה ראשונה)**היו"ר טלי פלוסקוב:**

רבותי, אנחנו עוברים להצעת חוק איסור התערבות גנטית (שיבוט אדם ושינוי גנטי בתאי רבייה) (תיקון מס' 3), התשע"ו-2016, קריאה ראשונה. בשם שר הבריאות, תציג את הצעת החוק שרת המשפטים חברת הכנסת איילת שקד.

שרת המשפטים איילת שקד:

הצעת חוק איסור התערבות גנטית (שיבוט אדם ושינוי גנטי בתאי רבייה) (תיקון מס' 3) – הממשלה מבקשת להאריך את תוקף הצעת החוק בעוד שלוש שנים. הצעת החוק הנוכחית – החוק הנוכחי עומד בתוקף רק עד ליום ט"ו באייר התשע"ו, ולכן הממשלה מבקשת להאריך את תוקפו בשלוש שנים.

החוק אוסר יצירת ילדים משובטים והנדסה גנטית של בני-אדם, אבל לא מונע לחלוטין מחקר. מבקשים לעשות גם כמה תיקונים, ככה שההצעה תהיה יותר מדויקת מבחינה מדעית ותחול גם על טכנולוגיות חדשות שמתפתחות כבר היום. תודה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

תודה רבה לשרת המשפטים איילת שקד. רשימת הדוברים, רבותי: חבר הכנסת אראל מרגלית – אינו נוכח; חברת הכנסת רויטל סויד – אינה נוכחת; חברת הכנסת זהבה גלאון – אינה נוכחת; חברת הכנסת עיסאווי פריג' – אינו נוכח; חברת הכנסת תמר זנדברג – אינה נוכחת; חברת הכנסת מיכל רוזין – אינה נוכחת; חברת הכנסת יעל כהן-פארן – אינה נוכחת; חבר הכנסת אמיר אוחנה – אינו נוכח; חבר הכנסת איציק שמולי – מוותר; חבר הכנסת עמר בר-לב – מוותר; חבר הכנסת ישראל אייכלר – אינו נוכח; חבר הכנסת יוסי יונה – אינו נוכח. חברת הכנסת מירב בן ארי.

מירב בן ארי (כולנו):

מוותרת.

היו"ר טלי פלוסקוב:

מוותרת. חבר הכנסת זוהיר בהלול – אינו נוכח. חבר הכנסת אורן אסף חזן. חבר הכנסת אורן אסף חזן.

אורן אסף חזן (הליכוד):

מירב בן ארי (כולנו):

נו, מה? מה נסגר אתך? חמש בבוקר.

היו"ר טלי פלוסקוב:

ואחריו – אחרון הדוברים, חבר הכנסת מיקי לוי.

אורן אסף חזן (הליכוד):

טוב אני אאחל לו מפה. רציתי לאחל לו יום הולדת שמח, ולשלי.

מירב בן ארי (כולנו):

מזל טוב, מזל טוב.

קריאה:

תאחל לו מהצד, מהצד.

היו"ר טלי פלוסקוב:

חבר הכנסת אורן אסף חזן – מוותר; חבר הכנסת מיקי לוי – מוותר. אז מזל טוב לחבר הכנסת מיקי זוהר, אני מבינה. מזל טוב, רבותי.

אנחנו עוברים להצבעה. הצבעה בקריאה ראשונה על הצעת חוק איסור התערבות גנטית (שיבוט אדם ושינוי גנטי בתאי רבייה) (תיקון מס' 3) – מי בעד? מי נגד? נא להצביע.

הצבעה מס' 52

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לוועדה – 20

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק איסור התערבות גנטית (שיבוט אדם ושינוי גנטי בתאי רבייה) (תיקון מס' 3), התשע"ו–2016, לוועדת העבודה, הרווחה והבריאות נתקבלה.

היו"ר טלי פלוסקוב:

בעד – 20 חברי כנסת, אין מתנגדים, אין נמנעים. הצעת חוק איסור התערבות גנטית (שיבוט אדם ושינוי גנטי בתאי רבייה) (תיקון מס' 3), התשע"ו–2016, עברה בקריאה ראשונה, ועוברת לוועדת העבודה, הרווחה והבריאות להכנה לקריאה שנייה ושלישית.

בוקר טוב לכולם. תם סדר-היום. הישיבה הבאה תתקיים היום, יום שלישי, י"ט באדר ב' התשע"ו, 29 במרס 2016, בשעה 13:00. ישיבה זו נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 04:26.